

STORTINGET

Dokument 15:2

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 151-300
18.10–03.11.2022

Innhold

151.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. nærbutikkene, besvart av næringsminister.....	11
152.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. den kinesiske applikasjonen TikTok, besvart av justis- og beredskapsminister.....	12
153.	Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. utslippsgapet fra LULUCF, besvart av klima- og miljøminister	13
154.	Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. fravikelse av kravet på maksimalt 45 minutters reisetid, besvart av justis- og beredskapsminister	14
155.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. tiltak for bedrifter som holder til i bygninger der vernebestemmelser er til hinder for at de kvalifiserer til strømstøtte, besvart av næringsminister.....	15
156.	Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. konverteringen av IB-poeng til skolepoeng og konkurransepoeng, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	16
157.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. miljøpakken, besvart av samferdselsminister	17
158.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. grunnrentebeskatning av havbruk og vind, besvart av finansminister.....	18
159.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. initiativ til at IMDi gir fylkeskommunene tilgang til IMDinett, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	19
160.	Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. Skalmen fyr på Nordmøre, besvart av fiskeri- og havminister	20
161.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. havvind, besvart av olje- og energiminister	21
162.	Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. VTA- arbeidsplass, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	22
163.	Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. European Youth Parliament, besvart av kunnskapsminister.....	23
164.	Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. avlyse arbeidet med å inngå en skatteavtale med Iran, besvart av finansminister.....	23
165.	Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. EUs webdirektiv. Kap 17.4.3, besvart av kommunal- og distriktsminister	24
166.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. prosjekt Nye Veier as har under oppdrag pr. i dag, besvart av samferdselsminister	25
167.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. begrense maktkonsentrasjon i norsk dagligvare, besvart av næringsminister	26
168.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Møreaksen, besvart av samferdselsminister	27
169.	Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. konsekvensene av helikopterplattform utenfor barneavdelinga på Rikshospitalet, besvart av helse- og omsorgsminister	28
170.	Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. statistikk over ufrivillig skolefravær og skolevegring, besvart av kunnskapsminister	30
171.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. ny politibåt i Lister, Agder og Sandvika, Bærum, besvart av justis- og beredskapsminister.....	31
172.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. bru på Tretten, besvart av samferdselsminister	31
173.	Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. realnedgang i utgiftene til forsvarsformål fra 2022 til 2023, besvart av forsvarsminister	32
174.	Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. import av isbjørnskin, besvart av klima- og miljøminister	32
175.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. FNs Specialrapportører på menneskerettigheter, besvart av utenriksminister	33
176.	Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. kommunale strømstøtteordninger, besvart av næringsminister.....	34
177.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. strømstøtteordningen, besvart av olje- og energiminister	35
178.	Fra stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen, vedr. BankID, besvart av kommunal- og distriktsminister..	36
179.	Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. voldserstatning, besvart av justis- og beredskapsminister.....	37
180.	Fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen, vedr. gang- og sykkelbro over Gudbrandsdalslågen ved Tretten, besvart av samferdselsminister	38
181.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. arbeidsgjevaravgift, besvart av finansminister	39

182.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. kjøp av Meraker Brug, besvart av landbruks- og matminister	40
183.	Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. arbeidstvistene mellom Utdanningsforbundet, Skolenes landsforbund og Norsk Lektorlag og KS, besvart av kunnskapsminister	40
184.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. Meråker-eiendommen, besvart av finansminister	41
185.	Fra stortingsrepresentant Karoline Sjøen Andersen, vedr. skipsarbeidsloven, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	43
186.	Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. tolketjenester via formidlingsbyråer, besvart av justis- og beredskapsminister	43
187.	Fra stortingsrepresentant Eirik Lae Solberg, vedr. kommunenes inntektssystem, besvart av kommunal- og distriktsminister	44
188.	Fra stortingsrepresentant Eirik Lae Solberg, vedr. økosystemene i Oslofjorden, besvart av klima- og miljøminister	45
189.	Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. myndighetenes innsats mot vold i nære relasjoner, besvart av justis- og beredskapsminister	46
190.	Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. elbil, besvart av samferdselsminister	46
191.	Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. formueskatt ved kjøp av AS Meraker Brug, besvart av finansminister	48
192.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. innretningen fra RME, besvart av olje- og energiminister	48
193.	Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. lønnsomhetsvurderingen av kjøpet av AS Meraker Brug, besvart av landbruks- og matminister	49
194.	Fra stortingsrepresentant Peter Frølich, vedr. utstyr til Ukraina, besvart av forsvarsminister	49
195.	Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. beslutningen om at tidspunktet nå er riktig for å flytte sjefen for Luftforsvaret med et mindre, tilpasset stabelement fra Rygge til Reitan, besvart av forsvarsminister	50
196.	Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. barnevernet, besvart av justis- og beredskapsminister	50
197.	Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. samfunnsmessig økonomiske beregninger for kva nedlegging av Stord-Oslo ruta, besvart av samferdselsminister	52
198.	Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. drift av F-35, besvart av forsvarsminister	52
199.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. tilbakekall av statsborgerskap, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	53
200.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. anskaffelse av antidrone-utstyr, besvart av justis- og beredskapsminister	54
201.	Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. fjordøkosystemet, besvart av klima- og miljøminister	54
202.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. konsulat i Houston, besvart av utenriksminister	55
203.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. gasselskaper, besvart av olje- og energiminister	56
204.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Equinors drift, besvart av næringsminister	57
205.	Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. tusen år siden slaget på Stiklestad, besvart av barne- og familieminister	58
206.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. havbruk, besvart av finansminister	59
207.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. bøtesoning, besvart av justis- og beredskapsminister	60
208.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. samferdselsinvesteringer i Moss, besvart av samferdselsminister	61
209.	Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. FN's Menneskerettsråd, besvart av utenriksminister	62
210.	Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. scenarier for uønsket påvirkning i forbindelse med norske valg, besvart av kommunal- og distriktsminister	63
211.	Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. uønsket valgpåvirkning i forbindelse med norske valg, besvart av kommunal- og distriktsminister	64
212.	Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. skolestreiken, besvart av kunnskapsminister	65
213.	Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. elevenes tapte læring i forbindelse med skolestreiken, besvart av kunnskapsminister	66
214.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. støtteordningene, besvart av olje- og energiminister	67
215.	Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. avgiftene på bensin, besvart av finansminister	67

216.	Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. gjennomføre påvirkningsoperasjoner mot norske valg og andre politiske mål, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	68
217.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. regelverket om at delvis uføre ikke har rett til dagpenger på lik linje som andre arbeidstakere motiverer til arbeid, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	69
218.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. bruddene i politidistriktenes praksis for behandling av saker om bøtesoning som Riksadvokaten har avdekket, besvart av justis- og beredskapsminister.....	70
219.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. statens finansformue, besvart av næringsminister	71
220.	Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. norske økonomiske interesser i Iran, besvart av utenriksminister	73
221.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. frita merverdiavgift på jakt og fiske også på privat grunn, besvart av finansminister.....	74
222.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. gode botilbud for pleietrengende, besvart av helse- og omsorgsminister.....	74
223.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. oversikt over kva bruer som er bygd her i landet, besvart av samferdselsminister	75
224.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. NRK avlyser debatter etter press på sosiale medier, besvart av kultur- og likestillingsminister	76
225.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. framdrift i planlegginga av RV 15 Strynefjellet med arm til Geiranger, besvart av samferdselsminister	77
226.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. regjeringens skatteforslag, besvart av finansminister	77
227.	Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. delvis uføres rett på dagpenger dersom de mister jobben, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	78
228.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. kjøpet av Meraker Brug, besvart av statsminister	79
229.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. PSTs krav om dobbel autorisasjon, besvart av justis- og beredskapsminister.....	80
230.	Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. grep vil regjeringen selv ta for å motivere elevene til læring og bidra til å dempe konsekvensene av pandemien og streiken, besvart av kunnskapsminister	81
231.	Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. tilsyn med Akademiet-kjeden for årene 2015–2020 etter avsløringer om lovbrudd, besvart av kunnskapsminister.....	82
232.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. mangel på medisiner, besvart av helse- og omsorgsminister.....	83
233.	Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. rammevilkår for ideell sektor og ideelle tilbydere i helse- og omsorgssektoren, besvart av helse- og omsorgsminister.....	84
234.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. Baneheia-saken, besvart av justis- og beredskapsminister.....	86
235.	Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. oppgradere og etablere operasjonsstuer i Alta, besvart av helse- og omsorgsminister.....	87
236.	Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. dagligvarepakninger, besvart av barne- og familieminister.....	88
237.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. kvoteprisgulvet i Co2-kompensasjonsordningen, besvart av klima- og miljøminister.....	89
238.	Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. nordmenn som har tidsbestemte eller korttidskontrakter i internasjonale eller regionale organisasjoner, besvart av utenriksminister	90
239.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. strømstøtte til hytte som brukes som folkeregistrert helårsbolig, besvart av olje- og energiminister.....	90
240.	Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. de økonomiske og administrative konsekvensene av å legge ned Politiets lønn- og regnskapscenter, besvart av justis- og beredskapsminister	92
241.	Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. kinesiske droner, besvart av justis- og beredskapsminister.....	92
242.	Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. situasjonen i Øyer, besvart av samferdselsminister.....	93
243.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. matjord, besvart av kommunal- og distriktsminister	94
244.	Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. Ringeriksbanen, besvart av samferdselsminister.....	95

245.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. en kashmirske befolkningen, besvart av utenriksminister	95
246.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. erstatningsordningen for bønder, besvart av landbruks- og matminister	96
247.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. statsstøtte til grønne industrier ikke lekker ut i uforholdsmessig store private formuer, besvart av næringsminister	97
248.	Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. provenyet/inntektene fra Arbeidstilsynets overtredelsesgebyr, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	98
249.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. høyprisbidraget og økningen i grunnrenteskatten, besvart av finansminister	99
250.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. BPA, besvart av helse- og omsorgsminister	100
251.	Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. konflikter i arbeidslivet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	101
252.	Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. sikkerheten til barn som kommer til Norge på familiegjenforening, besvart av justis- og beredskapsminister	101
253.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. reisetida med tog mellom Oslo - Bergen, besvart av samferdselsminister	102
254.	Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. fransk-norske samarbeidet om skoler, besvart av statsminister	103
255.	Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. familiegjenforening, besvart av justis- og beredskapsminister	104
256.	Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. flytrafikken, besvart av samferdselsminister	105
257.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. straffeloven § 185 (2) bokstav d, besvart av justis- og beredskapsminister	105
258.	Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. drukningsulykker, besvart av fiskeri- og havminister	106
259.	Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. SMB-bedriftene, besvart av næringsminister	107
260.	Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. drosjenæringa, besvart av samferdselsminister	108
261.	Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. store veiprosjekter i 2023, besvart av samferdselsminister	109
262.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. betalingsopplysninger, besvart av finansminister	109
263.	Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. salg av LNG til Moldova, besvart av olje- og energiminister	110
264.	Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. opprettholde støtten til ESA, besvart av næringsminister	111
265.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. ernærings- og matpolitikk, besvart av helse- og omsorgsminister	112
266.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. mobildekningen på togene, besvart av samferdselsminister	113
267.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. medisiner på blå resept, besvart av helse- og omsorgsminister	114
268.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. familiegjenforening, besvart av justis- og beredskapsminister	114
269.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. utenlandske spilltilbud på internett, besvart av kultur- og likestillingsminister	115
270.	Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. styrke asatte i NAV og andre offentlige servicefunksjoners strafferettslige vern mot vold og trusler, besvart av justis- og beredskapsminister	116
271.	Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid, besvart av justis- og beredskapsminister	117
272.	Fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen, vedr. når og hvem som bestemte at PST-ansatte i distriktene skal autoriseres av sjef PST, besvart av justis- og beredskapsminister	118
273.	Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. jeteen utenfor Drøbak, besvart av fiskeri- og havminister	119
274.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Nye Rikshospitalet, besvart av helse- og omsorgsminister	120
275.	Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. kinesiske DJI-dronene, besvart av justis- og beredskapsminister	121
276.	Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. kunst i forsvarssektorens ulike byggeprosjekter, besvart av forsvarsminister	122

277.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. resolusjonen “narkotikabruk blant ungdom bekymrer” som ble vedtatt av SPs landsstyre, besvart av justis- og beredskapsminister.....	122
278.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. pasienter med alvorlig sykdom og sjeldne diagnoser, besvart av helse- og omsorgsminister	123
279.	Fra stortingsrepresentant Peter Frølich, vedr. status og planlagt fremdrift i arbeidet med nye lokaler for politihuset i Bergen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	124
280.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. å bidra konkret og økonomisk til gjenoppbygging av ukrainsk infrastruktur, besvart av utenriksminister	124
281.	Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. forslaget om å fjerne knekkpunktet og innføre risikojustering av basistilskuddet for fastlegeordningen, besvart av helse- og omsorgsminister	125
282.	Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. utbedring av Lærdalstunnelen på E16 før noe gjøres med de mange trafikkfarlige tunnelene på E6 i Sørfold, besvart av samferdselsminister	127
283.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. personer som har krav på bostøtte og sosialhjelp, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	128
284.	Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. kompensere lineær nyhetsproduksjon, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	129
285.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. skatteendringene innen oppdrett, besvart av finansminister.....	130
286.	Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. massedeponia ved Taraldrudkrysset i Nordre Follo kommune, besvart av samferdselsminister	131
287.	Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. regjeringens syn på behovet for en frihandelsavtale med Kina, besvart av utenriksminister	132
288.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. eit-løps tunnel E39 i Møre og Romsdal, besvart av samferdselsminister.....	133
289.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. prosjektet E-39 Møreaksen frå Ålesund-Molde, besvart av samferdselsminister.....	135
290.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. finansieringsordningene for bygging av skip gjennom virkemiddelapparatet, besvart av fiskeri- og havminister	136
291.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. visitasjonshjelmelen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	137
292.	Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. voldsalarm, besvart av justis- og beredskapsminister	138
293.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. å implementere EUs nye klimakrav til bygg, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	138
294.	Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. områder for leting og utvinning av havbunnsmineraler, besvart av olje- og energiminister.....	139
295.	Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. private barnehager, besvart av kunnskapsminister.....	140
296.	Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. Kielland-nettverket, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	141
297.	Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. den forventede økningen i migrasjon over Middelhavet og Balkan-ruten, besvart av justis- og beredskapsminister	142
298.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. klimamål, besvart av klima- og miljøminister.....	143
299.	Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. foreldrene som nå må ha barna hjemme på uviss tid, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	143
300.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. oljeskatt, besvart av finansminister.....	144

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (151 - 300) for sesjonen 2022-2023**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	216
Amundsen, Per-Willy (FrP)	152, 200, 234, 257, 291
Andersen, Karoline Sjøen (H)	185
Aydar, Seher (R)	169, 189, 281
Bastholm, Une (MDG)	239
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	153
Bergstø, Kirsti (SV)	217, 283
Bjørlo, Alfred Jens (V)	181, 206, 265, 274, 293
Bjørnstad, Sivert (FrP)	157, 158, 219
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	232, 246
Ellingsen, Cato Brunvand (SV)	178
Elvenes, Hårek (H)	198, 276
Elvestuen, Ola (V)	164, 273
Eskeland, Liv Kari (H)	190, 197, 256, 260
Farahmand, Mahmoud (H)	191, 193, 241, 275
Fiskaa, Ingrid (SV)	209
Foss, Ingunn (H)	186, 240, 292
Frølich, Peter (H)	194, 279
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	167, 247
Gulati, Himanshu (FrP)	212, 213
Hagen, Carl I. (FrP)	180, 272
Hagerup, Margret (H)	170
Haltbrekken, Lars (SV)	192, 249, 298, 300
Hansson, Rasmus (MDG)	204, 243, 277
Helleland, Trond (H)	244
Helleland, Linda Hofstad (H)	258, 259
Hjemdal, Silje (FrP)	177, 222, 224, 268, 269
Hoksrud, Bård (FrP)	182, 250
Hussein, Marian (SV)	233
Johnsen, Tor André (FrP)	154, 270, 271
Jønnes, Kari-Anne (H)	163, 242, 295
Jørgensen, Geir (R)	282
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	174, 201, 286
Kristjánsson, Mímir (R)	205, 227, 251
Limi, Hans Andreas (FrP)	171, 184, 228
Listhaug, Sylvi (FrP)	215
Lund, Tobias Drevland (R)	151, 175, 218, 245
Lønseth, Mari Holm (H)	297
Marhaug, Sofie (R)	161, 214, 237
Martinussen, Marie Sneve (R)	236
Melby, Guri (V)	230, 254, 287
Molberg, Anna (H)	176
Moxnes, Bjørnar (R)	280

Nilsen, Marius Arion (FrP)	203
Njåstad, Helge André (FrP)	159, 202, 253, 262, 290
Nyholt, Hege Bae (R)	231, 252
Ojala, Irene (PF)	235
Orten, Helge (H)	160
Pettersen, Tage (H)	255, 284
Raja, Abid (V)	156, 183, 196, 299
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	155
Saudland, Gisle Meininger (FrP)	296
Schou, Ingjerd (H)	195
Skjelstad, André N. (V)	285
Solberg, Eirik Lae (H)	187, 188
Steffensen, Roy (FrP)	221, 226
Stensland, Sveinung (H)	278
Stokkebø, Aleksander (H)	248
Stordalen, Morten (FrP)	261
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	172
Sve, Frank Edvard (FrP)	166, 168, 223, 225, 288, 289
Søreide, Ine Eriksen (H)	173, 210, 211
Thorheim, Bård Ludvig (H)	162, 294
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	207, 229
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	220
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	238
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	179
Westgaard-Halle, Lene (H)	263, 264
Wiborg, Erlend (FrP)	199, 208, 266, 267
Wold, Grete (SV)	165

STORTINGET

Dokument 15:2

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 151

Innlevert 18. oktober 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 25. oktober 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva har ministeren tenkt å gjøre for nærbutikkene som står i fare for å bli borte i Sør-Norge som følge av økte strømpriser?

BEGRUNNELSE:

Under pandemien ble dagligvarebutikkene definert som samfunnskritiske, og alle som bor utenfor de store bysentraene vet at nærbutikken mange steder også i en normalsituasjon har en samfunnsbærende funksjon; den er et samlingspunkt for lokalbefolkningen, huser mye mer enn matvarer og er svært viktig for øvrig lokalt næringsliv.

Disse svært viktige distriktinstitusjonene står med de skyhøye strømprisene i fare for å bli borte. I et opprop beskriver over 70 nærbutikker hvordan de høye strømprisene er i ferd med å ta knekken på dem som følge av at de faller utenfor strømsøtten til regjeringen og at støtten i utgangspunktet er for lav.

Svar:

Ekstraordinære omstendigheter har ført til betydelige prisøkninger på strøm og en rekke andre innsatsfaktorer det siste året. Dette har ført til økte kostnader for næringslivet, og jeg har stor forståelse for at situasjonen kan oppleves som krevende for mange bedrifter.

For å hjelpe utsatte bedrifter i en overgangsperiode med å omstille seg i lys av de høye strømprisene har regjeringen foreslått målrettede strømtiltak for næringslivet, herunder blant annet en energitilskuddsordning og en

lånegarantiordning rettet mot strømintensive bedrifter som er mest berørt av økningen i strømpris, jf. Prop. 142 S (2021-2022). Tiltakene er utformet innenfor en ansvarlig økonomisk ramme, og i tett samarbeid med partene i arbeidslivet.

I energitilskuddsordningen som regjeringen har foreslått, vil bedrifter som gjennomfører energikartlegging og som tilfredsstiller vilkårene for øvrig kunne få dekket inntil 25 prosent av strømprisen over 70 øre for månedene oktober, november og desember 2022, mens bedrifter som i tillegg velger å investere i enøktiltak vil kunne få inntil 45 prosent av strømprisen over 70 øre. Bedriftene som investerer i enøktiltak vil samtidig få tilskudd på inntil 50 pst. av investeringskostnaden knyttet til energitiltaket. Lånegarantiordningen som regjeringen har foreslått, skal legge til rette for at bedrifter som står overfor en akutt likviditetsmangel som følge av høye strømutgifter får tilgang til likviditet i en overgangsperiode. Ved at staten tilbyr risikoavlastning på 90 pst. på lån fra finansforetak til bedriftene, bedres tilgangen på lån.

Videre har regjeringen i Prop. 1 LS (2022-2023) foreslått endringer i grunnrenteskatten for vannkraft som skal legge bedre til rette for at kraftnæringen kan tilby gode fastprisavtaler til sluttbrukere. Som det fremgår av proposisjonen, foreslår regjeringen at strømleverandørene skal kunne tilby standardiserte fastprisavtaler til sluttbrukerne med et maksimalt prispåslag på den fastprisen leverandørene betaler til kraftprodusentene. Det foreslås i proposisjonen at endringene skal tre i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2023 og med virkning for kontrakter mellom kraftprodusent og strøm-

leverandør inngått i 2022, 2023 og 2024, for kraft som leveres 1. januar 2023 og senere. De foreslåtte endringene vil legge bedre til rette for at bedrifter skal få tilgang til fastprisavtaler og mer forutsigbare strømmregninger.

I sum utgjør disse tiltakene en kraftfull pakke som både skal gi strømintensive bedrifter hjelp til å omstille seg i lys av de høye strømprisene, og sørge for at bedrifter kan få mer forutsigbare strømmregninger gjennom bedre tilgang på fastprisavtaler. Nærbutikkene kan benytte seg av disse tiltakene på lik linje med andre bedrifter, og jeg

vil oppfordre nærbutikkene til å søke nærmere informasjon om tiltakene på regjeringens nettsider.

Til slutt vil jeg vise til den varslede enigheten mellom regjeringspartiene og SV om 23 millioner kroner i økt bevilgning til Merkur-programmet, som skal gå til å hjelpe nærbutikker som sliter med høye strømkostnader. Dette er et grep rettet spesifikt mot nærbutikker, som sammen med de øvrige tiltakene skal bidra til at vi i tiden fremover fortsatt skal ha mange levedyktige nærbutikker som yter verdsatte tjenester over hele landet.

SPØRSMÅL NR. 152

Innlevert 18. oktober 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 26. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilke eventuelle retningslinjer har SMK for statsrådenes bruk av den kinesiske applikasjonen TikTok, når ble disse eventuelt innført og hvem har eventuelt utarbeidet disse retningslinjene, og hvor mange statsråder har denne applikasjonen installert på sine tjenestetelefoner?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nummer 65 av 10.10.22. Spørsmålet var rettet til statsministeren, med det mål for øyet å bringe klarhet i SMKs eventuelle retningslinjer for statsrådenes bruk av den kinesiske applikasjonen TikTok. Som det fremgikk av begrunnelsen var spørsmålet foranlediget av justis- og beredskapsministerens utstrakte bruk av den omstridte applikasjonen, samt hennes vedvarende motvilje mot å imøtegå Stortingets bekymringer ved å gi klare og utvetydige svar om bruken av TikTok. Justis- og beredskapsministeren har gjennomgående motvirket sakens opplysning, ved å gi kryptiske besvarelser med stadige henvisninger til at hennes TikTok bruk er i tråd med gjeldende råd og retningslinjer. Det ble da naturlig å søke opplysning av saken gjennom å spørre statsministeren om SMKs retningslinjer for statsrådenes bruk av denne applikasjonen.

Det var derfor både forbausende og skuffende at statsministeren sendte ansvaret for besvarelsen av dette avklarende spørsmålet videre til justis- og beredskapsministeren. Resultatet av dette var ikke overraskende, nok en tilbakemelding fra justis- og beredskapsministeren som ikke besvarer spørsmålene som stilles og ikke gir grunn til mindre bekymring rundt hennes bruk av Tik-

Tok, jf. justis- og beredskapsministerens svar på spørsmål nummer 65 av 17.10.22.

Det bes derfor på nytt om at statsministeren opplyser saken, ved å redegjøre for hvilke retningslinjer SMK har for statsrådenes bruk av TikTok og hvor mange av regjeringens medlemmer som har denne applikasjonen installert på sine tjenestetelefoner. Som nevnt er dette nødvendig for å bringe klarhet i Stortingets bekymringer om justis- og beredskapsministerens bruk av TikTok, da justis- og beredskapsministeren besvarer spørsmål om sin bruk av TikTok på den måten hun gjør.

Svar:

Det vises til spørsmål fra representanten Per-Willy Amundsen til statsministeren som han har bedt meg svare på.

Innledningsvis vil jeg vise til mine svar på spørsmålene nr. 7 og nr. 65. Det er ikke statsministeren eller Statsministerens kontor som er ansvarlige for å gi retningslinjer for statsrådene og departementene om IKT-sikkerhet. Spørsmålene Amundsen har stilt om min bruk av TikTok, er omfattet av mitt konstitusjonelle ansvar for IKT-sikkerhet – på samme måte som da Amundsen selv var justis- og beredskapsminister. Dette følger blant annet av kongelig resolusjon av 10. mars 2017, fremmet av statsminister Solberg, om

«Ansvaret for samfunnssikkerhet i sivil sektor på nasjonalt nivå og Justis- og beredskapsdepartementets samordningsrolle innen samfunnssikkerhet og IKT-sikkerhet».

NSM har gitt 13 råd om mobilbruk. I tillegg gis det fra tjenestenes side råd og oppfølging for å ivareta regjeringsmedlemmenes sikkerhet, også digitalt. Vi tar nødvendige forholdsregler og benytter ulike elektroniske kommunikasjonsmidler til f.eks. ugradert og gradert kommunikasjon.

Det er de de respektive departement som eier og forvalter statsrådenes telefoner, Ipader mv. Jeg legger til grunn at forvaltningen av disse følger gjeldende råd og retningslinjer.

I mine svar på de tidligere spørsmålene har jeg både orientert om min begrunnelse for bruk av sosiale medier, og ikke minst viktigheten av høy sikkerhetsbevissthet og god kunnskap om de sårbarhetene disse mediene representerer. Vi står i en alvorlig sikkerhetspolitisk situasjon og regjeringen jobber hver eneste dag for å trygge Norge.

Et trygt land forutsetter sikkerhetsforståelse på alle nivåer og i alle ledd. Hver og en av oss må ta ansvar, også for vår mobilbruk. Det kan jeg igjen forsikre representanten om at jeg og mine regjeringskollegaer har høy bevissthet om.

SPØRSMÅL NR. 153

Innlevert 18. oktober 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 26. oktober 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvordan regjeringen planlegger å dekke inn utslippsgapet fra LULUCF, og om dette skal gjøres gjennom 1) å øke opptaket/ redusere utslipp i skog og areal 2) kjøpe utslippsenheter via fleksibilitetsmekanismene i regelverket, eller 3) begge deler?

BEGRUNNELSE:

Grønn bok viser at Norge ligger an til en underskudd - et avvik fra referansebanen - i våre forpliktelser til utslippskutt i LULUCF. Henviser til Grønn bok s. 77:

“Dei nye framskrivingane til NIBIO indikerer at Noreg ligg an til å få eit samla årleg netto-utslepp (dvs. eit gap til netto-null-forpliktinga) på om lag 3,2 mill. tonn CO₂-ekvivalentar frå skog- og annan arealbruk i perioden 2021–2025 viss Noreg nyttar ein kompensasjonsmekanisme i EU-regelverket. Dersom Noreg ikkje gjer bruk av kompensasjonsmekanismen, kan det samla årlege utsleppsgapet for skog- og arealbrukssektoren bli om lag 6,7 mill. tonn CO₂-ekvivalentar. I den tidlegare framskrivinga frå 2019 var det tilsvarende berekna utsleppsgapet 1,8 tonn CO₂-ekvivalentar årleg med bruk av kompensasjonsmekanismen og 2,7 mill. tonn CO₂-ekvivalentar utan denne mekanismen.”

Med EUs nye klimamål (55 %), som er et netto-mål, vil LULUCF komme til å få en viktigere rolle i måloppnåelsen. Nå forhandles det i Brussel om Fit for 55 forslagene. Om forslaget fra Kommisjonen blir vedtatt blir det trolig enda vanskeligere for Norge å nå målene i LULUCF.

Det er en viss fleksibilitet mellom ESR og LULUCF der utslipp fra/underskudd i LULUCF kan dekkes inn ved hjelp av 1) redusert hogst og avskoging 2) mer kutt i ESR som «overføres» til LULUCF eller 3) ved kjøp av skogkreditter fra andre EU-land som måtte ha dette til salgs.

Det er uklart hvordan regjeringen har tenkt å tette utslippsgapet i LULUCF, spesielt når det gjelder avskoging.

Svar:

Anslagene for gapet til Norges forpliktelse for skog- og arealbrukssektoren er økt i flere omganger, både som følge av metodeforbedringer i klimagassregnskapet og oppdaterte framskrivinger. Å sørge for at Norge oppfyller forpliktelsen er en stor utfordring som regjeringen jobber med. En viktig årsak til gapet er store årlige utslipp fra avskoging. Hvert år blir betydelige skogarealer i Norge avskoget til fordel for bl.a. veier, fritidsboliger og næringsbygg. Vi må gjøre mer for å redusere klimagassutslipp og tap av natur fra slik nedbygging og vi presenterer hvilke områder vi jobber videre med Regjeringens klimastatus og – plan, som ble presentert i forbindelse med forslag til statsbudsjett for 2023. Regjeringen vil søke å redusere arealbeslaget i statlige veiprojekter. I neste nasjonal transportplan vil vi i større grad prioritere å ta vare på infrastrukturen vi har, og utnytte denne bedre, og vi vil også vurdere endringer i vegnormalene for å legge til rette for mer gjenbruk av eksisterende vegtraseer. Regjeringen har ferdigstilt en ny veileder for planlegging av fritidsbebyggelse, der hensynet til klima og natur er viet stor plass. Vi trenger mer kunnskap om potensialet for å kutte utslipp

fra omdisponering av arealer innen alle samfunnssektorer. Klima- og miljødepartementet har gitt Miljødirektoratet i oppdrag å utrede dette i samarbeid med relevante etater.

Det er viktig for regjeringen å føre videre og vurdere å styrke eksisterende klimatiltak i skog for å øke opptaket. Regjeringa vil eventuelt legge vekt på tiltak som har positiv effekt for klimaet og positiv eller akseptabel effekt for miljøet. Biomasse fra skogen kan telle positivt i det grønne skiftet. Det ligger insentiver inne i de tre pilarene i klimar-

ammeverket for dette. Blant annet kan landene bokføre karbonlagring i trelast, trebaserte paneler og papir- og kartongprodukter (Harvested Wood Products, HWP). Det er positivt for oppnåelsen av forpliktelsen i skog- og arealbruksregelverket. Bruk av avansert biodrivstoff og bioenergi kan telle positivt i bokføringen i kvotepliktig og ikke-kvotepliktig sektor.

I tillegg til å arbeide for å redusere utslipp og øke opptak innenlands, følger regjeringen med på tilgjengelighet av kvoter/skogkreditter i EU.

SPØRSMÅL NR. 154

Innlevert 18. oktober 2022 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 26. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Er statsråden enig i at hvis reisetiden fra A til B øker, så har ikke B kommet nærmere A?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mine tidligere spørsmål nummer 2897 (2021-2022) og nummer 3010 (2021-2022) og statsrådets respons til disse spørsmålene. Temaet for spørsmålene er regjeringens fravikelse av kravet på maksimalt 45 minutters reisetid til offentlig servicefunksjon for 90 % av distriktets innbyggere og noen merkelige uttalelser fra statssekretær Aasen i den anledning, og hvordan dette er forenlig med Senterpartiets uttalte politiske målsetning om å gjøre tjenester tilgjengelig nærmere folk. Denne politiske målsetningen har statsråden også fremhevet i forbindelse med den kaotiske og kritikkverdige situasjonen rundt utstedelse av pass i år, det vises herunder til mitt spørsmål nummer 1655 (2021-2022) og statsrådets besvarelse av dette spørsmålet.

Statsråden svarer ikke på det hun blir spurt om, verken på spørsmål nummer 2897 eller på spørsmål 3010. Måten statsråden responderer på spørsmålene gir assosiasjoner til Asbjørnsen og Moes eventyr «God dag mann økseskaft». En kan jo spørre seg hvorfor et spørsmål som skulle være relativt enkelt å forstå, ikke blir besvart av statsråden. Det gjøres med dette et forsøk på å endre den pedagogiske tilnærmingen til hvordan spørsmålet stilles, i håp om at dette skal resultere i at spørsmålet nå blir besvart.

Som nevnt i begrunnelsen for spørsmål 2897 kan spørsmålsstiller vanskelig se at en «bredere» synsmåte,

rokker ved det faktum at økt reisetid til en tjeneste og innebærer økt avstand til tjenesten. Det bes om at statsråden nå forsøker å bringe klarhet i hvordan statssekretær Aasens uttalelser skal forstås.

Svar:

Det er valgt å se bredere på hvordan tilgjengeligheten til politiets passtjeneste kan forbedres fordi tilgjengelighet ikke bare knytter seg til reisetid. Som jeg viste til i mitt svar 4. april 2022 på representanten Johnsen's spørsmål nr. 1655, er tilgjengeligheten på passtimer svært ulik rundt omkring i landet. Erfaringen med lange ventetider har vist at det i tillegg til å vurdere opprettelse av flere passkontorer er nødvendig å se på kapasiteten i form av tilgjengelige timer, særlig i sentrale strøk. Jeg kan ikke se at en slik mer helhetlig tilnærming til problematikken betyr økt reisetid. Regjeringen har ingen planer om å legge ned passkontor, vi vil øke antall steder som har passutstedelse. For øvrig viser jeg til mine svar 22. september og 5. oktober 2022 på representanten Johnsen's spørsmål nr. 2897 og 3010 om det samme.

SPØRSMÅL NR. 155**Innlevert 18. oktober 2022 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 26. oktober 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil regjeringen vurdere egne tiltak for bedrifter som holder til i bygninger der vernebestemmelser er til hinder for at de kvalifiserer til strømstøtte?

BEGRUNNELSE:

Bedrifter over hele landet holder til i verneverdige og fredede bygg. Dette gjelder ikke minst reiselivsbedrifter som hoteller og restauranter, ofte i distrikts-Norge. Svært strenge verneregler bidrar til at disse bedriftene ofte blir nektet å iverksette ENØK-tiltak. Selv tiltak som nye vindusglass kan være i strid med vernebestemmelsene for de aktuelle byggene.

Med dagens strømpriser fører dette til at bygninger med gammel, verneverdig, men svært dårlig isolert bygningsmasse, får til dels enorme strømregninger, samtidig som de er forhindret fra å iverksette tiltak som kan bidra til å redusere energiforbruket. De får heller ikke tilgang til strømstøtteordningen for bedrifter som i prinsippet forutsetter at det gjennomføres enøk-tiltak/enøk-kartlegging.

Ett eksempel er Boen Gård. FVN har omtalt denne saken: <https://www.fvn.no/nyheter/lokalt/i/76KBXv/stromstoetten-er-meningsloes-for-oss>

Deres strømregning i år ser ut til å ende på ca. 1,7 millioner kroner – mot ca. kr 300.000 i 2020. Uten mulighet til å iverksette strømsparingstiltak – og heller ingen form for strømstøtte, vil det over tid ikke være forsvarlig å fortsette driften av hotell og restaurant i denne bygningen. Alternativet vil da kunne være at bygningen selges på det private markedet, noe som da vil bidra til at allmenheten ikke lenger vil ha tilgang til dette historiske praktbygget.

Svar:

Regjeringen har foreslått målrettede strømtiltak for næringslivet for å hjelpe utsatte bedrifter i en overgangsperiode med å omstille seg i lys av de høye strømprisene. Blant tiltakene er en energitilskuddsordning og en lånegarantiordning rettet mot strømintensive bedrifter, jf. Prop. 142 S (2021-2022). Dette har vi gjort innenfor en ansvarlig økonomisk ramme, og i tett samarbeid med partene i arbeidslivet.

Som det fremgår av ovennevnte proposisjon, foreslås det at energitilskuddsordningen og lånegarantiordningen skal avgrenses til foretak med minst 3 pst. strømintensitet i første halvår 2022, målt som faktiske strømkostnader

(strømforbruk og nettleie, eksklusive merverdiavgift) som andel av omsetningen i samme periode. Videre legges det opp til at foretakets støtteberettigede strømforbruk må skje i et strømprisområde hvor gjennomsnittlig spotpris per kWt for månedene juli til september 2022 er minst doblet fra samme periode året før. Foretak som holder til i verneverdige og fredede bygg kan i utgangspunktet søke om tilskudd fra både energitilskuddsordningen og lånegarantiordningen så lenge de oppfyller disse vilkårene samt andre vilkår slik de fremgår i Prop. 142 S (2021-2022).

Regjeringen foreslår i ovennevnte proposisjon at bedrifter som gjennomfører energikartlegging og som tilfredsstiller vilkårene for øvrig skal kunne få dekket inntil 25 prosent av strømprisen over 70 øre for månedene oktober, november og desember 2022 gjennom energitilskuddsordningen, mens bedrifter som i tillegg velger å investere i enøktiltak skal kunne få inntil 45 prosent av strømprisen over 70 øre. Bedriftene som investerer i enøktiltak vil samtidig få tilskudd på inntil 50 pst. av investeringskostnaden knyttet til energitiltaket.

For at bedrifter skal kunne bruke energi mer effektivt, er det en forutsetning å ha god oversikt over energibruken. Energikartlegging gir bedrifter god oversikt over tiltak som kan redusere energibehov og effektbehov samt gi mulighet for lokal energiproduksjon. Energikartleggingen som vil kreves for å søke om tilskudd fra energitilskuddsordningen, vil være av en slik art at alle bedrifter, også bedrifter i vernede bygg, skal kunne gjennomføre den uten uforholdsmessig ressursbruk, og få nytte av den.

I sin begrunnelse viser representanten til at verneverdige og fredede bygninger ofte blir nektet å iverksette ENØK-tiltak. Det er et premiss som jeg ikke er enig i. De fleste bygninger kan gjøres mer energivennlige uten å ødelegge bygningens karakter og kulturhistoriske verdi. Det finnes flere veiledere for hvordan en på ulike måter kan energieffektivisere disse bygningene på en god måte. For eksempel er det nyttig informasjon for både eiere og håndverkere på byggogbevar.no, og Riksantikvaren skal denne høsten publisere nye veiledere for solceller og varmepumper i eldre og/eller verneverdige bygninger.

Hvilke typer tiltak som bør iverksettes på verneverdige og fredede bygninger avhenger av bygningstype, alder, konstruksjon, funksjon og kulturhistoriske verdier. Små og rimelige tiltak har vist seg å ha stor effekt på energieffektivisering, samtidig som kulturhistoriske verdier ivaretas. Det kan for eksempel være temperaturstyring, tetting av uønskede luftlekkasjer og utbedring av vinduer.

Energiltakene som foretak kan søke om tilskudd til i energitilskuddsordningen inkluderer energistyrings- og målingssystemer, termisk isolering av rør og deler av energisentraler samt ventiler, LED-lys og lysstyring, etterisolering av yttervegger og tak, utskifting av vinduer, ventilasjon, væske/vann- og luft/vann-varmepumper, solceller, trykklufttiltak, energigjenvinning, spillvarme, utskifting av eldre elektriske motorer, pumpe, kompressorer og vifter, pelletskjel, og varmesentral. Mange av disse tiltakene vil kunne være aktuelle og gjennomførbare også i vernebygging.

På denne bakgrunn er jeg ikke enig med representanten når han påstår at bedrifter som holder til i vernever-

dige og fredede bygg ikke vil kunne motta hjelp fra strømtiltakene som regjeringen har foreslått. Strømintensive bedrifter som holder til i verneverdige og fredede bygg, bør ha gode forutsetninger for å motta hjelp fra disse ordningene på lik linje med andre strømintensive bedrifter, dersom de oppfyller vilkårene for støtte. Jeg vil oppfordre Boen Gård, og andre bedrifter som holder til i verneverdige og fredede bygg, til å søke nærmere informasjon om ordningene fra nettsidene til regjeringen, Enova og Eksfin, som vil administrere henholdsvis energitilskuddsordningen og lånegarantiordningen.

SPØRSMÅL NR. 156

Innlevert 18. oktober 2022 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 26. oktober 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Vil statsråden utrede en endring i konverteringen av IB-poeng til skolepoeng og konkurransepoeng, for å sikre at karakterene fra IB-linjene konverteres til riktig nivå i det norske opptakssystemet?

BEGRUNNELSE:

Stortingsmeldinger og offentlige utredninger peker på at Norge trenger et mer internasjonalt orientert utdanningssløp, mer internasjonalt kompetent arbeidsstokk og mer internasjonalt rettet arbeidsliv. Likevel gis en student som presterer knallbra akademisk på IB-linjen på norsk vgs. en dårligere karakter enn medeleven på samme skole uten IB.

I Norge har spørsmålet om konvertering av IB-poeng til norske studiepoeng blitt diskutert og endret over tid. Før 2008 tilsvarte 38 IB-poeng topp score i norsk system (6 i snitt). I 2008 ble dette endret til at man måtte ha 40 poeng for å få topp score i norsk system, og i 2016-18 forverret til at det kreves 43 IB poeng for å få topp score i norsk system. Trenden har dermed vært å gjøre det vanskeligere for IB-studenter å oppnå høye opptakspoeng til norske universiteter og høyskoler sammenliknet med tidligere og sammenliknet med hvordan utdanningen verdsettes i andre land.

Både svensk og dansk omregningssystem ble endret rundt 2018 fordi man så at IB-elever ble dømt urimelig hardt, men de ser nå at dette ikke var tilstrekkelig og vur-

derer ytterligere tiltak for å sikre likebehandling mellom elever med IB-linje og andre linjer fra VGO.

Svar:

Søkere til norsk høyere utdanning som har fullført videregående skole i utlandet, eller i et annet lands skolesystem, har et vitnemål eller diplom fra dette skolesystemet. Karakterer på slike vitnemål er ikke identiske med de karakterene man benytter i norsk videregående skole. For at slike søkere skal kunne konkurrere i opptaket, må det gjøres en omregning av karaktergjennomsnittet fra de ulike utenlandske karaktersystemene.

Omregning av slike karaktergjennomsnitt er delegert til Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir), jf. forskrift om opptak til høgare utdanning § 7-5 andre ledd. HK-dir har over 100 slike omregningstabeller publisert på nettsidene til Samordna opptak. Det er ikke enkeltkarakterer som regnes om, men poengsummen på et IB-diplom.

Elever som går på IB-linjer eller IB-skoler, enten tilbudet gis ved en offentlig eller en privat skole, får sine karakterer satt av IB etter de regler de har for dette. Disse reglene er ikke identiske med karaktersetningen i norsk skole og er ikke underlagt føringsreglene fra Utdanningsdirektoratet. Videre har ikke fylkene noe innflytelse på IB-linjene/-skolene sitt fagtilbud, gjennomføring, eksamensdatoer og lignende.

Representanten viser i sin begrunnelse til endringer gjennomført i 2008 og mellom 2016-2018. Den eneste endringen jeg kjenner til er at omregningstabellen måtte legges om i forbindelse med at IB endret hvordan de førte sine diplom. Dette skjedde i 2009. I og med at IB fra og med 2009 inkluderte poeng fra ekstraaktiviteter i deres

totalsum, måtte også omregningstabellen reflektere dette. Dette førte ikke til en strengere omregning.

Jeg er kjent med at HK-dir har nær kontakt med opptaksmyndighetene i både Danmark og Sverige, og kjenner til deres praksis.

SPØRSMÅL NR. 157

Innlevert 18. oktober 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 28. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er ministeren enig i at penger bevilget av Stortinget før regjeringen endret gjeldende politikk må disponeres i tråd med Stortingets vedtak, eller kan penger bevilget før regjeringen endret politikk fritt disponeres av blant annet fylkesutvalg/fylkesting rundt om i landet?

BEGRUNNELSE:

Som samferdselsministeren nok er kjent med så ble det i 2019 inngått et bompengeforlik. Der ble Trondheimsområdet gjennom Miljøpakken tildelt 780 millioner, der 500 millioner av disse var for å redusere kollektivsatsene og 280 millioner var for å redusere bompengetakstene.

I forbindelse med behandlingen av sak 212/22 – Miljøpakkens langsiktige tiltaksplan- i fylkesutvalget i Trøndelag 4. oktober, ble det imidlertid gjort en omdisponering av disse midlene. Der ble det vedtatt å omdisponere midler bevilget til reduksjon av bomtakstene, til utbygging av ladeinfrastruktur for busser og til takstreduksjon for periodekort til studenter.

Svar:

Midler bevilget av Stortinget skal ikke brukes til andre formål enn forutsatt av Stortinget, jf. § 5 i Bevilgningsreglementet.

Staten dekker inntil 50 pst. av prosjektkostnadene i fem fylkeskommunale kollektivtransport-prosjekter i Oslo-området, Bergens-området, Trondheims-området og Nord-Jæren, jf. kap. 1332 Transport i byområder mv., post 63 Tilskudd til byområder. Gjennom reforhandlede byvekstavtaler/tilleggsavtaler med de fire største byområdene i 2020 og 2021 er det statlige bidraget økt til 66 pst. Halvparten av det økte tilskuddet på 16 pst. har hittil vært øremerket reduserte bompenger og halvparten

bedre kollektivtilbud i byene etter lokal prioritering. Den delen av tilskuddet som til nå har vært øremerket reduserte bompenger, kan fra 2023 brukes til tiltak for bedre kollektivtransport etter lokal prioritering, jf. Prop. 111 S (2021–2022) Nokre saker om veg, særskilte transporttiltak og transport i byområda mv. og Innst. 456 S (2021–2022). Dette betyr at hele økningen på 16 pst. fra 2023 kan benyttes til bedre kollektivtransport.

Jeg har fått opplyst at man i Trondheim foreløpig ikke har tatt stilling til om midlene til reduserte bompenger skal omdisponeres til bedre kollektivtransport.

SPØRSMÅL NR. 158**Innlevert 18. oktober 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 24. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Er det riktig at statens proveny fra grunnrentebeskatning av havbruk og vind skal fordeles over kommunerammen, og kan statsråden i så fall gi et anslag på hva hver kommune vil få utbetalt, sortert fra størst til minst utbetalt beløp?

BEGRUNNELSE:

Representanter fra regjeringspartiene har hele tiden poengtert at provenyet fra grunnrentebeskatning av vind og havbruk skal fordeles mellom kommunene og staten. Inntrykket har vært at det er de berørte kommunene som skal få disse ekstra midlene. Når man leser skatte- og avgiftsproposisjonen står det imidlertid at disse skal fordeles over kommunerammen. Hvis det er et likt beløp per hode, vil da Oslo som verken har vindturbiner eller oppdrettsanlegg, bli tildelt mest penger.

Svar:

I Hurdalsplattformen er regjeringen tydelig på at lokalsamfunn og fellesskapet bør få en rettferdig andel av verdiene som skapes ved utnyttelse av fellesskapets naturressurser. Regjeringen foreslår nå at det innføres grunnrenteskatt på havbruk med virkning fra og med inntektsåret 2023. Et forslag er sendt på høring med frist for å avgi uttalelse 4. januar 2023. Regjeringen varsler i Prop. 1 LS (2022-2023) at den også vil sende på høring et forslag om grunnrenteskatt på landbasert vindkraft i løpet av høsten 2022. En sentral del av forslagene er at lokalsamfunn som stiller naturressurser til disposisjon, skal sikres en stor del av inntektene. På denne måten får også kommunene mer igjen for å legge til rette for både oppdrett og vindkraft på land. Forslagene skal på høring og det kan skje justeringer av modellen basert på innspill i høringsrunden.

Provenyet fra en grunnrenteskatt på havbruk fra 2023 med den foreslåtte utformingen anslås på usikkert grunnlag til mellom 3,65 mrd. kroner og 3,8 mrd. kroner avhengig av størrelsen på bunnfradraget. Provenyet bokføres i 2024. Regjeringen legger opp til at kommunesektoren skal få et beløp tilsvarende halvparten av provenyet fra grunnrenteskatten.

Kommunesektorens andel foreslås fordelt gjennom flere virkemidler. Produksjonsavgiften, som i dag fordeles til havbrukskommuner og -fylkeskommuner gjennom Havbruksfondet, beholdes og økes. De skattep-

liktige kan trekke den fra krone for krone mot fastsatt grunnrenteskatt. Produksjonsavgiften fungerer da som en omfordeling av grunnrente til havbrukskommuner og -fylkeskommuner. Tilsvarende gjelder den foreslåtte naturressurs-skatten, som også vil fordeles til vertskommuner og -fylkeskommuner etter nøklene i Havbruksfondet, men som vil inngå i skatteutjevningen mellom kommuner. På denne måten unngår vi at forskjellene mellom kommuner blir for store.

Grunnrenten kan svinge betydelig over tid. Regjeringen vil sikre kommunesektoren en gitt andel av grunnrenteinntektene, samtidig som det er ønskelig med stabilitet i kommunenes inntekter. Produksjonsavgiften og naturressursskatten vil utgjøre stabile kommunale inntekter. I tillegg legges det opp til å gi en ekstrabevilgning til kommunesektoren i år der grunnrenten er høy. Ekstrabevilgningen fordeles etter nøklene i rammetilskuddet til kommunene og er basert på grunnrenten året før.

Med regjeringens forslag øker produksjonsavgiften for 2023 til om lag 750 mill. kroner, og naturressursskatten blir om lag 750 mill. kroner for inntektsåret 2023. Inntektene fordeles til kommunesektoren i 2024, det vil si samme år som inntektene fra grunnrenteskatten bokføres. Vertskommunene og -fylkeskommunene får dermed økte skatteinntekter og kommer bedre ut.

I tillegg kommer ekstrabevilgningen til kommunesektoren i 2024. Ekstrabevilgningen skal fordeles etter nøklene i rammetilskuddet til kommunene og er basert på grunnrenten året før. Det anslås at det vil bli utbetalt 325 mill. kroner eller 400 mill. kroner i 2024, avhengig av nivået på bunnfradraget. Samlet får da kommunesektoren om lag 1 825 mill. kroner eller 1 900 mill. kroner, det vil si halvparten av de anslåtte grunnrenteskatteinntektene for inntektsåret 2023.

Provenyet fra en grunnrenteskatt på vindkraft fra 2023 anslås på svært usikkert grunnlag til om lag 2,5 mrd. kroner påløpt i 2023, bokført i 2024. Regjeringen legger opp til at kommunesektoren skal få om lag halvparten av provenyet fra grunnrenteskatten.

Også for vindkraft foreslås kommunesektorens andel fordelt gjennom flere virkemidler. Produksjonsavgiften, som fordeles til vertskommunene, videreføres og økes fra 1 til 2 øre per kWh. For 2023 anslås helårsvirkningen av avgiften til om lag 334 mill. kroner. Regjeringen foreslår også å innføre en naturressursskatt på 1,3 øre/kWh, der 1,1 øre går til kommunene og 0,2 øre går til fylkeskommunene. For 2023 anslås helårsvirkningen av avgiften til om lag 217 mill. kroner. Inntektene vil inngå i skatteutjev-

ningen. Både produksjonsavgiften og naturressursskatten gjøres fradragsberettiget i fastsatt grunnrenteskatt.

I tillegg foreslår regjeringen å innføre en ekstrabevilgning, som settes slik at summen av produksjonsavgiften, naturressursskatten og ekstrabevilgningen utgjør 50 pst. av grunnrenteskatteinntektene. Bevilgningen fordeles etter nøklene i rammetilskuddet til kommunene og er basert på grunnrenten året før. Ekstrabevilgningen får virkning når grunnrenten er høy, og summen av produksjonsavgiften og naturressursskatten blir lavere enn 50 pst. For inntektsåret 2023 anslås ekstrabevilgningen på svært usikkert grunnlag til om lag 700 mill. kroner. Samlet anslås det at kommunesektoren for inntektsåret 2023

vil få i underkant av 1,3 mrd. kroner, som tilsvarer om lag halvparten av de anslåtte grunnrenteskatteinntektene.

Utbetalinger til enkeltkommuner vil være usikker og avhenge av en rekke faktorer, blant annet utviklingen i lakseprisen, fordelingsnøkklene i Havbruksfondet, kraftprisen og den faktiske vindkraftproduksjonen i hver enkelt kommune. Det avhenger også av hva skatteinntektene i alle landets kommuner beløper seg til. Det blir derfor for usikkert å angi et anslag på hva hver kommune vil få utbetalt fra havbruk og vindkraft på land på nåværende tidspunkt. Hensikten med ordningen er at lokalsamfunn i de områdene som stiller sine naturressurser til disposisjon skal komme bedre ut.

SPØRSMÅL NR. 159

Innlevert 18. oktober 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 25. oktober 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til at IMDi gir fylkeskommunene tilgang til IMDinett og videreutvikler systemet i samarbeid med alle brukerne?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med regionreformen i 2020, fikk fylkeskommunene nye oppgaver innen integrering. Disse oppgavene er hjemlet i integreringsloven § 4. Blant annet skal fylkeskommunen gi tilråding om bosetting, ha ansvaret for karriererettledning for personer mellom 18 og 55 år, og ha ansvaret for norskopplæring til personer mellom 18 og 25 år med plass i videregående opplæring.

Fylkeskommunene fikk overført stillinger og kompetanse fra IMDi sine regionskontorer.

Fylkeskommunene har tatt opp spørsmålet om tilgang til saksbehandlings- og registreringssystemet IMDinett med IMDi, men har ikke blitt imøtekommet av direktoratet. Dette til tross for at fylkeskommunens medarbeidere i overveiende grad har kompetanse på systemet og erfaring fra bruken av det i sitt tidligere arbeid i IMDi. Dette systemet er et godt verktøy og en database som i dag brukes av IMDi selv, kommunene og statsforvalteren. Systemet genererer viktig statistikk og kunnskapsgrunnlag i integreringsarbeidet, og er i tillegg en plattform for kommunikasjon og rapportering. Systemet gir god oversikt over både bosettings- og kvalifiseringsarbeidet i kommunene, noe som sammenfaller med fylkeskom-

munene sine oppgaver. Dersom integreringsarbeidet skal lykkes, er det viktig at alle aktører har tilgang til et felles system. Etter forhandlinger, har fylkeskommunene fått IMDi til å oversende enkle, ukentlige rapporter over bosatte til fylkeskommunene. Dette er langt fra dekkende for fylkeskommunenes oppgaveportefølje, og bidrar heller ikke til tilstrekkelig samarbeid på feltet.

IMDi har trukket fram hensynet til personvern og at systemet ikke er dekkende for de fylkeskommunale oppgavene som grunner for at fylkeskommunene ikke skal ha tilgang. Fylkeskommunene har svært god erfaring med vern og ivaretagelse av personopplysninger gjennom sitt ansvar for blant annet videregående opplæring og tannhelse, og har tilstrekkelig kompetanse og rutiner på dette feltet. Om IMDinett ikke i dag er helt dekkende for det fylkeskommunale oppdraget, vil det i alle fall gi svært verdifullt kunnskapsgrunnlag som fylkeskommunene bør ha tilgang til. Medvirkning fra fylkeskommunene vil også gi et sterkt momentum til videreutvikling av systemet til å bli et enda bedre verktøy for god integrering.

Svar:

Et godt samarbeid mellom statlige og regionale myndigheter er viktig for at innvandrere i Norge skal møte et relevant og godt tjenestetilbud.

Etter integreringsloven har fylkeskommunen regionale oppgaver. For å løse disse oppgavene, legges det til rette for at fylkeskommunene får tilgang til deler av IMDinett.

Fylkeskommunen skal gjennomføre karriereveiledning og sørge for opplæring i norsk og samfunnskunnskap for deltakere som går fulltid i videregående opplæring. Personer som jobber med karriereveiledning i fylkeskommunene har i dag tilgang til IMDinett, mens IMDi er i dialog med fylkeskommunen om hvordan fylkeskommunen kan gis tilgang for deltakere som går full tid på videregående opplæring.

For å løse andre oppgaver har fylkeskommunene behov for informasjon på aggregert nivå. IMDi arbeider med å legge til rette for at fylkeskommunen får tilgang til slik informasjon gjennom diverse løsninger.

Videreutvikling av IMDis digitale løsninger skjer med involvering av relevante brukere, både interne og eksterne, og er altså et arbeid som allerede er godt i gang.

SPØRSMÅL NR. 160

Innlevert 18. oktober 2022 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 28. oktober 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Vil fiskeri- og havministeren vurdere å la lokale aktører overta Skalmen fyr på Nordmøre?

BEGRUNNELSE:

Etter det jeg kjenner til ønsker Kystverket å rive Skalmen fyr på Nordmøre. Samtidig er det lokale aktører som kan være interessert i å overta fyret og ta vare på det, og det er dannet en egen venneforening på Smøla. Det er derfor interessant å få statsrådets vurderinger av situasjonen og om det er aktuelt å la de lokale aktørene overta fyrstasjonen.

Svar:

Kystverket har arbeidsoppgaven med å forvalte fyrstasjonene som er i etatens eie, og det stemmer at Kystverket har søkt om rivetillatelse for Skalmen fyrstasjon. Bakgrunnen for søknaden er at fyrstasjonen tidligere har vært utleid, men tilbakemelding fra leietaker var at det på grunn av fyrstasjonens beliggenhet og vanskelige tilkomst ble svært få bruksdager. Leieforholdet er nå opphørt.

Grunnlaget for søknaden om riving er basert på faglige vurderinger både relatert til sjøsikkerheten, byggets tekniske tilstand og Kystverkets ansvar opp mot formidling av kystkultur. Som navigasjonsinnretning ble Skalmen nedlagt for flere år siden, da den ikke lenger hadde en funksjon som navigasjonsobjekt. Rent byggeteknisk vil utbedring og vedlikehold kreve svært mye ressurser, og sett i sammenheng med formidling av kystkultur anser Kystverket lokasjonen som svært krevende for aktiv etterbruk.

Innsats på Skalmen må prioriteres opp mot andre formål og vil gå uforholdsmessig mye ut over tilsvarende aktivitet andre steder langs kysten. Skalmen fyrstasjon ligger også i et naturreservat med ferdselsrestriksjoner, som legger sterke begrensinger på eventuell mulig ferdsel i tillegg til krevende tilkomst. Dette innebærer blant annet at det er ferdselsforbud til fyrstasjonen fra 1.5 til 31.7.

Skalmen fyrstasjon hadde tidligere kvikksølvbasert linserotasjon, og dette er en problemstilling som må tas i betraktning når det gjelder vurderingen av om fyrstasjonen skal rives eller om det skal tilrettelegges for bruk. Da det fortsatt finnes spor av kvikksølv i linsehuset, vil dette kreve ytterligere sanering, og trolig være svært krevende om en skal åpne for ny bruk.

Etter en totalvurdering har derfor Kystverket innstilt på å rive Skalmen fyrstasjon, da etaten anser dette som det mest hensiktsmessige over tid. Dette vil kunne fokusere ressurser til aktiv formidling av kysthistorie og kystkultur nasjonalt nærmere der folk ferdes, og gi flere mulighet til å sette seg inn i den norske kulturarven som fyr og andre navigasjonsobjekter representerer.

Kystverkmusea (Kystverkets etatsmuseum) har i brev av 1.9.2020 til Smøla kommune fremholdt at de ikke vurderer Skalmen fyr til å være et av de viktigste fyrene å ta vare på, og har forståelse for at etaten ønsker å rive dette. Statsforvalteren i Møre og Romsdal har også den 6.5.2020 gitt dispensasjon for riving og fjerning av bygningene på nærmere fastsatte vilkår.

På denne bakgrunn støtter jeg Kystverkets vurdering i denne saken. Jeg slutter meg til at innsatsen for forvaltningen av fyrstasjoner for allmenheten prioriteres til de fyrstasjoner som i størst mulig grad er tilgjengelige. Dette vil være med på å sikre at vi bruker offentlige midler der de gir størst nytte for ny bruk av fyrstasjoner for folk flest.

Avslutningsvis vil jeg presisere at jeg er glad for at det er et stort engasjement blant frivillige i å bidra med å holde fyrstasjonene åpne for allmennheten. Jeg mener imidlertid at disse kreftene bør konsentreres rundt de fyrstasjonene som er mest mulig tilgjengelige for alternativ bruk. Dette betyr altså at Skalmen fyr ikke kan prioriteres i denne sammenheng, da tilgjengeligheten er for krevende til at denne fyrstasjonen blir benyttet i tilstrek-

kelig grad. Jeg vil imidlertid være åpen for å vurdere saken på nytt dersom det skulle være interessenter som ønsker å kjøpe fyrstasjonen slik den står i dag. Basert på Kystverkets framdriftsplan må en slik eventuell henvendelse være fremsatt innen utgangen av 2022. En mulig avhending må følge bestemmelsene i avhendingsinstruksen, noe som blant annet innebærer at eiendommen legges ut for salg til markedspris.

SPØRSMÅL NR. 161

Innlevert 18. oktober 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 26. oktober 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvordan skal havvind kunne bidra til elektrifisering, når mesteparten av satsningen ikke kommer før etter 2030, det året klimamålene skal være nådd?

BEGRUNNELSE:

Viser til oppslag i E24 (15. oktober), der E24 har stilt et likelydende spørsmål til regjeringen uten å få svar.

Svar:

Kvoteplikt og CO₂-avgift er hovedvirkemidlene for å få ned klimagassutslippene på norsk sokkel. Virkemidlene gir selskapene sterk egeninteresse av å redusere utslippene fra produksjonen. Dette inkluderer insentiver til å legge om kraftproduksjonen fra gassturbiner offshore til bruk av havvind dersom en slik løsning er teknisk mulig og kan bidra til kostnadseffektive utslippsreduksjoner.

Innretninger i petroleumsvirksomheten trenger stabil og kontinuerlig energiforsyning, og kan derfor ikke drives med havvind alene. Dersom en innretning skal forsynes med havvind må den også ha tilknytning til kraftnettet på land eller en annen full energiløsning på innretningen - typisk gassturbiner. På feltene Gullfaks og Snorre skal eksisterende plattformer delvis forsynes med kraft fra flytende havvind fra anlegget Hywind Tampen. Dette er mulig fordi plattformene allerede har full reservekraft med gassturbiner.

Gjennom å ta kraftproduksjonen fra havvind inn til land, vil havvind kunne bidra til elektrifisering av sokkel via land.

Regjeringen har besluttet at det første havvindprosjektet på Sørliche Nordsjø II skal bygges ut med en radial

til Norge. Dette prosjektet vil bidra med om lag 7 TWh kraftproduksjon i året. Utsira Nord er åpnet for like mye produksjon fordelt på flere prosjekter. Regjeringen arbeider med å effektivisere konsesjonsprosessen og korte ned tiden fram mot bygging av havvind, slik at de første stor-skala havvindprosjektene kan være i drift før 2030.

SPØRSMÅL NR. 162**Innlevert 18. oktober 2022 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 25. oktober 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Hvilke forventninger har regjeringen til kommuner om hvordan de vil tilrettelegge med lokale løsninger for at mennesker som har en VTA- arbeidsplass (Varig tilrettelagt arbeidsplass) kommer seg til og fra jobb?

BEGRUNNELSE:

Mennesker med VTA -plasser kan bli kasterballer mellom kommune, NAV, fylke og stat dersom spørsmålet om skyss til VTA- arbeidsplassen ikke er noe kommunen mener å ha ansvaret for. Bladet Vesterålen skrev nylig om en ung mann på Sortland som tidligere har hatt et transporttilbud fra kommunen, men som nå er henvist til å bruke av sin uføretrygd for å ta drosje til og fra jobb.

Spørsmålet om skyss til VTA -plass har vært oppe i Stortinget flere ganger tidligere. Utredninger har vist at de fleste kommuner og fylkeskommuner løser dette ved å ha lokale ordninger. I Sortland kommune er svaret fra ordføreren på spørsmål i kommunestyret, at kommunen ikke vil løse denne saken. Kommunen vil ikke lage en kommunal ordning for skyss til mennesker med VTA- plasser slik andre kommuner gjør. Kommunens politiske ledelse viser til at det må komme en avklaring fra regjeringnivå før de eventuelt kan gjøre noe. Hvilke forventninger har regjeringen til kommuner med hensyn til å tilrettelegge med lokale løsninger for at mennesker som trenger skyss til en VTA-plass får dette.

Svar:

Varig tilrettelagt arbeid (VTA) er et viktig arbeidsmarkedstiltak for uføretrygdede med behov for tett oppfølging og spesiell tilrettelegging. Gjennom varig tilrettelagt arbeid, er mange med nedsatt funksjonsevne hjulpet ut av isolasjon og inn i et arbeidsfellesskap.

Det finnes ingen enkelt instans som er pålagt ansvaret for transport ved arbeidsreiser for deltakere i varig tilrettelagt arbeid.

Arbeids- og velferdsdirektoratet gjennomførte en kartlegging av transportbehovet i VTA høsten 2021. Ifølge kartleggingen løses transportbehovet til deltakerne på ulike måter:

- Transport organiseres ved at deltakeren kommer seg til og fra arbeidsstedet på egen hånd, enten ved bruk av offentlig transport eller ved at pårørende kjører deltakeren.

- De med særskilt transportbehov benytter den fylkeskommunale transportordningen TT-kort. VTA-arrangøren bistår ofte deltakeren med søknad om TT-kort.
- Kommunen organiserer transportordninger for levering og henting til arbeidssted, ofte gjennom botjenesten.
- Enkelte VTA-arrangører har interne løsninger i bedriften, f.eks. ved at de henter sine VTA-deltakere eller dekker utgifter til taxi.

Tilbakemeldingen fra Arbeids- og velferdsdirektoratets kartlegging er at manglende transport i liten grad er til hinder for at målgruppen kan benytte seg av VTA. Inntrykket er at de fleste deltakerne har arbeid i nærmiljøet eller at transportbehovet løses lokalt. Det er ikke kjent at noen har falt ut av ordningen på grunn av manglende transporttilbud. Det er kun rapportert om noen få enkelttilfeller der deltakere ikke har kunnet søkes inn i ordningen fordi man ikke har kunne finne løsning på transportbehovet.

Behovet for støtte vil variere avhengig av forhold som avstand til arbeidsplass, kollektivtilbud, helseutfordringer mv. Hva som er den beste løsningen vil variere fra sted til sted. Inntrykket er at behovet for transport løses lokalt og pragmatisk gjennom samarbeid mellom Arbeids- og velferdsetaten, kommunen og ev. andre aktuelle aktører, uten at ansvaret klart ligger på en enkelt aktør.

SPØRSMÅL NR. 163**Innlevert 18. oktober 2022 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 26. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

European Youth Parliament (EYP) er anerkjent som læringsprogram i Norge og tilknyttet KD gjennom HK-dir som finansierer deler av driften. I forslaget til SB23 har regjeringen ikke funnet plass til EYPs satsing på demokrati, inkludering og internasjonal aktivitet i nord.

I lys av nordområdenes geopolitiske interesse, hvilke vurderinger har statsråden gjort?

Svar:

European Youth Parliament (EYP) er en frivillig ungdomsorganisasjon som er drevet av og for ungdommer. EYP

søkte 3. mars 2022 Kunnskapsdepartementet om 0,5 mill. kroner til prosjektet Tromsø 2023 – 98th International Session of the European Youth Parliament. Prosjektet største arrangement er en ungdomskonferanse i Tromsø i mars 2023.

I forslaget til statsbudsjett for 2023 har regjeringen vært nødt til å prioritere hardt for å unngå å bidra til høyere priser og renter. Det omfatter også tilskudd til organisasjoner selv om beløpene hver enkelt organisasjon ønsker seg, er små. Regjeringen har likevel prioritert å videreføre driftstilskuddet på 435 000 kroner til EYP i forslaget til 2023-budsjett.

SPØRSMÅL NR. 164**Innlevert 19. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 27. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Med bakgrunn i Irans pågående brutale undertrykkelse av legitime protester og Irans militære støtte til Russland, vil statsråden avlyse arbeidet med å inngå en skatteavtale med Iran?

BEGRUNNELSE:

Det kommer frem i Dagbladet søndag 16. oktober at Norge er i ferd med å ferdigstille en skatteavtale med Iran. Skatteavtalen regulerer hvilket av landene som får skattelegge en inntekt, og regler for å unngå dobbel beskatning. Skatteavtaler inneholder som regel bestemmelser om informasjonsutveksling. Gjennom en slik avtale kan iranske myndigheter be norske skattemyndigheter om informasjon om norske skatteyttere.

Forslaget om denne avtalen kommer mens det pågår store demonstrasjoner for frihet, kvinners rettigheter og demokrati i Iran. Flere enn 200 personer er de siste ukene drept av Irans sikkerhetsstyrker. Samtidig blir iransk produserte droner brukt av Russland mot sivilbefolkningen i Ukraina.

Svar:

Norge har i dag ikke samarbeid med Iran på skatteområdet, verken når det gjelder unngåelse av dobbeltbeskatning eller utveksling av informasjon for skatteformål.

Etter at atomavtalen ble inngått i 2015, opphevet en rekke stater økonomiske sanksjoner rettet mot Iran. Det åpnet dørene for økte utenlandsinvesteringer til landet og forventninger om økonomisk vekst. Iranske skattemyndigheter kontaktet flere europeiske land, herunder Norge, med ønske om å innlede skatteavtaleforhandlinger. Skatteavtaler bidrar til å skape forutberegnelighet for grenseoverskridende aktivitet, særlig ved å motvirke dobbeltbeskatning på en effektiv måte. Norske virksomheter hadde på det tidspunktet noe engasjement i Iran, og det kunne bli enda mer aktuelt fremover. På denne bakgrunn innledet Solberg-regjeringen, som representanten Elvestuen var en del av, skatteavtaleforhandlinger med Iran i 2018. Forhandlingene ble i det vesentlige gjennomført i 2018. Noen siste tekniske spørsmål ble det enighet om i april 2021.

Våren 2018 trakk USA seg fra atomavtalen og gjeninnførte, i løpet av høsten, økonomiske sanksjoner mot Iran. USAs uttreden fra atomavtalen skapte ny usikkerhet rundt investeringer til og handel med Iran. Tidligere utenriksminister Søreide beklaget i mai 2018 amerikanernes beslutning og oppfordret de øvrige partene til å forbli i avtalen. EU sa den gang at de ville holde fast på atomavtalen og uttrykte støtte til europeiske selskaper som drev virksomhet i Iran.

Norge har i perioden etter 2018 støttet de europeiske landenes forsøk på å opprettholde atomavtalen. Den ble sett på som en mulighet for å danne et sterkere samarbeid mellom landene. Det var i tråd med denne politikken at Norge forhandlet frem en skatteavtale med Iran. Etter at partene var blitt enige om innholdet i avtalen, har man på begge sider forberedt signering av avtalen. I slutten september i år ble dette arbeidet satt på vent på grunn av den negative politiske utviklingen i Iran.

Norge har reagert sterkt og tydelig etter Mahsa Aminis tragiske dødsfall og på situasjonen for iranske kvinner, og har fordømt myndighetenes grove voldsbruk

mot demonstranter. Jeg mener derfor det er riktig å ikke gå videre med skatteavtalen nå, som en reaksjon på det som skjer i Iran.

Det er blitt stilt enkelte kritiske spørsmål til at iranske skattemyndigheter, dersom en slik avtale blir inngått, kan kreve utlevert informasjon om norske skattytere med tilknytning til Iran. Bestemmelser om utveksling av informasjon for skatteformål er sentrale både i OECDs mønsteravtale og FNs mønsteravtale. For Norges del anser vi disse bestemmelsene som en avgjørende del av en skatteavtale. Utveksling av opplysninger for skatteformål er nødvendig for å sikre riktig og effektiv beskatning. Av standardbestemmelsen følger det imidlertid at utvekslingen bare omfatter opplysninger som er «overskuelig relevante» for skatteformål. En avtalestat er videre ikke forpliktet til å utveksle informasjon som vil gi tilgang til næringsmessige, forretningsmessige, industrielle, kommersielle eller yrkesmessige hemmeligheter eller forretningsmetoder eller der dette vil stride mot allmenne interesser.

SPØRSMÅL NR. 165

Innlevert 19. oktober 2022 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 26. oktober 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Med Stortingsvedtak 1045 ble EUs webdirektiv innlemmet i norsk lov den 28.05.2021.

Hvordan er dette fulgt opp av Regjeringen, og spesielt, hvordan vil Regjeringen sikre de 9 nye årsverkene til Digitaliseringsdirektoratets uutilsyn?

BEGRUNNELSE:

Stortingets fattet 28.05.2021 vedtak 1045:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 59 av 5. februar 2021 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2016/2102 (om tilgjengeligheten av offentlige organers nettsteder og mobilapplikasjoner).

I Prop. 141 LS (2020 –2021) fremheves uutilsynets rolle i gjennomføringen av EUs webdirektiv. Kap 17.4.3 redegjør for de økonomiske konsekvensene for Digitaliseringsdirektoratet. Her står det at det er behov for 9 nye årsverk.

I det fremlagte statsbudsjettet for 2023 ligger det ikke økte midler til Digitaliseringsdirektoratets uutilsyn. Det var heller ikke lagt inn midler til dette for budsjettet for 2022. Under kap. 540, post 27 Tilsyn for universell utforming av IKT, er det lagt inn en prisjustert økning på kr 375 000 til kr 26 375 000 for 2023.

Svar:

Regjeringa følger opp Stortingsvedtak 1045 både regulatorisk og gjennom handheving. Når det gjeld det regulatoriske, blei revidert forskrift om universell utforming av informasjons- og kommunikasjonsteknologiske (IKT)-løsninger vedteke den 21. desember 2021. Forskrifta tredde i kraft 2. februar 2022, og gjennomfører EUs webdirektiv (WAD) i norsk rett. Departementet arbeider med å vedta kravet til synstolkning innan offentleg sektor, som følgjer av webdirektivet, men som foreløpig er unntatt virkeområdet til den reviderte forskrifta.

Når det gjeld handhevingen av regelverket, spiller tilsynet for universell utforming av IKT (uutilsynet) ei viktig

rolle. For budsjettåret 2021 vart uutilsynet styrkt med 9,5 mill. kroner, som er vidareført i 2022 og 2023. Midla har vore brukte, og vil nyttast, til utvikling av ein digital grunnmur i uutilsynet, digitale verktøy for kontroll og tilsyn, og ei sentral digital løysing for tilgjengelighetserklæring. Slik vil handhevinga av regelverket styrkast og bli effektivisert, og behovet for nye årsverk er noko redusert.

Digitaliseringsprosjektet, Digitalt datadrivne tilsyn (DDT-prosjektet), har tre hovudformål: det eine er å handheva utvida regelverk for universell utforming av IKT, det andre å auka kontrollvolum, til minst 270-300 forenkla tilsyn frå 2023/2024, og det tredje er å bygge arbeidsprosessane på digitalisering og automatisering.

Døme på at uutilsynet gjennom DDT-prosjektet bygger sine arbeidsprossar på digitalisering og automatisering, er at uutilsynet hittil har:

- digitalisert sine fag- og styringsprosessar, for auka effektivitet og produksjon,
- utvikla ny sentral felles løysing for tilgjengelighetserklæring med automatisert kontroll ved bruk av ein

robot. Tilgjengelighetserklæringa skal brukast av offentlege verksemder for å synleggjera at dei overheld forskriftskrava, evt. kva krav dei ikkje er i stand til å overhalda og kvifor,

- etablert ei dataplattform. Dataplattformen er ei teknisk løysing for å samla inn, behandla, analysere og presentere data (informasjon) som er innhenta eller har oppstått ved bruken av ulike system, prosessar og infrastruktur, og
- etablert arkitektur, arbeidsprosessar og faglege grunnlag, bl.a. for tolkinga av nye krav etter nasjonal gjennomføring av WAD i revidert forskrift.

Som del av DDT-prosjektet jobbar uutilsynet vidare med å etablera og gjennomføra testprosedyrar for kontroll av nye krav etter nasjonal gjennomføring av WAD i revidert forskrift, i tillegg til pågåande digitalisering av tilsynsprosessane. Det vil òg utarbeidast ei felles tilgjengelegheitserklæring for applikasjonar til bruk av offentlege verksemder.

SPØRSMÅL NR. 166

Innlevert 19. oktober 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 27. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren leggje fram ei oversikt over kva prosjekt Nye Veier as har under oppdrag pr. i dag, og kva som skal gjennomførast neste år jamf. regjeringa sitt statsbudsjettframlegg?

GRUNNGJEVING:

I framlegg til statsbudsjett frå regjeringa kjem det fram at løyvinga til Nye Vegar as, går ned frå ca. 6,4 milliard kr i 2022 til 6,1 milliard kr for 2023.

Regjeringa viser til at Nye Veier as skal gjennomføre sine prosjekt samt at det er åpna opp for nye prosjekt som kan setjast i gang. Døme på dette er E-136 gjennom Romsdalen. Usikkerheita ligg derimot på om Nye Veier as har kapital til å gjennomføre det dei har planlagt og i tillegg kunne realistisk starte opp nye prosjekt, så lenge regjeringa faktisk har kutta i den økonomiske ramma til Nye Veier as for 2023.

Svar:

I Prop. 1 S (2022–2023) er det under kap. 1321 listet opp pågåande prosjekter under Nye Veier AS og en liste over prosjekter som Nye Veier foreløpig har lagt opp til anleggsstart på i 2023. Selskapet vil fortsette med utbyggingssaktivitet på følgende prosjekter:

- E6 Kvæangsfjellet
- E6 Ranheim–Værnes
- E6 Kvithammar–Åsen
- E18 Langangen–Rugtvedt
- E39 Herdal–Røyskår

I tillegg er det under kap. 1321 listet opp prosjekter selskapet har lagt opp til anleggsstart for i 2023:

- E6 Berkåk–Vindåsliene
- E6 Storhove–Øyer
- E6 Sørrelva–Borkamo i Nordland
- rv. 13 Skare–Sogndal i Rogaland og Vestland (mindre utbedringstiltak)
- E136 Dombås–Vestnes i Innlandet og Møre og Romsdal (mindre utbedringstiltak)

E6 Roterud–Storhove var ikke listet opp i Prop. 1 S (2022–2023) under aktuelle nye strekninger for Nye Veier, men vurderes nå av selskapet som aktuelt for utbygging i 2023. Kontrakt er signert, og kontraktsformen i dette prosjektet er samhandling med entreprenør hvor entreprenøren har ansvaret for utarbeidelse av reguleringsplan i samarbeid med Nye Veier. Oppstart og utbygging avhenger av en

godkjent reguleringsplan og dermed også arbeidsomfang som er innenfor kontraktens rammer.

Tidspunkt for oppstart for disse prosjektene vil blant annet være avhengig av prisutvikling i pågående prosjekter, prisutvikling i markedet, måloppnåelse for prosjekter med planlagt anleggsstart i 2023 og likviditetssituasjonen til selskapet.

SPØRSMÅL NR. 167

Innlevert 19. oktober 2022 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 26. oktober 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Når kommer regjeringen tilbake til Stortinget med tiltak for oppfølging av vedtakene fra innstillingen om å begrense maktkonsentrasjon i norsk dagligvare (Innst. 322 S (2021-2022))?

BEGRUNNELSE:

Stortinget gjorde 31. mai 2022 i Innst. 322 S (2021-2022) tolv vedtak for å begrense maktkonsentrasjonen i norsk dagligvare. Siden vedtaket i Stortinget ble gjort har vi sett prisen på en rekke varer i dagligvaremarkedet gå opp, ofte langt høyere enn hva inflasjonen i samfunnet skulle tilsi. Matvareprisene i Norge har økt med tolv prosent på ett år. En må om lag tilbake 40 år tilbake i tid for å se en lignende prisøkning. Nibio viser til at butikkene nå tar seg uvanlig godt betalt sammenlignet med grossistene og bøndene.

Det er verdt å understreke at en studie fra Den europeiske sentralbank fra september 2011 fant at økende konsentrasjon i innkjøpsleddet hadde en statistisk signifikant effekt i form av økende priser på matvarer. Ofte i situasjoner hvor det er forventet høy prisvekst, griper aktører sjansen til å øke prisene mer enn nødvendig. I sektorer hvor få aktører kontrollerer store deler av markedet, kontrollerer de også store deler av prissettingen. Det ser vi nå gå utover forbrukeren. Det haster å begrense maktkonsentrasjonen i norsk dagligvare.

Svar:

Den høye prisveksten vi nå ser på mat og drikke gjør arbeidet med konkurranseforholdene i dagligvarebransjen viktigere enn noen gang. Utviklingen er ikke unik for

Norge. Prisene på matvarer og alkoholfrie drikkevarer har steget enda mer i Sverige og Danmark i samme periode.

Det har blitt stilt spørsmål om enkelte aktører nå utnytter muligheten den høye prisveksten gir til å ta seg litt ekstra betalt. Det er nok ulike årsaker til den høye pris- og kostnadsveksten. Hvis det er slik at enkelte aktører nå utnytter muligheten til å øke fortjenesten vil det være høyst kritikkverdig.

Det er sentralt at konkurransen fungerer tilfredsstillende i en så viktig bransje. Svak konkurranse kan føre til at de eksisterende aktørene ikke utfordrer hverandre i tilstrekkelig grad og de med til mindre effektiv ressursbruk, høye priser, dårligere utvalg og kvalitet, og lavere innovasjonstakt sammenlignet med et marked med god konkurranse. Dette kan få betydning for verdiskapingen i dagligvarebransjen, men i tillegg viser forskning at dårlig konkurranse kan bidra til økte formue- og inntektsforskjeller i samfunnet.

Jeg kan forsikre om at regjeringen har og fortsatt vil ha stort fokus på å bedre konkurransen i alle ledd i denne bransjen, både på kort og lengre sikt. Vi har allerede foretatt oss mye, og mer kommer i fremover.

Når det gjelder oppfølgingen av vedtakene fra 31. mai vil jeg først nevne at vi 25. oktober 2022 sendte på høring forslag til forbud mot usaklige forskjeller i innkjøpspriser fra leverandører med vesentlig markedsmakt, slik Stortinget ba om i vedtak 612 fra behandlingen av Innst. 322 S (2021-2022). Forslaget bidrar også til å følge opp vedtak 605 og 607, samt vedtak 572 jf. Innst. 185 S (2020–2021).

Vi hører nå også to alternative forslag til forbud mot forskjeller i innkjøpspriser. I det første alternativet forbys usaklige forskjeller i innkjøpspriser fra leverandører med vesentlig markedsmakt. Vesentlig markedsmakt de-

fineres som aktører med en markedsandel på 40 prosent eller mer i et relevant marked i verdikjeden for mat og dagligvarer, der leverandøren har en omsetning over 100 millioner kroner i det samme markedet. Saklig begrunnelse foreligger når ulikheten skyldes forskjeller i leverandørenes produksjons- eller distribusjonskostnader, ulik verdi på konkrete motytelser, eller andre objektive grunner. Dette forslaget vil ramme all prisdiskriminering som ikke er saklig begrunnet, uavhengig av om den er egnet til å begrense konkurransen eller ikke.

I det andre forskriftsalternativet forbyr usaklige forskjeller i innkjøpspriser som er egnet til å ha negative virkninger på konkurransen. I virkningsvurderingen åpnes det for at det kan tas hensyn til flere leverandøravtalers samlede virkninger på konkurransen. Forskjellen mellom de to forslagene er at den siste i tillegg krever at det gjøres en vurdering av virkningene for konkurransen, mens det første alternativet kun fokuserer på begrunnelsen for forskjellene. Alternativ to vil trolig være mer treffsikkert mot konkurranseskadelig prisdiskriminering fordi den kun forbyr prisforskjeller som kan begrense konkurransen. Dette ønsker vi belyst gjennom høringen. Dette forslaget supplerer eksisterende regler ved at det åpnes for at Konkurransetilsynet kan vurdere flere leverandørers avtaler under ett. En utvidelse vil gjøre Konkurransetilsynets håndhevelse mer effektiv. Videre utgjør den foreslåtte definisjonen av leverandører med vesentlig markedsrett en lavere terskel enn konkurranseloven § 11, siden det ikke stilles krav om dominerende stilling.

Det foreslås også at leverandører med vesentlig markedsrett skal kunne dokumentere at eventuelle forskjeller i innkjøpspriser er saklig begrunnet.

Videre introduseres muligheten for å gi et nytt markedsetterforskningsverktøy for Konkurransetilsynet. Et slikt verktøy finnes blant annet i Storbritannia og Island, mens Tyskland, Danmark og Sverige vurderer å innføre det. Et slikt verktøy vil gi tilsynet mulighet til, etter å ha gjennomført en grundig undersøkelse av markedet, å vedta skreddersydde tiltak for å styrke konkurransen. Verktøyet vil være særlig relevant i markeder med omfattende og vedvarende konkurranseproblemer, som ikke fullt ut kan løses med dagens regelverk.

Høringsfristen er 16. desember og vi vil gi Stortinget en foreløpig orientering om resultatet av høringen innen utgangen av året.

I tillegg er nylig høringen av forslaget om forbud mot negative servitutter og eksklusive klausuler som begrenser tilgangen til lokaler til bruk for dagligvarevirksomhet avsluttet. Dette følger opp vedtak 609 fra behandlingen av Innst. 322 S (2021-2022). Vi arbeider nå med å vurdere høringsinnspillene. Vi sender også senere i høst ut anbud på en utredning av omfanget og virkningene av kjedenes egne merkevarer (EMV). Dette er et område hvor det er mange sterke meninger, men hvor vi mangler et samlet, oppdatert faktagrunnlag. Dette bidrar også til å følge opp vedtak 606, 607, 608 og 611 fra behandlingen av Innst. 322 S (2021-2022).

Når det gjelder de resterende vedtakene på dagligvareområdet både fra 31. mai 2022 og fra behandlingen av Dagligvaremeldingen i 2020, vil disse følges opp så raskt som mulig. Stortinget vil orienteres om dette på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 168

Innlevert 19. oktober 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 27. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren vise til kor mange prosjektering/planleggings stillingar som er planlagt kutta i Statene vegvesen region midt, no når store prioriterte samferdselsprosjekt vert kutta som sjølv sagt medfører at prosjekt lenger bak og gigant sløseriprojekt slik som Møreaksen blir skubba ut i øydemarka?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa har gjennomført betydelege kutt innan vegbygging i sitt framlegg til statsbudsjett for 2023. Heile 6 store prosjekt er stroke frå tidligare vedteken oppstart, og skubba ut i kulden.

Dette gjelder,

- E6 Megården-Mørsvikbotn i Nordland
- E16 Hylland-Slåen i Vestfold

-Fellesprosjekt Vossebana/E16 Arna-Stanghelle i Vestland

-E-134 Røldal- Seljestad i Vestland

-E-134 Saggrenda-Elgsjø i Viken

E-134 Oslofjordforbindelsen, fase to i Viken

Dette er prosjekt til mange titals milliard kr, som blir utsatt og sett på vent. Konsekvensen av dette blir sjølvsagt at andre prosjekt lenger ned på prioriteringslista rasar nedover i både tid og penger, og realismen for gjennomføring minkar.

Samferdselministeren har hevda at tidligare NTP ikkje er realistisk og at prosjekt må ut av portefølgen og muligens skrinleggast.

Vi registrerar at samferdselsministeren stoppar store og heilt nødvendige infrastrukturbygging her i landet, i svært viktige transportkoridorar som næringslivet og folk flest er heilt avhengige av.

At ein samtidig opplever at den same samferdselsministeren ikkje nevner med eit ord det famøse gigant sløseriprosjektet som folket ikkje vil ha, Møreaksen til mange titals milliard kr.

“det er aldri så gale at det ikkje er godt for noko”

Eit uttrykk som kan brukast i denne samanheng, der regjeringa sin politikk sjølvsagt medfører at gigant sløseriprosjekt slik som Møreaksen såleis er historie og er totalt skubba langt ned i ei skuff og er på svært god veg til makuleringsmaskina. Dette medfører sjølvsagt like klart at ant byråkratar i Statens vegvesen som har drevet med diverse

arbeid ikring Møreaksen, ikkje på nokon måte kan ha midlar til dette.

Svar:

Nasjonal transportplan 2022-2033, med mål, økonomiske rammer og portefølje av utbyggingsprosjekt, har vore utgangspunkt for Statens vegvesen sin planleggingsaktivitet. Regjeringa har nå signalisert at det vil vere mindre rom for vekst i samferdselsøyvingar dei nærmaste åra, og at det dermed ikkje er rom for den veksten som ligg til grunn i Nasjonal transportplan 2022-2033. Statens vegvesen må tilpasse sin planleggingsaktivitet til dei økonomiske rammene i budsjettåret, men også til venta økonomiske rammer i åra framover.

Innanfor ramma til investeringar er det Statens vegvesen som vurderer behovet for midlar til pågåande planarbeid gjennom året. I Prop. 1 S er det bare oppgitt midlar til planlegging dersom anslag for desse utgifta er over 25 mill. kr.

Når endeleg budsjett er vedteken, må Statens vegvesen sjå på sin bemanning knytt til rolla som byggherre. Framover må Statens vegvesen sikre at etaten har kritisk kompetanse samstundes som etaten er dimensjonert rett for oppgåvene dei komande åra. Intern fleksibilitet i bemanning er avgjerande, både organisatorisk og geografisk. Statens vegvesen er ein stor etat med mange oppgåver og budsjettforslaget vil bety at Statens vegvesen må gjere endringar i prosjektorganisasjonar. Akkurat kvar og korleis dette vil skje er for tidleg å seie noko om.

SPØRSMÅL NR. 169

Innlevert 19. oktober 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 27. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Både tillitsvalgte og Løvemammaene har delt sine bekymringer om konsekvensene av helikopterplattform utenfor barneavdelinga på Rikshospitalet. Det bestrides hvor mange årlige landinger det vil være, og det er ikke gitt noen svar på hvordan barna og pasientene skal skjermes tilstrekkelig.

Kan statsråden avklare hvor mange helikopterlandinger det vil være årlig på plattformen for hvert år fram til 2030, og hva dette innebærer for liv og helse?

BEGRUNNELSE:

Søknaden legger til grunn at det vil lande 35 helikopter årlig på den omsøkte plattformen. Disse tallene bestrides fra flere hold, inkludert fra en rekke ansatte ved sykehuset. Så sent som 27. september sendte tre tillitsvalgte leger fra Oslo universitetssykehus og HSØ informasjon om at man kan regne med totalt 700 landinger årlig, der omtrent 200 vil være med de nye redningshelikoptrene SAR Queen.

Den planlagte helikopterplattformen er tenkt plassert i et gårdsrom som ligger umiddelbart ved føde-, barsel- og observasjonsavdelingene og svært nær nyfø-

tintensiv. Flere barneavdelinger ligger også tett på dette området. Tillitsvalgte er dypt bekymret for hva dette vil bety for liv og helse for pasientene generelt, og for premature og kritisk syke nyfødte spesielt. Tillitsvalgte leger ved nyfødtavdelingen skriver: «Vi er mest bekymret for mulige skadelige konsekvenser for ekstremt premature barn født før uke 25 den første leveuken.» og videre «Utsettes de for stress (også støy) øker risikoen for hjerneblødning betydelig.»

Helse Sør-Øst har søkt om dette som ordinær byggesak, noe som innebærer at det ikke har vært konsekvensutredning, og at kun nærmeste naboer er varslet og at det ikke er offentlig høring. Helikoptertilgang er en nødvendig del av sykehuset, men det er ikke bare en ordinær byggesak. Dette kan ha store helsemessige konsekvenser.

Jeg understreker at jeg ikke lurar på hva helseforetaket mener, og stiller dette spørsmålet til helseministeren.

Svar:

Etablering av landingsplass for det nye redningshelikopteret på Rikshospitalet er helt nødvendig. Det nye redningshelikopteret SAR Queen AW101 erstatter redningshelikopteret Sea King og vil bli benyttet til redningsoppdrag og annen transport til sykehus av akutte og kritiske syke/skadde pasienter. Landingsplassen som skal etableres nå, er midlertidig. Den permanente landingsplassen er en del av den samlede reguleringsplanen for Gaustad.

AW101 gir betydelig bedre rekkevidde, hastighet og operativ funksjon enn dagens helikoptre. Kritisk syke og skadde pasienter trenger rask transport og direkte adgang til videre behandling på sykehus. Landing utenfor sykehus med behov for omlastning vil øke risiko. Dette gjelder også kritisk syke nyfødte og premature fra andre deler av landet. Disse vil fraktes i transportkuvøse i AW101 til Oslo universitetssykehus når de trenger akutt behandling for livstruende tilstander etter fødsel.

Sammenliknet med dagens redningshelikopter Sea King, vil AW101 gi en økning i utendørs støynivå og markant økning i rotorvind under landing og avgang. Helse Sør-Øst RHF har opplyst at plattformen er planlagt anlagt ca. 60-70 meter i horisontal avstand fra nyfødtavdelingen. Den er 31 meter høy og rager 11 meter over eksisterende bygningsmasse. Konsekvensen for den berørte bygningsmassen på Rikshospitalet som inneholder pasientaktivitet, inkludert nyfødtintensiv, er grundig utredet. Det skal etableres ulike tiltak for å minimere effekten av støy for sykehusets pasienter og ansatte. Dette gjelder særlig for de mest sårbare pasientene på nyfødtintensiv. Grenseverdien for innendørs støynivå er satt til maksimalt 60 dB etter at planlagte tiltak er iverksatt. Dette tilsvarer det lydnivået som er ved høyeste lydnivå i ordinær intern aktivitet ved nyfødtintensiv på Rikshospitalet. Det er beregnet at tiltakene vil bidra til å redusere innendørs støy til et akseptabelt nivå.

Det opplyses at tiltakene blant annet omfatter:

- Utskifting av glass i vinduer for å øke lyddemping
- Ekstra lag vindu i særskilt utsatte arealer (nyfødtintensiv)
- Montering av gips innvendig på yttervegg
- Balkonger i nærhet av plattform stenges
- Vinduer som kan åpnes blir omgjort til vinduer som ikke kan åpnes
- Lyddempende tiltak på utvendige ventilasjonskanaler

Løsningen som nå er under etablering ved Rikshospitalet vil stå klar til pasienttransport når AW101 begynner å operere fra Rygge i desember 2023, og Helse Sør-Øst RHF vurderer at den vil gi god beskyttelse mot støy for de mest sårbare pasientene på nyfødtintensiv. Jeg mener det vil ivareta det representanten spør om.

Ved beregning av antall landinger med AW101 per år frem til 2030 er det tatt utgangspunkt i antall landinger med Sea King i perioden 2015-2019, med et snitt i antall landinger på 25. Det er i søknaden anslått 35 landinger årlig med AW101. Den midlertidige helikopterlandingsplassen for AW101 kan også benyttes til ordinære ambulanshelikoptre. Dette vil øke bruken av helikopterlandingsplassen, men støynivået er lavere for denne type mindre helikoptre. Samtidig viser Helse Sør-Øst RHF til at direkte transport med landing på sykehuset uten omlastning er avgjørende for pasientsikkerheten også for disse transportene.

SPØRSMÅL NR. 170**Innlevert 19. oktober 2022 av stortingsrepresentant Margret Hagerup****Besvart 28. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Har statsråden statistikk over ufrivillig skolefravær og skolevegring og hvordan dette har utviklet seg over tid, særlig gjennom og etter pandemien?

BEGRUNNELSE:

Flere melder om økende skolevegring og det er et behov for å få en tydelig oversikt over dette.

Svaret ønskes gjerne i tabellform i Excel-format hvis tilgjengelig.

Svar:

Tilstedeværelse på skolen er viktig både for at elevene skal få opplæringen de har krav på, og for at skolen skal kunne støtte og bidra til elevenes sosiale læring og utvikling. Opplæringen skal tilpasses elevene og alle elever har rett på et trygt og godt skolemiljø, slik at de trives og kan få godt utbytte av opplæringen. Vi vet at noen elever dessverre har alvorlig høyt skolefravær, og at enkelte av disse av ulike årsaker ikke klarer å gå på skolen. Dette er en utfordring jeg tar svært alvorlig.

Det finnes ikke nasjonal statistikk over fravær som skyldes skolevegringsrelaterte årsaker eller såkalt ufrivillig skolefravær slik representanten etterspør. Per i dag har vi kun nasjonal statistikk over skolefravær i grunnskolen slik det er ført på vitnemålet for elevene på 10. trinn. Denne statistikken viser tall for elevens fravær, både i timer og dager, men den inkluderer ikke noe informasjon om årsaker til elevens fravær. Statistikken skiller ikke mellom dokumentert eller ikke dokumentert fravær, men eleven kan kreve at inntil 10 skoledager dokumentert fravær ikke føres på vitnemålet. Det er bare hele dager som kan strykes, ikke enkelttimer. Men selv om vi ikke har nasjonal statistikk utover dette for grunnskolen, er skoleeier pliktig å ha et system for føring av fravær i hele grunnopplæringen etter forskrift til opplæringsloven § 3-36. Fraværet skal dokumenteres i skoleeiers system hvert halvår.

Skolefravær kan ha mange ulike årsaker, og vi vet at elever med høyt skolefravær er en heterogen gruppe. Alvorlige fraværssaker er ofte komplekse og sammensatte, og det er skolene som er tettest på elevene som best kan avdekke årsakene til fraværet og følge opp elevene. I vårt forslag til ny opplæringslov foreslår vi en enda tydeligere plikt for skolene til følge opp elevfravær.

Under pandemien har Kunnskapsdepartementet gjennom Utdanningsdirektoratet mottatt rapportering

fra statsforvalterne som tyder på at det reelle skolefraværet kan ha økt. Det har også vært stor medieoppmerksomhet rundt dette temaet, og jeg har registrert at det fra flere hold har blitt hevdet at bekymringsfullt fravær kan være et økende problem, og at pandemien kan ha bidratt til å forverre situasjonen.

Mangelen på nasjonal fraværstatistikk gjør det vanskelig å bekrefte eller avkrefte en slik utvikling. Jeg har derfor nylig gitt Utdanningsdirektoratet et oppdrag om å utrede ulike forhold knyttet til skolefravær, der jeg blant annet ber dem se på hvordan vi kan få bedre informasjon om fraværet på alle trinn i skolen. Som en del av utredningen må direktoratet også vurdere behovet for et nasjonalt fraværregister for grunnskolen og hvordan det eventuelt kan innrettes for å gi bedre informasjon om elevenes fravær. Fristen for denne delen av oppdraget er 14. juli 2023. I det samme oppdraget har jeg videre bedt direktoratet vurdere hvilke tiltak som kan settes inn for å bremse utviklingen og utbredelsen av høyt skolefravær både på kort sikt og på lengre sikt. Direktoratets vurderinger og anbefalinger vil være viktige for hvordan vi følger opp dette videre.

SPØRSMÅL NR. 171**Innlevert 19. oktober 2022 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 31. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

I revidert nasjonalbudsjett 2021 fikk Fremskrittspartiet flertall for å bevilge 15 mill. kroner til økt sjøbredskap og øremerket til ny politibåt i Lister, Agder og Sandvika, Bærum. I sommer ble ny politibåt sjøsatt i Lister som forutsatt.

Hva er status for ny politibåt til Sandvika?

Svar:

Politiet ble i juni 2021 gitt i oppdrag å anskaffe nye politibåter. Den første politibåten ble levert til Agder politidistrikt i september i år, og politiet opplyser at den neste båten forventes levert til Oslo politidistrikt i uke 47 d.å. Sistnevnte politibåt er den som vil operere i Sandvika, Bærum.

Ytterligere tre båter er satt i bestilling, og forventes levert våren 2023.

SPØRSMÅL NR. 172**Innlevert 19. oktober 2022 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 26. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I 1895 så bruforbindelsen på Tretten for første gang dagens lys, for å koble lokalsamfunnet vest og øst for Gudbrandsdalslågen sammen. 15. august 2022 kollapsa bruforbindelsen i en alvorlig ulykke.

Hva gjør statsråden for å sikre at lokalsamfunnet igjen er forent over Lågen med bru på Tretten?

Svar:

Arbeidet med å få på plass en ny pilar og klargjøre fundament for midlertidig bru pågår. Fylkeskommunen er byggherre for dette. Når fundamentering og øvrige forberedelser inkludert ny pilar er på plass, regner Statens vegvesen med tre ukers byggetid for midlertidig bru. Det er så raskt som det er praktisk mulig å få dette på plass. Det haster, både med tanke på trafiksikkerhet på omkjøringsveg og fremkommelighet for næringsliv og lokalsamfunn.

De involverte myndighetene, Innlandet fylkeskommune, Statens vegvesen, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Statsforvalteren i Innlandet arbeider for at prosessen fram mot midlertidig bru går så fort som mulig. Jeg vil ta initiativ til møte mellom politisk ledelse i Olje- og energidepartementet (OED), Kommunal- og dis-

triktsdepartementet (KDD), og Klima- og miljødepartementet (KLD) hvor framdrift i prosessen vil være tema.

Ny permanent bru over Gudbrandsdalslågen ved Tretten er også Innlandet fylkeskommune byggherre for, men de overnevnte myndighetene vil samarbeide med fylkeskommunen i arbeidet med dette også.

SPØRSMÅL NR. 173**Innlevert 19. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide****Besvart 28. oktober 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at det anslås en realnedgang i utgiftene til forsvarsformål fra 2022 til 2023, og hva forklarer det store avviket mellom tallene i Prop. 1 S (2022–2023) Gul bok og tallene forsvarsministeren opererer med når bevilgningene til forsvarsformål omtales?

BEGRUNNELSE:

På side 59 i Prop. 1 s (2022–2023) Gul bok viser regjeringen til at:

«Utgiftene til forsvarsformål anslås å gå ned med 0,2 pst. fra 2022 til 2023. Korrigert for utgifter til kampflyanskaffelsen viser utgiftene til forsvarsformål en nedgang på 0,9 pst. fra 2022 til 2023. Nedgangen skyldes i all hovedsak at de store, ettårige, utgiftene i 2022 ikke videreføres i 2023.»

Svar:

Regjeringen foreslår en samlet bevilgningsøkning på om lag 4,5 milliarder kroner til økt operativ evne i Forsvaret og til økt nasjonal militær beredskap. Nominelt øker forsvarsbudsjettet med 6,8 milliarder kroner, om lag 9,8 prosent fra saldert budsjett 2022 til budsjettforslaget for 2023.

Tallene i tabell 4.1, side 55, i Prop. 1 S (2022–2023) (Gul bok) er riktige. Bakgrunnen for disse tallene er at regjerin-

gen økte forsvarsbudsjettet ekstraordinært i 2022 med 3 milliarder kroner i Prop. 78 S (2021–2022) der regjeringen svarer ut umiddelbare behov som følge av det russiske angrepet på Ukraina. I tillegg økte budsjettet med 1,7 milliarder kroner i følge med RNB og lønnskompensasjon. I alt en økning på 7,7 prosent. Den prosentvise økningen inkluderer ikke regjeringens forslag i Prop. 142 S (2021–2022) på 3 milliarder kroner ekstra i støtte til Ukraina. Hvis vi holder styrkingen i Prop. 78 S (2021–2022) i 2022 utenfor, altså 3 milliarder, ville realveksten vært 4,6 prosent. Merk at økningen på 400 mill. kroner til støtte til Ukraina gjennom den britiske mekanismen som Stortinget besluttet ifm. RNB 2022, ikke er med i regnestykket over.

Mange av tiltakene i Prop. 78 S (2021–2022) vil også ha effekt på forsvarsevnen i 2023. Det ble satt av i alt 350 mill. kroner til tiltak for å bedre evnen til alliert mottak. Denne oppgraderingen av infrastruktur har naturlig nok effekt også i 2023. Videre ble det satt av midler til å styrke lagerbeholdningene med personlig bekledning og utrustning, og reservedeler. I tillegg har vi satt av 800 mill. kroner til anskaffelse av ammunisjon og økt antall sonar-bøyer. Alt dette er styrkinger vi tar med oss inn i 2023.

Tallene i Prop. 1 S (2022–2023) innebærer dermed ikke en svekkelse av forsvarsbudsjettet. Tvert imot er det et uttrykk for at forsvarsbudsjettet har blitt ekstraordinært styrket i 2022, med positive effekter også for 2023 og videre fremover.

SPØRSMÅL NR. 174**Innlevert 19. oktober 2022 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 26. oktober 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Sjølvs om tidlegere statsrådar har nekta at det skjer brot på CITES-konvensjonen med Norsk import av isbjørnskind, som er nest størst i verda, har mykje dokumentasjon på at nettopp dette skjer kome fram. Det er påvist manglande merking av skinn, hausting på ikkje bærekraftige bestand-er, og ingen totalkvote på jakt i enkelte område.

Vil statsråden ta initiativ i samband den komande internasjonale CITES-møtet i november for å følge opp NPs og VKMs vurderingar eller innføre et moratorium på import av isbjørnskind?

GRUNNGJEVING:

Mykje tyder på at Noreg bryt CITES-konvensjonen på tre viktige punkt:

1. Handel med trua dyreartar (som isbjørn) skal etter CITES-konvensjonen garanterast å vere frå lovleg jakt. Einaste lovlege isbjørnjakt skjer i Canada. Der er det krav om at alle skinn som skal eksporterast skal ha ein fysisk tag (eit merke) festa til skinnet. Av ymse grunnar har mange (truleg dei fleste) isbjørnskinna som har kome til Norge ikkje denne tagen. Dette gjer at skinn ikkje kan sporast, og at eksporten frå Canada dermed er ulovleg. Dette kan Sheldon Jordan (sheldon.jordan@canada.ca) som er sjef for Canada Wildlife Law Enforcement stadfeste. Utan tagen (i metall eller plast) er det ikkje mogleg å garantere at isbjørnskinna kjem frå den staden eksportørar hevdar dei kjem frå. CITES export papir fra Canada er svært lett å forfalske, og det hjelp lite at skinn uten tag kjem med CITES export papir. Utan tag er det ikkje mogleg å spore skinna og ein ikkje kan ikkje garantere at isbjørnskinna som kjem til Noreg er lovlege å selje. Dette vil seie brot på CITES-avtalen.

NB: Dette er noko som Norsk Polarinsittutt har informert KLD om ein rapport i 2019.

2. CITES-konvensjonen krev er at handel med trua dyreartar (som isbjørn) må foregå på bestandar med berekraftig forvaltning og uttak. For nokre delbestandar i Canada har dette vore tilfelle, medan i andre område har kommersiell handel halde fram sjølv om bestandane har gått ned. Siden 2019 har det kome ei dramatisk endring i forvaltninga av isbjørn i Canada der ein tillet å doble talet på hobjørnar som kan skytast uten at totalkvoten vert redusert. Canada har auka totalkvotane i fleire viktige område i Canada for å redusere talet på isbjørn. Dette gjeld spesielt bestandane i Baffin Bay, Davis Strait, Foxe Basin, Western Hudson Bay og Southern Hudson Bay. Her er kvotene på 5% eller meir, noko som er ekstremt høgt spesielt med så stor avskytning av hobjørnar. I fleire område

i Canada går ein aktivt inn for å redusere talet på isbjørnar. Det er eit klart brot på CITES-avtalen å tillate kommersiell handel av isbjørnskinna frå slike område. Dette er informasjon som KLD har kjennskap til, men som det er valgt å ikkje ta omsyn til.

3. I Quebec finst det ikkje ein totalkvote for jakt på isbjørn, ei heller krav om å rapportere.

Svar:

Jeg er enig med representanten i at det er viktig å ha oppmerksomhet om forvaltningen av isbjørn. Jeg er opptatt av at handel med isbjørnskinna skjer i tråd med CITES-konvensjonen og vår nasjonale CITES-forskrift, og av at internasjonal forvaltning av isbjørn er bærekraftig.

Norge er part i CITES-konvensjonen, og vil delta i partsmøtet som avholdes i november i Panama. Regulering av internasjonal handel med isbjørnskinna er ikke meldt opp som en egen sak for behandling i det kommende partsmøtet. Fra norsk side er det heller ikke tatt initiativ til dette.

En viktig grunn til det er at Klima- og miljødepartementet har til vurdering ulike spørsmål om import av isbjørnskinna fra Canada. Departementet har tidligere innhentet faglige vurderinger fra Norsk Polarinstitutt (NP) og Vitenskapskomiteen for mat og miljø (VKM) om emnet, og vi vurderer nå hva som bør skje videre. Om det er behov for nye tiltak for å regulere import av isbjørnskinna til Norge, og i så fall hvordan et slikt tiltak best kan gjennomføres, er en del av dette. Jeg mener imidlertid det er for tidlig å ta dette opp på det kommende partsmøtet. Dersom jeg kommer til at det bør gjøres endringer i gjeldende regelverk for import av isbjørnskinna vil et slikt forslag bli sendt på alminnelig høring.

SPØRSMÅL NR. 175

Innlevert 19. oktober 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 27. oktober 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Vil regjeringen ta til orde for at FNs Spesialrapportører på menneskerettigheter får besøke okkuperte Vest-Sahara?

BEGRUNNELSE:

Det rapporteres jevnlig om svært alvorlige brudd på menneskerettighetene i okkuperte Vest-Sahara, begått av ma-

rokkanske myndigheter, spesielt vilkårlig fengsling av saharawier som ytrer sin legitime rett til selvbestemmelse. Det er samtidig snart ti år siden sist gang Marokko tillot FNs spesialrapportører på menneskerettigheter å besøke Vest-Sahara. FNs generalsekretær ytrer i sin siste rapport til Sikkerhetsrådet sin bekymring over FNs manglende tillatelser til å komme inn i territoriet.

Heller ikke FNs spesialutsending til territoriet fikk lov av Marokko til å besøke Vest-Sahara under sin rundreise i januar 2022. FNs fredsbevarende operasjon i territoriet får ikke lov til å rapportere på overgrepene.

I slutten av denne måneden skal Vest-Sahara opp til ny behandling i FN Sikkerhetsråd for første gang på ett år.

Svar:

Vi har notert oss anbefalingene i rapporten av 3. oktober 2022 fra FNs Generalsekretær om behovet for uavhengig, upartisk og varig overvåking av menneskerettighets situasjonen for å sikre beskyttelse av menneskerettighetene for alle i Vest-Sahara.

Jeg deler bekymringene til FNs Generalsekretær om fortsatt manglende tilgang for FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR, Office of the High Commissioner for Human Rights) til Vest-Sahara. Dette har

vi tatt opp i FNs sikkerhetsråd senest i forbindelse med forhandlingene om fornyet mandat for FNs fredsbevarende operasjon i Vest-Sahara, MINURSO, denne måneden. Tilgang for OHCHR er fremhevet i Resolusjon 2602 (2021) som omhandler situasjonen i Vest-Sahara. Vi har også oppfordret til samarbeid med alle relevante menneskerettighetsmekanismer.

Norsk politikk og norske posisjoner knyttet til Vest-Sahara ligger fast. En politisk løsning på Vest-Sahara-konflikten må være i tråd med vedtak fattet i FNs sikkerhetsråd hvor blant annet retten til selvbestemmelse for folket i Vest-Sahara legges til grunn. Dette har også vært grunnlaget for vårt arbeid i Sikkerhetsrådet.

Regjeringen vil fortsette å følge situasjonen i Vest-Sahara, herunder situasjonen for menneskerettighetene, innenfor de etablerte rammer for norsk Vest-Sahara politikk.

SPØRSMÅL NR. 176

Innlevert 20. oktober 2022 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 26. oktober 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil bedrifter som benytter seg av eventuelle kommunale strømstøtteordninger risikere å falle ut av den nasjonale strømstøtteordningen for næringslivet?

BEGRUNNELSE:

Noen kommuner etablerer egne lokale strømstøtteordninger for næringslivet, og det er knyttet noe usikkerhet til om dette i praksis kan fungere som et supplement til den nasjonale støtteordningen fordi man frykter at det vil diskvalifisere bedrifter fra den nasjonale ordningen dersom de benytter lokal støtteordning.

Svar:

Med den ekstraordinære situasjonen i energimarkedene i Norge og Europa har regjeringen lansert en rekke tiltak for å bistå næringslivet i møte med høye og ustabile kraftpriser. Regjeringens viktigste strømtiltak er å få på plass endringer i grunnrenteskatten for vannkraft. Målet er å gjøre det gunstigere for kraftleverandørene å tilby langsiktige og forutsigbare fastprisavtaler til sine kunder. Reg-

jeringen tar sikte på at skatteendringene kan tre i kraft fra nyttår.

I påvente av at tilbudet av fastprisavtaler bedres, har regjeringen foreslått to midlertidige ordninger som skal hjelpe strømintensive foretak i en overgangsperiode. Vi foreslår å opprette en lånegarantiordning og en energitilskuddsordning for næringslivet, som anslås å omfatte om lag 20 000 bedrifter i områder med særlig høye strømpriser. Ordningene er utarbeidet i tett dialog med partene i arbeidslivet, og vil bidra til å trygge arbeidsplasser og næringsvirksomhet lokalt. NHO, LO og Virke oppfordrer derfor Stortinget til å vedta disse ordningene.

Energitilskuddsordningen består av både et strømstøtte-element og et enøk-element, som tildeles på visse vilkår. Strømstøtten er ment å dekke en andel av strømintensive bedrifters strømregning i oktober, november og desember 2022, og beregnes ut fra bedriftens faktiske strømkostnader. En bedrift kan få dekket enten inntil 25 prosent av sitt strømforbruk til en pris over 70 øre/kWh, eller 45 prosent dersom det også søkes om enøk-støtte. Det samlede beløpet som utbetales over tilskuddsordningen kan ikke overstige makstaket etter statsstøttereguleringens Ukrainaretningslinjer kap. 2.1, som denne ordningen

er hjemlet i. Per i dag er dette makstaket på 500 000 euro per foretak.

Maksterskelen i Ukrainaretningslinjene kap. 2.1 innebærer i tillegg at en bedrift som har mottatt støtte fra en annen kommunal, fylkeskommunal eller statlig ordning som er godkjent etter det samme regelverket, kan få avkortet støtten hvis det er nødvendig for å sikre at beløpsgrensen på 500 000 euro ikke overstiges. Dersom den aktuelle offentlige ordningen er hjemlet i et annet kapittel i Ukrainaretningslinjene, eller et annet støtteregulverk som f.eks. reglene om bagatellmessig statsstøtte, kan den kombineres med støtte fra den nasjonale energitilskuddsordningen, uten hinder av terskelen på 500 000 euro. Andre begrensninger kan imidlertid følge av vilkår

som er satt for de enkelte støtteordningene eller andre statsstøtteregler.

Så lenge den samlede offentlige strømstøtten holder seg under en bedrifts reelle strømkostnader i et tidsrom og også under makstersklene for utbetalt statsstøtte iht. de ulike forordningene og retningslinjene i EØS-regelverket, er det ingenting i veien for at en bedrift skal kunne motta midler fra flere offentlige aktører samtidig.

Avslutningsvis vil jeg også påpeke at bedriftene har et eget ansvar for å se til at de ikke passerer grenseverdier for statsstøtte eller overkompensasjon ved tildeling av offentlige midler. Dette gjelder i enhver sammenheng, ikke bare i forbindelse med støtte til strømkostnader.

SPØRSMÅL NR. 177

Innlevert 20. oktober 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 26. oktober 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden ta konkrete grep for å trygge disse menneskenes hverdag gjennom å forbedre strømstøtteordningen og stimulere til at flere kan velge mer miljøvennlig?

BEGRUNNELSE:

I Ba kan vi denne uken lese historien om at nesten 1000 husstander i et av Bergens lavinntektsområder endte opp med ikke å få strømstøtte for vannforbruk og oppvarming av boligene sine. Nå når vi går inn i de kaldeste vintermånedene skaper dette stor økonomisk uro for beboerne. Nå fyres det med olje for å holde utgiftene nede, i et miljøperspektiv er det vanskelig å se for seg at det er en villet politikk fra regjeringen. Jeg har stor forståelse for at beboernes bekymringer for konsekvenser i både et økonomisk og miljøvennlig perspektiv.

I saken skrives bl.a. følgende:

«Det har flere konsekvenser.

- Eviny, som drifter varmeanleggene i de to borettslagene Vestre og Vadmyra, har gått tilbake fra strøm til oljefyring for å få prisene ned. De oppgir at det hittil i år er fyrt opp 700 kubikk med olje i de to borettslagene. Det gir store CO₂-utslipp.
- For borettslagene er årets energibudsjett allerede brukt opp – til tross for den billigere oljefyringen. Det fører etter alt å dømme til at beboerne straffes med huseieøkning og utsatt vedlikehold.»

Forklaringen som gis på hvorfor menneskene som bor her ikke får nyte godt av strømstøtteordningen er at de to borettslagene, med nærmere 10000 leiligheter, har et eksternt drevet nærvarmeanlegg, plassert i Vadmyra borettslag. Obos anslår at dette vil gjelde nærmere 4000 boliger bare i Bergen.

https://www.ba.no/et-av-byens-fattigste-nabolag-gar-glipp-av-stromstotte-a-fyre-med-olje-er-billigst-sa-na-gjor-vi-det/s/5-8-2042833?fbclid=IwAR0nLlIHUBR0YBVo_A1bvi4eFGFk-5aaWpbryVvi9Ez3QKbRagXVX-G3hEqM

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet fremgår det at representanten sikter til husholdninger som får levert varme fra nærvarmeanlegg (fjernvarmeanlegg uten konsesjon) som er organisert utenfor borettslaget.

Ifølge Reguleringsmyndigheten for energi (RME) vil det å innlemme fjernvarmeanlegg uten konsesjon i strømstøtnadsordningen kunne gi store administrative utfordringer for nettselskapene. Nettselskapene opplever allerede utfordringer knyttet til stor saksbehandlingssmengde, og en støtteordning til kunder av fjernvarmeanlegg uten konsesjon vil reise andre spørsmål enn strømstøtnadsordningen for husholdninger.

Det er behov mer informasjon om både størrelsen på og sammensetningen av markedet for fjernvarme uten

konsesjon dersom man skal utforme en stønadsordning for disse husholdningene. Det er flere forhold som tilsier at en eventuell stønadsordning for husholdningsforbruk knyttet til fjernvarmeanlegg uten konsesjon bør være søknadsbasert.

NVE har derfor fått i oppdrag å utrede mulige utforminger av en strømstønadsordning for husholdningsforbruk knyttet til fjernvarmeanlegg uten konsesjon.

SPØRSMÅL NR. 178

Innlevert 20. oktober 2022 av stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen

Besvart 3. november 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Hva gjør regjeringen for å sikre at personer som ikke har BankID ikke blir diskriminert og at de har tilgang på tjenester på lik linje med andre?

BEGRUNNELSE:

Mange personer med utviklingshemming har ikke BankID. Dette innebærer at de ikke har tilgang på en rekke tjenester som andre har. I siste episode BRA Nytt, TV Bra sitt nyhetsprogram hvor også finansministeren er intervjuet, blir problemstillingen med manglende BankID synliggjort (<https://www.tvbra.no/player/sendinger-var-2021/stream/5013b61ad2ead95702be895e85eb6684>). Manglende BankID hindrer mange å leve liv på lik linje med andre. I følge programmet så jobber Finans Norge med ulike teorier til løsning, men en kan forvente at også finansdepartementet arbeider aktivt med aktuelle løsninger for å hindre diskriminering og fremme deltakelse.

Svar:

Svar:

Det norske samfunnet vert stadig meir digitalisert. For svært mange gjev dette ein enklare og betre kvardag. Samstundes er det viktig med gode løysingar for alle. Med digitaliseringa av samfunnet kjem det også eit ansvar for at alle kan ta del i moglegheitene det gir og for gode alternativ for dei som ynskjer og har behov for det, og for dei som til dømes ikkje har BankID.

Sjølv om Noreg er eit av dei mest digitaliserte landa i verda, er det likevel mange som finn det krevjande å nytte digitale tenester. Anslagsvis 600 000 i Noreg har det ein omtalar som låg digital kompetanse. Alle har krav på å kunne nytte offentlege tenester. Desse skal også få ta del i samfunnet på lik linje som alle andre. For mange som slit med å bruke digitale løysingar kan dei kommu-

nale Digihjelp-tilboda og ideelle tiltak som Seniornett ha stor betydning. Samstundes skal dei som ynskjer framleis kunne få post frå det offentlege på papir, og regjeringa har nett sendt ut forslag om å styrke forbrukarane sin rett til å betale med kontantar.

Eg er kjent med at Finans Norge nyleg har publisert ei bransjenorm for finansiell inkludering. Denne gir retningslinjer for korleis bankane skal møte ikkje-digitale kundar, og eg ser det som eit godt initiativ. Eg er opptatt av at så mange som mogleg skal kunne nytte dei digitale løysingane vi har, og at gode offentlege digitale tenester skal kunne nyttast av dei som av forskjellige grunnar ikkje kan få utskrive BankID. Eg er òg opptatt av at elektronisk ID er noko både bankane og innbyggjarane skal ha stor tillit til.

Det er i dag vanskeleg å nytte digitale tenester frå til dømes NAV eller helsesektoren utan ein eID på høgt tryggingnivå, som BankID. Regelverket tillèt heller ikkje at ein bruker eIDen til ein annan person, til dømes til Vipps, eller til innlogging i bank.

Løysinga i tilfelle der ein har ansvar for ein person med spesielle behov, som av ulike grunnar ikkje kan vere "digital", er ei fullmakt eller eit verjemål. Ein fullmektig eller verje kan bruke sin eigen elektroniske identitet for tilgang til tenester på vegne av han ein er verje eller fullmektig for. Per i dag er det likevel slik at ein må kontakte kvar enkelt tenesteeigar for å "melde" inn ei fullmakt eller verjemål. Dette fordi vi manglar eit digitalt fullmakts-/verjemålsregister. Enkelte etatar har skjema på nett for slik registrering. Eg er likevel godt kjent med at mange ikkje ønsker å vere avhengig av bistand frå ein fullmaktshavar eller hjelpeverje.

Den 21. oktober deltok eg i eit innspelsmøte i samband med arbeidet med handlingsplanen for strategien Digital heile livet, kor fleire av marknadsaktørane innanfor mellom anna finansnæringa var til stades. Der vart det lagt vekt på at det også bør leggjast til rette for gode

analoge alternativ for dei som har behov for dette. Det viktigaste for meg er at alle er inkluderte på ein god måte, også dei som av ulike grunnar ikkje er digitale.

Den aukande grada av digitalisering skapar ein fare for at fleire kan falle utanfor det digitaliserte samfunnet. Eg er opptatt av å motverke dette. Kommunal- og distriktsdepartementet er derfor i gang med to viktige arbeid – ein handlingsplan for digital inkludering, og ein ny strategi for bruk av eID i offentleg sektor. Målet med strategien er å sikre at alle har nødvendig elektronisk identifikasjon som sikrar tilgang til offentlege digitale tenester. Alle må

ha moglegheit til å skaffe seg ein eID som kan brukast for dei tenestene dei har behov for. Dei som ikkje sjølv kan opptre digitalt, må kunne la seg representere av andre. I utkastet til ny eID-strategi er det mellom anna foreslått at det skal greiast ut ein offentleg utskriven eID på tryggingnivå høgt (tilsvarande tryggingnivået til BankID), styrking av den offentlege løysinga MinID, og informasjon og rettleiing til dei som treng det. Strategien har nyleg vore på høyring, og det er mottatt mange gode innspel som departementet vil arbeide vidare med før strategien kan vedtakast.

SPØRSMÅL NR. 179

Innlevert 20. oktober 2022 av stortingsrepresentant **Andreas Sjalg Unneland**

Besvart 26. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister **Emilie Mehl**

Spørsmål:

Vil ministeren, i lys av at tusenvis av personer den 1. januar 2023 mister retten til å søke voldserstatning, utsette ikrafttredelsen av den nye voldserstatningsloven for å sikre at flere ofre får mulighet til å søke om erstatning?

BEGRUNNELSE:

Den 23.09.2022 erklærte regjeringen at ny voldserstatningslov trer i kraft i løpet av 1.1.2023. Om under tre måneder kan tusenvis miste retten til å søke erstatning for volds- eller seksuallovbrudd. Dette har skapt sterke reaksjoner.

Målet med den nye loven var at ordningen skulle bli enkel, forutsigbar, rettferdig og mer effektiv, samtidig som rettssikkerheten til partene styrkes. Når tusenvis mister retten til erstatning er det vanskelig å se at disse målene oppfylles.

Dersom man fikk sin sak henlagt mellom 1.1.1975 til 1.1.2022, er saken dermed foreldet etter ny lov. Juridisk rådgiver i Stines Sofies Stiftelse oppsummerer situasjonen slik:

«Den nye loven vil i praksis si at dersom du er en tolv år gammel gutt som har blitt utsatt for overgrep i 2020, hvor saken blir henlagt og det enda ikke er søkt om erstatning, vil saken etter nåværende lov ikke være foreldet. Han kan da søke om erstatning når han bli eldre. Men dersom vedkommende søker om erstatning etter at den nye loven har tredd i kraft, så vil den avvises fordi det er mer enn ett år siden saken ble henlagt.»

Den korte fristen for å kunne søke erstatning er problematisk. Et hovedfunn i Oxford Research sin rapport om

voldsoffererstatningsloven fra 2019 var at det betyr mye å motta voldsoffererstatning. Rapporten fant at det viktigste ikke var beløpets størrelse, men betydningen av å bli trodd og anerkjent som offer.

Det samme uttaler faren, til et barn som ble utsatt for seksuelt overgrep, «Bjørn» til Dagsavisen 13.10.2022:

«–ved å få erstatning fikk vi et brev som bekreftet det som hadde skjedd med barnet vårt. Dette var en trøst og en anerkjennelse. Vi fikk noe vi kan vise til når barnet vårt blir stort. Et bevis på at barnet ble trodd, selv om det ikke ble noen strafferettslige konsekvenser for tiltalte. Uten bekreftelsen hadde det blitt vanskelig for oss å komme oss videre etter det som hadde skjedd.»

I stortingsbehandlingen påpekte SV at flere viktige områder faller utenfor virkeområdet til den nye loven som hensynsløs atferd, trusler og kroppskrenkelser. SV vil fortsette arbeidet for å forbedre loven. Regjeringen bør revurdere sitt syn på loven og i hvert fall utsette ikrafttredelsen av ny lov for å gi ofre bedre tid til å innrette seg og eventuelt fremme erstatningskrav etter den gamle loven.

Svar:

Jeg viser til tidligere spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 48 fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik og til mitt svar av 10. oktober 2022. Jeg mener at dette i stor grad også svarer på spørsmålet fra stortingsrepresentant Unneland, men vil gjerne gi noen ytterligere merknader.

Voldserstatningsloven ble vedtatt av et samlet Storting 3. juni 2022, jf. Lovvedtak 70 (2021–2022), og regjeringen vedtok i statsråd 23. september 2022 at loven skal tre

i kraft 1. januar 2023. Det har lenge vært enighet om at dagens voldsoffererstatningslov fungerer dårlig og derfor bør endres. At voldsutsatte i dag i snitt må vente 450 dager fra søknad sendes inn og til saken er ferdig behandlet, viser at det er viktig å få på plass en ny ordning.

Jeg er helt enig med representanten Unneland i at det er et problem at mange som har krav på erstatning etter dagens ordning, ikke søker. Mange søker ikke, fordi de ikke kjenner til ordningen. Dette vil endres med ny lov. Ved at regelverket blir enklere, virkeområdet knyttes til straffebed og at erstatningsspørsmålet behandles i straffesaken, vil om lag 70 prosent av de voldsutsatte få utbetalt erstatningen fra staten tilnærmet automatisk etter rettskraftig dom i straffesaken. Der saken ikke ender med domstolsbehandling, skal den voldsutsatte få god informasjon om ordningen og søknad om voldserstatning skal kunne fremmes enkelt. Når ny lov legger til grunn en helt ny behandlingsmåte, får dette også virkning for utformingen av frister for å fremme krav om erstatning fra staten.

Jeg har ønsket at det gis ut god informasjon om ny lov så bredt som mulig. Dette for å sikre at personer som vil kunne ha krav på erstatning etter dagens ordning skal få mulighet til å søke om det, før denne muligheten bortfaller. Som det fremgår av mitt brev av 10. oktober 2022 er det lagt ut informasjon om konsekvenser av lovendringene på relevante offentlige myndigheters nettsider. Videre er det sendt ut informasjon til relevante aktører, og det pågår et nyttig offentlig ordskifte. I tillegg bidrar advokater og rettshjelpere på feltet med å spre informasjon

og kunnskap. Jeg har tiltro til at dette, samlet sett, vil bidra til god informasjonsspredning.

Som nevnt i mitt svar til Stortinget 10. oktober 2022, ser departementet også på hvilke muligheter som ligger i å gi overgangsregler mellom ny og gammel lov. En mulighet er å gi en overgangsregel som innebærer at foreldelsesfristene i ny voldserstatningslov regnes fra ikraftsettingstidspunktet 1. januar 2023, i stedet for tidspunktet for rettskraftig dom eller påtaleavgjørelse. Det arbeides fortsatt med overgangsreglene og det endelige innholdet er derfor ikke klart. Jeg vil imidlertid understreke at å utsette lovens ikrafttredelse ikke er aktuelt.

Når det gjelder foreldelsesreglene i ny lov så vil jeg presisere at fristene for å fremme krav om voldserstatning fra staten først starter å løpe når rettskraftig dom eller endelig påtaleavgjørelse foreligger, og ikke allerede idet handlingen har skjedd. Videre er det slik at de strafferettslige foreldelsesreglene er romslige. For eksempel er det ikke lengre noen foreldesfrist for voldtekt. Det betyr at dersom en mindreårig som har blitt utsatt for en slik handling, først anmelder saken etter at vedkommende har blitt voksen, så vil ikke den straffbare handlingen være foreldet, og fristen for å fremme krav om voldserstatning vil ikke begynne å løpe før rettskraftig dom eller endelig påtaleavgjørelse foreligger. Videre er det slik at barn som har vært utsatt for handlinger som omfattes av ny voldserstatningslov som oftest vil ha både bistandsadvokat og verge. Disse bør og skal ivareta barnets interesser på best mulig måte. Det kan også innebære å sørge for at søknad om voldserstatning fremmes i tide.

SPØRSMÅL NR. 180

Innlevert 20. oktober 2022 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen

Besvart 26. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren sørge for etablering av en gang- og sykkelbro over Gudbrandsdalslågen ved Tretten umiddelbart?

BEGRUNNELSE:

Den statsbygde broen over elven ved Tretten knakk sammen 15. august og selv om det er gått mer enn to måneder

er anleggsarbeidet med en midlertidig bro ikke påbegynt. I appeller 18 oktober i forbindelse med tre fakkeltog på Tretten ble det hevdet at statsråden dagen etter katastrofen lovet aktiv handling men lite har skjedd. En gang- og sykkelbro over elven kan vel monteres i løpet av noen få dager og vil hjelpe noe. Statsråden har vel makt til å pålegge f.eks. Statens Vegvesen å sette opp en slik bro. Derfor spørsmålet om statsråden nå vil handle øyeblikkelig eller la den byråkratiske kvern bare kverne videre!

Svar:

Det er viktig at vi raskt får på plass en god bruforbindelse mellom øst- og vestsiden av Gudbrandsdalslågen ved Tretten. Det er Innlandet fylkeskommune som er byggherre for arbeidet og de vil etter det jeg forstår prioritere å få på plass en ny midlertidig bru for alle trafikanter. Med

den midlertidige brua hører det nemlig også med en to meter bred gang-/sykkelbane. Jeg vil derfor ikke forsinke det kritiske og tidssensitive arbeidet som nå pågår for byggingen av midlertidig bru ved å starte en overflødig prosess for å etablere en egen gang- og sykkelbru.

SPØRSMÅL NR. 181**Innlevert 20. oktober 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 26. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Regjeringa har sett som mål og ein hovudprioritet i statsbudsjettet for 2023 å redusere næringslivet sine kostnader knytt til pålagde reglar og offentlege skjema med 11 mrd. NOK innan 2025.

Har regjeringa konsekvensvurdert og rekna på kor store ekstra kostnader framlegget om ekstra arbeidsgjevaravgift på 5 % for løn og ytingar over 750 000 NOK vil påføre næringslivet, og kva syner i tilfelle desse bereknin-gane?

Svar:

Regjeringen har som mål å redusere næringslivets kostnader knyttet til pålagte regler og utfylling av offentlige skjemaer med 11 mrd. kroner innen 2025. Dette vil regjeringen gjøre ved å forenkle eksisterende regelverk slik at reglene blir lettere å forstå og etterleve. Et enklere regelverk vil også muliggjøre digitalisering og automatisering, som er en forutsetning for ytterligere å kunne forbedre og forenkle rapporteringsløsningene inn mot myndighetene. Dette vil bidra til redusert rapporteringsbyrde for næringslivet og mer effektive prosesser, samtidig som det gir bedre kontrollmuligheter for myndighetene. Videreutvikling av gode digitale løsninger vil derfor stå sentralt i forenklingsarbeidet framover.

Selv om regjeringen er opptatt av forenklinger, kommer man ikke utenom at det i noen tilfeller oppstår kryssende behov og hensyn som gjør at næringslivet blir pålagt nye forpliktelser som i en viss grad kan øke virksomhetens administrative kostnader.

I statsbudsjettet for 2023 foreslår regjeringen at det innføres en ekstra arbeidsgiveravgift på 5 pst. for lønnsinntekter over 750 000 kroner. Ekstra arbeidsgiveravgift

er et situasjonstilpasset tiltak. I årets statsbudsjett har det vært behov for å dekke ekstraordinært store utgifter.

Systemet for arbeidsgiveravgift innebærer at arbeidsgiver egenfastsetter arbeidsgiveravgiften. Arbeidsgiver rapporterer lønn og andre ytelser i a-meldingen og beregner selv arbeidsgiveravgiften basert på dette grunnlaget. Det er rimelig å legge til grunn at forslaget vil medføre noe økte administrative kostnader for arbeidsgivere. Det foreslåtte nye trinnet for arbeidsgiveravgiften kan innføres gjennom å utvide Skatteetatens eksisterende tekniske løsninger for arbeidsgiveravgiften, slik at arbeidsgiveres merarbeid og behov for utvikling av nye systemløsninger antas å være begrenset.

Det kan imidlertid bli krevende å få på plass alle nødvendige systemer for å håndtere rapportering og beregning av ekstra arbeidsgiveravgift før årsskiftet. På den annen side vil det være forholdsvis få arbeidstakere som når lønns grensen for ekstra arbeidsgiveravgift allerede i første kvartal. Ved behov kan arbeidsgiver også benytte de muligheter for etterfølgende retting og endring som allerede følger av system og regelverk for arbeidsgiveravgiften.

SPØRSMÅL NR. 182**Innlevert 20. oktober 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 27. oktober 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

I følge statsministeren på Dagsnytt atten 19. oktober med tema kjøp av Meraker Brug har regjeringen en finansiell rådgiver som kan fortelle hva det er fornuftig å delta med i en slik budrunde.

Kan statsråden redegjøre for hvem den finansielle rådgiveren i forbindelse med eiendomskjøpet er, samt informere om de rådene regjeringen fikk knyttet til budrunden, og hvor mye den finansielle rådgivningen kostet?

BEGRUNNELSE:

I Dagsnytt atten 19. oktober kunne statsministeren informere om at regjeringen har en finansiell rådgiver som kunne fortelle staten «hva det er fornuftig å delta med i en slik budrunde». For Meraker brug var antatt markedspris 1,5 mrd.kr mens staten betaler 2,65 mrd.kr.

Samtidig som regjeringen kutter over en milliard kroner til utbygging av omsorgsboliger og sykehjemsplasser, velger de å betale 1,15 milliarder kroner over antatt markedspris for Meraker brug. Spørsmålsstiller registrerer hvilke prioriteringer regjeringen velger seg, når de kjøper skog til over tusen millioner kroner over markedspris og elektrifiserer sokkelen til en prislapp på 50 milliarder kroner, fremfor å bygge ut sårt trengte sykehjemsplasser, kutte drivstoffavgiftene eller innføre makspris på strøm.

SPØRSMÅL NR. 183**Innlevert 20. oktober 2022 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 28. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Når bestilte statsråden beskrivelsen av «konsekvensene av redusert eller bortfalt tilbud til elever, lærlinger og voksne som følge av Utdanningsdirektoratet om beskrivelsen av den pågående streiken», som Utdanningsdirektoratet leverte fredag 16. september?

Svar:

Departementet har engasjert Pareto Securities AS som finansiell rådgiver i forbindelse med Statskog SFs bud på aksjene i AS Meraker Brug.

Pareto Securities AS har uttalt følgende om Statskog SFs vurderinger:

«Vi oppfatter at Statskog SF og deres rådgivere har gjennomført en grundig og faglig god vurdering av inntektsprognoser og merverdier for AS Meraker Brug. Prisen Statskog SF har avtalt å betale for aksjene er innenfor den rammen vi mener andre budgivere ville kunne verdsatt aksjen til.

Vurderingen bygger på at Statskog SF vil drive denne virksomheten i tråd med de kommersielle prinsipper de har lagt til grunn for verdivurderingen. Det er også en viktig forutsetning at selskapet må utvikle merverdier som kraft og eiendom for å oppfylle verdipotensialet som ligger i AS Meraker Brug. Dette tilsier at Statskog SF skal opptre tilsvarende andre kommersielle aktører, innenfor rammene som gjelder hele Statskog SFs virksomhet.

Vi understreker at vi har vurdert og analysert en potensiell investering i AS Meraker Brug ut fra et finansielt og kommersielt perspektiv, og at vi har ikke hensyntatt eventuelle politiske eller samfunnsmessige vurderinger.»

Uttalelsen fra Pareto Securities AS er også gjengitt i Prop. 6 S (2022-2023) Endring i statsbudsjettet 2022 under Landbruks- og matdepartementet (kapitalforhøyelse og statlig lån til Statskog SF).

Prisen for oppdraget til Pareto Securities AS var kroner 300.000 eksklusiv merverdiavgift.

BEGRUNNELSE:

I Prop. 3L (2022-2023) Lov om lønnsnemndbehandling av arbeidstvistene mellom Utdanningsforbundet, Skolenes landsforbund og Norsk Lektorlag og KS, kommer det fram at et ensidig brev fra Utdanningsdirektoratet datert 16. september er den første dokumentasjonen regjeringen fikk på hvordan det gikk med elevene under lærerstreiken

i høst. Mange elever var da inne i sin femte skoleuke dette semesteret. Likevel hadde en del elever nesten ikke vært i klasserommet eller truffet læreren eller medelevene sine.

Lærernes streik var legitim. Kunnskapsministeren har det øverste ansvaret for å ivareta elevenes lovfestede rettigheter til opplæring og godt skolemiljø. Denne høsten ble det fjerde skoleåret på rad hvor norske elever opplevde oppbrudd i undervisning og vanlig skolehverdag. Vi vet at barn og unge bar den største byrden under pandemien, og at strenge koronatiltak gjorde at mange fikk problemer – både med motivasjon for læring, kunnskapshull, men også sosialt og psykologisk. Læreren skal ikke være psykolog og miljøarbeider. Men det er åpenbart at uforutsigbarhet og fravær av rutiner og klassefelleskap går negativt utover barna våre, og spesielt de mest sårbare. Da er det regjeringens oppgave å stille opp for dem, når streiken er over.

Nå vet vi imidlertid at statsråden ikke fikk informasjon om hvordan disse elevene hadde det, før 16. september. I brevet skriver direktoratet at Kunnskapsdepartementet har bedt Utdanningsdirektoratet om en beskrivelse av konsekvensene av redusert eller bortfalt tilbud til elever, lærlinger og voksne som følge av den pågående streiken. Samme dag som Utdanningsdirektoratet sender over den første informasjonen publiserte NRK en sak der det kommer fram at regjeringen ikke hadde mottatt én eneste rap-

port om hvordan det gikk med elevene under streiken. Vi ønsker å få klarhet i om statsråden først bestilte rapporten fra Utdanningsdirektoratet etter at departementet hadde blitt kontaktet av NRK.

Svar:

Statsforvalterne har et stående oppdrag om å til enhver tid følge med på situasjonen i barnehager og skoler, og det gjelder selvsagt også under en streik. Statsforvalterne informerer Utdanningsdirektoratet, som igjen rapporterer til Kunnskapsdepartementet, dersom det er grunn til å rapportere om noe særskilt. Kunnskapsdepartementet har jevnlig dialog med Utdanningsdirektoratet og får informasjon fra direktoratet utover svar og rapporter på skriftlige bestillinger. Det er også slik at Utdanningsdirektoratet har både muntlig og skriftlig kontakt og jevnlig møter med statsforvalterne.

16. september mottok Kunnskapsdepartementet rapport fra Utdanningsdirektoratet om konsekvensene av redusert eller bortfalt tilbud til elever, lærlinger og voksne som følge av streiken. Rapporten var basert på Utdanningsdirektoratets dialog med statsforvalterne. Kunnskapsdepartementet hadde muntlig dialog med direktoratet tidlig i uke 37 om behov for informasjon.

SPØRSMÅL NR. 184

Innlevert 20. oktober 2022 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 26. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvilke regler legger statsministeren til grunn for å anse kjøpet av Meråker-eiendommen som «under streken» til forskjell fra andre eksempler på formuesomplussinger, i samfunnsøkonomisk lønnsom infrastruktur?

BEGRUNNELSE:

I NRKs «Dagsnytt 18» den 19. oktober snakket statsministeren om kjøpet av eiendommen Meråker Bruk. Statsministeren opplyste at kjøpet, til en verdi av 2,65 mrd. kroner, er en investering, og føres «under streken» i statsbudsjettet - omtalt av statsministeren som «å flytte formue Norge har over på produktiv skog».

Det kan reises i alle fall tre innfallsvinkler til dette:

Dette fremstår som en motsetning til statsministerens syn hittil, på annen foreslått omplassering av finansformue til realverdier som f.eks. infrastruktur. Samfunnsøkonomisk lønnsomme veiinvesteringer, med reduserte tidskostnader for næringsliv og privatpersoner, driftsgrunnlag for næringer i distriktene og ikke minst reduserte ulykkeskostnader kan være en parallell.

I tillegg kan det pekes på forskjellige regjeringers vurdering av «under streken»-poster for fregattkjøp, regjeringens kvartal mm.

Man må spørre seg hvorfor det å gi penger til Petoros oljeinvesteringer eller Husbankens utlån ikke gir press, mens det å gi penger til en samfunnsøkonomisk lønnsom vei gjør det. Det samme gjelder når investeringer i Statsnetts utbygging av strømmett ikke teller med i handlingsregelen, mens Intercityutbyggingen på Østlandet gjør det

- når det i det vesentlige er organiseringen som skiller disse.

Videre, hvis vi antar at det er avkastningsmomentet, som et avgjørende kriterium for over/under streken, begrundet i at omplasseringen av formue gir en direkte finansiell avkastning:

- Hvordan er det vurdert at kjøpet av Meråker Brug gir en reell meravkastning sett opp mot oljefondets historiske avkastning? Plassert i oljefondet med en antatt høyere avkastning kunne midlene finansiert f.eks. utbygging av eldreomsorgsplasser. Dette kan leses som at beslutningen om å kjøpe eiendommen faktisk ER en prioriteringssak og har en høyere prioritering enn for eksempel eldreomsorgsplasser.

Svar:

Jeg viser til brev av 20. oktober 2022 fra Stortingets president til statsministeren, vedlagt spørsmål fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi til skriftlig besvarelse. Spørsmålet er oversendt til meg som ansvarlig fagstatsråd.

Rammeverket for finanspolitikken trekker et klart skille mellom ordinære utgifter og lånetransaksjoner. Ordinære utgifter på statsbudsjettet finansieres med skatter, avgifter og overføringer fra oljefondet og slår ut i handlingsrommet i finanspolitikken. Ordinære utgifter veies opp mot hverandre i budsjettprosessen. Lånetransaksjoner er formuesomplussinger og prinsipielt sett å betrakte som utlån fra statskassen. Lånetransaksjonene finansieres ved at staten tar opp lån. God og konsistent praksis for budsjettering av lånetransaksjoner er viktig for å unngå omgåelser av handlingsregelen og for å ivareta statsbudsjettets funksjon som finanspolitisk styringsverktøy.

Vurderingen av hvorvidt tiltak kan føres som lånetransaksjon på 90-post («under streken») følger av rammeverket for finanspolitikken, og er beskrevet blant annet i kapittel 8.2 i Prop. 1 S (2022-2023), «Gul bok». Det er normalt to vilkår som må være oppfylt for å kunne budsjetteres «under streken»:

1. Tiltaket må gi en forventet avkastning som svarer til risikoen ved plasseringen
2. Avkastningen må være finansiell og stamme fra inntekter i et marked

For at en plassering skal gi tilstrekkelig finansiell avkastning må staten kunne forvente å få like godt betalt for risikotaking som det en finansiell investor ville ha krevd i samme situasjon. Det innebærer at det må gjøres en grundig vurdering av om staten kan forvente en avkastning som svarer til risikoen. Det gjøres isolert for den enkelte investering, og det er ingen direkte kobling eller sammenligning med forventet avkastning i oljefondet. Kjøpet av Meraker Brug er vurdert etter vilkårene for den generelle budsjettmessige håndteringen av formuesomplussinger i budsjettet.

Styret i Statskog anser kjøpet av Meraker Brug som en forretningsmessig investering, og statens finansielle rådgiver har vurdert at kjøpesummen er innenfor rammen av en markedsmessig verdsettelse av aksjene, jf. Prop. 6 S (2022-2023). På denne bakgrunn er det vurdert at kapitaltilførselen til Statskog vil gi staten en finansiell avkastning i tråd med det en finansiell investor ville ha krevd.

Statens finansielle rådgiver, Pareto Securities, har vurdert og analysert kjøpet av Meraker Brug ut fra et finansielt og kommersielt perspektiv, og ikke hensyntatt eventuelle politiske eller samfunnsmessige vurderinger, jf. Prop. 6 S (2022-2023). Mange prosjekter kan være samfunnsøkonomisk lønnsomme, men likevel ikke gi en finansiell avkastning som stammer fra inntekter i et marked. For eksempel vil et veiprosjekt kunne gi høy samfunnsøkonomisk nytte som følge av tidsgevinster, men likevel ikke gi en finansiell avkastning.

Det vises for øvrig til Prop. 6 S (2022-2023) Endringer i statsbudsjettet 2022 under Landbruks- og matdepartementet (kapitalforhøyelse og statlig lån til Statskog SF) for ytterligere informasjon og vurderinger.

SPØRSMÅL NR. 185**Innlevert 19. oktober 2022 av stortingsrepresentant Karoline Sjøen Andersen****Besvart 31. oktober 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at de foreslåtte endringene frem satt i Prop. 131 L ikke vil være gjeldende for flerbruksfartøy og annen aktivitet som omfattes av skipsarbeidsloven?

BEGRUNNELSE:

Departementet skriver i Prop. 131 L side 48 at det ikke gjelder noen begrensninger på adgangen til bruk av innleie etter skipsarbeidsloven, jf. Prop 115 L (2021-2013) side 103-106.

Svar:

Det følger av arbeidsmiljøloven § 1-2 andre ledd bokstav a at loven ikke gjelder for sjøfart, fangst og fiske, herunder

bearbeiding av fangsten ombord i skip. Arbeidsforholdene for ansatte om bord på skip reguleres av skipsarbeidsloven.

Forslagene i Prop. 131 L (2021–2022) gjelder endringer i inn- og utleieregelverket i arbeidsmiljøloven, statsansatteloven og arbeidsmarkedsloven, og berører derfor ikke arbeidstakere som er omfattet av skipsarbeidsloven. Departementet gjør i denne forbindelse for ordens skyld oppmerksom på at det følger eksplisitt av regelverket at bemannede dykkeoperasjoner i petroleumsvirksomheten reguleres av arbeidsmiljøloven (det vil si selv om det eventuelt dykkes fra et flerbruksfartøy). Det samme er tilfellet for arbeidstakere som arbeider på «enkler» (ubemannede) innretninger og som benytter «fartøy med gangbro» som innkvartering. Reglene om dette følger av rammeforskriften § 4.

SPØRSMÅL NR. 186**Innlevert 20. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 26. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor mye bruker politiet og domstolene på å kjøpe tolketjenester via formidlingsbyråer, og hva er de økonomiske og administrative konsekvensene ved å bestille tolketjenester direkte med tilbyderne?

Svar:

Domstolene kjøpte tolketjenester for litt i underkant av 42 mill. kroner via formidlingsbyråer i 2021, mens politiet kjøpte tolketjenester for 77 mill. kroner via formidlingsbyråer samme år.

Spørsmålet om hva konsekvensene vil bli dersom domstolene og politiet heller bestiller tolketjenester direkte med tilbyderne, lar seg ikke besvare på en faglig forsvarlig måte innen den angitte tidsfristen.

SPØRSMÅL NR. 187

Innlevert 20. oktober 2022 av stortingsrepresentant Eirik Lae Solberg

Besvart 25. oktober 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

I NOU 2022:10 Inntektssystemet for kommunene foreslås endringer i kommunenes inntektssystem.

Hvordan vil de foreslåtte endringene påvirke inntektene til Oslo kommune sammenlignet med dagens situasjon dersom de gjennomføres, og kan det bes om en gjennomgang av hvordan de viktigste endringene påvirker Oslo kommune (også som fylke) og et beløpsmessig anslag på hvordan endringene samlet ville påvirket inntektene til Oslo kommune sammenliknet med dagens inntekter?

Svar:

Inntektssystemutvalet har nyleg lagt fram sine tilrådingar til endringar i inntektssystemet for kommunane i NOU 2022: 10 Inntektssystemet for kommunane.

Utvalet har lagt fram ein rekkje tilrådingar, blant anna endringar i kostnadsnøkkelen, dei regionalpolitiske tilskota, samt endringar i samansetninga av kommunane sine skatteinntekter, og kva for inntekter som skal utjavnast mellom kommunane. Utvalet har ikkje vurdert inntektssystemet for fylkeskommunane.

Utvalet viser anslag på fordelingsverknader av desse forslaga i sin rapport, og eg viser her til dei utrekningane utvalet har gjort. I anslaga på fordelingsvirkningane har utvalet teke utgangspunkt i statsbudsjettet for 2022, med

unntak av endringane knytt til skatt, der det i hovudsak er nytta tal frå 2019. I kolonne 1 i tabellen under står verknaden av utvalet sine tilrådingar om endringar i skatteelementa i inntektssystemet. I kolonne 2 står verknaden av utvalet sine tilrådingar om endringar i dei regionalpolitiske tilskota. I kolonne 3 står verknaden av utvalet si tilråding om å avvikle tilskotet fordelt per grunnskole. I kolonne 4 står verknaden av utvalets tilråding om ny kostnadsnøkkel. I kolonne 5 blir eit anslag på den samla fordelingsverknaden for Oslo kommune vist. Med utvalet si tilråding, er anslaget at Oslo vil få auka inntektene sine med 787 kroner per innbyggjar.

Kommunar som taper på endringar i inntektssystemet vil kome inn under inntektsgarantiordninga (INGAR). Denne ordninga vil isolert sett avgrense fordelingsverknaden av endringane til maksimalt 400 kr per innbyggjar det første året etter innføringa. Endringar knytt til skatteelementa i inntektssystemet, samt veksttilskotet, regionsentertilskotet, skjønstilskotet og saker med særskild fordeling, er ikkje ein del av inntektsgarantiordninga. Alle kommunar er med på å finansiere inntektsgarantiordninga, med eit likt beløp per innbyggjar. I kolonne 6 blir verknaden av inntektsgarantiordninga det første året etter innføringa vist, dersom desse endringane hadde blitt gjennomført. I kolonne 7 blir den samla verknaden for Oslo kommune det første året etter innføringa vist, inkl. verknaden av inntektsgarantiordninga.

Kommune	Forde- lings-virk- ninger av forslag til endringer skatt	Forde- lings-virk- ninger av forslag til endringer region- al-politiske tilskudd, inkl. økt innbyg- ger-tilskudd	Forde- lings-virk- ninger av avvikling tilskudd fordelt per grunnskole	Forde- lings-virk- ninger av utvalgets forslag til ny kost- nads-nøkkel	Sum forde- lings-virkning utvalgets forslag til endringer i inntekts-sys- temet	Inntekts-ga- ranti-ord- ningen, år 1, inkl. finansiering (anslag, isol- ert effekt)	Anslag endring år 1, inkl. isolert effekt INGAR
	(kr pr innb)	(kr pr innb)	(kr pr innb)	(kr pr innb)	(kr pr innb)	(kr pr innb)	(kr pr innb)
	kol. 1	kol. 2	kol. 3	kol. 4	kol. 5	kol. 6	kol. 7
0301 Oslo	-373	-9	125	1 043	787	-142	645

Utvalet si utgreiing blei i haust sendt på høyring. Høyringsfristen er 22. desember 2022. Departementet vil i det vidare arbeidet med inntektssystemet for kommunane gå gjennom tilrådingane frå utvalet, og ta med seg

innspel frå høyringsrunda. Departementet tek sikte på å legge fram eit forslag til nytt inntektssystem for kommunane i kommuneproposisjonen for 2023.

SPØRSMÅL NR. 188

Innlevert 20. oktober 2022 av stortingsrepresentant Eirik Lae Solberg

Besvart 27. oktober 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Økosystemene i Oslofjorden er under stort press. Artsmangfoldet reduseres og fiskebestandene er fallende. Noen fiskearter er borte, andre er på et kritisk nivå. Fagmiljøene peker på nitrogenforurensing som en hovedforklaring. Oslofjorden er også et betydelig kildeområde for nitrogentilførsel til Skagerrak.

Vil statsråden ta initiativ til at det stilles krav til rensing av nitrogen i alle avløpsanlegg med avrenning til Oslofjorden, der det også stilles krav til en øvre mengdegrense (eks. i antall liter) for utslipp av nitrogen?

Svar:

Tilstanden i Oslofjorden er alvorlig og utslippene av nitrogen og fosfor fra jordbruk og avløp er høyere enn fjorden tåler. Det er behov for strengere rensekrav, samtidig som kommunene må oppgradere ledningsnett og renseanlegg.

Forurensningsforskriften stiller krav til utslipp av kommunalt avløpsvann ut ifra størrelsen på tettbebyggelsen og resipientens følsomhet. Utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelser reguleres i forurensningsforskriften kapittel 14 og det er statsforvalteren som er forurensningsmyndighet. Statsforvalter kan stille strengere rensekrav, for eksempel krav om nitrogenfjerning, der det er behov for det. Kravene stilles ut ifra hva resipienten tåler, og skal sikre at utslippene av avløpsvann ikke fører til skade for helse og miljø.

Det er identifisert behov for nitrogenfjerning ved om lag 50 avløpsrenseanlegg innenfor Oslofjordens nedbørsområde. Statsforvalter i Innlandet, i Oslo og Viken og i Vestfold og Telemark er allerede i gang med å stille strengere rensekrav. Det vil blant annet innebære krav til nitrogenrensing der det er behov for det. I brev fra Miljødirektoratet til nevnte Statsforvaltere tidligere i år ble det gitt tydelig signal om at kommuner og interkommunale

selskaper som tilhører en større tettbebyggelse innenfor Oslofjordens nedbørsfelt må forvente at det vil komme krav om nitrogenfjerning fremover. Det ble også gitt signal om at planleggingen og prosjekteringen av nitrogenfjerning bør starte allerede nå. Gjennom disse signalene har vi sikret at Statsforvalter prioriterer dette arbeidet høyt.

SPØRSMÅL NR. 189**Innlevert 21. oktober 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 28. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Riksrevisjonen presenterte i år en rapport som viste alvorlige svakheter ved myndighetenes innsats mot vold i nære relasjoner. De konkluderte med at det er risiko for at voldsutsatte ikke får den hjelpen de trenger. I denne forbindelse lovt regjeringen en opptrappingsplan som skal styrke innsatsen for å forebygge og bekjempe vold, og ta vare på de voldsutsatte.

Hva er status for dette arbeidet, i hvilken måned skal denne opptrappingsplanen legges fram, og når kan det forventes en styrking av tjenestene?

Svar:

Vold i nære relasjoner er alvorlig kriminalitet og rammer fremdeles altfor mange. I ytterste konsekvens tar denne volden liv, og vi har en klar forpliktelse til å gjøre alt vi kan for hindre at volden finner sted.

Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid mot vold i nære relasjoner, som i hovedsak dekket perioden 2015 til 2020, samt flere utredninger (NOU 2020:17 «Varslede drap?», NOU 2017:12 «Svikt og svik») har avdekket svakheter i politiet og hjelpeapparatets håndtering av saker om vold og overgrep.

Denne regjeringen styrket raskt politiet med 200 millioner kroner når vi tiltrådte i fjor. For 2023 har vi foreslått å prioritere 75 millioner kroner til tiltak som fører politiet nærmere folk. I tillegg foreslår regjeringen 27 millioner til å videreføre 100 nye studieplasser ved politihøgskolen og 11 millioner til påtalemyndigheten i politiet. Dette vil gi bedre lokale polititjenester og et mer tilgjengelig politi for folk i hele landet.

Når det gjelder spørsmålet om arbeidet med opptrappingsplanen er dette godt i gang, og jeg tar sikte på å legge frem planen i oktober 2023. Opptrappingsplanen skal legge til rette for utviklingen av en helhetlig og samordnet politikk mot vold i nære relasjoner som involverer alle relevante sektorer, etater, institusjoner og organisasjoner. God samhandling mellom forvaltningsnivåer og mellom ulike sektorer på statlig, regionalt og kommunalt nivå er en forutsetning for kvalitet i arbeidet og en effektiv utnyttelse av ressursene.

Opptrappingsplanen vil ta arbeidet mot vold og overgrep et steg videre, styrke innsatsen, og adressere gjenstående utfordringer. Tiltakene i den eksisterende handlingsplanen for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner (2021-2024) «Et liv uten vold» videreføres inn til opptrappingsplanen foreligger, for å sikre kontinuitet i arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 190**Innlevert 21. oktober 2022 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 27. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Statsråden har tidlegare understreka at endringar i bruksfordel for elbil, som reduksjon i bomsatsar, berre blir vurdert for byområda. I Prop. 1 S ser det likevel ut til at det er opning for å fråvike regelen om inntil 50 % av ordinær takst for elbil i alle bomprosjekt.

Kan statsråden stadfeste, eventuelt avkrefte, at regjeringa no opnar for at elbilar skal kunne betale inntil 70 % av ordinær takst i alle bomsnitt både i og utanfor byområ-

da, og gjere greie for kvifor han no eventuelt har endra syn i denne saka?

GRUNNGJEVING:

Statens vegvesen har anbefalt å heve dagens maksimal bomtakst for elbilar frå 50 til 70 prosent av taksten for fossile personbilar i byane, og innføre lik bomtakst for elbilar og fossile bilar frå 2025. I Statens vegvesen si utgreiing er

det tydeleg at vurderingane og forslaget deira berre gjeld for byområda.

I stortingssalen 15. juni, understreka statsråden både i eige innlegg og i replikkordskiftet, at endringa skulle gjelde i byområda.

Frå statsrådens innlegg:

«Vi har også bedt Statens vegvesen om å vurdere bruksfordelene for elbil i byområdene. Tidligere i vår fikk vi en anbefaling fra en arbeidsgruppe som har foreslått tiltak for å få flere reisende tilbake til kollektivtransporten. Et av virkemidlene som arbeidsgruppen pekte på, var å redusere fordelene ved bruk av elbil i nærheten av byområdene. Vi har da fulgt opp denne anbefalingen med et oppdrag om å konkretisere anbefalingene knyttet til bruksfordeler for elbilene i byene.»

Frå replikkordskiftet:

«Så er det det som handler om bruksfordel for elbil i byområdene, og legg merke til «i byområdene» [...]»

I forslag til statsbudsjett vil regjeringa innføre meirverdiavgift for elbilar over 500 000 kroner, full omregistreringsavgift og ein heilt ny vekt-komponent som også elbilar skal betale. No ser det altså i tillegg ut til at endringa i maksimal bomtakst skal gjelde både i og utanfor by.

Dette er alt anna enn føreseieleg.

Høgre er svært uroa for at det no stadig blir foreslått fleire endringar i elbilfordelane, utan at ein ser heilskapen. Alle endringar i elbilfordelane må sjåast opp mot 2025-målet og klimamåla våre, og ein må berekne kva utslag endringane får på Noregs klimarekneskap. Endringar må gjerast på ein slik måte at elbilane framleis vinn i konkurransen mot fossile bilar i alle bilklassar. Det er framleis trong for insentiv for å velje elbilar for å nå måla våre. Alle fordeler, både på kjøp og bruk, må derfor vurderast i ein heilskap. Det kan eg ikkje sjå at er gjort i regjeringas budsjettframlegg.

Svar:

Regjeringa fører ein ambisiøs klimapolitikk for å nå klimamåla våre. Meir bruk av nullutsleppsteknologi i transportsektoren er ein viktig del av løysninga. Vi skal nå måltala som er sette for nullutsleppskøyretøy. Vi har lenge hatt eit omfattande verkemiddelapparat med både avgifts- og bruksfordelar som har gjort at vi no har flest elbilar i verda, i høve til folketal.

I dei fleste segment er no elbilar konkurransedyktige i kjøp, og i fleire tilfelle også billegare enn fossile alternativ. I tillegg er elbilar billegare i drift. Samstundes som auka bruk av elbilar i staden for fossile bilar er avgjerande for å redusere utslepp frå transportsektoren, veit vi at elbilar skapar like mykje kø og trengsel som andre bilar, og dei slit på vegane og bidreg med støy og svevestøv lokalt.

I budsjettforslaget for 2023, jf. Prop. 1 S (2022-2023) for Samferdselsdepartementet, foreslår regjeringa å opne opp for at det, etter initiativ og vedtak fatta av lokale styresmakter, kan fastsetjast ein takst for lette elbilar (takst-

gruppe 1) på inntil 70 prosent av ordinær takst i eksisterande og framtidige bompengeprojekt. Forslaget gjeld alle bompengeprojekt, både i og utanfor byområda. Det er fleire grunnar til at regjeringa foreslår å opne opp for at lokale styresmakter lokalt kan eines om å fastsette ein auka takst for lette elbilar.

Talet på elbilpasseringar i bomstasjonane har auka mykje dei seinaste åra. Denne utviklinga vil halde fram. Bompengeprojekt treng stabile og føreseielege inntekter for å betale ned lånet som er tatt opp for å finansiere det aktuelle prosjektet. Inntektsgrunnlaget i bompengeprojekta kan bli svekka ved at stadig høgare deler av bompasingane har fritak, eller betaler ein lågare bompengetakst. Den problemstillinga gjeld ikkje berre i byområda. Regjeringa foreslår derfor å opne opp for at det kan krevjast inntil 70 pst. takst for lette elbilar i alle prosjekt. Ein slik mogelegheit vil kunne bidra til å sikre stabile inntektar når det blir fleire elbilar enn i dag. Eg vil understreke at det - som i dag - vil vere opp til lokale styresmakter om dei vil auke bompengetakstane for elbilar. Vi foreslår å vidareføre dagens regel om at det kan kjevjast inntil 50 prosent betaling for tunge nullutsleppskøyretøy.

I tillegg til å sikre stabile inntektar til prosjekt, nyttast bompengar i byområda òg til å regulere trafikk. Låge bompengetakstar for elbilar fører med seg lite trafikkavvising. Nullvekstmålet, som ligg til grunn i byvekstavtalene, vil kunne komme under press om ikkje noko blir gjort.

Vidare har bruksfordelane for elbilar påverka den konkurransekraften som privatbilar har samanlikna med kollektivtransporten. Særleg i dei store byområda er dette ei utfordring. Ein vil kunne forvente at bruksfordelane for elbilar bidreg til auka bilhald og bilbruk sidan elbilfordelane gjer det billigare å køyre bil for dei som skaffar seg elbil, samanlikna med ein diesel- eller bensinbil. I byområda ønskjer vi at trafikkveksten for personbilar skal takast med kollektivtransport, sykling og gonge og ikkje med meir biltrafikk som fører til kø, støy, svevestøv og dårleg framkomst for bussane.

SPØRSMÅL NR. 191**Innlevert 21. oktober 2022 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand****Besvart 1. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Dersom en privat eier kjøpte AS Meraker Brug til 2,65 mrd. kroner og finansierte kjøpet med egenkapital, hvor mye formuesskatt ville eieren måttet betale årlig (Legg til grunn at det ikke er privat gjeld som kan tilordnes kjøpet)?

Svar:

Formuesverdien av aksjene i AS Meraker Brug er ikke offentlig informasjon. Hva en privat eier må betale i formuesskatt, avhenger dessuten av personens samlede skattepliktige nettformue, det vil si summen av formuesverdien av alle eiendeler fratrukket gjeld. Departementet har derfor ikke mulighet til å beregne hvor mye en privat eier måtte betale i formuesskatt på aksjene i selskapet.

SPØRSMÅL NR. 192**Innlevert 21. oktober 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 27. oktober 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Enkelte nettselskap har anmerkninger til innretningen fra RME slik at næringsbygg, borettslag og sameier kan dele strøm fra solceller på taket mellom ulike bygg på samme eiendom.

Kan statsråden bekrefte at ordningen utformet av RME vil bli innført som planlagt fra 01.01.23?

Svar:

En ny ordning for deling av egenprodusert, fornybar strøm for flermannsboliger, leilighetskomplekser og næringsbygg på samme eiendom, slik at de slipper nettleie og elavgift for strøm de selv har produsert, har vært på høring med frist 30. september. Høringen er gjennomført ved Reguleringsmyndigheten for energi (RME) i samråd med Skattedirektoratet (SKD). Olje- og energidepartementet er ansvarlig fagdepartement for nettleie. Finansdepartementet er ansvarlig fagdepartement for avgiften på elektrisk kraft.

Etter at RME og SKD er ferdige med å evaluere høringen vil Olje- og energidepartementet og Finansdepartementet vurdere forslaget på nytt i lys av høringen. I Prop. 1 LS (2022-2023) Skatter, avgifter og toll 2023 punkt 8.6 er det lagt til grunn at fritaket i elavgiften kan reise EØS-rettslige spørsmål om offentlig støtte. Finansdepartemen-

tet må derfor avklare tiltaket med EFTAs overvåkingsorgan før fritaket kan tre i kraft. Olje- og energidepartementet vil også vurdere hvor mye tid aktørene trenger for å innrette seg etter nytt regelverk. Det arbeides for at endringene skal kunne iverksettes så snart som mulig.

SPØRSMÅL NR. 193**Innlevert 21. oktober 2022 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand****Besvart 27. oktober 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Hvilket krav til avkastning har staten benyttet i lønnsomhetsvurderingen av kjøpet av AS Meraker Brug for 2,65 mrd. kroner, og hvilken kontantstrøm forventer staten på investeringen årlig?

Svar:

Jeg kan ikke kommentere de spesifikke avkastningskravene som er brukt på de ulike verdielementene i AS Meraker Brug, da dette er å regne som forretningssensitive opplysninger. Statskog SF har gjort en markedsmessig verdivurdering av aksjene i AS Meraker Brug, og departementets finansielle rådgiver Pareto Securities har uttalt at de oppfatter at Statskog SF og deres rådgivere har gjennomført en grundig og faglig god vurdering av inntektsprog-

noser og merverdier for AS Meraker Brug. Pareto viser til at prisen Statskog SF har avtalt å betale for aksjene er innenfor den rammen de mener andre budgivere ville kunne verdsatt aksjen til.

I sine beregninger har Statskog tatt utgangspunkt i eksisterende og fremtidige kontantstrømmer fra skogsdrift, jakt og fiske, arealutleie, eiendomsutvikling, utnyttelse av energiresurser og andre inntekter og verdier på eiendommene. Pareto peker i sin vurdering på at det er en viktig forutsetning at selskapet må utvikle merverdier som kraft og eiendom for å oppfylle verdipotensialet som ligger i AS Meraker Brug.

Detaljer om verdivurderingen, inkludert konkrete kontantstrømmer som er lagt til grunn i beregningen, er forretningssensitiv informasjon.

SPØRSMÅL NR. 194**Innlevert 21. oktober 2022 av stortingsrepresentant Peter Frølich****Besvart 31. oktober 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Gjøres det et konkret arbeid med å forankre og inkludere disse spesifikke donasjonene i Norges støtte til Ukraina?

BEGRUNNELSE:

Initiativtakerne i HMM Helsehjelp Ukraina leverer, i samarbeid med blant andre Haukeland Sykehus, medisinsk utstyr til Ukraina. Den 3. juni fikk de tilsagn fra Sjøforsvarets Sanitet om donasjon av 1 700 enkeltmannspakker, og en del øvrig utstyr som ulltepper etc. Den 5. juli svarte statsråden, på skriftlig spørsmål fra undertegnede, at Forsvarsdepartementet hadde bedt Forsvaret om å avvente videre forsendelser inntil donasjonene kan forankres og inkluderes i Norges samlede støtte til Ukraina. Per 20. oktober 2022 ligger det donerte utstyret fortsatt på lager, så vidt meg bekjent.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 21. oktober 2022 med spørsmål fra stortingsrepresentant Peter Frølich om Gjøres det et konkret arbeid med å forankre og inkludere disse spesifikke donasjonene i Norges støtte til Ukraina. Stortingsrepresentant Frølich viser til besvarelsen min på hans spørsmål om mulig donasjon av enkeltmannspakker i sommer, og at han er kjent med at materiellet per tid ikke er donert.

Forsvarsdepartementet arbeider kontinuerlig med vurderinger knyttet til militære donasjoner og annen støtte som kan tilbys Ukraina i forbindelse med krigen. Dette innebærer også ikke-dødelig materiell, slik som for eksempel sanitetsmateriell. Forsvaret har nå klargjort over 30 000 stk. engangs sanitetsmateriell for donasjon til de ukrainske styrkene. Dette antallet inkluderer både sterile kompresser, store kompresser, bandasjer og en-

keltmannspakker, herunder materiellet fra Sjøforsvarets sanitet.

SPØRSMÅL NR. 195

Innlevert 17. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou

Besvart 31. oktober 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hvilke vurderinger har regjeringen gjort, og hvilke forhold har regjeringen vektlagt i beslutningen om at tidspunktet nå er riktig for å flytte sjefen for Luftforsvaret med et mindre, tilpasset stabselement fra Rygge til Reitan?

Svar:

Forsvarssjefen har fremmet anbefaling om fremtidig lokalisering av sjefen for Luftforsvaret. Forsvarssjefen anbefaler å lokalisere sjefen for Luftforsvaret, understøttet av et mindre og tilpasset stabselement, til Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) ved Reitan utenfor Bodø. Forsvarssjefen har vektlagt tre forhold i sin anbefaling om å flytte sjefen for Luftforsvaret. Det første er at Forsvarets styrkesjefer bør være tilstede der planlegging og ledelse av

de operative styrkene utføres. Det andre er at Forsvarets organisasjon i størst mulig grad bør være likt organisert i fred, krise og krig, for å være forberedt på å løse sine oppgaver. Et tredje forhold som forsvarssjefen legger vekt på er at en etablering av ytterligere en styrkesjef i nord vil underbygge at Nord-Norge er Forsvarets viktigste strategiske innsatsområde.

Regjeringen legger til grunn forsvarssjefens faglige vurderinger knyttet til den operative nytten av å samlokalisere sjefen for Luftforsvaret med det taktiske operasjonssenteret på Reitan, og at tiltaket innebærer en ytterligere styrking av Forsvarets profil i nord. Forslaget følger videre opp et tidligere vedtak i Stortinget (jf. Innst. 87 S (2020-2021)) der regjeringen bes komme tilbake til Stortinget med eventuelle forslag om å flytte ledelselementer i Forsvaret til Nord-Norge.

SPØRSMÅL NR. 196

Innlevert 20. oktober 2022 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 31. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilke konkrete grep vil statsråden ta for å sørge for at barns personvern og rettsikkerhet blir ivaretatt i barnevernet?

BEGRUNNELSE:

I VGs spesial "Barnevernmotstanderne", publisert 16. oktober 2022, retter VG søkelyset mot foreldres publisering av sensitive og beskyttelsesverdige opplysninger om egne

barn. Saken dreier seg blant annet om at Norges mest omstridte barnevernsaktivist med egen TV-kanal på nett, Rune Fardal (63), har utlevert godt over hundre sårbare barn. Tallet er basert på en omfattende kartlegging av Fardals videoer, der barn blir eksponert gjennom foreldre, seg selv eller Fardal. Dette skjer gjennom intervjuer med foreldre og noen ganger barn, der mange identifiseres med opplysninger som ansikt, navn eller bosted. Fardal har spredd opplysninger om barns diagnoser, voldsop-

plevelser og barnevernshistorikk. Han har også identifisert og snakket om barn som har tatt livet sitt.

I november 2019 behandlet Høyesterett for første gang problemstillingen om publisering av opplysninger om egne barn. Dommen avklarer foreldresansvarets forhold til straffelovens bestemmelse om krenkelse av privatlivets fred. En mor som var i konflikt med barnevernet som følge av omsorgsovertagelse for datteren, hadde publisert bilder og videoklipp som viste datteren i sårbare situasjoner, egne referater av samtaler med datteren og brev fra barnevernet med vurderinger av datteren, på sosiale medier. Høyesterett kom til at forholdet var rammet av strl. § 267. Informasjonen var klart omfattet av begrepet «privatlivets fred». Hverken datteren eller moren kunne samtykke til offentliggjøring slik at informasjonen ikke ble rettsstridig. Førstvoterende uttrykte at et eventuelt samtykke eller en aksept fra barnet selv ikke kunne ha noen betydning. Straff etter strl. § 267 ville i dette tilfellet heller ikke innebære krenkelse av Grunnloven § 100, EMK artikkel 10 eller SP artikkel 19 om ytringsfrihet.

Svar:

Barn som er under barnevernets omsorg er allerede i en utsatt situasjon og det er viktig å hindre at disse barna blir utsatt for krenkelser av deres privatliv. Barnevernssaker gjelder ofte svært personlige forhold, og det er derfor viktig at personvernet og rettsikkerheten til barn i barnevernet blir godt ivaretatt. Den nye barnevernsloven, som trer i kraft 1. januar 2023, inneholder blant annet regler om taushetsplikt og behandling av personopplysninger.

Å offentliggjøre sensitive opplysninger om barnevernshistorikk, vold og rusproblematikk til identifiserte eller identifiserbare barn, kan rammes av bestemmelsen i straffeloven som verner privatlivets fred. Det er påtalemyndighetens oppgave å vurdere om konkrete handlinger rammes av straffeloven, og å iretteføre straffbare forhold. Som det er vist til i spørsmålet, har Høyesterett behandlet en konkret sak der en mor som var i konflikt med barnevernet, hadde publisert blant annet brev fra barnevernet og bilder og videoklipp som viste datteren i sårbare situasjoner.

Høyesterett kom til at dette innebar en krenkelse av privatlivets fred og at verken datteren eller moren kunne samtykke til offentliggjøring slik at denne ikke ble rettsstridig.

Også personopplysningsloven og personvernforordningen inneholder regler som bidrar til å verne barn og andre mot urettmessig bruk av opplysninger knyttet til barnevernssaker. Datatilsynet kan forfølge saker der det er spørsmål om brudd på personopplysningsloven. I den nå opphevede personopplysningsloven 2000 fremgikk det eksplisitt at personopplysninger som gjelder barn, ikke skal behandles på en måte som er uforsvarlig av hensyn til barnets beste. Ved gjennomføringen av person-

vernforordningen i norsk rett la departementet til grunn at forordningen ikke åpner for en slik generell regel i nasjonal rett om vern av barns personopplysninger, jf. Prop. 56 LS (2017-2018) punkt 13.5.

Barnelovutvalget påpekte i NOU 2020: 14 Ny barnelov at det i lovgivingen i dag er manglende oppmerksomhet om hvor langt foreldresamtykket rekker overfor barns rett til privatliv og personvern. Utvalget gikk derfor inn for at en i ny barnelov skal styrke personvernet og retten barnet har til vern av privatlivet sitt. Utredningen fra barnelovutvalget har vært på høring. Barne- og familiedepartementet, i samarbeid med andre departementer der dette er relevant, arbeider nå med hvordan forslagene i utredningen skal følges opp. Også Personvernkommissjonen vurderer forhold knyttet til barn og personvern i sin utredning NOU 2022:11. Utredningen skal sendes på høring.

Jeg mener det er viktig å sikre at hensynet til ytringsfriheten avveies mot personvernet. Det er særlig viktig å verne barn mot eksponering i offentligheten, selv om det bør være takhøyde for kritikk av og diskusjon rundt myndigheters inngrep i for eksempel barnevernssaker. Personopplysningslovens regel om unntak for lovens regler for behandling av opplysninger til bl.a. journalistiske formål ble endret med virkning fra 1. januar 2022, jf. Prop. 158 L (2020-2021). Formålet med endringen er å åpne for mer nyanserte avveininger av personvernet og ytrings- og informasjonsfriheten, herunder å sikre at bestemmelsen i enkelttilfeller ikke gjør unntak fra personopplysningsloven og personvernforordningen i uforholdsmessig stor grad. Endringen skal også gjøre bestemmelsen enklere å håndheve og praktisere for Datatilsynet.

Avslutningsvis vil jeg også nevne at regjeringen har startet arbeidet med en egen opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner. Planen vil omfatte styrking av barns rettsikkerhet på flere områder. Det tas sikte på å legge frem opptrappingsplanen i oktober 2023.

SPØRSMÅL NR. 197**Innlevert 21. oktober 2022 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 2. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Har departementet gjort samfunnsmessige økonomiske berekninger for kva nedlegging av Stord-Oslo ruta vil bety for regionen dersom rutetilbodet i Stord – Oslo – Stord forsvinner?

GRUNNGJEVING:

Departementet har i brev nyleg svara Stord Lufthamn at det ikkje er aktuelt å utlyse flyruta Stord–Oslo som ei midlertidig FOT-rute i seks månader, som følge av at noverande operatør vurderer å innstille rutedrifta, og i påvente av ei avklaring om ruta skal inkluderast i utlysinga av nye FOT-ruter frå 1. april 2024.

Det kan bety at tilsette vert permittert og i verste fall vert sagt opp, beredskapen i regionen vert svekka, og næringslivet vert påført ekstrakostnader som dei ikkje hadde forutsett. Dette er kostnader som vanskeleg kan overførast til ein tredjepart, og det vil svekke konkurransevilkåra til vårt næringsliv. I tillegg vil lufthamna ikkje

kunne oppfylle forpliktingane ein har inn mot sine eigarar som er kommune og fylkeskommune. Vi ber difor departementet legge fram ei samfunnsøkonomisk konsekvensanalyse for eit slikt scenario sett opp mot kva det vil koste å gå inn med ei støtteordning for ruta fram til ny vurdering av FOT-rutene ligg føre.

Svar:

I samband med neste rullering av kontraktane for ordninga med statlege kjøp av flytenester, dei såkalla FOT-rutene, utarbeider Oslo Economics, med bistand frå Norconsult og Nord universitet, ei transportfagleg utgreiing, på oppdrag frå Samferdselsdepartementet. I mandatet for utgreiinga inngår å vurdere om samfunnet treng nye FOT-ruter. Dei aktuelle fylkeskommunane har fått høve til å komme med innspel til utreiingsoppdraget. Utgreiinga skal på ei kort høyring når den er ferdig, etter planen i november i år.

SPØRSMÅL NR. 198**Innlevert 21. oktober 2022 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 1. november 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Hva er statsrådets vurdering av bemanningssituasjonen for drift av F-35?

BEGRUNNELSE:

Adresseavisen omtaler i en artikkel 21. oktober mangler på driftssiden i kampflyvåpenet. Ifølge Sjef Luftforsvaret mangler vi «131 årsverk på Ørland for å kunne for å være i stand til å operere slik vi burde.» Anskaffelsen av nye kampfly til Forsvaret er et av de absolutt viktigste tiltakene som gjennomføres for å styrke norsk forsvarsevne.

F-35 øker i betydelig grad Forsvarets evne til å bekjempe trusler i lufta, på bakken og til sjøs. Det er derfor

svært viktig at det tilføres tilstrekkelig med ressurser til at kampflyvåpenet kan driftes på en god måte.

Svar:

Jeg er kjent med situasjonen og ser alvorlig på at Luftforsvaret fortsatt har noe lavere tilgjengelighet på F-35 kampfly enn forutsatt. Det er flere årsaker til dette, men som omtalt i Prop. 73 S (2011-2012) skulle logistikkunderstøttelsen gradvis bygges opp i takt med innfasingen av de norske flyene. I tildelingsbrev for 2021 og 2022 har Forsvarsdepartementet gitt føringer om at bemanningsøkningen i Luftforsvaret blant annet skal prioriteres til understøttelse av F-35. I lys av erfaringene som nå er gjort i den reelle styrkeproduksjonen av operativ evne, vurderes det

nå om den nasjonale logistikkorganisasjonen er optimalt dimensjonert, eller om den norske driftsmodellen krever høyere bemanning enn opprinnelig planlagt.

Forsvarsdepartementet styrer ikke Forsvaret på fordeling av årsverk mellom Luftforsvaret og de andre driftsenhetene i Forsvaret. Sjefene for driftsenhetene i Forsvaret blir gitt styringsrammer for årsverksutviklingen av forsvarssjefen. Dette for å ha kontroll på personell- og kostnadsutviklingen i Forsvaret. Forsvarssjefen har anledning

til å omprioritere årsverk på tvers av grener og strukturelementer. I regjeringens forslag til forsvarsbudsjett for 2023 er det satt av en egen styrking for å øke bemanningen. I budsjettet legges det opp til en samlet opptrapping i 2023 på om lag 200 årsverk i Forsvaret. Regjeringen planlegger med videre opptrapping i de påfølgende år. Personelløkningen må sees i sammenheng med andre innsatsfaktorer, som tilgjengelig personellrelatert EBA.

SPØRSMÅL NR. 199

Innlevert 21. oktober 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 31. oktober 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Kan statsråden garantere at saker om tilbakekall av statsborgerskap ikke vil bli nedprioritert som følge av statsbudsjettet for 2023?

BEGRUNNELSE:

Det er i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 foreslått at styrkingen for arbeid med saker som gjelder tilbakekall av statsborgerskap ikke videreføres. Det bes derfor om en garanti fra statsråden om at dette ikke innebærer at arbeidet med denne typen saker vil bli nedprioritert i 2023.

Svar:

Endret regelverk for tilbakekall trådte i kraft 15. januar 2020. Blant annet ble det innført fri rettshjelp i form av fritt rettsråd uten behovsprøving ved forvaltningsbehandling av sakene og behandling av klagesaker i nemndmøte med personlig fremmøte i Utlendingsnemnda. Det ble også åpnet for at noen flere enn i dag kan få innvilget behovsprøvd fri sakførsel ved eventuell etterfølgende domstolsbehandling av Utlendingsnemndas vedtak.

I samsvar med Stortingets vedtak var saker om tilbakekall berostilt fra februar 2017 til januar 2020 i påvente av regelverksendringer. Dette førte til at restansen av ubehandlede saker var stor da nytt regelverk trådte i kraft.

Merutgiftene av regelverksendringene ble i Prop. 141 L (2018-2019) anslått å være totalt 98 mill. kroner de første fire årene, og 8 mill. kroner etter at restansene av saker om tilbakekall av statsborgerskap var behandlet. Som følge av dette ble det for 2020 bevilget 50 mill. kroner til styrket

rettsikkerhet og nedbygging av restanser av saker om tilbakekall av statsborgerskap. Bevilgningen ble videreført i 2021 og 2022.

I samsvar med beregningen som ble gjort av økonomiske konsekvenser av lovendringene i Prop. 141 L (2018-2019), er det i budsjettet for 2023 foreslått å redusere den styrkede bevilgningen til saker om tilbakekall av statsborgerskap med 18,2 mill. kroner, slik at 9,7 mill. kroner av bevilgningen videreføres i 2023.

Utover bevilgningen som ble avsatt til formålet, er det ikke øremerket noe beløp til dette arbeidet. Det er likevel ressurser som brukes på tilbakekallssaker som går utover den øremerkede bevilgningen. Hvor stor ressursbruk som er hensiktsmessig vil blant annet avhenge av omfang av saker der tilbakekall er aktuelt, og omfanget og prioritering av andre sakstyper.

SPØRSMÅL NR. 200**Innlevert 21. oktober 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 26. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor i regjeringens forslag til statsbudsjett fremgår bevilgningen og omtalen av de 57 millionene, som statsråden på pressekonferansen den 21. oktober opplyste om at skal brukes til anskaffelse av antidrone-utstyr, eller er det slik at bevilgningen er basert på sluttrapporten etter pilotprosjektet for mottiltak mot droner som ble avsluttet i vår?

BEGRUNNELSE:

Det vises til statsrådens uttalelser om anskaffelse av antidrone-utstyr på pressekonferansen den 21. oktober, som er gjengitt i flere medier. Spørsmålsstiller ble positivt overrasket over dette, da det ved gjennomgangen av forslaget til statsbudsjett for 2023 ikke har vært mulig å finne

hverken bevilgningen eller omtale av anskaffelse av slikt utstyr.

Spørsmålsstiller mener det er kritisk viktig med oppbygging av nasjonale antidronekapasiteter, og er svært interessert i temaet. Det bes derfor om statsrådens veiledning til hvor jeg kan finne bevilgningen og omtalen av denne i regjeringens forslag til statsbudsjett, slik at jeg kan sette meg nærmere inn i regjeringens forslag på dette punkt.

Svar:

Tiltaket knyttet til antidrone-utstyr skal iverksettes innneværende år, og er derfor ikke en del av regjeringens budsjettforslag for 2023. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget om saken i forbindelse med nysalderingen innneværende år.

SPØRSMÅL NR. 201**Innlevert 21. oktober 2022 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 1. november 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Vil regjeringa stille krav om kartlegging og overvaking av fjordøkosystemet i samband med det planlagde deponiet i Førdefjorden, og vil regjeringa gjere framlegg om nye lovendringar som gir heimel for å stanse eller stille nye krav til næringsaktivitet, dersom denne er meir økosystemødeleggende enn det som var forutsett i konsesjonsprosessar og søknader om utsleppsløyve?

GRUNNGJEVING:

I A- magasinet, 21 oktober, er det skrive om fjorddeponiet i Førdefjorden, og der signaliserer næringsministeren at det vil blir stilt strenge krav til ressursutnytting i gruveprosjektet. Oversikta over gamle og nye sjødeponi i Norge syner at mange fjordar er påverka av utslepp frå ny og gamal industri. Det er viktige gyteområder for blålange i Førdefjorden. Fisk frå store omkringliggende områder

kjem dit for å gyte. Dersom gyteområda vert øydelagde vil det få konsekvenser for eit mykje større område enn der sjølve gyteområdet er lokalisert. Førdefjorden er nasjonal laksefjord. Andre fjordar, som til dømes Jøssingfjorden og Sunndalsfjorden, er sterkt prega av historiske utslepp frå industri. Sjølv om utsleppa i Jøssingfjorden vart stoppa for meir enn 30 år sidan, er det lite liv i fjorden. Det er påført langvarige skader på økosystemet. I Aftenposten 21 oktober er næringsministeren tydeleg på at regjeringa går inn for eit «grønnere og mer aktivt eierskap» for statseigde verksemdar i den framlagde Eigarskapsmeldinga, og han signaliserer ein visjon med «nye og ambisiøse forventningar knyttet til økosystem og naturmangfold, fordi vi ikke har bare en klimakrise men også en naturkrise». Det er ikkje berre tradisjonelle industriutslepp som påverkar fjordøkosystema. Store utslepp av gjødsel frå fiskeoppdrett og avrenning frå jordbruk og avløp kjem i tillegg. Klimaendringane gir endra temperatur og hydrologiske

forhold, og meir erosjon fører til at meir næring og partiklar fylgjer overvatn og naturleg avrenning til sjøs. Svært mykje av fjord og kystøkosystemet i Norge er dårleg kartlagt. Ny teknologi gjer det no mogleg å kartlegge mykje meir effektivt enn før. Med utgangspunkt i MAREANO-data gjennomførte forskarar ved Runde miljøseiner seinast i haust eit tokt i Rovdefjorden der dei fann store nye korallforekomster som tidlegare ikkje har vore dokumenterte. Å vite kvar dei særleg sårbare saltvasskorallane er, og fylgje med korleis desse vert påverka av næringsaktivitet, er svært viktig om ein vil ta vare på livet i havet. I 2020 slo havpanelet fast at havet og livet der er mykje viktigare for klimaet og naturmangfaldet enn ein før har trudd, og miljøtilstanden er meir alvorleg enn ein trudde. Fjord og hav heng saman og må forvaltast som eit heilheitleg økosystem.

Svar:

Utgangspunktet i forurensningsloven er at all forurensning er ulovlig med mindre den er særskilt tillatt gjennom lov, forskrift eller tillatelse gitt av forurensningsmyndigheten. Lovens formål er å sikre en forsvarlig

miljøkvalitet, slik at forurensninger og avfall ikke fører til helseskade, går ut over trivselen eller skader naturens evne til produksjon og selvfornyelse.

Dette ligger til grunn når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis, og det følger av loven at det skal legges vekt på både de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket og øvrige fordeler og ulemper som tiltaket vil medføre. Disse vurderingene lå også til grunn i saken som gjelder sjødeponi i Førdefjorden, og i tillatelsen som er gitt er det er blant annet stilt vilkår om overvåking av fjorden før, under og etter deponeringen.

Gjennom det tillatelsessystemet som følger av forurensningsloven blir driften av forurensende virksomhet godt innrammet med krav til utslipp, miljøovervåking, utslippskontroll og rapportering, samtidig som forurensningsmyndigheten vil følge driften nøye. I visse tilfeller kan vilkår som er stilt i tillatelsen oppheves eller endres.

Forurensningsmyndighetens oppfølging skjer gjennom tilsyn og rapportering, og virkemidler som kan anvendes er for eksempel pålegg og tvangsmulkt. Brudd på vilkår i tillatelsen kan være straffbart.

SPØRSMÅL NR. 202

Innlevert 22. oktober 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 31. oktober 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Vil utenriksministeren vurdere å fortsatt ha norsk konsulat i Houston?

BEGRUNNELSE:

Næringslivet har reagert på beslutningen om å legge ned Norges konsulat i Houston. Også det norske miljøet i Houston synes det er beklagelig med redusert norsk offisiell tilstedeværelse i denne delen. Houston er verdensledende på olje- og gass, men også på fornybar og CCS. Dette er i den tiden i vi er i et svært viktig tema og det fremstår som veldig merkelig å nå legge ned konsulatet.

Svar:

Nedleggelsen av generalkonsulatet i Houston er et resultat av en større reformprosess i utenriksstjenesten, et en-

dret sikkerhetslandskap i Europa og en prioritering av utenriksstjenestens begrensede ressurser.

Næringsfremme mot det amerikanske markedet forblir en viktig prioritering for regjeringen. Houston-området og Mexico-gulven er et viktig marked for norsk leverandørindustri, og Texas byr på mange muligheter for norske bedrifter innen alt fra fornybar energi til romindustrien. Det skal norske myndigheter fortsatt støtte opp om.

Interesser i Houston-området skal ivaretas av ambassaden i Washington DC, generalkonsulatene i San Francisco og New York, og ikke minst Innovasjon Norge og NORWEP som blir værende i Houston. Det tas sikte på å opprette et honorært konsulat i Houston etter nedleggelsen av generalkonsulatet.

SPØRSMÅL NR. 203**Innlevert 23. oktober 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 1. november 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Frihandelsfremmende EU planlegge å opprette ett innkjøpskartell for gass!

Kan statsråden avklare om han og regjeringen har minnet EU på å huske på egne regler og grunnlag for de fire friheter og frihandel som EU og det indre marked bygger på, og som hyppig dikteres og påpakkes Norge, men som ikke virker å være så fast eller absolutt når det gjelder EU selv?

BEGRUNNELSE:

EU-kommisjonen vil legge til rette for at gasselskaper kan danne et kartell som sammen kjøper inn gass til EU. Målet er å forhandle fram bedre gassavtaler.

Forslaget går ut på at EU-landene samkjører sine gassbehov og ser etter tilbud på markedet som kan møte den samlede etterspørselen. «Selskaper får tillatelse til å danne et europeisk konsortium for gassinnkjøp, i henhold til EUs konkurranseregler», skriver kommisjonen.

EU oppretter et innkjøpskartell for gass, i strid med prinsippene det indre markedet er bygget på - de fire friheter.

EU påla Norge i sin tid å legge ned Gassforhandlingsutvalget (salgskartell) da det var i strid med de samme prinsippene. Til tross for sanksjonene mot Russland inngikk likevel Tyskland kontrakter om leveranse av billig russisk gass. I neste omgang fikk Tyskland inn i EUs gassdirektiv at gassprisen skulle løsrives fra oljeprisen. Mest overveiende sannsynlighet var hensikten var å presse prisen på norsk gass med russisk gass.

EUs krumspring på energisektoren er verken mye tillitsvekkende, forutsigbart eller gjennomtenkt, det bør de også få høre.

Svar:

Norge er nå den største tilbyderen av gass til Europa. I år ligger selskapene på norsk sokkel an til å kunne levere 122 mrd. Sm³ gass. Det er en økning på 8 prosent fra 2021. Det klart viktigste Norge kan bidra med for å avhjelpe gassmangelen i Europa er å legge til rette for at selskapene som produserer gass på norsk sokkel kan levere så mye gass som mulig hver dag. Dette oppfatter jeg at EU-landene er fullt innforstått med og setter stor pris på. Uten norske leveranser hadde situasjonen i Europa vært langt mer krevende.

Fra norsk side har vi i dialogen med Europakommisjonen og EU-land argumentert for at det bør ses på tiltak som løser hovedproblemet, som er mangelen på gass. Høye priser er et symptom på denne grunnleggende mangelen. På bakgrunn av norsk kunnskap og erfaring har vi advart EU mot tiltak som potensielt kan forverre situasjonen, eksempelvis ved å redusere den europeiske tilgangen på gass eller øke forbruket på kort sikt.

I dialogen har vi også argumentert for at de tiltak som iverksettes bør gjøre at markedene fungerer mest mulig effektivt, at det ikke gjøres omfattende tiltak før de er tilstrekkelig utredet og konsekvensene er forstått. Vi har også vært opptatt av viktigheten av at ordninger og reguleringer i gassmarkedet bør være midlertidige og så lite inngripende i markedets funksjonsmåte som mulig.

EU-kommisjonen har presentert flere tiltak i møte med energikrisen. Et av disse er å tillate at europeiske selskaper kan samarbeide om gassinnkjøp. En viktig motivasjon for dette tiltaket synes å være at kommisjonen er bekymret for om medlemslandene vil klare å fylle gasslagrene inn mot neste vinter. Det gjenstår fortsatt å utarbeide detaljene i forslaget, og regjeringen vil gå grundig gjennom forslaget når det presenteres i sin helhet.

Europa er vårt viktigste marked og er våre nære allierte. Vi har en felles interesse av å fortsette vårt energisamarbeid også fremover. Vi vil derfor fortsette våre nære dialog med både EU og enkeltlandene i Europa om egnede tiltak som kan bidra til å stabilisere energimarkedene.

SPØRSMÅL NR. 204**Innlevert 23. oktober 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 31. oktober 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vil forventningene i regjeringens nye eierskapsmelding påvirke Equinors drift, og vil de nye forventningene medføre at selskapets nåværende målsettinger for utbygging av fornybar energi må fremskyndes og oppjusteres?

Svar:

En rekke utviklingstrekk påvirker hvordan selskapenes virksomhet innrettes. Blant disse er økte forventninger i samfunnet til hvordan selskaper kan bidra for å løse samfunnsutfordringer, som for eksempel klimaendringer og energiomstilling.

Regjeringen la 21. oktober 2022 frem Meld. St. 6 (2022 - 2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – Statens direkte eierskap i selskaper (eierskapsmeldingen). Der fremgår det blant annet at staten skal være en aktiv, ansvarlig og langsiktig eier som bidrar til selskapenes lønnsomhet og utvikling. Regjeringen har i meldingen gjort flere vesentlige endringer i eierpolitikken, blant annet at hensynet til bærekraft i statens mål som eier er tydeliggjort og forsterket, statens ti prinsipper for god eierutøvelse er justert for å reflektere at staten skal være en aktiv og ansvarlig eier med et langsiktig perspektiv, samt at regjeringen har flere og tydelige forventninger til selskapene – ikke minst på klimaområdet. Statens forventninger viser hva staten som eier er opptatt av og gjennom å stille tydelige forventninger, ønsker staten å være en aktiv eier for å bidra til å oppnå statens mål som eier.

Det er styret som har ansvaret for forvaltningen av selskapet, og selskapenes arbeid innenfor de ulike forventningsområdene bør blant annet tilpasses selskapenes egenart, størrelse, risiko og hva som er vesentlig for det enkelte selskap.

Staten er største eieren i Equinor og har klare forventninger blant annet om klima og natur. Hvordan selskapet følger opp forventningene konkret, er opp til styret. Dette følger av rolle- og ansvarsfordelingen i selskapslovgivningen. Staten som eier vil vurdere selskapets måloppnåelse og arbeid med statens forventninger, og styrets bidrag til dette. Staten vil aktivt i eierdialogen følge opp hvordan selskapene arbeider integrert og systematisk med å oppfylle statens forventninger og hvordan dette bidrar til statens mål som eier.

Equinor la i 2022 frem sin første energiomstillingssplan for rådgivende avstemming for aksjeeierne på generalforsamling. Planen beskriver strategien for selskapets

energiomstilling, og Equinor vil rapportere på planen hvert år gjennom sin årsrapportering. Staten stemte for planen. Til grunn for dette lå blant annet at selskapet er tydelig på at den langsiktige verdiskapingen støtter opp om målene i Paris-avtalen og 1,5 graders-banen.

For selskapene i kategori 1, inkludert Equinor ASA, er statens mål som eier høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer. Oppnåelse av dette forutsetter at selskapene integrerer økonomiske, sosiale og miljømessige forhold gjennomgående i sine ambisjoner, mål, strategier og virksomhetsstyring. Eierskapsmeldingen viser hvordan statens eierskap kan bidra til høyest mulig avkastning, samtidig som selskapene driver ansvarlig og bidrar til å akselerere det grønne skiftet.

Jeg er positiv til at selskapet har lagt frem en plan for energiomstilling. Det gir aksjeeierne og markedet bedre innsikt til å vurdere blant annet risiko, muligheter, kapitalallokering og posisjonering i omstillingen til et lavutslippsselskap frem mot 2050. Å følge opp denne planen, basert på statens forventninger i eierskapsmeldingen, blir sentralt i eierdialogen og annen oppfølging av Equinor i årene fremover.

SPØRSMÅL NR. 205

Innlevert 23. oktober 2022 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson

Besvart 8. november 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hvem mener regjeringen var Norges første konge, og i hvilket år ble Norge samlet til ett rike?

BEGRUNNELSE:

Fram mot 2030 skal vi markere tusen år siden slaget på Stiklestad, der Olav Haraldsson (den hellige) falt. Slaget har blitt regnet som en milepæl for kristningen av Norge.

2030-jubileet har høy prioritet for regjeringen, som har løftet det fram som øverste punkt under "Kulturarven skal løftast fram" i Hurdalsplattformen. Neste år er det bevilget to millioner kroner over Barne- og familiedepartementets budsjett til jubileet.

Det er naturlig at regjeringen vil markere slaget på Stiklestad. Det er imidlertid grunn til å spørre om innretningen på jubileet. På nettsiden www.norgeitusenaar.no kan vi lese at 2030-jubileet ikke lenger skal være en markering av Olav Haraldsson, slaget på Stiklestad eller kristningen av Norge. I stedet feirer vi i "Nasjonaljubileet 2030 at Norge har bestått som ett rike i 1 000 år".

Dette innebærer en radikal omskriving av historien. Tradisjonelt har vi regnet slaget ved Hafrsfjord (som oftest datert til 872) som samlingen av Norge. Det har vært Harald Hårfagre, og ikke Olav Haraldsson som blitt regnet som Norges første konge. I 1872 reiste Stortinget Haraldsstøtta i Haugesund for å feire 1 000-årsjubileet for rikssamlingen. I 1972 markerte kong Olav V 1 100-årsjubileet ved å signere bautasteinen på Ytraberget i Sola. Samme kong Olav V avduket også i 1983 monumentet Sverd i fjell ved Møllebukta i Hafrsfjord. Fremdeles kan vi lese på Kongehusets nettsider at Harald Hårfagre regnes som Norges første konge. Mye tyder også på at Olav den hellige mente det samme, hans krav til den tronen kom tross alt av at han var Haralds oldebarn.

Imidlertid kan det virke som om regjeringen er av en annen oppfatning enn Kongehuset. I år, da 1 150-årsjubileet for rikssamlingen ble feiret i Rogaland, deltok ikke en eneste representant for regjeringen. I stedet skal slaget på Stiklestad 2030 bli en markering av at Norge har bestått som ett rike i tusen år, 1058 år etter at vi tradisjonelt har tidfesta samlingen av riket (at hele dagens Norge verken var samlet i 872 eller 1030 er en annen skål).

Hva som er årsaken til at Stiklestad 2030 nå er blitt en feiring av rikssamlingen er uklart. Kanskje skyldes det motvilje mot å gjøre jubileet for "kristent". Men det er ikke akseptabelt at regjeringen detroniserer Harald Hårfagre som Norges første konge.

Svar:

Utgangspunktet for regjeringa er at slaget på Stiklestad er eit viktig merkeår – ikkje berre i norsk religionssoge, men òg i vår politiske og breiare kulturelle historie. Både kyrkja (som var både lokal, regional, nasjonal og internasjonal) og kongedømet henta i ei formativ fase kraft og legitimitet frå Olavsarven – noko som igjen hadde stor innverknad på det tidlege norske kongedømmet. 1 000-årsmarkeringa av slaget på Stiklestad er difor ein god moglegheit til å reflektere over og diskutere både samfunnstilhøva slaget fant stad i, og dei verknadene det hadde på sikt for samfunnsorganiseringa, den politiske makta, rettsforholda, kulturen og truslivet. Helgenkulturen rundt Heilag-Olav som i ettertid vaks fram, er eit sentralt fenomen i norsk trusliv og historie i hundreåra etter. Det kan ein sjå i det norske riksvåpenet som vi har hatt sidan 1280-tallet: den norske løva som held martyrøksa til Olav.

Regjeringa ønskjer at 1 000-årsjubileet for slaget på Stiklestad skal vere ei nasjonal markering. Eit jubileum er ei stor hending som kan etterlate seg eit stort samfunnsavtrykk. Eit sentralt spørsmål for Stiklestad Nasjonale Kultursenter (SNK) i arbeidet med Nasjonaljubileet 2030 har difor ikkje berre vore «Kvifor dette jubileet?», men òg «Kva slags avtrykk skal jubileet setje i samfunnet?». SNK har i fleire år arbeidd fram mot 1 000-årsmarkeringa og er navet i jubileet. Eg meiner dei har laga ei god plattform for jubileumsmarkeringa for slaget på Stiklestad. Kristendommen har ein svært sentral plass i jubileumsarbeidet, men eg er også einig i plattformas vektlegging av å bidra til ei samtale om kva Noreg har vore, kva Noreg er og kva Noreg skal og bør vere. I ei tid med polarisering og uro, trengs det nettopp samtalar om korleis vi skapar eit fellesskap som både toler og verdset ulikheit, kva for eit verdigrunnlag vi skal byggja på, kva vi tar med oss frå fortida og kva vi gjev frå oss, ja korleis formar vi eit samfunn i spenninga mellom tradisjon og fornying?

Så til spørsmålet om kven regjeringa meiner var Noregs fyrste konge, og i kva for eit år Noreg vart samla til eitt rike?

Eg kan forsikre representanten Kristjánsson om at regjeringa sjølv sagt ikkje utfordrar historikarane når det gjeld kven som var Norges fyrste konge eller når det skjedde. På nettsida Kongehuset.no står det at Harald Hårfagre er rekna som Noregs fyrste konge. Eg gjekk òg til nettsida norgeshistorie.no, som er utvikla ved Universitetet i Oslo, for å lese kva historikarane meiner. Der sto det under overskrifta «Samlingen av «Norge»: «Ifølge myten samlet Harald Hårfagre landet. I virkeligheten var han i første rekke

en vestlandskonge. Mange kjempet om makten i det som skulle bli Norge.» Historia er visst ikkje så rett fram som ein skulle tru. Men det er jo òg det som gjer ho så spennande. Ingenting er betre enn om diskusjonane om kven Harald Hårfagre var, kva kongemakta innebar og kva for eit område han rådde over, får halde fram, gjerne fram til 2030.

Eg viser også til spørsmålet om kva år Noreg blei samla til eitt rike. Slik eg har forstått historia, så talar mange ikkje om eit eksakt årstall eller hending for dette, men at dette var ein prosess med fleire viktige hendingar, deriblant slaga ved Hafrsfjord og Stiklestad; ein prosess som

sidan førte til samlinga av Noreg. Men at det etter 1030 ikkje lenger var ein diskusjon om Noreg var samla til eitt rike.

Difor voner eg at representanten Kristjánsson held fram med å engasjere seg i diskusjonane om norsk historie og korleis vi forvaltar denne. Det er bra at folkevalde òg gjev bidrag til perspektiv i slike debatter. Og eg meiner personleg at «Stiklestad 1030 i eit rikssamlingsperspektiv» kunne vore eit utmerka arrangement i samband med 2030-markeringa og vonar Kristjánsson stiller seg positiv til å gje bidrag til dette, om dei som arbeider med det konkrete programmet kjem med ein førespurnad.

SPØRSMÅL NR. 206

Innlevert 23. oktober 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 9. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Når og korleis vil vertskapskommunene for havbruk bli kompensert for tapet på ca. 1,5 milliardar NOK i forventede inntekter etter at regjeringa varsla innføring av kraftige skatteauker på havbruksnæringa - jamfør at finansministeren har garantert at vertskapskommunane for havbruk skal sitje att med meir etter at regjeringa la fram sin nye skattepakke enn før?

GRUNNGJEVING:

På pressekonferansen 28. september om innføring av grunnrenteskatt sa finansministeren: "Punkt nummer en når vi nå innfører en grunnrenteskatt på havbruk, så skal cirka halvparten være igjen i kommunal sektor. Så de kommunene som har havbruk, skal sitte igjen med mer etter dette grepet, enn før dette grepet."

I spørjetimen 19/10, svarte Finansministeren følgende på mitt spørsmål om han meiner det er sikkert at havbrukskommunane vil sitje att med meir pengar etter at regjeringa la fram ein ny skattepakke for havbruksnæringa: "Ja".

Det kan ikkje oppfattast på andre måtar enn ein garanti frå Finansministeren si side.

Nye utrekningar frå Nettverket for fjord- og kystkommuner syner derimot at norske havbrukskommunar får betydeleg lågare inntekter i 2022 og 2023 som ein direkte følge av regjeringa sine varsla "grep".

I auksjonsrunden for auka produksjonskapasitet for laks og ørret i 2020, kom det inn om lag 4 milliardar kro-

ner mindre enn venta på førehand – etter alt å dømme som følge av regjeringa sin varsla skattepakke som gir ein samla skatteprosent på over 80 % for mange sjømatbedrifter – og som for enkelte bedrifter betyr at dei må tappe av eigenkapitalen for å betale auka skatt.

Vertskommunane skal ha 40 % av inntektene frå konsesjonsrunden. Dermed har kommunene tapt 40 % av det samla tapet for fellesskapet på 4 mrd. – altså 1,6 mrd. i 2022 og 2023 samla.

Spørsmålet er når og korleis vil regjeringa kompensere vertskommunane for havbruk for dette tapet.

Svar:

I Hurdalsplattformen er regjeringen tydelig på at lokalsamfunn og fellesskapet bør få en rettferdig andel av verdiene som skapes ved å utnytte fellesskapets naturressurser. Regjeringen foreslår nå at det innføres grunnrenteskatt på havbruk fra 2023. Forslaget er sendt på høring med frist 4. januar 2023. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med forslag til lov etter høringen. En sentral del av forslaget er at lokalsamfunn som stiller naturressurser til disposisjon, skal sikres en stor del av inntektene. På denne måten får også kommunene mer igjen for å legge til rette for oppdrettsvirksomhet. Regjeringen legger opp til at kommunesektoren skal få et beløp tilsvarende halvparten av provenyet fra grunnrenteskatten.

Auksjon av tillatelser og grunnrenteskatt på havbruk er to ulike metoder for å hente inn grunnrente i havbruksnæringen. Grunnrenteskatt henter inn grunnrente fra all

kapasitet i havbruksnæringen, i motsetning til auksjoner som kun henter ut grunnrente for ny kapasitet. Når det innføres grunnrenteskatt på havbruk, vil en forvente at betalingsviljen i auksjonen går ned fordi en henter inn en andel av grunnrenten over tid gjennom grunnrenteskatten i stedet for et engangsbeløp gjennom auksjon. I begge tilfellene er det lagt til grunn at kommunene og fylkeskommunene skal få en betydelig andel av grunnrenten, med henholdsvis 40 pst. av inntektene fra salg av ny kapasitet og 50 pst. fra grunnrenteskatten.

Kommunesektorens andel fra grunnrenteskatten foreslås fordelt gjennom flere virkemidler. Produksjonsavgiften, som i dag fordeles til kommunesektoren gjennom Havbruksfondet, beholdes og økes. De skattepliktige selskapene kan trekke den fra krone for krone mot fastsatt grunnrenteskatt. Produksjonsavgiften fungerer da som en omfordeling av grunnrente til havbrukskommuner og -fylkeskommuner. Tilsvarende gjelder den foreslåtte naturressursskatten, som også vil fordeles til vertskommuner og -fylkeskommuner etter nøklene i Havbruksfondet, men som vil inngå i skatteutjevningen mellom kommuner.

Grunnrenten kan svinge betydelig over tid. Regjeringen vil sikre kommunesektoren en gitt andel av grunnrenteinntektene, samtidig som det er ønskelig med stabilitet i kommunenes inntekter. Produksjonsavgiften og natur-

ressursskatten vil utgjøre stabile kommunale inntekter. I tillegg legges det opp til å gi en ekstrabevilgning til kommunesektoren i år der grunnrenten er høy. Ekstrabevilgningen fordeles etter nøklene i rammetilskuddet til kommunene og er basert på grunnrenteskatten året før. Også havbrukskommunene vil få en andel av ekstra-bevilgningen.

Med forslaget vil produksjonsavgiften for 2023 økes fra om lag 500 mill. kroner til om lag 750 mill. kroner, og naturressursskatten blir om lag 750 mill. kroner for inntektsåret 2023. Inntektene fordeles til kommunesektoren i 2024, det vil si samme år som inntektene fra grunnrenteskatten bokføres. Vertskommunene og -fylkeskommunene får dermed økte skatteinntekter og kommer bedre ut. I tillegg kommer ekstrabevilgningen til kommunesektoren i 2024. Samlet anslås det at kommunesektoren vil få mellom 1 825 og 1 900 mill. kroner, avhengig av nivået på bunnfradraget. Regjeringens forslag er nå sendt på bred høring og målet for regjeringen er å lande en robust modell som gir økte inntekter til kystsammfunnene våre og fellesskapet.

Regjeringens forslag ventes å øke gjennomsnittlige inntekter til kommunesektoren vesentlig i årene fremover. Det er da lagt til grunn at inntektene fra auksjoner er på om lag samme nivå som høsten 2022.

SPØRSMÅL NR. 207

Innlevert 23. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 31. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden følge opp feilpraksis knytta til bøtesoning, vil hun vurdere å endre vilkåret i strpl. § 456 om «allmenne hensyn» og hvordan vil statsråden rydde opp overfor dem som har blitt frihetsberøvet uhjemlet?

BEGRUNNELSE:

Denne uken kom riksadvokaten med pålegg om øyeblikkelige tiltak vedrørende behandlingen av saker om bøtesoning. I dokumentet kommer det frem at kartlegging av politidistriktenes praksis for behandling av saker om bøtesoning har avdekket at slike saker i stor utstrekning har blitt oversendt kriminalomsorgen uten at sakene er behandlet i samsvar med kravene i straffeprosessloven. Etter strpl. § 456, annet ledd skal bøtesoning

vurderes når den botlagte har evne til å betale boten eller allmenne hensyn tilsier det. Beslutningskompetansen er plassert hos påtalemyndigheten i politiet. Det er fra flere politidistrikter presisert at det ikke foretas noen realitetsvurdering av om vilkårene i § 456 annet ledd er tilstede ifølge riksadvokaten.

I følge Riksadvokaten har dette skjedd i stort omfang, det vil si at svært mange mennesker har blitt berørt av dette og frihetsberøvet uten hjemmel. I 2020 utgjorde bøtesoning 6 777 fengslingsdager.

Åpningen for fengselsstraff for personer uten betalingssevne, dersom allmenne hensyn tilsier det vil i praksis si at den som får bot og har svak økonomi, risikerer soning, mens den som får den formelt strengere straffen betinget fengsel, slipper soning om han eller hun ikke

begår nye lovbrudd eller bryter eventuelle vilkår. Dette er problematisk.

Svar:

Den høyere påtalemyndighet har avdekket at politiet i stor grad har oversendt saker til Kriminalomsorgen for fullbyrding av subsidiær fengselsstraff uten at sakene er behandlet i samsvar med straffeprosessloven § 456 annet ledd. Sakene har ikke vært vurdert av ansatte i politidistriktet som tilhører påtalemyndigheten, og det er ikke foretatt noen realitetsvurdering av om den botlagte har betalingsevne, eventuelt om allmenne hensyn tilsier soning.

Behandlingen i straffesakssporet er lovregulert for å sikre riktige avgjørelser og ivareta rettsikkerheten på alle stadier av saken. Derfor er det alvorlig når det skjer feil ved regelanvendelsen.

Jeg er tilfreds med at feilpraktiseringen er avdekket av Den Høyere påtalemyndighet.

Riksadvokaten iverksatte tiltak så snart feilpraktiseringen var avdekket. Det er gitt ordre om å løslate personer som soner subsidiær fengselsstraff uten at fullbyrdingen er lovlig besluttet. Påtalemyndigheten i politi-

distriktene er beordret til å gjennomgå saker der det allerede er sendt soningsanmodning til Kriminalomsorgen, for å sikre at fullbyrding bare skjer i saker der vilkårene er oppfylt. Videre skal statsadvokatembetene forsikre seg om at politidistriktenes rutiner for fullbyrdselse av subsidiær fengselsstraff oppfyller lovens krav.

Riksadvokaten er som øverste leder av påtalemyndigheten ansvarlig for å påse at politi og påtalemyndighet følger de enhver tid gjeldende regler og normer for straffesaksbehandlingen. Håndteringen av saken her viser at riksadvokaten følger opp dette ansvaret. Jeg ser derfor ikke behov for særskilt oppfølging fra departementets side.

Etter det jeg kan se foreligger det ikke opplysninger i denne saken som tilsier at det er behov for å endre kravet om at allmenne hensyn må være til stede for å kunne beslutte bøtesoning i de tilfellene hvor den botlagte ikke har betalingsevne. Det er ikke regelen i straffeprosessloven § 456 annet ledd som har vært problemet i disse sakene, men mangelfull praktisering av den.

Straffeprosessloven har regler om erstatning etter strafforfølgning. Eventuelle krav om erstatning må sendes det aktuelle politidistriktet for uttalelse, før saken behandles av Statens sivilrettsforvaltning.

SPØRSMÅL NR. 208

Innlevert 23. oktober 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 28. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil regjeringen legge til rette for at kostnader knyttet til samferdselsinvesteringer i Moss som utløses grunnet fergetrafikken vil bli belastet fergetrafikken og ikke innbyggere og næringslivet i Moss?

BEGRUNNELSE:

Staten påtvinger Moss å ha fergeanløpet til Bastøfergene midt i Moss sentrum. Denne trafikken er i mange tilfeller "dråpen som får begeret til å renne over" og fører til betydelige trafikkproblemer i Moss. Regjeringen har så langt nektet å bidra for å løse de betydelige trafikkproblemene Moss har til tross for at det er staten som bidrar til en vesentlig del av de gjennom fergen.

Enkelte har tidligere tatt til orde for at kostnadene med samferdselsinvesteringer i Moss bør belastes fergetrafikken, men det har tidligere blitt opplyst at dette ikke

er i tråd med lover og regler. Statsråden og regjeringen kan ta initiativ til at eventuelle hindringer i regler og/eller lovverk ryddes opp i. Det er derfor ønskelig å få en redegjørelse fra statsråden rundt regelverket og om statsråden og regjeringen vil ta initiativ til at kostnadene belastes fergetrafikken, ikke innbyggere og næringsliv i Moss.

Svar:

Trafikken fra Jeløy og fra fergen, samles på rv. 19. Kjøretøyene fra fergen kommer i løpet av et par minutter hver gang en ny ferge legger til. Trafikken fra Jeløy fordeler seg mer jevnt ut over et større tidsrom. Det er imidlertid ca. 20 000 kjøretøy per døgn (ÅDT) over Kanalbrua, fra Jeløya, mens det fra fergen kommer ca. 4 500 kjøretøy per døgn (ÅDT). Dermed er det også svært viktig for trafikkavviklingen hvordan lokal trafikk utvikler seg.

Statens vegvesen arbeider med kommunedelplan for ny rv 19, og trasevalg og finansiering er ikke avklart.

Generelt sett gjelder nytteprinsippet for trafikantbetaling av veiinvesteringer. Det vil si at de som betaler

bompenger skal ha nytte av tiltakene og at alle som har nytte av tiltakene skal betale bompenger.

SPØRSMÅL NR. 209

Innlevert 23. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 31. oktober 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Kva gjer Noreg for å bidra til at FNs Menneskerettsråd etablerer ein mekanisme som skal etterforska dei mest alvorlege menneskerettsbrota i Iran, med sikte på å danna grunnlag for at enkeltpersonar som er skuldige i internasjonale brotsverk kan haldast strafferettsleg ansvarleg både av domstolar i tredjeland og internasjonale rettsinstansar?

GRUNNGJEVING:

Dei pågåande protestane i Iran er kjenneteikna av at iranske sikkerheitsstyrkar utøver ekstrem og ulovleg vald mot demonstrantar. Ifølgje ei kartlegging frå organisasjonen Iran Human Rights har over 200 demonstrantar blitt drept. Amnesty International har identifisert nesten 150 enkeltpersonar som har blitt drept av sikkerheitsstyrkane sidan starten av protestane, av desse 23 barn. I tillegg blir det rapportert at personar som uttaler seg kritisk om desse hendingane og slektningane deira blir arrestert og torturert, eller forsvinn.

Frå eit internt dokument frå det iranske forsvaret som har blitt lekka til Amnesty veit me at iranske sikkerheitsstyrkar har blitt beordra frå høgaste hald å møta demonstrantar med ekstrem vald, uansett om dei sjølv opptrer valdeleg eller ikkje.

Den brutale og ulovlege maktbruken mot demonstrantar og andre som blir oppfatta som motstandarar av regimet føyer seg i eit mønster som har kjenneteikna framgangsmåten til iranske styresmakter i mange år. Mange gonger tidlegare har demonstrasjonar mot regimets politikk blitt møtt med dødeleg makt, vilkårlige massearrestasjonar og internering, tvungne forsvinningar, tortur, og lange fengselsstraffer eller til og med dødsdommar avsagt i urettferdige rettssaker.

Gong på gong har Irans makthavarar vist si forakt for internasjonal rett og ignorert kritikk både frå FNs generalsekretær, andre FN-organ og andre land. Dette blir også

stadfesta av FNs spesialrapportør for menneskerettssituasjonen i Iran. Når militære og sivile leiarar kan utøva denne typen brotsverk mot internasjonal rett utan å måtta frykta nokon reaksjon, sender det eit signal som undergrev heile den internasjonale rettsordenen.

Sanksjonar mot enkeltpersonar, som dei EU-sanksjonane Noreg nyleg har slutta seg til, er eit viktig verkemiddel der det internasjonale systemet sviktar. Det kan likevel ikkje erstatta at eit FN-organ dokumenter at brotsverk blir utøvd og identifiserer enkeltpersonar som bør haldast strafferettsleg ansvarlege. FNs menneskerettsråd bør derfor etablere ein uavhengig mekanisme som etterforskar og dokumenterer dei mest alvorlege brotsverka mot folkeretten og andre grove menneskerettsbrot i Iran, for å danne eit bevisgrunnlag både til nasjonale, regionale og internasjonale domstolar.

Svar:

Jeg fordømmer brutaliteten og voldsbruken fra iranske myndigheter som vi har sett de siste ukene. Vi forventer at Iran etterlever sine folkerettslige forpliktelser. Iranske myndigheter må lytte til folket. Ytringsfriheten må respekteres.

Norges kritikk av det iranske regimet har derfor vært klar og tydelig. Jeg viser i den sammenheng også til interpellasjonsdebatten om sanksjoner mot Iran i Stortinget 20. oktober 2022 og til mine svar på skriftlige spørsmål om Iran, nr. 62 (2022-23), nr. 2992 (2021-22) og nr. 2945 (2021-22). Norge vil fortsette å fremme vårt syn på menneskerettighetssituasjonen i Iran i både bilaterale og multilaterale kanaler.

FNs menneskerettighetsråd har som primære oppgave å fremme og beskytte menneskerettighetene. Dette innebærer å ta opp akutte situasjoner der det begås grove menneskerettighetsovergrep. Menneskerettighetsrådet kan opprette ulike mekanismer for å overvåke, dokumentere, rapportere om og etterforske menneskerettighets-

brudd. Rådet har imidlertid ikke selv mandat til å holde individer strafferettslig ansvarlig.

Det er nylig fremmet ønske fra sivilsamfunnet, inkludert Human Rights Watch, samt flere av FNs tematiske spesialrapportører utnevnt av Menneskerettighetsrådet, om en spesialsesjon om Iran i rådet. Et forslag om slik spesialsesjon må framlegges av et medlem av FNs menneskerettighetsråd, og et vedtak må ha støtte fra en tredjedel av rådets 47 medlemmer. Norge er ikke medlem av FNs menneskerettighetsråd, men vi tar sikte på å støtte et forslag om spesialsesjon som medforslagsstiller dersom det framlegges. Om en mekanisme, slik representanten spør om, vil bli resultatet av en spesialsesjon, og hva evt. mandatet til denne vil bli, er ikke mulig å svare på i dag.

FNs menneskerettighetsråd etablerte i 2011 en spesialrapportør for menneskerettighetssituasjonen i Iran. Denne mandatholderen overvåker, etterforsker og rapporterer om mulige menneskerettighetsbrudd. Norge har støttet dette mandatet siden opprettelsen.

I Menneskerettighetsrådets høstsesjon ble den forverrede menneskerettighetssituasjonen i Iran tatt opp. Norge var sammen med en tverregional gruppe land tilsluttet et felles innlegg som fordømte all vold og diskriminering mot kvinner. Norge løftet også fram Iran i vårt eget nasjonale innlegg om alvorlige landsituasjoner.

Jeg vil også framheve at Norge er medlem av kjernegruppen som arbeider med å få vedtatt en resolusjon i FNs generalforsamling i New York om menneskerettighetssituasjonen i Iran. Også dette er et viktig arbeid. Norge deltar dessuten aktivt for å sette søkelyset på menneskerettighetssituasjonen i Iran i andre fora i 3. komité i FNs generalforsamling, blant annet gjennom dialog med spesialrapportøren for menneskerettighetssituasjonen i Iran.

Norge bruker alle de kanaler vi har, bilaterale og multilaterale, for å påvirke Iran til å respektere og implementere menneskerettighetene.

SPØRSMÅL NR. 210

Innlevert 23. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide

Besvart 28. oktober 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Står statsministeren bak kommunalministerens beslutning om å nekte å publisere en forskningsrapport fra FFI om scenarier for uønsket påvirkning i forbindelse med norske valg, med begrunnelse at «hvis forskerne ønsker å presentere slike argumenter for EU eller EØS, kan de melde seg inn i en organisasjon eller et politisk parti, i stedet for å pakke det inn i en forskningsrapport om valgpåvirkning» (...), og vil regjeringen kun publisere forskning som er i tråd med regjeringens politiske standpunkter?

BEGRUNNELSE:

NTB publiserte 22.10. en svært oppsiktsvekkende sak om at kommunalminister Gjelsvik nekter å publisere forskningsrapporten fra Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) fordi han er uenig i rapportens innhold og konklusjoner. FFI er en etat underlagt Forsvarsdepartementet, og Kommunal- og distriktsdepartementet har selv bestilt forskningsrapporten. Statsråden avfeier scenariet FFI presenterer om at en utenlandsk aktør kan ha som mål å isolere Norge fra det europeiske fellesskapet, f.eks. gjennom utmelding av EØS-avtalen. Statsråden hevder at dette

scenariet som forskerne presenterer kan «gi næring til konspirasjonsteorier og koble EØS-motstand til ekstreme politiske synspunkter».

Kommunal- og distriktsdepartementet har ansvar for valggjennomføring, og for å vurdere trussel- og risikobildet mot norske valg. Uønsket påvirkning i forbindelse med valg er et høyst reelt og aktuelt scenario, spesielt i en sterkt forverret sikkerhetspolitisk situasjon. Det er svært alvorlig at statsråden med ansvar for valggjennomføring avfeier et så alvorlig scenario fordi han misliker det trussel- og risikobildet forskerne presenterer.

I Hurdalsplattformen står det at «Vitskap og forskning er under press mange stader i verda, og regjeringa vil hegne om kunnskapens egenverdi, forskningas integritet og den akademiske fridommen.» Dette er helt opplagt, og det er graverende at kommunalministeren aktivt forsøker å undergrave prinsippene om kunnskapens egenverdi, forskningens integritet og den akademiske friheten. Regjeringen skriver selv i den helt ferske Meld. St. 5 (2022–2023) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2023–2032 at «i Norge i dag er den generelle tilliten til forskningen høy. Også her i landet er det likevel registrert flere uheldige utviklingstrekk i senere år. I

ulike sammenhenger har det blant annet vært rapportert om press mot den akademiske friheten, og særlig mot den akademiske yringsfriheten. (...) Slike utfordringer er bakgrunnen for at regjeringen ønsker å bruke langtidsplanen til å rette oppmerksomhet mot tilliten til forskning.»

Svar:

På oppdrag frå departementet har Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) gjennomført eit oppdrag om valpåverknad. Oppdraget har resultert i to rapportar. Den første rapporten vart publisert i januar, og var ei kartlegging av om utanlandske aktørar forsøkte å påverke stortingsvalet i 2021. Forskarane konkluderte med at dei ikkje kunne finne teikn til at utanlandske aktørar hadde forsøkt å påverke valgjennomføringa, valresultatet eller tilliten til valet. Dei fann likevel teikn til at utanlandske aktørar er til stades på digitale flater med mange norske brukarar.

Den andre rapporten skildrar mellom anna eit sett med scenario om korleis valpåverknad kan tenkjast å skje i ein norsk kontekst. I avtalen departementet har inngått med FFI, er det slått fast at rapporten skal gjerast of-

fentleg. Departementet informerte i september FFI om at dei kunne publisere rapporten. Departementet har ikkje, slik representanten hevdar, gjort forsøk på å nekte eller forhindre publisering av rapporten.

At vi har kunnskap og beredskap for å motverke uønskt påverknad, anten det er frå framandstatlege makter eller andre aktørar, er avgjerande for å sikre at val vert gjennomført på ein sikker og tillitvekkande måte. Dette er spørsmål eg som ansvarleg statsråd for val, og ei samla regjering, tar på høgaste alvor. Det har ikkje vore mi hensikt å angripe forskarane som har skrive rapporten, halde rapporten skjult eller legge lokk på debatten. Ulike medier som har bedt om innsyn har fått rapporten frå departementet. Vi har heile tida vore tydeleg på at forskarane kunne publisere rapporten, den ligg no offentleg tilgjengeleg hos FFI og er også lenka til frå departements sider. Rapporten har også blitt diskutert og debattert i fleire kanalar. Det er eg glad for.

Eg syner for øvrig til mine svar på spørsmål nr. 211 frå representanten Eriksen Søreide og nr. 80 frå representanten Stensland.

SPØRSMÅL NR. 211

Innlevert 23. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide

Besvart 28. oktober 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Vil regjeringen være i stand til å håndtere en situasjon med forsøk på eller gjennomføring av uønsket valgpåvirkning i forbindelse med norske valg når kommunalministeren som har ansvar for valggjennomføring uttrykkelig avfeier et av scenariene i FFIs forskningsrapport fordi han ikke liker konklusjonen, og hvem skal EOS-tjenestene eller andre som ser tegn til uønsket valgpåvirkning henvende seg til når statsråden med ansvar for valggjennomføring mener at enkelte scenarier mistenkeliggjør EOS-motstandere?

BEGRUNNELSE:

NTB publiserte 22.10 en svært oppsiktsvekkende sak om at kommunalministeren nekter å publisere forskningsrapporten fra Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) fordi han er uenig i rapportens innhold og konklusjoner. FFI er en etat underlagt Forsvarsdepartementet, og Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) har selv bestilt rap-

porten. Statsråden avfeier scenariet FFI presenterer om at en utenlandsk aktør kan ha som mål å isolere Norge fra det europeiske fellesskapet, f. eks. gjennom utmelding av EØS-avtalen. Statsråden mener at scenariet forskerne presenterer kan «gi næring til konspirasjonsteorier og koble EØS-motstand til ekstreme politiske synspunkter», og at «hvis forskerne ønsker å presentere slike argumenter for EU eller EØS, kan de melde seg inn i en organisasjon eller et politisk parti, i stedet for å pakke det inn i en forskningsrapport om valgpåvirkning, som er egnet til å bidra til økt polarisering av den norske debatten.»

KDD har ansvar for valggjennomføring, og for å vurdere trussel- og risikobildet mot norske valg. Uønsket påvirkning i forbindelse med valg er et høyst reelt og aktuelt scenario, spesielt i en sterkt forverret sikkerhetspolitisk situasjon. Det er svært alvorlig at statsråden med ansvar for valggjennomføring avfeier et så alvorlig scenario fordi han misliker det trussel- og risikobildet forskerne presenterer.

I Hurdalsplattformen står det at «Vitskap og forskning er under press mange stader i verda, og regjeringa vil hegne om kunnskapens egenverdi, forskningas integritet og den akademiske fridommen.» Dette er helt opplagt, og det er graverende at kommunalministeren aktivt forsøker å undergrave prinsippene om kunnskapens egenverdi, forskningens integritet og den akademiske friheten. Regjeringen skriver selv i den helt ferske Meld. St. 5 (2022–2023) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2023–2032 at «i Norge i dag er den generelle tilliten til forskningen høy. Også her i landet er det likevel registrert flere uheldige utviklingstrekk i senere år. I ulike sammenhenger har det blant annet vært rapportert om press mot den akademiske friheten, og særlig mot den akademiske ytringsfriheten. (...) Slike utfordringer er bakgrunnen for at regjeringen ønsker å bruke langtidsplanen til å rette oppmerksomhet mot tilliten til forskning.»

Svar:

Det er høg tillit til valgjennomføringa i Noreg. Den tilliten må vi forvalte på ein god måte, og då må vi kunne vere

trygge på at valet går rett føre seg. At vi har kunnskap og beredskap for å motverke uønskt påverknad, anten det er frå framandstatlege makter eller andre aktørar, er avgjerande for å sikre at val vert gjennomført på ein sikker og tillitvekkande måte. Dette er spørsmål eg som ansvarleg statsråd for val, og ei samla regjering, tar på høgaste alvor.

Valmyndighetene har over fleire år jobba systematisk for å styrke motstandsdyktigheita i samband med val. Påverknadsaksjonar som skjer i samband med val, kan ha mange ulike former. Det er difor viktig med eit samarbeid på tvers av myndigheiter som jobbar med å beskytte landet på ulike område, både mellom departementa og med EOS-tenestene. Departementet leier ei tverrdepartemental arbeidsgruppe som jobbar med å styrke motstandsdyktigheita mot påverknad i samband med val. Denne arbeidsgruppa skal halde fram sitt arbeid fram mot komande val.

Eg syner for øvrig til mitt svar på spørsmål nr. 80 frå representanten Stensland og nr. 210 frå representanten Eriksen Søreide.

SPØRSMÅL NR. 212

Innlevert 23. oktober 2022 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 28. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Mottok departementet mange rapporteringer fra statsforvalterne (ev. fra hvor mange statsforvaltere) vedrørende situasjonen for skoleelever fra streiken begynte frem til regjeringen selv ba om slike rapporteringer den 17. september, og hvor mange statsforvaltere sendte inn slike rapporteringer om streikens konsekvenser før departementet kom med sin bestilling?

BEGRUNNELSE:

Lærerstreiken varte i nesten 16 uker før den ble avsluttet ved tvungen lønnsnemnd i slutten av september.

I den ordinære spørretimen på Stortinget den 19. oktober stilte representant Abid Raja kunnskapsministeren spørsmål om hun først ba (blant annet) statsforvalterne om rapportering på lærerstreikens konsekvenser for elevene etter at NRK den 16. september meldte (evt. skulle

lage mediasak om) at departementet verken hadde mottatt eller bedt om slike rapporteringer.

I sitt svar viste statsråden blant annet til at statsforvalterne har et stående oppdrag om å følge med på situasjonen i skolene og barnehagene til enhver tid, og således ikke trenger en særskilt bestilling for å melde fra om bekymringsverdige forhold.

Svar:

Som representanten viser til, har statsforvalterne et stående oppdrag om å til enhver tid følge med på situasjonen i barnehager og skoler, og det gjelder selvsagt også under en streik. Statsforvalterne informerer Utdanningsdirektoratet, som igjen rapporterer til Kunnskapsdepartementet, dersom det er grunn til å rapportere om noe særskilt. Kunnskapsdepartementet har jevnlig dialog med Utdanningsdirektoratet og får informasjon fra direktoratet utover svar og rapporter på skriftlige bestillinger.

Det er også slik at Utdanningsdirektoratet har både muntlig og skriftlig kontakt og jevnlig møter med statsforvalterne.

16. september mottok Kunnskapsdepartementet rapport fra Utdanningsdirektoratet om konsekvensene av

redusert eller bortfalt tilbud til elever, lærlinger og voksne som følge av streiken. Rapporten var basert på Utdanningsdirektoratets dialog med statsforvalterne.

SPØRSMÅL NR. 213

Innlevert 23. oktober 2022 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 28. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Mener statsråden at den aktuelle statsforvalteren tar feil i sine bekymringer rundt at den tapte læringen kan gjøre det vanskelig eller umulig for rammede elever ta igjen den tapte opplæringen, og vil hun fortsatt avvise Fremskrittspartiets gjentatte krav om en plan for å ta igjen den tapte opplæringen og for å følge opp sårbare elever eller mener hun at den gjenstående tiden av skoleåret gjør at dette ikke er nødvendig?

BEGRUNNELSE:

I sin rapport til departementet den 27. september skrev statsforvalteren i Vestland følgende ifølge NRK:

«Dette er alvorleg. Elevane som har vært ramma sidan skulestart har gått glipp av så mykje opplæring at det vil være vanskeleg eller umogleg å ta igjen denne opplæringa.»

I sitt svar til meg på et spørsmål som blant annet omhandlet dette, så svarte statsråden deriblant følgende til meg om min bekymring rundt denne og andre kraftige bekymringsmeldinger som departementet hadde fått inn:

«Det er fortsatt tidlig i skoleåret, og det er mye tid igjen til å ta igjen det tapte.»

Svar:

Som jeg har skrevet i tidligere svar til representanten, har streiken rammet ulikt. Elevene som ble rammet av streiken går på ulike trinn, de ble rammet i kortere eller lengre perioder og de ble rammet i noen eller flere fag. Det er elever som fikk hele opplæringstilbudet sitt rammet, men de aller fleste elevene ble ikke berørt i det hele tatt. Dermed bør tiltakene kommuner, fylkeskommun-

er og skoler setter i verk for å følge opp konsekvenser av streiken også variere og tilpasses den lokale situasjonen. Jeg mener fortsatt at en nasjonal plan ikke vil møte de lokale behovene, men heller gi risiko for at de tiltakene som besluttes ikke treffer.

Skoleeiere som har vært rammet av streiken må kartlegge situasjonen, lage gode planer og sette inn målrettede tiltak for å følge opp alle de elevene som trenger det. Jeg mener fortsatt at streiken ble avsluttet så tidlig i skoleåret at det er tid til å gi elevene et godt opplæringstilbud. Selv om skolene ikke kan tilby alle timene elevene har tapt, finnes det flere måter å sikre at elevene får et godt faglig og sosialt utbytte av dette skoleåret. Utdanningsdirektoratet vil bistå med støtte og veiledning i arbeidet med å følge opp elevene som har vært rammet av streiken.

Jeg vil på ingen måte underkjenne bekymringen statsforvalteren uttrykte. Statsforvalterne skal varsle Utdanningsdirektoratet dersom noe, for eksempel en streik, fører til store problemer for enkelte elever eller grupper av elever. Regjeringens forslag om tvungen lønnsnemnd i kom på bakgrunn av en samlet vurdering av streikens konsekvenser for barn og unge, og statsforvalternes rapporter var en del av kunnskapsgrunnlaget som lå til grunn for vurderingen.

SPØRSMÅL NR. 214**Innlevert 24. oktober 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 26. oktober 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva vil regjeringen gjøre for at også disse boligene skal bli inkludert i støtteordningene så raskt som mulig?

BEGRUNNELSE:

To store borettslag i Loddefjord i Bergen, Vestre og Vadmyra, har tatt i bruk oljefyr igjen for å få ned kostnadene. Til sammen har de nær 1 000 boliger. Til tross for at det er innført støtteordninger for borettslag, faller de utenfor fordi driften av varmesentralen er overdratt til et privat selskap. Ifølge Obos, intervjuet i Bergensavisen 20.10.2022, gjelder samme problemstillingen rundt 20 000 boliger på landsbasis.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet fremgår det at representanten sikter til husholdninger som får levert varme fra

nærvarmeanlegg (fjernvarmeanlegg uten konsesjon) som er organisert utenfor borettslaget.

Ifølge Reguleringsmyndigheten for energi (RME) vil det å innlemme fjernvarmeanlegg uten konsesjon i strømstønsordningen kunne gi store administrative utfordringer for nettselskapene. Nettselskapene opplever allerede utfordringer knyttet til stor saksbehandlingssmengde, og en støtteordning til kunder av fjernvarmeanlegg uten konsesjon vil reise andre spørsmål enn strømstønsordningen for husholdninger.

Det er behov mer informasjon om både størrelsen på og sammensetningen av markedet for fjernvarme uten konsesjon dersom man skal utforme en stønsordning for disse husholdningene. Det er flere forhold som tilsier at en eventuell stønsordning for husholdningsforbruk knyttet til fjernvarmeanlegg uten konsesjon bør være søknadsbasert.

NVE har derfor fått i oppdrag å utrede mulige utforminger av en strømstønsordning for husholdningsforbruk knyttet til fjernvarmeanlegg uten konsesjon.

SPØRSMÅL NR. 215**Innlevert 24. oktober 2022 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 3. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Viser til svar på skriftlig spørsmål nr.104.

Kan statsråden redegjøre for om avgiftene for bensin øker for 2023 der sammenlikningsgrunnlag er vedtatte satser for 2022 med foreslåtte satser for 2023?

BEGRUNNELSE:

Ønsker også svar på avgiftsendring for perioden 2021-2023 der sammenlikningsgrunnlag er vedtatte avgiftssatser for bensin for 2021 med foreslåtte satser for 2023. Ber også om en oversikt over hvordan avgiftsendringene isolert vil påvirke pumpeprisen på bensin for 2023 samt for perioden 2021-2023.

Svar:

Bensin som omsettes i Norge, må tilfredsstillende bransjestandarden NS-EN 228 som tillater innblanding av inntil 5 volumprosent bioetanol (E5). Det alt vesentligste av bensinen som omsettes i Norge, inneholder 5 volumprosent bioetanol. I tillegg kan det innenfor NS-EN 228 også blandes inn andre biokomponenter i bensin. Disse biokomponentene regnes også, for avgiftsformål, som bioetanol. I 2021 utgjorde bioetanol og andre biokomponenter 13,9 volumprosent av den samlede omsetningen av bensin i Norge.

Beregningene nedenfor viser samlede særavgifter på:

- bensin (100 prosent fossil bensin),
- bioetanol (100 prosent bioetanol og andre biokomponenter), og

- en gjennomsnittlig bensinblanding bestående av 86,1 volumprosent fossil bensin og 13,9 volumprosent bioetanol og andre biokomponenter.

Tabell 1: Avgiftssatser på bensin og bioetanol. Kroner per liter

	Vedtatte satser 2022			Forslag 2023			Endring
	CO ₂ -av.	Veibr.	SUM	CO ₂ -av.	Veibr.	SUM	
Bensin	1,78	4,95	6,73	2,21	4,70	6,91	0,18
Bioetanol	-	2,02	2,02	-	2,08	0,06	0,06
Bensinblanding	1,53	4,54	6,08	1,90	4,34	6,24	0,16

Kilde: Skatteetaten og Finansdepartementet.

Tabell 2: Avgiftssatser på bensin og bioetanol. Kroner per liter

	Vedtatte satser 2021			Forslag 2023			Endring
	CO ₂ -av.	Veibr.	SUM	CO ₂ -av.	Veibr.	SUM	
Bensin	1,37	5,01	6,38	2,21	4,70	6,91	0,53
Bioetanol	-	2,45	2,45	-	2,08	2,08	-0,37
Bensinblanding	1,18	4,65	5,83	1,90	4,34	6,24	0,41

Kilde: Skatteetaten og Finansdepartementet.

Fra vedtatte satser for 2022 til regjeringens forslag til satser for 2023 øker de samlede særavgiftene på en gjennomsnittlig bensinblanding med 0,16 kroner per liter

nominelt, tilsvarende 2,6 prosent. Med et anslag på vekst i KPI på 2,8 prosent, innebærer dette at de samlede særavgiftene på bensin reelt sett blir redusert fra 2022 til 2023.

SPØRSMÅL NR. 216

Innlevert 24. oktober 2022 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 27. oktober 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

I hvilken grad mener statsråden at vi i dag har tilstrekkelig kunnskap om mulighetene for å gjennomføre påvirkningsoperasjoner mot norske valg og andre politiske mål?

BEGRUNNELSE:

Ondsinnet påvirkning gjennomført av, eller på vegne av, fremmede makter er ikke ideologisk, men kan rettes oppportunt mot enhver tematikk hvor det finnes meningsmangfold og politisk debatt – alt avhengig av formål for den enkelte påvirkningsoperasjonen. Det private informasjonssikkerhetselskapet Graphika har for eksempel vist at det som trolig er russiske påvirkningsaktører har målrettet sin aktivitet både mot progressive, venstre-orienterte miljøer og høyre-orienterte miljøer i USA og Storbritannia. Beslutningen om å ikke publisere FFIs for-

skningsrapport kan i seg selv gi inntrykk av at dette helt sentrale elementet ved påvirkningstrusselen ikke er tilstrekkelig forstått i det departementet som er ansvarlig for sikkerhet ved valg gjennomføringen. I så fall er det naturlig å legge til grunn at det er behov for mer kunnskap om påvirkning og andre sammensatte virkemidler, ikke mindre.

Svar:

Eg vil først understreke at departementet har vore tydelige på at FFI står fritt til å publisere rapporten. I avtalen departementet har inngått med FFI, er det slått fast at rapporten skal gjerast offentleg. Departementet informerte i september FFI om at dei kunne publisere rapporten. Ulike medier som har bedt om innsyn har fått rapporten frå departementet. Vi har heile tida vore tydeleg på at for-

skarane kunne publisere rapporten, den ligg no offentleg tilgjengeleg hos FFI og er også lenka til frå departements sider.

Som representanten skriv, er det ikkje berre norske val som kan bli utsett for påverknad, men òg andre politiske mål. Eg er ansvarleg statsråd for valgjennomføringa. Samstundes er det ei rekkje andre myndigheiter som jobbar med å beskytte landet på andre område. I arbeidet med påverknad må vi leggje til grunn at aktørane endrar strategi og verkemiddel i takt med at vi får meir kunnskap om korleis dei opererer. Derfor er det viktig å jobbe kontinuerleg og målretta med problemstillinga, at vi innhentar ny og oppdatert kunnskap og at vi løpande vurderer behovet for nye tiltak.

Når det gjeld valgjennomføring, har departementet over lengre tid jobba med å førebyggje og motverke forsøk på påverknad av valet frå utanlandske aktørar. De-

partementet gjer grundige risikovurderingar, og utarbeider beredskaps- og kontinuitetsplanar i forkant av kvart val. Vi har og fleire øvingar før vala, der vi øver på ulike hendingar for å vere førebudde om det skulle skje noko under valet.

Regjeringa har sett ned ei tverrdepartemental arbeidsgruppe med mandat om å utarbeide tiltak som skal forsterke motstandsdyktigheita mot uønskt påverknad ved val. Til stortingsvalet i 2021 kom arbeidsgruppa fram til 13 tiltak retta mot politiske kandidatar, veljarar og dei som er ansvarlege for å gjennomføre valet. I tillegg til anskaffinga av den omtalte forskingsrapporten, foreslo arbeidsgruppa blant anna tiltak som styrker sikringa av infrastrukturen rundt valet, og tiltak for å auke kunnskapen om påverknad, desinformasjon og falske nyheiter hos kandidatar og i befolkninga.

SPØRSMÅL NR. 217

Innlevert 24. oktober 2022 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 31. oktober 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

På hvilken måte mener statsråden at regelverket om at delvis uføre ikke har rett til dagpenger på lik linje som andre arbeidstakere motiverer til arbeid?

BEGRUNNELSE:

Den 24. oktober kunne vi lese om Tone Salomonsen i Dagbladet som forteller om at hun som delvis ufør ikke har de samme rettighetene til dagpenger dersom hun står uten lønnsinntekt som andre lønsmottakere. Dette følger av en lovendring fra 2021 om samordning av trygdeytelser, hvor samordning skal skje på en slik måte at dagpengene reduseres krone for krone mot uføretrygd. Det vil si at dersom man er 70 prosent ufør og jobber i en 30 prosent stilling, har man ikke automatisk rett på 30 prosent dagpenger dersom man skulle bli arbeidsledig. I samme saken svarer departementet at «det er viktig at ytelsene samordnes slik at den samlede kompensasjonen ikke blir så høy at den motvirker de arbeidsintensivene som er forutsatt at skal ligge i dagpengeordningen.» Dette strider helt med å ha et regelverk som motiverer til arbeid, ettersom de som står i delvis arbeid så lenge som mulig selv om de er syke, får dårligere uføretrygd enn de som blir mer enn 50 prosent uføre med en gang. Dette føyer seg inn i rekken av flere

«uførefeller,» hvor personer som klarer å stå i jobb mer enn 50 prosent og som senere blir 50 prosent eller mer ufør, taper store summer.

Svar:

Et sentralt vilkår for rett til dagpenger under arbeidsløshet er vilkåret om å være reell arbeidssøker, dvs. arbeidsfør og klar til å umiddelbart kunne tiltre ethvert høvelig arbeid. For å kunne regnes som arbeidssøker, har Arbeids- og velferdsetaten i sin praksis lagt til grunn at man som utgangspunkt må kunne arbeide minst 50 prosent. For personer som mottar uføretrygd er det imidlertid i praksis akseptert at vilkåret om å være arbeidssøker anses som oppfylt dersom man kan arbeide 30 prosent. Det vil si at man vil kunne regnes som arbeidssøker og dermed som «reell arbeidssøker» etter dagpengereguleringen, selv når man har en uføregrad på 70 prosent.

Det at man skal være arbeidssøker og tilgjengelig for arbeidsmarkedet skiller dagpengene fra trygdeytelser som tildeles som følge av at man ikke er arbeidssøker eller av andre grunner i en periode ikke kan ta arbeid. Formålet med dagpengene er altså ikke bare å gi en økonomisk støtte til personer som har mistet arbeidsinntekten på grunn av arbeidsløshet, men ordningen forutsettes også å være inn-

rettet slik at den på best mulig vis sikrer at den arbeidsløse så raskt som mulig tilbakeføres til arbeid.

Det er altså et viktig prinsipp at vilkårene for dagpengene skal være innrettet slik at de motiverer til arbeid og aktiv jobbsøking, og at man med det motvirker unødvendig lange stønadperioder. Ved utformingen av dagpengene må man derfor veie hensynet til inntektssikring for den enkelte arbeidssøkeren opp mot hensynet til sysselsetting og lavere langtidsledighet.

Det er godt dokumentert at kompensasjonsnivået for dagpengene og varigheten på stønaden har direkte betydning for varigheten av ledighetsperiodene. Dersom en dagpengemottaker samtidig mottar andre trygdeytelser er det derfor viktig at ytelsene samordnes slik at den samlede kompensasjonen ikke blir så høy at den motvirker de arbeidsinsentivene som er forutsatt at skal ligge i dagpengeordningen.

I folketrygdloven er det gitt nærmere regler om hvordan dagpengene skal samordnes når arbeidssøkeren samtidig mottar andre ytelser fra folketrygden. Bestemmelsen som gjelder for dem som får reduserte folketrygdytelser, folketrygdloven § 4-25, inneholder en liste over hvilke ytelser dagpengene skal samordnes mot. Dagpen-

gene avkortes krone for krone mot den andre trygdeytelsen arbeidssøkeren får. Summen av dagpenger og den andre ytelsen skal likevel ikke utgjøre mindre enn fulle dagpenger. Dette sikrer at den samlede kompensasjonen fra folketrygden ikke blir så høy at den motvirker arbeidsinsentivene som er forutsatt i dagpengeordningen.

Representanten viser til en endring i den nevnte samordningsbestemmelsen som trådte i kraft i 2021. Endringen ble gjort på bakgrunn av et forslag som var sendt på høring i september 2019, om språklige redigeringer og forenklinger i samordningsbestemmelsen. Formålet var å tydeliggjøre hvordan dagpengene skal reduseres mot andre trygdeytelser. Det ble samtidig presisert at dagpengene også skal samordnes mot reduserte pleie-, omsorgs- og opplæringspenger. Ingen høringsinstanser hadde merknader til forslaget eller til prinsippet om at dagpengene skal samordnes krone for krone mot reduserte trygdeytelser.

Jeg er opptatt av at det skal lønne seg å ta arbeid, og at dette reflekteres i regelverket på en god måte. Dersom det viser seg at samordningsbestemmelsene bidrar til et regelverk som samlet sett gir svakere insentiver til arbeid, kan det være grunn til å se nærmere på regelverket.

SPØRSMÅL NR. 218

Innlevert 24. oktober 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 31. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan vil Justis- og beredskapsdepartementet og den ansvarlige statsråd følge opp de alvorlige bruddene i politidistriktenes praksis for behandling av saker om bøtesoning som Riksadvokaten har avdekket?

BEGRUNNELSE:

I et brev datert 20.10.2022 pålegger Riksadvokaten øyeblikkelige tiltak vedrørende behandlingen av saker om bøtesoning. I en større kartlegging av gjeldende praksis for behandling av saker om bøtesoning i politidistriktene som de regionale statsadvokatembetene har gjennomført, har det blitt avdekket at slike saker i stor utstrekning har blitt oversendt Kriminalomsorgen for fullbyrding av fengselsstraff uten at sakene har blitt behandlet i samsvar med kravene i straffeprosessloven § 456.

En person som har fått en bot eller annen form for pengekrav i forbindelse med en offentlig straffesak kan

illegges det som heter subsidiær fengselsstraff dersom boten eller pengekravet ikke betales. For at dette skal skje må politiet eller påtalemyndigheten i politiet fatte et vedtak om dette. Kartleggingen av politidistriktenes praksis for bøtesoning viser at flere politidistrikter har bedt Kriminalomsorgen om å ta inn folk til soning uten at det har blitt fattet et slikt vedtak av påtalemyndigheten. I sitt brev skriver Riksadvokaten at praksisen har vært utbredt på nasjonalt nivå.

Å sone en straff i fengsel er noe av det aller mest inngripende staten kan utsette en borger for. I prinsippet om rettsstaten er det derfor en sentral bærebjelke om at ingen skal fengsles eller berøves friheten sin på annen måte uten i lovbestemte tilfeller og på den måte som lovene foreskriver, slik det også er nedfelt i Grunnloven. Straffeprosessloven § 456 annet ledd sier at bot som ikke betales eller lar seg inndrive ved lønnstrekk eller annen tvangfullbyrding, skal fullbyrdes ved soning av den subsidiære fengselsstraffen når den botlagte har evne til å

betale boten eller allmenne hensyn tilsier det. Vedtak om soning treffes av politiet. Det må vurderes av politiet om den botlagte i det hele tatt har evne til å betale boten og om allmenne krav tilsier soning. Dette må vurderes før det fattes et vedtak av en med myndighet til det i politiet.

Det som har blitt kartlagt og avdekket viser at politiet i flere tilfeller har bestilt soning hos Kriminalomsorgen uten at lovens krav er oppfylt. Dette er svært alvorlig.

Riksadvokaten har kommet med en rekke umiddelbare tiltak, blant annet at alle de som nå soner uten at beslutningen om det var lovlig må løslates.

Svar:

Behandlingen av saker i straffesakssporet er lovregulert for å sikre riktige avgjørelser og ivareta rettsikkerheten på alle stadier av saken. Derfor er det alvorlig når det skjer feil ved regelanvendelsen.

Jeg er tilfreds med at feilpraktiseringen er avdekket av Den høyere påtalemyndighet.

Riksadvokaten iverksatte tiltak så snart feilpraktiseringen var avdekket. Det er gitt ordre om å løslate personer som soner subsidiær fengselsstraff uten at fullbyrdingen er lovlig besluttet. Påtalemyndigheten i politidistriktene er beordret til å gjennomgå saker der det allerede er sendt soningsanmodning til Kriminalomsorgen, for å sikre at fullbyrding bare skjer i saker der vilkårene er oppfylt. Videre skal statsadvokatembetene forsikre seg om at politidistriktenes rutiner for fullbyrdelse av subsidiær fengselsstraff oppfyller lovens krav.

Riksadvokaten er som øverste leder av påtalemyndigheten ansvarlig for å påse at politi og påtalemyndighet følger de enhver tid gjeldende regler og normer for straffesaksbehandlingen. Håndteringen av saken her viser at riksadvokaten følger opp dette ansvaret. Jeg ser derfor ikke behov for særskilt oppfølging fra departementets side.

Jeg viser for øvrig til svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 207 fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik.

SPØRSMÅL NR. 219

Innlevert 24. oktober 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 1. november 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Mener statsråden at det er det samme om man gjennom statens finansformue eier eiendommer i London eller New York, eller om man eier eiendom i Norge, og er det slik at milliarder som går fra statens hender til private stiftelser ikke påvirker norsk økonomi, uavhengig av hva disse milliardene brukes på i etterkant av transaksjonen?

BEGRUNNELSE:

I Dagbladets nettutgave, 24. oktober 2022 (<https://www.dagbladet.no/nyheter/ordkrig-med-sylvi-vet-ikke/77523723>) sier næringsminister Jan Christian Vestre om statens kjøp av Meraker Brug at:

“Dette er jo kapital som egentlig er oljepenger, som ellers ville vært investert i Oljefondet, i eiendommer i London og New York. Det er vel ikke noe verre å eie Meraker Brug enn Oxford Street”.

Statsråden sier videre at dette er penger som hentes såkalt under streken, og derfor ikke påvirker norsk økonomi i positiv eller negativ forstand.

Vestre er videre sitert på følgende:

“Hvem som eier Meraker bruk påvirker ikke norsk økonomi. Dette er en lånetransaksjon. Vi flytter kapital fra en del av statens formue til en annen”.

Det var nytt for denne representanten at det er regjeringens politikk at kapital, som egentlig er oljepenger, kan brukes til investeringer i Norge. Det er i så fall et gledelig linjeskift, og det er håp for at vi kan se frem til forslag om å bruke noe av statens finansformue på for eksempel samfunnsøkonomisk lønnsom utbygging av infrastruktur.

Svar:

Regjeringen har akkurat lagt fram vårt forslag til statsbudsjett for 2023, et ansvarlig og rettferdig budsjett, som bidrar til trygghet i folks hverdag – et budsjett som prioriterer verdiene regjeringen jobber for. Vi vil redusere forskjellene, prioritere trygge velferdstjenester og styrke beredskapen i møte med et urolig Europa. Handlingsrommet i budsjettpolitikken bestemmes ikke primært av hvor mye

oljeinntekter som er tilgjengelig, men av arbeidsstyrkens størrelse og kompetanse og av hvor effektivt vi benytter våre ressurser. Dette prinsippet var en del av vurderingen Stortinget gjorde i 2001, da handlingsregelen ble en målestokk som har fulgt alle regjeringer siden og tjent oss godt.

God forvaltning av våre felles ressurser innebærer mer enn bare budsjettkontroll. På enkelte områder er det også avgjørende at fellesskapet bruker statlig eierskap for å sikre nasjonal kontroll. Dette gjelder spesielt våre energi- og naturressurser, viktig infrastruktur og strategisk viktige deler av norsk næringsliv. Jeg har nylig redegjort for regjeringens syn på statlig eierskap i Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap— Statens direkte eierskap i selskaper.

Sparingen i Statens pensjonsfond utland (SPU) skal ivareta langsiktige hensyn ved bruk av statens petroleumsinntekter, slik at petroleumsformuen kan komme både dagens og fremtidige generasjoner til gode. Målet for forvaltningen av fondet er høyest mulig avkastning innenfor et akseptabelt risikonivå. De konkrete bestemmelsene om investeringsstrategien fremgår av det fastsatte mandatet, hvor det med enkelte begrensninger også er åpnet for investeringer i fast eiendom. SPU skal utelukkende investere utenfor Norge og i utenlandsk valuta. Investering av midlene ute er, sammen med handlingsregelen, viktig for at SPU kan bidra som et finanspolitisk styringsverktøy.

Handlingsregelen uttrykker at bruken av fondsmidler over tid skal følge den forventede real-avkastningen av SPU, anslått til 3 pst. I det enkelte år skal bruken av fondsmidler tilpasses den økonomiske situasjonen slik at finanspolitikken kan bidra til å jevne ut svingninger i økonomien for å sikre god kapasitetsutnyttelse og lav arbeidsledighet. Svingninger i fondsverdien må også glattes ut i bruken av avkastningen over tid. Bruken av fondsmidler i det enkelte år kan derfor avvike fra den forventede realavkastningen. Den faktiske overføringen fra fondet i det enkelte år tilsvarer det oljekorrigerte underskuddet på statsbudsjettet, som vedtas av Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet.

Statskog SF har fått tilslag til kjøp av AS Meraker Brug for 2,65 mrd. kroner. Kjøpet er gjort med forbehold om Stortingets samtykke. Regjeringen har fremmet forslag om å budsjettere kapitalinnskuddet og det statlige lånet til Statskog SF som lånetransaksjoner i norske kroner («under streken»).

Rammeverket for finanspolitikken trekker et klart skille mellom ordinære utgifter og lånetransaksjoner. Ordinære utgifter på statsbudsjettet finansieres med skatte- eller oljeinntekter, inngår i det oljekorrigerte budsjettunderskuddet og slår ut i handlingsrommet i finanspolitikken. Ordinære utgifter veies opp mot hverandre i budsjettprosessen. Lånetransaksjoner er formuesomplussinger og prinsipielt sett å betrakte som utlån fra statskassen. Lånetransaksjonene inngår ikke i det oljekorrigerte budsjettunderskuddet og finansieres ved at

staten tar opp lån. God og konsistent praksis for budsjettering av lånetransaksjoner er viktig for å unngå omgørelser av handlingsregelen og for å ivareta statsbudsjettets funksjon som finanspolitisk styringsverktøy.

Vurderingen av hvorvidt tiltak kan føres som lånetransaksjon på 90-post («under streken»), følger av rammeverket for finanspolitikken og er beskrevet blant annet i avsnitt 8.2 i Prop. 1 S (2022–2023) [«Gul bok»]. Normalt må følgende to vilkår være oppfylt for at noe skal kunne budsjetteres som lånetransaksjon og føres på 90-post:

1. Tiltaket må gi en forventet avkastning som svarer til risikoen ved plasseringen.

2. Avkastningen må være finansiell og stamme fra inntekter i et marked.

For at en plassering skal gi tilstrekkelig finansiell avkastning må staten kunne forvente å få like godt betalt for risikotaking som det en finansiell investor ville ha krevd i samme situasjon. Videre må avkastningen være finansiell. Statlige realinvesteringer, i for eksempel veier, kan ha høy forventet nytte i samfunnsøkonomisk forstand som følge av tidsgevinster. Statlige realinvesteringer er imidlertid en ordinær utgift i statsbudsjettet, ettersom de normalt ikke gir en finansiell avkastning.

Ovennevnte innebærer at det må gjøres en grundig vurdering av om staten kan forvente en avkastning som svarer til risikoen. Det gjøres isolert for den enkelte investering, og det er ingen direkte kobling eller sammenligning med forventet avkastning i SPU. Kjøpet av Meraker Brug er vurdert etter vilkårene for den generelle budsjettmessige håndteringen av formues-omplussinger på budsjettet. Styret i Statskog SF anser kjøpet av Meraker Brug som en forretningsmessig investering, og statens finansielle rådgiver har vurdert at kjøpesummen er innenfor rammen av en markedsmessig verdsettelse av aksjene, jf. Prop. 6 S (2022–2023). På denne bakgrunn er det vurdert at kapitaltilførselen til Statskog SF vil gi staten en finansiell avkastning i tråd med det en finansiell investor ville ha krevd.

Effekten av formuesomplussinger på økonomien er ikke sammenlignbar med andre offentlige utgifter, som for eksempel kjøp av varer og tjenester, som finansieres med økt oljepengebruk.

SPØRSMÅL NR. 220**Innlevert 25. oktober 2022 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde****Besvart 2. november 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Kan utenriksministeren redegjøre for norske økonomiske interesser i Iran?

BEGRUNNELSE:

Utenriksministeren har ved flere anledninger gitt uttrykk for at regjeringen fordømmer den grove volden som benyttes av myndighetene mot iranere som protesterer mot regimet. I følge Iran Human Rights er minst 215 mennesker, inkludert 27 barn, drept av sikkerhetsstyrkene under de siste ukenes demonstrasjoner. Det er særlig unge kvinner og menn, født under det islamske regimet, som nå gjør åpent opprør mot økonomisk vanstyre, politisk og religiøs undertrykkelse og sosial kontroll.

Flere stortingsrepresentanter har spurt Utenriksministeren om hva Norge gjør i denne situasjonen. Fra Utenriksministerens svar fremgår det at regjeringen fortsetter dialogen om menneskerettigheter med iranske myndigheter, og vil fortsette å sette fokus på kvinners menneskerettigheter i Iran. Dette gjøres «ved å møte myndighetene, støtte de som blir rammet, forhandle i FN og bruke så mange anledninger som mulig til å uttrykke norske synspunkter, inklusive i møter med Irans ambassade i Oslo.» Jeg kan ikke registrere at regjeringen hittil har signalisert at det kan være aktuelt å bruke flere virkemidler, for eksempel økonomiske, for å legge press på regimet og for å støtte den iranske sivilbefolkningen.

Etter at avtalen om Irans atomprogram, den såkalte «Joint Comprehensive Plan of Action» (JCPOA), ble inngått opphevet Norge 16. januar 2016 flere sanksjoner mot Iran. På hjemmesidene til den norske ambassaden i Iran står det følgende: «Iran er det største markedet som er åpnet på over et tiår og det er store muligheter i de fleste sektorer av økonomien.» Videre står det at spesielt interessante sektorer for norsk næringsliv er «olje og gass, maritim næring, fornybar energi og akvakultur.» Det har også blitt kjent via media at regjeringen inntil nylig forhandlet en skatteavtale med Iran.

Det bes om at utenriksministeren gir en oversikt over norske økonomiske interesser i Iran, herunder i hvilken grad norsk næringsliv er i landet og innenfor hvilke sektorer.

Svar:

Norges økonomiske interesser i Iran er svært begrensede. Hovedårsaken til dette er internasjonale sanksjoner og

at amerikanske sanksjoner vanskeliggjør økonomiske transaksjoner til Iran.

Norge og europeiske land respekterer atomavtalens bestemmelser i tråd med resolusjon 2231 i FNs sikkerhetsråd. Norge er ikke rettslig forpliktet til å følge amerikanske sanksjoner som trådte i kraft etter USAs uttrekk fra atomavtalen i 2018. Det er imidlertid ingen registrert vilighet fra norske banker til å bistå med gjennomføring av transaksjoner til Iran på grunn av de amerikanske sanksjonene. Dette følger av bankenes egne interne retningslinjer basert på deres vurderinger av risiko og kommersielle hensyn.

Sektorer som mat, landbruksteknologi og legemidler er unntatt USAs sanksjoner, men for norske banker er risikoen vurdert som for høy.

Norges begrensede eksport til Iran består for det meste av sjømat og noen elektriske komponenter. Ifølge iranske tollmyndigheter har import fra Norge de siste 12 månedene beløpet seg til i underkant av sju millioner dollar. Handel og transaksjoner kan imidlertid gå via andre land, for eksempel De forente arabiske emirater. Vi har derfor ikke tilgang til eksakte tall, men vi vurderer uansett at norsk næringsaktivitet overfor Iran er lav.

Når det gjelder spørsmålet om skatteavtale vises det til finansministerens svar på skriftlig spørsmål nr. 164 (2022-23) fra representanten Elvestuen.

SPØRSMÅL NR. 221**Innlevert 25. oktober 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 2. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Det er urimelig og konkurransevridende om en aktør er fritatt å kreve merverdiavgift på sitt produkt, mens en annen aktør er pålagt å kreve inn merverdiavgift på akkurat samme produkt. Dette gjelder imidlertid for jakt og fiske, hvor det er fritak for merverdiavgift på statlig grunn.

Vil statsråden ta initiativ til likebehandling, og således frita merverdiavgift på jakt og fiske også på privat grunn?

Svar:

Merverdiavgiften skattlegger det innenlandske forbruket av varer og tjenester mest effektivt når den er enkelt utformet, med få særregler og unntak. Den gir da et vesentlig proveny til relativt lave kostnader. Mitt utgangspunkt er å være varsom med å foreslå særregler. I NOU 2019: 11 anbefalte et enstemmig ekspertutvalg å avvikle reduserte satser og fritak.

Merverdiavgiftspliktige virksomheter oppkrever merverdiavgift for staten når de omsetter varer og tjenester, dersom omsetningen ikke er særskilt unntatt fra den generelle avgiftsplikten. Virksomhetene har på den annen side rett til å fradragføre inngående merverdiavgift på innsatsfaktorene, for produksjonen av merverdiavgiftspliktige varer og tjenester.

Stortingsrepresentanten Roy Steffensen omtaler at private virksomheter oppkrever merverdiavgift når de omsetter rett til jakt og fiske, men at det ikke betales merverdiavgift for jakt og fiske på statlig grunn. Jeg ser at dette umiddelbart kan fremstå som urettferdig.

Retten til jakt og fiske på statlig grunn har karakter av allemannsrett. Selv om det kreves betalt er det usikkert om en slik rett kan være gjenstand for omsetning, og dermed om dette vilkåret for merverdiavgiftsplikt er oppfylt. Hensynet til klarhet er ivarett ved forskriftsbestemmelse som unntar omsetning av jakt og fiske på statens grunn, og i bygdeallmenninger, fra merverdiavgiftsplikt. Unntak fra avgiftsplikt innebærer både at det ikke skal oppkreves merverdiavgift for omsetningen, og at omsetningen verken kvalifiserer for registrering i Merverdiavgiftsregisteret eller for å fradragføre inngående merverdiavgift.

Et mål om å gi private virksomheter tilsvarende merverdiavgiftsbehandling som gjelder for forvaltningen av jakt og fiske på statlig grunn, kunne tilsi at også omsetning av jakt og fiske på privat grunn unntas fra merverdiavgiftsplikt. Dette vil imidlertid kunne påføre slike virksomheter økte kostnader, både til administrasjon og inngående merverdiavgift som ikke kan fradragføres. I tillegg vil det å utvide unntak fra merverdiavgiftsplikten bringe oss lenger unna målet om at merverdiavgiften skal skattlegge det innenlandske forbruket av varer og tjenester, og dermed kunne svekke statens finanser.

Jeg har som nevnt forståelse for innvendinger mot at jakt og fiske på statens grunn og i bygdeallmenninger, merverdiavgiftsbehandles på annen måte enn jakt og fiske på privat grunn. På den annen side speiler merverdiavgiftsreglene på denne måten allemannsrettens særlige stilling i Norge, og jeg har da heller ikke planer om å fremme forslag om å endre merverdiavgiftsreglene for jakt og fiske.

SPØRSMÅL NR. 222**Innlevert 25. oktober 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 31. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Kan statsråden begrunne hvorfor kommuner i Vestland fylke ikke skal satse på gode botilbud for pleietrengende

og hvor mye vil køen på slike boliger øke på bakgrunn av dette dramatiske kuttet?

BEGRUNNELSE:

Etter at regjeringen med et pennestøk fjernet tilskuddet til nye sykehjemsplasser og omsorgsboliger i statsbudsjettet, er det stor uro i Norges kommuner. En bråstopp i ordningen med investeringstilskudd betyr at sykehjem og omsorgsboliger må bygges uten tilskudd fra Husbanken. Dette setter svært mange kommuner i en skvis, men vil også få store konsekvenser for mennesker som sårt trenger en slik bolig. Regjeringen tar seg heller ikke bryet med å begrunne hvorfor tilbudet til pleietrengende innbyggere får en slik dramatisk nedprioritering. Mange er nå engstelig for at dette vil gå hardt utover hvilke helsetilbud kommunene vil kunne gi i en tid der behovet for pleietrengende er økende. Jeg har stor forståelse for at det oppleves svært urettferdig at eldre og utviklingshemmede behov blir en salderingspost for regjeringen. I mitt eget hjemfylke Vestland, vil dette kuttet ramme mange pleietrengende og deres familier.

Svar:

Investeringstilskuddet er ikke avvirket, men i likhet med flere andre statlige investeringsprosjekter har vi ikke funnet rom for å prioritere midler til nye tilsagn om tilskudd i 2023. Forslaget har derimot ikke noen innvirkning på utbetalingen av tilskudd til de kommunene som allerede har fått innvilget tilsagn fra Husbanken om tilskudd. Det er allerede innvilget tilsagn om tilskudd til i underkant av 4749 plasser som fortsatt ikke er ferdigstilt.

Så forstår jeg at forslaget er vanskelig for de kommunene som ikke vil kunne søke om tilskudd i 2023. Størrelsen på tilsagnsrammen for investeringstilskuddet vedtas for ett år om gangen. Hovedmålet med regjeringens budsjettforslag er å bidra til å få kontroll på den

kraftige prisveksten, skape trygghet rundt folks økonomi og arbeidsplasser, samt utjevne de sosiale og geografiske forskjellene. Derfor har regjeringen lagt frem et stramt budsjett, med tøffe prioriteringer som også berører kommunene. Vi har i 2023 blant annet prioritert å ta tak i fastlegekrisen. For å sikre at fastlegeordningen forblir grunnmuren i vår felles helsetjeneste, har vi foreslått å styrke fastlegeordningen med 690 mill. kroner i 2023. Helårseffekten av forslaget er 920 mill. kroner. En godt fungerende allmennlegetjeneste er en forutsetning for at pasienter og eldre får forsvarlig og tilstrekkelig medisinsk oppfølging på laveste effektive tjenestenivå.

Jeg vil også understreke at gode botilbud er viktig for alle innbyggere, spesielt for pleietrengende. Investeringstilskuddet har tjent fellesskapet godt siden det ble innført i 2008. Med unntak av 22 kommuner, har samtlige norske kommuner benyttet seg av denne subsidieringsordningen. Det har understøttet kommunenes ansvar for forsvarlige og gode helse- og omsorgstjenester til personer som har behov for dette.

Skal vi mestre møtet med en aldrende befolkning, må vi ha en helhetlig tilnærming. Dette er en utfordring som ikke kan løses i helse- og omsorgstjenesten alene. Regjeringen er derfor i gang med en reform som skal gjøre det trygt å bo lenger hjemme. I arbeidet ser vi på hvordan vi best mulig understøtter utviklingen av bedre botilbud, blant annet gjennom å ta initiativ til et eget eldreboligprogram. Det er behov for å utvikle boligløsninger som gjør at eldre opplever trygghet i eget hjem, sosial kontakt og kan ta del i nærmiljøet. Det er også viktig at hjemmetjenesten arbeider forebyggende og bidrar til forutsigbarhet og trygghet i Eldres hverdag. Samtidig er det vesentlig at de som har behov for det, får heldøgns pleie og omsorg.

SPØRSMÅL NR. 223

Innlevert 25. oktober 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 1. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren lage ei oversikt over kva bruer som er bygd her i landet med bruk av tre som heilt eller delvis materiale, gjeldande fylkes og riksvegar?

GRUNNGJEVING:

Tretten bru kollapsa og ramla i hop for ei tid tilbake.

Liknande bruer bygd av tre har også tidligare ramla i hop, noko som kan tyde på at slike materiale og konstruksjonar ikkje på nokon måte kan være egna for bygging av bruer.

Svar:

Representant Sve kan trygt forhalda seg til lista han fekk som svar sist (spørsmål nr. 2699 til skriftleg besvarelse (2021-2022)). Eg lagt lista ved på nytt her.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/dok15-202223-0223-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 224

Innlevert 25. oktober 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 2. november 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Hva synes statsråden om at NRK avlyser debatter etter press på sosiale medier?

BEGRUNNELSE:

Tirsdag morgen ble det kjent at NRK debatten avlyser en diskusjon om Iran og hijab. Begrunnelsen: mange reaksjoner på Instagram, der mange var kritiske til planene om en hijab-debatt.

I mitt hjemfylke har dette vært en debatt over lenge tid. Der en anonym kvinne reiste noen bekymringer da datterens venninne begynte med hijab. Når folk tar dette opp og stiller spørsmål viser at vi trenger en debatt – vi bør likevel være bekymret når folk synes de må skrive anonymt. Dette er rett og slett et knefall for ytterliggående krefter som vil kneble ytringsfrihet, likestilling, demokratiske verdier og grunnleggende menneskerettigheter.

I et demokrati må vi ha takhøyde nok til å diskutere også det enkelte mener er kontroversielle emner. Dette er et av mediernes viktigste rolle, spesielt NRK, som drives av skattebetalerne, for skattebetalerne. Da er det synd at NRK fremviser slik berøringsangst.

Situasjonen viser også viktigheten av denne debatten, spesielt sett i lyset av drapet på Masha, situasjonen for kvinner og demonstranter i landet.

Spørsmålsstiller har som likestillings- og mediepolitisk talsperson for Fremskrittspartiet ved en rekke anledninger problematisert berøringsangsten for å debattere sosial kontroll, som er en av vår tids største likestillingsutfordringer. At NRK stikker av med halen mellom beina er problematisk rikskanalen har et særlig samfunnsansvar for å ta de tøffe debattene.

Spørsmålsstiller håper statsråden er enig og vil ta grep for å unngå at slikt skjer igjen i fremtiden.

Svar:

Det kan ikke gjentas nok at frie og uavhengige medier er en forutsetning for demokrati. Det er derfor gledelig at pressefriheten står sterk her til lands og at Norge i en årrekke har toppet Reportere uten grensers pressefrihetsindeks. Dette er en status det er lett å ta for gitt. Situasjonen i verden understreker at vi må gjøre det motsatte. Situasjonen i Iran er et grelt eksempel på hvor galt det bærer av sted når autoritære regimer og regjeringer knebler og styrer mediene.

Ytringsfrihetskommissjonen peker på at vi mennesker har en tendens til å ville innskrenke ytringsfriheten for mennesker med holdninger vi ikke er enige i. Ytringsfriheten bidrar til å undertrykke denne impulsen ved å trene vår evne til å tolerere det mangfoldet av meninger som eksisterer i samfunnet. Dette bør være til ettertanke for Fremskrittspartiets politikere, som i flere tilfeller har vist liten toleranse for holdninger de ikke er enige i, f.eks. ved å brenne aviser de ikke liker eller foreslå fjerning av offentlig støtte til teatre som setter opp maktkritiske teaterstykker.

I begrunnelsen til spørsmålet sitt skriver representanten at hun håper jeg vil «ta grep» for å styre NRK sine redaksjonelle valg og prioriteringer. Hvis representanter ønsker seg at jeg skal instruere NRK i hvilke debatter de skal ta og ikke, kan jeg forsikre representanten om at det vil jeg aldri noensinne gjøre.

Det burde være selvsagt for alle og enhver, og særlig for en stortingsrepresentant, at i et land som setter pressefrihet høyt skal vi ikke ha en regjering som prøver å styre mediene.

SPØRSMÅL NR. 225**Innlevert 25. oktober 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 2. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren gjere greie for status og framdrift i planlegginga av RV 15 Strynefjellet med arm til Geiranger, og korleis dette arbeidet blir finansiert jamf. statsbudsjettframlegget til regjeringa som kuttar i øst og i vest?

GRUNNGJEVING:

RV 15 Strynefjellet med arm til Geiranger er ein svært viktig veg for Vestlandet og Møre og Romsdal.

I forrige NTP vart dette prosjektet vedteke oppstarta i fyrste delen av NTP sin 6 års periode, noko som eit fleirtal ved SP, Ap og SV stemte ned i Dok. 8 forslag 125 S.

Status pr. i dag er at dette prosjektet ikkje ligg inne i fyrste 6 års perioden, og er av Statens vegvesen beskrevet med oppstart i perioden 2028-2033.

I ulike medier lokalt og i fylka, kan ein høyre om eit Statens vegvesen som holder på med planlegging av dette

prosjektet, sjølv om regjeringspartia dessverre har utsatt prosjektoppstarten betydeleg.

At Statens vegvesen holder på med planlegging er bra, men korleis dette blir finansiert er uklart. Framdrifta er også uklart med tanke på at regjeringspartia har utsatt oppstart til perioden 2028-2033.

Svar:

Statens vegvesen har sett i gong førebuing for kommunedelplan for massedeponi på Strynefjellet. Før jul vil det òg bli utarbeidd nytt kostnadsoverslag som grunnlag for prioritering i kommande Nasjonal transportplan. Dette blir gjennomført med interne ressursar og midlar på Statens vegvesen sitt budsjett i 2022. Planoppstart for reguleringsplan med KU er i det gjeldande planleggingsprogram foreslått i 2024. Planleggingsprogrammet til Statens vegvesen blir rullert årleg og skal etter planen bli offentleggjort medio februar 2023 saman med gjennomføringsplanen.

SPØRSMÅL NR. 226**Innlevert 25. oktober 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 2. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hos NRK 24.okt kan vi lese at finansministeren påstår at med regjeringens skatteforslag vil en «familie der begge tjener ca. 500 000 får da cirka 8 000 kroner i skattelette». I prop. 1 LS, tabell 1.4, står det at en person som tjener mellom 500 000 og 550 000 vil få 1 600 kr i skattelette, altså 3 200 kr for en familie der begge tjener 500 000 kr.

Hvilke forutsetninger har finansministeren lagt til grunn i påstanden gitt til NRK, for at tallet øker fra 3 200 kr i budsjettdokumentene, til å bli 8 000 kr i intervjuet?

Svar:

Jeg antar at spørsmålet viser til følgende sitat i en nettsak hos NRK om utbytteskatt, 24. oktober 2022 (<https://>

www.nrk.no/norge/har-okt-aksjeskatten-med-20-prosent_-_rammer-smasparerne-hardere-enn-rikingene-1.16144543):

«– Vi ønsker ikke å ta de rike, poenget er at de med sterkest rygg må bidra mer. Derfor så øker vi utbytteskatten med cirka 6 prosentpoeng. Så gir vi da skattelett til alle som tjener under 750.000 kroner. For eksempel en familie der begge tjener ca. 500.000 får da cirka 8000 kroner i skattelette. Det er en prioritering, sier Vedum.»

Tabell 1.4 i Prop. 1 LS (2022–2023) Skatter, avgifter og toll 2023 viser anslåtte fordelingsvirkninger av regjeringens forslag til endringer i personbeskatningen for alle personer 17 år og eldre sammenlignet med referansesys-

temet for 2023. Beregningene er gjort i Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Anslagene i denne tabellen gjelder i gjennomsnitt for personer med ulike typer inntekter og fradrag mv.

Mitt eksempel gjelder skattelettelsen i 2023 sammenlignet med skattereglene som gjaldt da regjeringen Støre overtok, det vil si sammenlignet med fremførte 2021-regler. Et slikt eksempel er også vist i skatteproposisjonen, i tabell 1.7. Eksemplet der gjelder for en lønnstaker som har en lønn på 550 000 kroner i 2023 som eneste inntekt, og som kun har standard fradrag (personfradrag og minstefradrag). En slik person har fått en samlet skattelettelse på om lag 3 900 kroner. Samlet skattelettelse for to slike personer blir om lag 7 800 kroner.

For to personer med lønn på 500 000 kroner blir lettelsen noe lavere dersom de kun har personfradrag og minstefradrag. Samtidig kan lettelsen bli noe større dersom de har andre fradrag. Med foreldrefradrag for to barn og fullt fagforeningsfradrag for begge foreldrene, blir lettelsen 8 400 kroner sammenlignet med 2021-regler.

I samme sitat nevner jeg at utbytteskatten er økt med om lag 6 prosentenheter (på eierens hånd), slik det også er beskrevet andre steder i NRKs nettsak. Økning på 6 prosentenheter gjelder også regjeringens forslag for 2023 sammenlignet med 2021-reglene. Derfor gir det god sammenheng å uttrykke skattelettelsen for en familie sammenlignet med 2021-regler. Det gir sammenlignbare tallstørrelser.

SPØRSMÅL NR. 227

Innlevert 25. oktober 2022 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 1. november 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hva vil statsråden foreta seg for å sikre at delvis uføre får rett på dagpenger dersom de mister jobben?

BEGRUNNELSE:

Nylig skreiv Dagbladet om bergenskvinnen Tone Salomonsen. Salomonsen er delvis ufør og mottar gradert uføretrygd. Ved siden av trygda forsøker hun som best hun kan å bidra i samfunnet ved å bruke restarbeidsevnen sin. Imidlertid er det vanskelig som delvis ufør å få fast stilling, og hun har derfor kortere og lengre perioder hvor hun står mellom jobber og leter etter arbeid.

I disse periodene burde hun i prinsippet hatt rett på dagpenger som arbeidssøker i samme brøk som hun er regnet som arbeidsfør. Imidlertid har et vedtak Stortinget fattet høsten 2020 (<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/?p=82024>) gjort at Salomonsen og andre delvis uføre havner i en samordningsfelle. Dersom man er 70 prosent uføretrygda, har man likevel ikke rett på 30 prosent dagpenger når man står utenfor arbeid. I stedet blir dagpengene avkortet krone for krone mot uføretrygden, slik at mottakere av gradert uføretrygd i praksis ikke mottar dagpenger i det hele tatt.

Dermed står Salomonsen og andre delvis uføre fullstendig uten sikkerhetsnett hvis de mister jobben. Reglene strider også mot intensjonene bak den såkalte "arbeidslinja", som regjeringen ifølge Hurdalsplattformen skal

legge til grunn for arbeids- og velferdspolitikken. Andreas Moen, advokat og pensjonseksperter i fagorganisasjonen Nito, er blant dem som advarer mot at en slik avkorting i praksis vil gjøre at delvis uføre deltar mindre i arbeidslivet. Til Dagbladet 24.10 sier han at "samordningsreglene gir helt klart ikke et incentiv til å jobbe. Tvert imot kan det nok føles fristende for en som er syk, men som har en restarbeidsevne, å forsøke å øke uføregraden i stedet for å være delvis i jobb. Det er synd, for det betyr jo at samfunnet går glipp av både ressurser og skattepenger."

Det er urettferdig, usosialt og ulogisk at arbeidslinja bare skal ligge til grunn når uføre og andre på trygd taper penger på det. Forhåpentligvis innser også at statsråden at denne typen samordningsfeller bør bli ryddet opp i.

Svar:

Et sentralt vilkår for rett til dagpenger under arbeidsløshet er vilkåret om å være reell arbeidssøker, dvs. arbeidsfør og klar til å umiddelbart kunne tiltre ethvert høvelig arbeid. For å kunne regnes som arbeidsfør, har Arbeids- og velferdsetaten i sin praksis lagt til grunn at man som utgangspunkt må kunne arbeide minst 50 prosent. For personer som mottar uføretrygd er det imidlertid i praksis akseptert at vilkåret om å være arbeidsfør anses som oppfylt dersom man kan arbeide 30 prosent. Det vil si at man vil kunne regnes som arbeidsfør og dermed som «reell ar-

beidssøker» etter dagpengeregelverket, selv når man har en uføregrad på 70 prosent.

Det at man skal være arbeidsfør og tilgjengelig for arbeidsmarkedet skiller dagpengene fra trygdeytelser som tildeles som følge av at man ikke er arbeidsfør eller av andre grunner i en periode ikke kan ta arbeid. Formålet med dagpengene er altså ikke bare å gi en økonomisk støtte til personer som har mistet arbeidsinntekten på grunn av arbeidsløshet, men ordningen forutsettes også å være innrettet slik at den på best mulig vis sikrer at den arbeidsløse så raskt som mulig tilbakeføres til arbeid.

Det er altså et viktig prinsipp at vilkårene for dagpengene skal være innrettet slik at de motiverer til arbeid og aktiv jobbsøking, og at man med det motvirker unødvendig lange stønadsperioder. Ved utformingen av dagpengene må man derfor måtte veie hensynet til inntektssikring for den enkelte arbeidssøkeren opp mot hensynet til sysselsetting og lavere langtidsledighet.

Det er godt dokumentert at kompensasjonsnivået for dagpengene og varigheten på stonaden har direkte betydning for varigheten av ledighetsperiodene. Dersom en dagpengemottaker samtidig mottar andre trygdeytelser er det derfor viktig at ytelsene samordnes slik at den samlede kompensasjonen ikke blir så høy at den motvirker de arbeidsinsentivene som er forutsatt at skal ligge i dagpengeordningen.

I folketrygdloven er det gitt nærmere regler om hvordan dagpengene skal samordnes når arbeidssøkeren samtidig mottar andre ytelser fra folketrygden. Bestemmelsen som gjelder for dem som får reduserte folketrygdtytelser, folketrygdloven § 4-25, inneholder en liste over hvilke ytelser dagpengene skal samordnes mot. Dagpengene avkortes krone for krone mot den andre trygdeytelsen arbeidssøkeren får. Summen av dagpenger og den andre ytelsen skal likevel ikke utgjøre mindre enn fulle dagpenger. Dette sikrer at den samlede kompensasjonen fra folketrygden ikke blir så høy at den motvirker arbeidsinsentivene som er forutsatt i dagpengeordningen.

Med virkning fra 2021, ble den nevnte bestemmelsen endret på bakgrunn av et forslag om språklige redigeringer og forenklinger som var sendt på høring i september 2019. Formålet var å tydeliggjøre hvordan dagpengene skal reduseres mot andre trygdeytelser. Det ble samtidig presisert at dagpengene også skal samordnes mot reduserte pleie-, omsorgs- og opplæringspenger. Ingen høringsinstanser hadde merknader til forslaget eller til prinsippet om at dagpengene skal samordnes krone for krone mot reduserte trygdeytelser.

Jeg er opptatt av at det skal lønne seg å ta arbeid, og at dette reflekteres i regelverket på en god måte. Dersom det viser seg at samordningsbestemmelsene bidrar til et regelverk som samlet sett gir svakere insentiver til arbeid, kan det være grunn til å se nærmere på regelverket.

SPØRSMÅL NR. 228

Innlevert 25. oktober 2022 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 28. oktober 2022 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

Hvilke momenter, herunder størrelse og tidshorisont for avkastningen, legger statsministeren til grunn som kan forsvare at kjøpet av Meraker Brug skal gi en avkastning/meravkastning ifht. SPU som tilsier at kjøpet føres «under streken» i statsbudsjettet?

BEGRUNNELSE:

I uttalelse av 31. mai 2022 til dok8:245 D (2021-2022) om samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer i Norge uttaler finansministeren bl.a.

«Investeringer i realkapital er ikke en formuesomplussing i statsbudsjettet.

Staten har tilgang til å omplassere formue gjennom kapitaltransaksjoner som lånefinansieres. (...) For at en investering skal kunne være en kapitaltransaksjon som kan finansieres med lån, kreves det en forventet finansiell avkastning på kapitalen som minst tilsvarer avkastningen på alternative plasseringer. Avkastningen må også dekke en evt. forringelse av kapitalen. Det gjør at de aller fleste offentlige investeringer i realkapital bør anses som en ordinær utgift på statsbudsjettet, og ikke en formuesomplussing.»

Det kan ikke ses at det er godgjort hvordan «under streken-postering» av kjøpet av eiendommen Meraker Brug står seg i forhold til denne uttalelsen.

Statsministeren omtalte krav til føring av poster «under streken» i statsbudsjettet i spørsmål til Erna Solberg i Stortingets spørretime onsdag den 6. februar 2019.

«- Under streken skal man føre penger som handler om investering eller utlån, dvs. at man kan hente pengene tilbake.

«- Vårt pensjonsfond er et pensjonsfond hvor vi skal spare til pensjon. (...) Da kan man være fristet til å si: Er meningen med å skulle kunne føre disse utgiftene under streken at vi en gang i framtiden skal selge regjeringskvartalet for å kunne betale pensjoner? Det er det neppe.»

Fra Prop. 6 S (2022–2023) Endringer i statsbudsjettet 2022 under Landbruks- og matdepartementet (kapitalforhøyelse og statlig lån til Statskog SF), fremgår det at «Styret legger til grunn at en samlet drift av foretakets arealer og AS Meraker Brugs arealer vil gi grunnlag for mer rasjonell drift». Det må derfor antas at det like lite som for nytt regjeringskvartal finnes en intensjon om et senere salg av Meraker Brug.

Skal statsministerens resonnement følges må det legges til grunn at investeringen på 2,65 mrd. kroner er en lønnsom investering som skal gi finansiell avkastning. I dette må det for å komme inn under en reell avkastningsmotivert beslutning om å føre kjøpet «under streken», antas ligge en begrunnet forventning om en meravkastning ifht. SPUs avkastning på de samme midlene.

Svar:

Det er normalt to vilkår som må være oppfylt for å kunne budsjetteres «under streken»:

1. Tiltaket må gi en forventet avkastning som svarer til risikoen ved plasseringen

2. Avkastningen må være finansiell og stamme fra inntekter i et marked

For at en plassering skal gi tilstrekkelig finansiell avkastning må staten kunne forvente å få like godt betalt for risikotaking som det en finansiell investor ville ha krevd i samme situasjon. Det innebærer at det må gjøres en grundig vurdering av om staten kan forvente en avkastning som svarer til risikoen. Kjøpet av Meraker Brug er vurdert etter disse kriteriene.

Styret i Statskog anser kjøpet av Meraker Brug som en forretningsmessig investering, og statens finansielle rådgiver har vurdert at kjøpesummen er innenfor rammen av en markedsmessig verdsettelse av aksjene, jf. Prop. 6 S (2022-2023). På denne bakgrunn er det vurdert at kapitaltilførselen til Statskog vil gi staten en finansiell avkastning i tråd med det en finansiell investor ville ha krevd.

Statens finansielle rådgiver, Pareto Securities, har vurdert og analysert kjøpet av Meraker Brug ut fra et finansielt og kommersielt perspektiv, og ikke hensyntatt eventuelle politiske eller samfunnsmessige vurderinger, jf. Prop. 6 S (2022-2023).

Det vil ikke være riktig av meg å kommentere de spesifikke avkastningskravene som er brukt på de ulike verdielementene i transaksjonen, da dette er å regne som forretningsensitive opplysninger.

For ytterligere vurderinger av vilkårene for å kunne budsjetteres «under streken», herunder at det ikke er noen direkte kobling til avkastningen i SPU, viser jeg til svaret jeg ga til skriftlig spørsmål 184 fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi vedrørende samme tema.

SPØRSMÅL NR. 229

Innlevert 25. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 31. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Er PSTs krav om dobbel autorisasjon lovlig og når ble kravet om at lokale PST-ledere skal gjennomgå en slik autorisasjon eventuelt innført?

BEGRUNNELSE:

VG har den siste tiden skrevet om en leder i PST som ble pålagt dobbel autorisasjon jf. <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/LlIRaV/justisdepartementet-nekter-aa-svare-paa-om-pst-krav-er-lovlig>. Flere jurister har stilt spørsmål ved hvorvidt dette er lovlig. I sine svar til VG viser departementet til PST, og svarer ikke på hvorvidt slik dobbelautorisasjon kan hjemles i sikkerhetsloven. Departementet har det øverste ansvaret for enheten og sikkerhetsloven med forskrifter. Usikkerhet knyttet til hva som faktisk har skjedd og hva som er tillatt kan bidra til å svekke folks tillit til instansen.

tementet til PST, og svarer ikke på hvorvidt slik dobbelautorisasjon kan hjemles i sikkerhetsloven. Departementet har det øverste ansvaret for enheten og sikkerhetsloven med forskrifter. Usikkerhet knyttet til hva som faktisk har skjedd og hva som er tillatt kan bidra til å svekke folks tillit til instansen.

Svar:

Departementets vurdering, basert på sikkerhetsloven med forskrifter, er at man kan ha to (eller flere) autoriserende virksomhetsledere. Tilsvarende gjaldt for øvrig

etter sikkerhetsloven av 1998. Det er viktig å merke seg at en virksomhetsleders ansvar ikke bare dreier seg om personell, men også om forvaltning av virksomhetens informasjon. Lederen er ansvarlig for at virksomhetens graderte informasjon ikke tilflyter personer som ikke har et tjenstlig behov, eller ikke er skikket for tilgang til informasjonen. Dette ivaretas blant annet gjennom kravet om autorisasjon.

En virksomhetsleder er ansvarlig for og forvalter den graderte informasjonen som tilvirkes av virksomheten, og skal autorisere personer som skal ha tilgang til denne informasjonen. Motsetningsvis kan ikke en virksomhetsleder autorisere sine egne ansatte for informasjon som eies eller forvaltes av en annen virksomhet.

Fagmyndigheten Nasjonal sikkerhetsmyndighet har blant annet i veiledning til virksomhetssikkerhetsfor-

skriften § 73 lagt til grunn at en autorisasjon i egen virksomhet

«ikke gir den enkelte noen rett til, eller krav på, å behandle sikkerhetsgradert informasjon tilhørende en annen virksomhet enn den vedkommende tilhører».

PST har opplyst at innføring av ny sikkerhetslov og løpende fagligutvikling i PSTs sikkerhetsarbeid har medført at det delte autorisasjonsansvaret over tid har blitt presisert, senest ved innføring av styringsdokument for sikkerhet fra 2019. Videre er det opplyst at det delte autorisasjonsansvaret i realiteten også har vært lagt til grunn tidligere, blant annet i en intern rapport i PST om organisering av distriktsenhetene fra 2017.

SPØRSMÅL NR. 230

Innlevert 25. oktober 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 31. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvilke grep vil regjeringen selv ta for å motivere elevene til læring og bidra til å dempe konsekvensene av pandemien og streiken på barn og unges læring?

BEGRUNNELSE:

Mange elever opplever nå å miste motivasjonen for læring, fordi skolegangen deres har blitt så sterkt preget av pandemien og streik. Elevene som startet på videregående skole høsten 2020 har ikke hatt noen normale skoleår. De to første var preget av pandemi, og i høst kom lærerstreiken. Blant annet kunne NRK tirsdag morgen fortelle om elevene ved Skeisvang videregående skole i Haugesund som ikke har hatt noen eksamen tidligere, fordi avgangseksamen deres i 10.klasse ble avlyst.

Det gjør at elevene nå gruer seg ekstra til møte med sin første eksamen, og det medfører økt press på skolehelsetjenesten. Flere elever er bekymret for at de har gått glipp av pensum og ikke har oversikt over lærestoffet sitt når de skal videre i annen utdanning eller yrkesliv etter videregående.

Regjeringens svar på dette er å plassere hele ansvaret på skolene, og at de kommunene som sparte penger på streiken forventes å bruke pengene på skolen. Det er lett å være enig i det siste, men også ved skoler som ikke

ligger i kommuner hardt rammet av streiken er det utfordringer med å motivere elevene til læring etter flere år med unntakstilstand. Samtidig foreslår regjeringen i statsbudsjettet å kutte i midlene til å ta igjen tapt læring etter pandemien, og regjeringen legger ikke inn midler til sommerskole i 2023 som kunne ha vært nyttig for de elevene som har flere år igjen i skoleløpet.

Svar:

Både streiken i høst og pandemien de foregående årene har rammet elevene på ulikt vis. Elevene som ble rammet går på ulike trinn, de ble rammet i kortere eller lengre perioder og i noen eller flere fag. Når det gjelder streiken, var det noen elever som fikk hele opplæringstilbudet sitt rammet, noen ble i mindre grad berørt, mens de aller fleste elevene ikke ble berørt i det hele tatt. Dermed bør tiltakene kommuner, fylkeskommuner og skoler setter i verk for å følge opp konsekvenser av streiken også variere og tilpasses den lokale situasjonen og de ulike elevgruppens behov. Det er skoleeiere, kommuner og fylkeskommuner, som har dette ansvaret. En nasjonal plan vil ikke vil møte de lokale behovene, men heller gi risiko for at de tiltakene som besluttes ikke treffer. Å øke antall sentrale styringsdokumenter med tilhørende rapportering

fra skoler og kommunesektoren er heller ikke et mål for denne regjeringen.

Som representanten Melby viser til i begrunnelsen for spørsmålet vil både pandemien og streiken kunne ha innvirkning på elevenes motivasjon. Skolene og lærerne har ansvaret for utformingen av elevenes opplæring. Arbeid med motivasjon har både en individuell side, men henger også sammen med det læringsmiljøet som skapes med skolen og i klassene. Det er lærerne som kjenner elevene og de vil derfor også være de beste til å vite hvordan motivasjon for både den enkelte og på skolen. Skoleeierne skal støtte og legge til rette i dette arbeidet, blant annet ved bruk av midler som ikke ble utbetalt under streiken.

Jeg har vært opptatt av at skoleeiere som har vært rammet av streiken må kartlegge situasjonen, lage gode planer og sette inn målrettede tiltak for å følge opp alle de elevene som trenger det. Dette inkluderer behovet for intensivopplæring, et sterkere lag rundt elevene og egne oppfølgingstilbud for elever med særskilte behov. Som jeg

har sagt tidligere kan det være aktuelt å vurdere behovet for å bruke de gjeldende ordningene for lærerstudenter og pensjonister i dette arbeidet.

Regjeringen følger aktivt opp konsekvensene av streiken. Som jeg har orientert om tidligere, har departementet hatt tett dialog med Utdanningsdirektoratet for å kartlegge konsekvensene av streiken, inkludert konsekvensene for sårbare elever. I dette arbeidet har også alle statsforvaltere blitt involvert. Departementet har også hatt dialog med både fylkeskommunene, kommunene og KS underveis og etter streiken. Utdanningsdirektoratet vil også bistå skoleeiere og skoler med støtte og veiledning i arbeidet med å følge opp elevene som har vært rammet av streiken.

Jeg mener fortsatt at streiken ble avsluttet så tidlig i skoleåret at det er tid til å gi elevene et godt opplæringstilbud. Selv om skolene ikke kan tilby alle timene elevene har tapt, finnes det flere måter å sikre at elevene får et godt faglig og sosialt utbytte av dette skoleåret.

SPØRSMÅL NR. 231

Innlevert 26. oktober 2022 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 31. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Vil staten åpne tilsyn med Akademiet-kjeden for årene 2015 – 2020 etter avsløringer om lovbrudd og har departementet vært i kontakt med Udir og Akademiet etter avsløringene, hvis ikke, når vil denne kontakten bli opprettet?

BEGRUNNELSE:

Utdanningsdirektoratet (Udir) fant, etter tilsyn av Akademiet-skolene og Bergen Private Gymnas i 2010 og 2011, det de omtaler som grove regelbrudd (Klassekampen, 10.09.22).

Saken har gått i rettsvesenet siden 2015. Sommeren 2021 inngikk staten forlik med Akademiet. Eierne måtte betale tilbake 10 millioner kroner, trekke 17 av 25 søknader om nye skoler og avstå fra å søke om flere skoler i 19 måneder. Staten sa på sin side fra seg retten til å føre tilsyn med årene 2015 til 2020. Forliket som staten inngikk med Akademiet innebærer en sikkerhetsventil. Skolemyndighetene har ikke lov til å lete etter feil, men om «vesentlige forhold» som bryter med utbytteforbudet,

kommer fram i lyset, har de mulighet til å kreve tilbakebetaling.

Nylig kunne Klassekampen (10.09.22) avsløre at Akademiet har fortsatt utstrakt bruk av handel med nærstående selskaper og at internhandelen i 2021 var på samme nivå som da myndighetene reagerte i 2010. De har blant annet kjøpt markedsføring, konsulenttjenester, IT-systemer og bemanning fra eiernes selskaper. Fire av skolene har brukt mer enn en fjerdedel av inntektene på å handle med nærstående, viser avsløringen i Klassekampen.

Klassekampen har også avdekket at Akademiet-skolene høsten 2019 brukte statstilskudd på å sponse et VGTV-program der influenser Vegard Harm tok opp fag som privatist, og ansatte en politisk lobbyist til å kjempe mot tilsynsmyndighetene. Til Klassekampen (24.10.22) opplyser statsråden om at det ikke har vært kontakt med Udir eller Akademiet om avsløringene.

Statsråden har blant annet redegjort for regjeringens syn på privatskoler og bruk av tilskudd (Dokument nr. 15:2966 (2021-2022)), og dette trenger ikke gjentas. Spørsmålsstiller ønsker kun svar på spørsmålet som er stilt.

Svar:

Jeg vil først understreke at forliket med skolene i Akademiet-strukturen ble inngått under forrige regjering sommeren 2021.

Det følger av forliksavtalen at nye tilsyn med skolenes bruk av statstilskudd skal gjelde skolenes nåværende praksis, det vil si fra 2020 og fremover. Utdanningsdirektoratet fører på vanlig måte tilsyn med Akademiet-skolene for tiden etter 1. januar 2020, mens departementet er klageinstans.

Etter forliksavtalen skal staten likevel ikke være avskåret fra å kreve tilbakebetaling av statstilskudd for årene 2015-2019 dersom det oppdages vesentlige nye forhold som er i strid med utbytteforbudet i privatskolelova. Jeg tolker forliksavtalen slik at departementet i disse tilfellene vil kunne føre tilsyn med årene 2015-2019.

Jeg har merket meg oppslagene i Klassekampen, og vil undersøke de beskrevne forholdene nærmere før jeg konkluderer på om det er grunnlag for å åpne tilsyn med årene 2015-2019. Departementet har etter oppslagene i Klassekampen hatt kontakt med Utdanningsdirektoratet om saken.

SPØRSMÅL NR. 232

Innlevert 26. oktober 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 1. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Influensaperioden står for døren, mange kunder på apotek spør etter reseptbelagte medisiner, men hyllene er tomme.

Hva har statsråden gjort for å sikre at norske pasienter får de medisinene de trenger til enhver tid?

BEGRUNNELSE:

14. febr. 2019 var statsråden ute i VG og var oppgitt over mangel på medisiner og mente at daværende statsråd måtte ta grep. Nå har statsråden selv sittet med ansvaret i vel et år, og har muligheten for å løse denne problemstillingen og ta grep selv. Da er det viktig for allmennheten å vite hvilke grep er tatt nå, og hvilke tanker har statsråden om dagens situasjon.

Svar:

Tilgang til legemidler er grunnleggende i et samfunn. Legemiddelmangel har over tid vært en utfordring både i Norge og internasjonalt. Covid-19-pandemien har tydeliggjort dette, forsyningsikkerhet av legemidler har derfor fått ytterligere oppmerksomhet og arbeid med legemiddelberedskap er intensivert. For Norge er produksjonsproblemer, avregistrering og et lite attraktivt norsk marked hovedårsaker til mangelsituasjoner, i tillegg til problemer med distribusjon eller videresalg av legemidler.

Innehaver av et legemiddels markedsføringstillatelse plikter å varsle Statens legemiddelverk dersom legemidlet midlertidig eller permanent ikke lenger vil bli markedsført i Norge. Det er dette vi kaller en mangelmelding, og plikten gjelder for både reseptpliktige og reseptfrie legemidler. I 2020 var det totalt 1 391 meldte mangler til Legemiddelverket. I 2021 var det en nedgang i antallet, med 1 105 meldte mangler. Det er ikke forventet at denne nedgangen nødvendigvis fortsetter.

I de fleste tilfellene er det mulig å løse en mangelsituasjon slik at pasientene får den behandlingen de trenger, gjennom for eksempel bruk av andre pakningsstørrelser, utenlandske pakninger, eller samme legemiddel fra en annen produsent. I noen tilfeller må imidlertid pasientene gå over til andre legemidler. Legemiddelverket oppgir at det i 2021 var 123 tilfeller av mangler som krevde at pasienter måtte bytte behandling/gå over til andre legemidler. I 2020 var det 139 slike mangeltillfeller.

Som representanten viser til er jeg opptatt av å ta grep for å sikre tilgangen til forsyningskritiske legemidler, i krise som i normaltid. Da både markedet og forsyningslinjene er globale, kan imidlertid ikke dette oppnås ved nasjonale tiltak alene. Norges viktigste partner for å trygge vår helseberedskap er EU. Pandemien har imidlertid vist at eksisterende mekanismer for europeisk helseberedskapssamarbeid har vært for begrenset. Av den grunn har EU etablert et samarbeid for å styrke europeisk helseberedskap. I dette ligger initiativer og tiltak som skal etablere robuste systemer innen helseområdet, både i og utenfor krise. Dette skjer i erkjennelsen av at de

fleste landene i Europa ikke kunne håndtere pandemien på egenhånd.

Tilgang til legemidler og forsyningsikkerhet er en viktig del av dette arbeidet. Det europeiske legemiddelbyrået (EMA) er gitt et styrket mandat. EMA er gitt kompetanse innenfor legemiddel- og medisinsk utstørsberedskap, for å kunne håndtere arbeid med å ivareta tilgangen under både alvorlige hendelser og i kriser. Den nye helsekrisemyndigheten HERA (Health Emergency Response Authority) skal, både i freds- og krisetid, være et bindeledd mellom forskning, utvikling, produksjon, innkjøp og distribusjon av alle medisinske mottiltak, som legemidler og medisinsk utstyr. HERA skal sikre at medlemslandene har tilgang til medisinske mottiltak når forsyningen svikter eller Europa er i en krise.

Deltakelse i det styrkede europeiske helseberedskapssamarbeidet er en viktig investering for å være bedre rustet i møte med neste helsekrise, også innen legemiddelberedskapsområdet. Regjeringen arbeider derfor for en avtale om norsk tilknytning som gir Norge størst mulig påvirkning gjennom fulle deltakerrettigheter.

I tillegg trenger vi gode og målrettede nasjonale tiltak. Helsedirektoratet gjennomgikk i 2019 legemiddelberedskapen. Rapporten har blitt fulgt opp gjennom blant annet omfattende grossistavtaler, tilpasninger i apotekdrift,

elektronisk tilgang til grossistenes lagerstatus og regler om omsetningsrestriksjoner. Forslag til lovendring for å styrke Legemiddelverkets hjemler har vært på høring og departementet arbeider med en proposisjon til Stortinget.

Under pandemien har det vært bygget opp beredskapslagre for forsyningskritiske legemidler gjennom avtaler med legemiddelgrossistene. Departementet har nylig sendt forslag til endringer i legemiddeloven, legemiddelgrossistforskriften og legemiddelforskriften på høring. Departementet legger i høringen frem forslag til innretning og forvaltning av beredskapslagringen av legemidler til bruk i primærhelsetjenesten, og redegjør for roller og ansvar innen legemiddelberedskapsområdet i dag. Høringen, i tillegg til arbeidet for norsk tilknytning til det styrkede helseberedskapssamarbeidet, ivaretar Koronakommisjonens anbefalinger innen legemiddelberedskapsområdet.

I høringen foreslås det også å etablere et Nasjonalt legemiddelberedskapsråd ledet av Helsedirektoratet. Rådet skal blant annet være en overbygging mellom primær- og spesialisthelsetjenestens legemiddelberedskap som sikrer tett samhandling. Rådet skal også kunne gi faglige anbefalinger om innkjøp og lagring av virkestoff, herunder ev. kriseproduksjon, hvor det vurderes som eget tiltak for å ivareta tilgangen til enkelt-legemidler.

SPØRSMÅL NR. 233

Innlevert 26. oktober 2022 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 4. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvilke praktiske tiltak har Helse- og omsorgsministeren satt i verk for å følge opp regjeringsplattformen, slik at ideell sektor og ideelle tilbydere i helse- og omsorgssektoren sikres gode rammevilkår, forutsigbar drift og videre eksistens?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen erklærer regjeringen at den:

«... vil støtte opp om ideell sektor og ideelle tilbydere i helse- og omsorgssektoren og frivillige og ideelle tilbydere på helse- og omsorgsfeltet må sikres gode rammevilkår og forutsigbar drift».

Regjeringen lover også i samme politiske erklæring at den vil: «Utnytte handlingsrommet i anskaffelsesregelverket for å prioritere ideelle tjenesteytere og langsiktige avtaler basert på kvalitet».

Regjeringsplattformen gir med dette lovnader som tar Velferdstjenesteutvalget sin tydelige oppsummering på alvor, hvor det heter:

«Utvalgets kartlegging kan tyde på at bruk av åpne anskaffelser i realiteten innebærer en favorisering av kommersielle fremfor ideelle virksomheter, alt annet likt.»

Videre slår de fast om ukritisk bruk av konkurranser i åpne anskaffelser over tid, at:

«...kan det medføre at ideelle aktører forsvinner som leverandører av offentlig finansierte velferdstjenester.» (NOU 2020:13, Private aktører i Velferdsstaten, 5.12.6 Oppsummering, s. 99).

Barne- og familiedepartementet følger opp regjeringsplattformens lovnader om å prioritere ideelle framfor kommersielle tjenesteytere. Dette kommer for eksempel fram i Prop. 1 S (2022–2023) Statsbudsjettet, punkt 2.4.9. Barne- og familiede-

partementet: «Det legges videre til rette for økt bruk av ideelle aktører og redusert kjøp fra kommersielle aktører».

Helse- og omsorgsdepartementet uttaler seg derimot ikke om prioritering av ideelle leverandører framfor kommersielle. Dette er overraskende og kan forstås som manglende oppfølging av den politiske plattformen regjeringen utgår fra, og at den faglige vurderingen gitt av Velferdstjenesteutvalget ikke blir tatt på alvor.

Svar:

Som representanten Hussein viser til, fremgår det av Hurdalsplattformen at regjeringen vil videreutvikle det gode samarbeidet med ideelle aktører innenfor helse- og omsorgssektoren. Vi vil også utnytte handlingsrommet i anskaffelsesregelverket for å prioritere ideelle tjenesteytere og langsiktige avtaler basert på kvalitet.

Jeg viser til at regjeringen, som en oppfølging av budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og SV for 2022, har satt ned et offentlig utvalg som skal vurdere alternativer til kommersiell drift for de skattefinansierte velferdstjenestene som blir levert av private, kommersielle aktører (Avkommersialiseringsutvalget). Formålet med utvalget er å utrede hvordan kommersiell drift kan fases ut i ulike skattefinansierte velferdstjenester, og legge fram en egen nullprofittmodell for hver sektor. Utvalget skal også utrede en juridisk definisjon for ideelle driftsformer. Alternativene til kommersiell drift kan være at slike tilbud tilbakeføres til offentlig egenregi, at det blir et større innslag av ideelle aktører, eller en kombinasjon av disse alternativene. Men en utfasing kan også innebære muligheter for fremdeles innslag av kommersielle aktører med utgangspunkt i en strengere regulering av virksomhetene deres enn i dag. I utvalgets mandat er det pekt på at utvalget skal basere seg på bl.a. Velferdstjenesteutvalgets utredning; NOU 2020:13 Private aktører i velferdsstaten. Utvalget skal levere utredningen innen 1. juni 2024. Det er Kommunal- og distriktsdepartementet som er ansvarlig for utvalget.

Jeg viser til at det gjennom de siste årene er stilt mange krav til de regionale helseforetakene som skal bidra til å ivareta de ideelle aktørenes rolle i spesialisthelsetjenesten og ta i bruk handlingsrommet innenfor gjeldende rett til å kjøpe tjenester fra ideelle leverandører. Disse kravene gjelder fremdeles. I januar 2018 ble de regionale helseforetakene, med unntak av Helse Nord RHF, pålagt å «reservere nye konkurranser for ideelle tjenesteleverandører innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling, i den grad de regionale helseforetakene anser at de rettslige vilkårene er oppfylt». Alle de regionale helseforetakene ble pålagt å «utrede muligheten framover å reservere for ideelle tjenesteleverandører de volumene eller tilbudene som i dag ivaretas av ideelle innenfor psykisk helsevern og rehabilitering». I 2019 ble det stilt krav om å «sørge for at de ideelle tjenesteleverandørenes andel av private institusjonsplass-

er økes over tid i forbindelse med innkjøpsprosesser, i den grad det er rettslig mulig og det ikke er til hinder for særskilt begrunnet bruk av kommersielle tilbydere». Det ble også stilt krav om å sikre effektiv ressursutnyttelse og ikke svekke pasienttilbudet i oppbyggingsfasen. I 2020 ble det stilt krav om «innenfor rammene av regelverket for offentlige anskaffelser, å øke ideelles andel av spesialisthelsetjenester over tid og gjøre rede for utviklingen årlig». Foretakene skal også «videreutvikle strategier for å øke andelen ideelle, herunder vurdere mulighetene for å stille kvalitetskrav som bedre tar hensyn til leverandørenes særegenheter, for eksempel bruk av frivillige eller likemannsarbeid».

I 2021 ble de regionale helseforetakene bedt om å «etablere en arbeidsgruppe for å utarbeide felles retningslinjer for samarbeid med ideelle aktører knyttet til plan- og utviklingsarbeid». Retningslinjen ble ferdigstilt i år. Jeg har i brev til de regionale helseforetakene og arbeidsgiverforeningene Spekter, Virke og NHO lagt til grunn at retningslinjen implementeres og følges i relevant plan- og utviklingsarbeid.

Den norske staten har i 2021 og 2022 benyttet muligheten til å gi innlegg i viktige prejudisielle saker for EU-domstolen og EFTA-domstolen om den EØS-rettslige adgangen til å reservere konkurranser om anskaffelser av kontrakter om helse- og sosialtjenester for ideelle organisasjoner.

EU-domstolen kom den 14. juli med en dom i en av disse sakene, sak C-436/20 ASADE. Uttalelsen fra EU-domstolen i denne saken klargjorde at det også etter innføringen av EUs anskaffelsesdirektiv fra 2014 (Direktiv 2014/24/EU) foreligger en EØS-rettslig adgang for EØS-statene å innføre lovgivning som åpner for at offentlige oppdragsgivere kan forbeholde deltakelsen i konkurranser om anskaffelser av helse- og sosialtjenester for ideelle organisasjoner. EU-domstolens uttalelse bekrefter samtidig at tidligere rettspraksis fra EU-domstolen om den EØS-rettslige adgangen til å forbeholde kontrakter om helse- og sosialtjenester for ideelle organisasjoner, fortsatt er relevant for vurderingen av rammene for reservasjonsadgangen, jf. EU-domstolens henvisning i ASADE-dommen til dom i sak C-70/95 Sodemare, sak C-113/30 Spezzino og sak C-50/14 CASTA.

Den norske reguleringen av reservasjonsadgangen for ideelle organisasjoner i anskaffelsesforskriften § 30-2 a er utformet i tråd med ovennevnte rettspraksis fra EU-domstolen og oppstiller vilkår om at offentlige oppdragsgivere kan reservere retten til å delta i konkurranser om anskaffelser av kontrakter om helse- og sosialtjenester til ideelle organisasjoner dersom reservasjonen av konkurransen bidrar til å oppnå sosiale mål, fellesskapets beste og budsjettmessig effektivitet, jf. uttalelsene fra EU-domstolen i dom i Spezzino-saken og CASTA-saken.

Dette tilsier at den norske forskriftsbestemmelsen er i tråd med EØS-retten. ASADE-dommen reduserer således

den rettslige usikkerheten for offentlige oppdragsgivere. Uttalelsen fra EU-domstolen gir imidlertid ingen tydelig avklaring av hvordan vilkårene som EØS-retten stiller for enkeltbeslutninger om reservasjon av konkurranse om anskaffelser av kontrakter for helse- og sosialtjenester for ideelle organisasjoner skal forstås, og hvilken prøvningssintensitet som skal legges til grunn ved en rettslig granskning av oppdragsgiveres begrunnelser av at vilkårene i forskriftsbestemmelsen er oppfylte.

EFTA-domstolens sak E-4/22 Stendi AS og Norlandia Care Norge AS mot Oslo Kommune gjelder reservasjon av tjenstedelen av en konkurranse om anskaffelse av 800 sykehjemsplasser. I denne saken har Oslo tingrett bedt EFTA-domstolen om å gi en rådgivende uttalelse som går direkte på om den norske reservasjonsbestemmelsen i §

30-2 a i anskaffelsesforskriften er forenlig med EØS-retten. Dommen i denne saken kan potensielt belyse også de nærmere kravene til enkeltbeslutninger om reservasjon. Muntlig høring i saken ble avholdt 4. oktober. EFTA-domstolens rådgivende uttalelse i saken forventes å foreligge senest våren 2023.

For øvrig viser jeg til at regjeringen har startet arbeidet med en Bo trygt hjemme-reform. Det å bo trygt hjemme lenger handler om langt mer enn helse- og omsorgstjenester. I arbeidet med reformen skal vi derfor utvikle en seniorpolitikk som legger til rette for levende lokalsamfunn og aktive eldre, omgivelser og boliger det er godt å bli gammel i og et godt samarbeid med frivillige og ideelle aktører.

SPØRSMÅL NR. 234

Innlevert 26. oktober 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 31. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva vil statsråden beklage dersom det avses frifinnende dom i Baneheia-saken, og hvilke forskjeller i sakene ligger til grunn for at statsråden mente det ikke var på sin plass med en tilsvarende beklagelse i Karmøy-saken?

BEGRUNNELSE:

Det vises til den siste tids utvikling i Baneheia-saken der Riksadvokaten nå vil nedlegge påstand om at en av de domfelte skal frifinnes, samt i Karmøy-saken der påtalemyndigheten nå har tatt ut tiltale mot en annen person enn vedkommende som ble straffedømt i herredsretten og senere frifunnet av lagmannsretten i straffesaken men idømt erstatningsansvar for den straffbare handlingen.

Det vises videre til at statsråden i etterkant av tiltalen i Karmøy-saken ikke ville komme med noen beklagelse, da hun mener dette ansvaret ligger hos politiet og riksadvokaten. I sak hos Nettavisen den 20.10.22 uttaler statsråden følgende:

«Jeg mener det er riktig at politidirektøren og riksadvokaten har beklaget, og også etterforskningslederen så vidt jeg vet. Det er de som har hatt det operative ansvaret i disse sakene, og jeg mener det er riktig at det ligger hos dem.»

I etterkant av riksadvokatens pressekonferanse om at det vil bli nedlagt påstand om frifinnelse i Baneheia-saken uttaler imidlertid statsråden i sak hos Nettavisen av 21.10.22 følgende:

«Skulle den rettskraftige avgjørelsen være i tråd med Riksadvokatens vurdering, vil dette være en rettsskandale som mangler sidestykke i Norge, sier justisminister Emilie Enger Mehl. Hvis det blir tilfelle, er det begått en enorm urett mot en enkeltperson, som har fått konsekvenser for mange. Det vil jeg da beklage, sier Mehl.»

Spørsmålsstiller er i lys av maktfordelingsprinsippet i den norske samfunnsmodellen – med uavhengig påtalemyndighet og domstoler – nysgjerrig på hva statsråden vil beklage dersom den rettskraftige avgjørelsen i Baneheia-saken samsvarer med Riksadvokatens påstand. Videre bes det om en redegjørelse for hvilke vurdering som ligger til grunn for at statsråden ikke vil gi en tilsvarende beklagelse i Karmøy-saken.

Svar:

Jeg kan ikke kommentere de vurderingene som er gjort av påtalemyndigheten i Baneheia-saken. Inntil saken er endelig avgjort av domstolen, er dette en pågående straffesak. Som justisminister må jeg derfor ta forbehold om domstolens behandling.

Som representanten påpeker har jeg gitt uttrykk for at en rettskraftig avgjørelse i tråd med riksadvokatens vurdering vil innebære at det er begått en enorm urett mot Kristiansen, som har sittet over 20 år i fengsel, som jeg da vil beklage.

Også i Karmøy-saken har en mann blitt påført en svært stor personlig belastning. Fetteren til Birgitte Tengs ble uriktig tiltalt for å ha voldtatt og drept sin kusine, og idømt straff og erstatning i Stavanger herredsrett. Han er senere tilkjent erstatning for at staten iverksatte strafforfølgning mot han. I ankesaken i 1998 ble han frifunnet for straff, men idømt oppreisningsansvar. Gjenåpning av erstatningsdommen har blitt fremmet i flere runder, men begjæringene har ikke ført frem. Ettersom det gjelder en

tiårsfrist for gjenåpning av sivile krav er det i dag i utgangspunktet ikke lengre mulig å få gjenåpnet denne dommen. En ny begjæring om gjenåpning av erstatningsdommen er imidlertid, etter hva jeg er kjent med, fremmet for Agder lagmannsrett.

Fetteren og hans families ønske om at det gjennom lovendring skal legges til rette for gjenåpning av erstatningsdommen er svært forståelig. Saken viser at det kan være behov for lovendringer for å unngå tilsvarende saker i fremtiden. Jeg vil veldig gjerne også kunne bidra til å løse denne saken, men det er vanskelig å love at eventuelle lovendringer vil kunne gis virkning tilbake i tid. De rettslige spørsmålene er komplekse, og eventuelle lovendringer må gjelde generelt.

SPØRSMÅL NR. 235

Innlevert 26. oktober 2022 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 3. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

I statsbudsjettet for 2021 vedtok Stortinget at 15 mill. kroner skulle brukes til å oppgradere og etablere operasjonsstuer i Alta.

Mener statsråden det er greit at foretaket ikke følger opp Stortingets vedtak og benytter øremerkede midler til andre formål, i strid med Stortingets vedtak?

BEGRUNNELSE:

I budsjettproposisjonen fra Helse- og omsorgsdepartementet (Prop. 1 S (2022-2023)) omtales Stortingets vedtak i 2020 om å bevilge 15 mill. kroner til etablering av operasjonsstue i Alta. Finnmarkssykehuset HF fikk som en følge av vedtaket i oppdrag fra Helse Nord HF å utrede og etablere to operasjonsstuer ved klinikk Alta innenfor eksisterende arealer og innenfor en økonomisk ramme på 15 mill. kroner. Prosjektet skulle startes opp så snart som mulig. Ifølge budsjettproposisjonen ser Finnmarkssykehuset et større behov for å benytte midlene til oppgradering og utvidelse av poliklinikk og arealer for dagbehandling i Alta enn investering i en ny operasjonsstue. Det er imidlertid påvist behov for en ny ultraren operasjonsstue i Alta. Alta kommune stiller også opp med lokaliteter til en rimelig penge – slik at klinikk Alta og Hammerfest skal komme styrket ut til beste for befolkningen i hele Vest-Finnmark. En ultraren stue ville styrket Alta som dagkirurgisk senter, og økt dagkirurgisk kapasitet i Alta ville vært et gode for

hele Finnmark sin befolkning. Plassering av et dagkirurgisk senter i Alta ville redusert utgiftene til pasientreiser. En slik stue ville økt beredskapen til Finnmarkssykehuset. Økt kapasitet for korte dagkirurgiske inngrep i Alta ville kunne gitt plass for økt antall proteseoperasjoner i Hammerfest og Kirkenes. Ved pandemier og overbelastet intensivavdeling/stenging i Hammerfest og Kirkenes ville en kunne gjennomført operasjoner i Alta. Med ny ultraren stue kunne ventetiden for pasientene reduseres, og Finnmarkssykehuset kunne økt sine inntekter. Geografisk ligger Alta skjermet til for tilreisende med fly. Pasienter fra hele Norge vil enkelt kunne reise til Alta for ulike operasjoner. Det er viktig å bygge fremtidens helsetjeneste til beste for pasienter. Klimaendringer vil gi våtere, villere og tøffere vær. Russerne kjenner kysten av Finnmark, og Kirkenes og Hammerfest er sannsynlige angrepsmål. Begge stedene har lokalsykehus for Finnmark. Dette gjør sykehusberedskapen i Finnmark svært sårbar. Finnmark trenger beredskapstilbud også for operasjoner. Med ultraren operasjonssal vil Alta være et beredskapssykehus for kysten og pasienter fra hele regionen i Vest-Finnmark. Vi mangler i dag en slik helseberedskap.

Svar:

I statsbudsjettet for 2021 ble det bevilget 15 mill. kroner til etablering av operasjonsstue i Alta. Midlene gjaldt kun for 2021 og ble ikke videreført. Finnmarkssykehu-

set har arbeidet aktivt for å gjennomføre planene. Det er blant annet utarbeidet konsekvensvurderinger mtp. eksisterende drift og hva drift av operasjonsstueene i Alta vil føre til av merkostnader. Klinikkk Alta har allerede en dagkirurgisk virksomhet med to operasjonsstuer hvor det utføres et bredt spekter av dagkirurgiske operasjoner. Pr. i dag brukes kun 25 pst. av kapasiteten på operasjonsstueene. Samtidig er det et stort behov i Alta for å styrke den

polikliniske satsingen innen hjertemedisin, øre/nese/hals, urologi og kreft- og infusjonsbehandling. En satsing på disse fagområdene i Alta vil styrke det lokale helsetjenestetilbudet på en bedre måte for befolkningen. Regjeringen har derfor i statsbudsjettet for 2023 foreslått at midlene kan benyttes til oppgradering og utvidelse av poliklinikk og arealer for dagbehandling i Alta, i stedet for en ny operasjonsstue.

SPØRSMÅL NR. 236

Innlevert 26. oktober 2022 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 3. november 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hvordan mener statsråden at kundene skal forstå at innholdet i dagligvarepakninger har krympet marginalt når dette ikke er merket, og hva vil statsråden gjøre for å hjelpe forbrukerne i møte med dette fenomenet?

BEGRUNNELSE:

Media har den siste tiden satt søkelys på fenomenet krympflasjon. Dagligvareprodusentene reduserer innholdet i pakninger marginalt slik at enhetsprisen øker på en måte som er svært vanskelig for kundene å oppdage. Rødt mener at en slik endring av pakninger må merkes tydelig for å hindre at forbrukerne blir lurt. Statsråden ønsker ikke å støtte Rødts forslag, og i en sak i NRK appellerer hun heller til bedre handelskikk hos de de samme selskapene som lurer kundene gjennom krympflasjon.

Svar:

Fleire forbrukarar reagerer sterkt på at matvarer i butikkar har blitt endra til ein mindre storleik, men framleis har same pris som før. Det er gjort utan at forbrukarane får direkte informasjon om endringa. Dette har blitt kalla «krympflasjon». Eg har som forbrukarminister gitt uttrykk for at eg tar avstand frå denne praksisen. Eg er einig i at denne gjer det vanskeleg for forbrukarar å oppdage varer som har blitt dyrare. I media har eg uttalt meg om Rødts forslag til ei merkeordning for varer som blir «krympa». Ei offentleg merkeordning vil etter mi vurdering kunne vere vanskeleg å følge opp og vil kunne vere ei byråkratisk ordning. Eg har i staden vore tydeleg på at dagligvarebransjen må gå i seg sjølv, og slutte med ein slik praksis som er å villeie sine egne kundar. Det er bransjen sitt eige ansvar å

vere transparente og sørgje for at marknadsføringa ikkje villeier forbrukarane. Eg har med glede sett at Orkla no går inn for å slutte å krympe varene sine. Dette viser at dei tek signala frå forbrukarane på alvor. Forbrukarane vinn fram, og eg meiner det er slik det skal vere.

Det er i alle sin interesse at forbrukarane har høve til å gjere gode og informerte val i butikkane. Samstundes vil eg oppmode forbrukarane til å følgje med på prisutviklinga og til å bruke forbrukarmakta.

Eg viser til at det på Helse- og omsorgsdepartementet sitt område gjeld reglar for matvarer med heimel i matlova. Verksemdene har ansvaret for å følgje desse reglane. Mellom anna er det krav i lova om at merking, marknadsføring, presentasjon og reklame er korrekt, gir tilstrekkeleg informasjon og ikkje er eigna til å villeie. I matinformasjonsforskrifta er dette følgt opp med både generelle og meir detaljerte krav om merking, marknadsføring og informasjon om matvarer. Forskrifta gjennomfører matinformasjonsforordninga som gjeld i EU. Mellom anna stiller matinformasjonsforordninga krav til at merking og marknadsføring ikkje skal villeie forbrukarane. Mattilsynet fører tilsyn med at reglane blir følgde.

Prising av varer i butikkane er ein del av marknadsføringa av produkta og må overhalde reglane i marknadsføringslova. Dette inneber mellom anna at marknadsføringa ikkje villeier forbrukarane. Dessutan må prisinga overhalde krava i prisopplysningsforskrifta. Forskrifta krev mellom anna at einheits- og kilopris må vere synleg på varehylla. Dette vil seie at så lenge marknadsføringa ikkje er villeiande og marknadsføringlova, samt prisopplysningsforskrifta som høyrer til, blir overhaldne, er ikkje denne praksisen forbode etter forbrukarvernregelverket.

SPØRSMÅL NR. 237**Innlevert 26. oktober 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 8. november 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hva vil anslått provenyeffekt være av å endre kvoteprisgulvet i CO₂-kompensasjonsordningen til 150 kr eller 100 kr? Ber om anslag for utbetalingen i 2023 og anslag for hele perioden til 2030.

Svar:

Uten noen begrensninger i CO₂-kompensasjonsordningen ville ordningen kostet om lag 7,4 mrd. kroner i 2023-budsjettet. Regjeringen har foreslått å innføre et kvoteprisgulv på 200 kroner, noe som vil redusere de årlige utgiftene ved ordningen med om lag 2,7 mrd. kroner.

Dersom kvoteprisgulvet endres til 150 eller 100 kroner øker forventet utbetaling på ordningen med henholdsvis 0,7 og 1,4 mrd. kroner sammenlignet med regjeringens budsjettforslag for 2023. Det vil si at den opprinnelige innsparingen på 2,7 milliarder kroner reduseres til henholdsvis 2,0 og 1,3 milliarder kroner.

Kompensasjonen utbetales etterskuddsvis. Det vil si at kompensasjon for støtteår 2022 utbetales i 2023, og så videre. Nedenfor følger en oversikt med anslag over hvor mye provenyeffekten vil være av å endre kvoteprisgulvet til 100 og 150 kroner for støtteår 2022 (med effekt for 2023-budsjettet) og over perioden fram mot 2030 (med effekt for budsjettår 2024-2031):

Budsjettår	Kostnader uten kvoteprisgulv	Kostnader ved et kvoteprisgulv på 100 kroner (årlig innsparing på ca. 1,3 mrd. kroner)	Kostnader ved et kvoteprisgulv på 150 kroner (årlig innsparing på ca. 2 mrd. kroner)	Kostnader ved et kvoteprisgulv på 200 kroner (årlig innsparing på ca. 2,7 mrd. kroner)
2023	7,4 mrd. kroner	6,1 mrd. kroner	5,4 mrd. kroner	4,7 mrd. kroner
2024	10,8 mrd. kroner	9,5 mrd. kroner	8,8 mrd. kroner	8,2 mrd. kroner
2025	10,4 mrd. kroner	9,1 mrd. kroner	8,4 mrd. kroner	7,7 mrd. kroner
2026	10,2 mrd. kroner	8,9 mrd. kroner	8,2 mrd. kroner	7,5 mrd. kroner
2027	10,4 mrd. kroner	9,1 mrd. kroner	8,4 mrd. kroner	7,8 mrd. kroner
2028	11 mrd. kroner	9,7 mrd. kroner	9 mrd. kroner	8,4 mrd. kroner
2029	11,8 mrd. kroner	10,5 mrd. kroner	9,8 mrd. kroner	9,2 mrd. kroner
2030	12,7 mrd. kroner	11,4 mrd. kroner	10,7 mrd. kroner	10,1 mrd. kroner
2031	13,6 mrd. kroner	12,3 mrd. kroner	11,6 mrd. kroner	11 mrd. kroner

Estimatene ovenfor er usikre – vi vil ikke vite eksakt hva innsparingen blir før bedriftene har sendt inn søknader om CO₂-kompensasjon. I henhold til utkast til ny forskrift om CO₂-kompensasjon for perioden 2021-2030 skal bedriftene søke om støtte innen mars året etter de søker kompensasjon for.

SPØRSMÅL NR. 238**Innlevert 26. oktober 2022 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 3. november 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Vil utenriksministeren ta initiativ til å sikre at nordmenn som har tidsbestemte eller korttidskontrakter i internasjonale eller regionale organisasjoner som Norge støtter og/eller er medlem av sikres dagpenger/arbeidsledighetsstrygd og sykepenger i Norge i tilfeller der jobbkontrakten for organisasjonen avsluttes?

BEGRUNNELSE:

Norge har lenge jobbet strategisk for å sikre rekruttering av nordmenn til stillinger i FN systemet og andre internasjonale organisasjoner. I den sammenheng er det viktig å sikre at rettigheter og sikkerhetsnettet som er bygget opp i det norske samfunnet ikke settes ut av spill dersom man tar en internasjonal jobb.

I dag er en utfordring at nordmenn som jobber for disse organisasjonene hvor man undertiden man arbeider der får dekket rettigheter som det norske trygdesystemet normalt dekker i Norge, ikke får dekket arbeidsløshetspenger/dagpenger når arbeidskontrakten utløper.

Svar:

Deltakelse i og samarbeid med internasjonale organisasjoner er avgjørende for å ivareta våre grunnleggende

internasjonale interesser. Norge er således en stor bidragsyter til multilaterale system, men er samtidig underrepresentert i de aller fleste sentrale organisasjoner.

Økt rekruttering av norske borgere vil kunne bidra til bredere nettverksbygging og flere muligheter til å ivareta norske synspunkter og verdier.

Regjeringen har følgelig besluttet å styrke arbeidet for å rekruttere norske borgere til internasjonale organisasjoner og har opprettet et eget prosjekt i Utenriksdepartementet for dette formål.

Prosjektet skal bl.a. se på hvordan det bedre kan legges til rette for at flere norske borgere vil søke jobb ute.

Dette er et området som berører alle departementene og jeg er opptatt av å være en pådriver for å finne gode fellesdepartementale løsninger og en kultur for helhetstenkning og samarbeid.

Det er derfor opprettet en egen arbeidsgruppe som skal kartlegge rammebetingelsene for norske borgere som rekrutteres til internasjonale organisasjoner.

Dette inkluderer de trygdemessige konsekvenser – og kan også berøre spørsmål om dagpenger/arbeidsledighetsstrygd og sykepenger - som oppstår ved å melde flytting fra Norge og ved retur etter endt tjeneste.

Arbeidsgruppen vil levere sin rapport i løpet av første halvår 2023 og videre tiltak vil da bli vurdert.

SPØRSMÅL NR. 239**Innlevert 27. oktober 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 3. november 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

En del nordmenn har ingen annen bolig enn en hytte som brukes som folkeregistrert helårsbolig. Ettersom hytter ikke får strømstøtte går mange av disse en tøff vinter i møte. Det er klokt at det ikke gis strømstøtte til hytter og problematisk at hytter brukes som helårsbolig, men tildeling av strømstøtte og bosetting i fritidsbolig er to

ulike problemstillinger. Mange er brått satt i en vanskelig situasjon.

Vil statsråden vurdere løsninger som gir strømstøtte til denne gruppa samtidig som man sikrer at ordningen ikke misbrukes?

BEGRUNNELSE:

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) vurderte først at kunden hadde rett på strømstøtte hvis den kunne legge frem en form for dokumentasjon fra kommunen på at de kunne bo fast i fritidsboligen, uten å presisere hvordan. 30. september presiserte RME at dette kun var mulig gjennom en innvilget bruksendring fra kommunen etter plan- og bygningsloven. Å få innvilget slik bruksendring vil ofte ta svært lang tid, være kostbart og i mange tilfeller ikke være aktuelt overhodet av gode grunner. Behandlingen av søknadene vil innebære en enorm administrativ belastning for mange kommuner.

Inntil strømstøtteleven trådte i kraft, kunne kunder be om å få endret sluttbrukergruppe fra «hytter og fritidshus» til «husholdning» basert på faktisk bruk (jf. NVE veileder 7/2018). Noen valgte å endre sluttbrukergruppe, andre ikke, ettersom det ikke fantes noen praktiske forskjeller mellom de to sluttbrukergruppene for kundene. Forskjellene oppstod med strømstøtteleven som nettopp er avgrenset til sluttbrukergruppen «husholdninger», samtidig som loven tok bort muligheten for å endre sluttbrukergruppe basert på faktisk bruk (erstattet av status i matrikkelen). Konsekvensen er at fritidshus med fastboende i en og samme vei kan være «innenfor» og «utenfor» strømstøtteordningen.

Det haster å utvide strømstøtten til husholdninger uten annen fast bolig. En løsning kan være at de som bor i fritidsbolig fremlegger en bostedsattest fra Skatteetaten som dokumentasjon på at fritidsboligen var deres faktiske bosted før strømstøtteleven ble vedtatt og at en støtte avgrenses til å kun gjelde disse slik at misbruk og uheldige insentiver unngås.

Å rydde opp i situasjonen med at mange tusen nordmenn er folkeregistrert i fritidsbolig, er et helt annet problem som antakelig krever flere innganger for å bli løst: Ordinære bruksendringer iht. plan- og bygningsloven kan løse problemet i en del tilfeller, men vil være uklart i andre områder. Det kan også være en mulighet at Folkeregisteret framover slår tydeligere ned på flytting til fritidsbolig. Problemet har bygget seg opp over flere tiår og vil antakelig kreve mange år for å gradvis bli løst. De ekstraordinære strømrøpningene, derimot, er her og nå.

Svar:

Jeg har forståelse for at mange er bekymret for hvordan vinteren vil bli med vedvarende høye strømpriser.

Strømstøtteordningen gjelder for husholdninger og er avgrenset mot fritidsboliger. Ordningen administreres av nettselskapene, som utbetaler stønad basert på sine kunderegistre, hvor fritidsbolig er en egen kategori. Oppgaven nettselskapene har fått med å administrere strømstøtnadsordningen for husholdninger, kommer i tillegg til nettselskapenes ordinære oppgaver. For at nettselskap-

ene skal klare å håndtere ordningen er det viktig at den i så stor grad som mulig bygger på eksisterende kunderegistre.

I uenighetssaker mellom nettkunde og nettselskap om hva som er korrekt registrering av kundeforholdet, legger Reguleringsmyndigheten for energi (RME) som hovedregel til grunn den informasjon som fremgår av matrikkelen. Dette følger av forarbeidene til strømstøtnadsloven. RME har i sin praksis åpnet for at de som har fått tillatelse fra kommunen til å bo fast i fritidsbolig, får støtte. For å lovlig kunne ta i bruk fritidsboligen som bolig, er det nødvendig å søke kommunen om bruksendring etter plan- og bygningsloven. I mange tilfeller er det også nødvendig å søke om dispensasjon fra arealplan.

Det er utfordrende å identifisere «reelle hyttehusholdninger», sammenlignet med annen bruk av fritidseiendommer, dersom disse skulle inkluderes i strømstøtnadsordningen slik den er innrettet i dag. Hvis man for eksempel legger folkeregistrert adresse til grunn, vil det være risiko for at det åpnes for muligheter for omgåelse av regelverket og utbetaling av uberettiget stønad. Flere nettselskaper har ved tidligere anledninger gitt tilbakemelding om at endringer i ordningen som krever manuelle korrigeringer, øker arbeidsmengden hos nettselskapene. Flere nettselskaper har begrenset kapasitet til slike endringer. Med det store antallet hytter som finnes i Norge, kan de administrative oppgavene ved et slikt arbeid bli svært krevende.

På bakgrunn av disse hensyn vurderer jeg derfor at det på nåværende tidspunkt ikke er tilstrekkelig formålstjenlig å inkludere de som bruker fritidsbolig som helårsbolig i strømstøtnadsordningen for husholdningene.

SPØRSMÅL NR. 240**Innlevert 27. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 2. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva er de økonomiske og administrative konsekvensene av å legge ned Politiets lønn- og regnskapssenter?

BEGRUNNELSE:

Ber om oversikt per kapittel og post.

Svar:

Bakgrunnen for å samle lønns- og regnskapstjenestene i politiet ved å opprette et senter for lønn og regnskap i Kristiansund var effektivisering av etatsinterne administrative funksjoner, økt kvalitet, redusert sårbarhet og lik

anvendelse av regelverk. Samtidig ga opprettelsen flere statlige arbeidsplasser i distriktene.

Foruten å levere lønns- og regnskapstjenester til hele etaten, arbeider senteret med intern kontroll, effektivisering, standardisering og videreutvikling av tjenestene. Riksrevisjonen konkluderer i revisjonen av politiets regnskap for 2018 med at opprettelsen har bidratt til at internkontrollen innenfor områdene lønn og regnskap er bedre enn før.

En nedleggelse vil ifølge Politidirektoratet gi svekket kvalitet på tjenestene som utføres, og sannsynligvis økte kostnader. Å identifisere konkrete økonomiske og administrative konsekvenser vil imidlertid kreve et utredning som går ut over tidsrammen for å besvare dette spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 241**Innlevert 27. oktober 2022 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand****Besvart 2. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for hvilke risikoreduserende tiltak som er implementert etter at politiet anskaffet rundt 300 droner fra det kinesiske selskapet DJI, og gitt den sikkerhetspolitiske situasjonen mener statsråden at det fortsatt er forsvarlig å gå videre med anskaffelsen når NSM på generelt grunnlag uttaler at man «ved bruk av kinesisk produsert teknologi bør legge til grunn at informasjon kan samles inn og videreformidles til kinesiske myndigheter og kinesisk etterretning»?

BEGRUNNELSE:

I desember 2021 vant Elefun anbud om levering av omtrent 300 droner fra det kinesiske selskapet DJI til politiet. På grunn av den generelle risikoen bruk av kinesisk teknologi innebærer og nyheten om at DJI var ilagt sanksjoner av USA, reiste Høyre spørsmål om regjeringens vurderinger i spørretimen 12. januar 2022 og i skriftlig spørsmål nr. 1250. I statsrådets svar datert 22. februar

2022 opplyste hun om at «NSM slutfører og oversender sine vurderinger innen utgangen av februar og vil med bakgrunn i dette ha dialog med POD for å sikre at politiet etablerer gode rutiner for ivaretagelse av informasjonssikkerheten». Etter gjentatte henvendelser til Politidirektoratet, ble det den 16. juni 2022 gitt innsyn i en vurdering foretatt av Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM). Vurderingen er datert 24. mars 2022.

I vurderingen legger NSM til grunn at «at politiet vil implementere identifiserte risikoreduserende tiltak, herunder tekniske løsninger, prosedyrer, utdanning og oppfølging». NSM anbefaler også at politiet styrker fokus på operatørens evne til å kunne bedømme hvorvidt områder der skjermingsverdig/sikkerhetsgradert informasjon kan bli berørt.

NSM avslutter vurderingen med noen «betraktninger omkring den generelle risikoen knyttet til bruk av kinesisk teknologi, som bør reflekteres i politiets risikovurderinger:

- NSM kan ikke gjennomføre eller godkjenne en risikovurdering av en anskaffelse på vegne av Politidirektoratet. Jf. sikkerhetsloven § 4-2 må virksomheten selv vurdere risiko og iverksette forebyggende tiltak deretter.
- NSM har ved flere anledninger bemerket at man ved bruk av kinesisk produsert teknologi bør legge til grunn at informasjon kan samles inn og videreformidles til kinesiske myndigheter og kinesisk etterretning.
- Sikkerhetsloven stiller strenge krav til forvaltning av gradert informasjon. Sammenstilling av flere elementer ugradert informasjon kan samlet sett presentere et gradert bilde. Informasjon som har et konfidensialitetsbehov av hensyn til nasjonale sikkerhetsinteresser skal graderes etter sikkerhetsloven. Dette kan for eksempel gjelde observasjoner av skjermingsverdige objekter.
- Dersom man ved anskaffelser velger å kjøpe inn teknologi fra kun én produsent vil dette kunne utgjøre en konsentrasjonsrisiko [...].”

Svar:

Jeg viser til mitt tidligere svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 800 (2021-2022) fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand og min redegjørelse i spørretimen til spørsmål nr. 20 (2021-2022) fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland 12. januar 2022.

Droner er et nyttig arbeidsverktøy for politiet og har bidratt til å redde flere liv. Politiet bruker dronene i politiooperativt arbeid, blant annet til søk og redning og åstedsfotografering. Politiet bruker ikke droner til oppgaver som vil kunne kompromittere nasjonale sikkerhetsinteresser.

NSM utførte tidligere i år konkrete vurderinger av hvordan politiet bør innrette seg knyttet til informasjonssikkerhet ved bruk av droner. Basert på blant annet disse vurderingene har Politidirektoratet etablert retningslinjer som regulerer politiets bruk av droner. Det er innført flere risikoreducerende tiltak for å bedre informasjonssikkerheten. Tiltakene innebærer blant annet kompetanseheving for politiets dronepiloter om informasjonssikkerhet, skriftlige risikovurderinger før hvert oppdrag og regler for hvilke type oppdrag og i hvilke geografiske områder politiets droner kan benyttes.

SPØRSMÅL NR. 242

Innlevert 27. oktober 2022 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 1. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er framdriften for midlertidig bru, og kan midlertidige tillatelser gis slik at midlertidig bru kan komme på plass før vinteren, og er samferdselsministeren rede til å gripe inn i prosessen for å sikre barn trygg skolevei og hindre ulykker?

BEGRUNNELSE:

Situasjonen i Øyer er svært utfordrende, spesielt på vestsida av Lågen. Veiene er smale og det er nestenulykker hver dag. Jeg er dypt bekymret for hva som kan skje dersom midlertidig bru ikke er på plass før vinteren setter inn. Trafikken på vestsida består av både myke trafikanter, varetransport, gods og persontransport i tillegg til skolebuss.

Svar:

Jeg er enig med representanten Jønnes i at det haster, både med tanke på trafikkbelastningen på omkjøringsveg og fremkommelighet for næringslivet og innbyggerne, å få på plass midlertidig bru over Lågen ved Tretten.

Jeg viser ellers til svar på spørsmål nr. 172 til skriftlig besvarelse avgitt 26. oktober som redegjør for status og videre fremdrift i saken.

SPØRSMÅL NR. 243**Innlevert 27. oktober 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 3. november 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Den 23. mars sendte statsråden ut et brev til landets kommuner og fylkeskommuner med en oppfordring om å ta vare på matjorda. Imidlertid frykter en del kommuner søksmål fra grunneiere når det foreslås å tilbakeføre jordbruksområder avsatt til byggeformål til LNFR, spesielt i saker der det finnes vedtatte reguleringsplaner.

Kan statsråden redegjøre for i hvilken grad kommunene risikerer å bli dømt til å betale erstatning ved omregulering fra utbyggingsformål til LNFR-formål?

BEGRUNNELSE:

Den 23. mars sendte landbruks- og matminister Sandra Borch og daværende kommunal- og distriktsminister Bjørn Arild Gram et brev til alle landets kommuner og fylkeskommuner om at de må ta godt vare på matjorda. I brevet peker statsrådene på at det er viktig å styrke jordvernet. Bevaring av dyrket jord fremheves som en nasjonal interesse, og som et overordnet hensyn i arealforvaltningen. Bevaring av jordbruksarealene over hele landet er viktig for å styrke beredskapen og matsikkerheten.

Som en oppfølging av brevet har Statsforvalteren i Oslo og Viken oppfordret kommunene til å gå grundig gjennom planene sine og vurdere å ta ut byggeområder på dyrka mark, og iallfall si nei til å regulere dem inntil videre. Men i flere kommuner oppleves et slikt grep som vanskelig på grunn av frykten for erstatnings søksmål. Denne frykten ser ut til å være spesielt stor for områder det fins vedtatte reguleringsplaner for.

Slik spørsmålsstiller forstår det er den grunnleggende juridiske vurderingen at det skal svært mye til for at en kommune skal bli erstatningspliktig ved omregulering, også der det finnes vedtatte reguleringsplaner. Det ville hatt stor verdi for planarbeidet i mange kommuner, og dermed for norsk jordvern, om statsråden kan bekrefte at dette inntrykket er riktig.

Svar:

Det er eit generelt prinsipp i norsk rett at styresmaktene med heimel i lov kan treffe vedtak som inneber innskrenkingar i bruken av areal for ein grunneigar. Eit eksempel er at kommunen set av areal til landbruks-, natur- og friluftformål (LNFR) samt reindrift i arealplanane sine. Det er allment akseptert at kommunen kan vedta slike arealplanar utan at grunneigar eller rettshavarar har krav på erstatning. Den klare hovudregelen er difor at ein kom-

mune ikkje pliktar å betale erstatning når kommunen endrar arealformålet for eit område frå byggeområde til LNFR-formål. Der det er teke eit sakleg og forsvarleg planomsyn, ligg val mellom ulike arealbruksformål til det lokalpolitiske skjønnet. Eit ønskje om å ta vare på matjorda, slik landbruks- og matministeren og den daverande kommunal- og distriktsministeren 23. mars 2022 kommuniserte til kommunane, vil normalt vere eit slikt sakleg omsyn.

Eit anna spørsmål er om kommunen i visse tilfelle må erstatte faktiske utgifter ein utbyggjar har hatt for å utvikle eit byggeprosjekt i eit område, som kommunen seinare endrar til LNFR-formål. Dette spørsmålet vert særleg aktuelt ved privat reguleringsplan. Også i slike tilfelle skal det svært mykje til før kommunen blir erstatningsansvarleg. Endring av arealformål frå byggeområde til LNFR-formål vil normalt ikkje i seg sjølv medføre erstatningsansvar for kommunen. Det vil krevjast noko meir før kommunen blir erstatningsansvarleg.

SPØRSMÅL NR. 244**Innlevert 27. oktober 2022 av stortingsrepresentant Trond Helleland****Besvart 8. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan jeg be om dokumentasjon som viser at fordelene ved fellesprosjektet Ringeriksbanen/E16 har blitt mindre enn først antatt, jf. Prop. 1 S, s. 98?

BEGRUNNELSE:

Samferdselsdepartementet redegjør i Prop. 1 S for at Nye Veier har optimalisert nytten og redusert utbyggingskostnadene for både vei- og banedelen etter at de overtok fellesprosjektet Ringeriksbanen/E16. På tross av at Nye Veier har spart 5 mrd. kroner, mener statsråden selskapet ikke skal få jobbe videre med prosjektet og foreslår at planleggingen av fellesprosjektet skal stoppe. Jernbanedelen skal tilbakeføres til Bane NOR og E16 Skaret-Høgkastet-Hønefoss skal inn i Nye Veiers ordinære portefølje. Det begrunnes blant annet i at fordelene ved et fellesprosjekt skal være mindre enn antatt.

Svar:

Det var i sin tid flere grunner til at staten valgte grepet med å planlegge E16 og Ringeriksbanen som et fellesprosjekt

og statlig plan i 2015. Blant annet tilsa tidligere erfaringer med fellesprosjektet langs Dovrebanen at et fellesprosjekt kunne gi muligheter for integrering og optimalisering av løsninger, et planmessig helhetsbilde for stat og kommuner, samt noen færre praktiske utfordringer, blant annet for massehåndtering. I et miljøperspektiv vurderte man at en felles trasé og ett stort inngrep i naturen ville gi færre ulemper enn to separate store inngrep. I tillegg hadde man en forventning om at felles gjennomføring av prosjektene kunne redusere investeringskostnadene og øke den samfunnsøkonomiske lønnsomheten til både vei og bane.

Etter at Fellesprosjektet ble overført til Nye Veier AS (NVAS), har selskapet jobbet godt med å identifisere potensial for kostnadsreduksjoner både for vei og bane. Fremdeles er imidlertid kostnadsestimatet for Fellesprosjekt svært høyt. Dagens økonomiske rammer gir ikke rom til en investering som vil beslaglegge en så stor andel av samferdselsbudsjettet i mange år fremover.

Å møte transportbehovet i Ringeriksregionen med fellesprosjektet FRE16 er for dyrt.

SPØRSMÅL NR. 245**Innlevert 27. oktober 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 3. november 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Vil utenriksministeren bruke Norge sin plass i FNs sikkerhetsråd til å jobbe for at den kasjmirske befolkningen selv skal få lov til å velge sin fremtid gjennom en folkeavstemning i tråd med FNs resolusjon 47?

BEGRUNNELSE:

Høsten 1948 ble det forhandlet fram en fredsavtale mellom India og Pakistan i FN-regi. Pakistan ble sittende igjen med ca. en tredjedel av Kashmir, mens India satt igjen

med resten. Rundt tre fjerdedeler av befolkningen i Kashmir bor i det India-kontrollerte området.

Betingelsene i våpenhvileavtalen var at Pakistan skulle trekke ut sine styrker, og at det skulle holdes folkeavstemning om områdets framtid. India skulle få beholde en liten styrke i landet for å overvåke sikkerheten. FN etablerte en kommisjon i Kashmir (UNCIP) for å overvåke denne prosessen. Denne folkeavstemningen har enda ikke blitt en realitet.

Med Norge sittende rundt bordet i FNs sikkerhetsråd har vi en unik mulighet til å løfte fram behovet for å avhol-

de en folkeavstemning i Kashmir, slik at befolkningen selv kan bestemme sin egen fremtid.

Svar:

FNs sikkerhetsrådsresolusjon 47 (1948) listet opp tiltak som Pakistan og India skulle iverksette slik at konflikten kunne avsluttes. Disse tiltakene ble ikke fulgt opp av partene, og det ble siden utkjempet kriger mellom Pakistan og India i 1965 og i 1971. I desember 1972 møttes partene og undertegnet «The Simla Agreement». I avtalen støtter begge parter målet om varig fred i regionen, og de forplikter seg til å «settle their differences by peaceful means through bilateral negotiations or by any other peaceful means mutually agreed upon them».

70 år senere forblir konflikten uløst. De historiske begivenhetene har likevel bidratt til at FNs opprinnelige vedtak om å gjennomføre en folkeavstemning i Jammu og Kasjmir ikke lenger står på dagsorden. Dette skyldes også at flere av de fem faste medlemmene av Sikkerhets-

rådet mener at dette er en sak som må løses bilateralt, og ikke anser det som hensiktsmessig at Sikkerhetsrådet behandler saken på ny. Sist Jammu og Kasjmir sto på Sikkerhetsrådets dagsorden var i 2019, i form av lukkede konsultasjoner.

Norge følger nøye med på situasjonen i Jammu og Kasjmir og er bekymret for utsiktene til fred og utvikling i regionen. De to landenes posisjoner fremstår som fastlåst. Samtidig er den eneste realistiske veien til løsning at India og Pakistan tar steg for gradvis tillitsbygging og mer konstruktiv dialog for å finne en vei ut av denne konflikten. I mellomtiden plikter både India og Pakistan å vise respekt for menneskerettighetene og sine folkerettslige forpliktelser. Vi oppfordrer partene til å initiere konstruktiv og inkluderende dialog for å finne en løsning på konflikten, samt å fremme fred og utvikling. Vi oppfordrer til forholdsmessige anti-terroriltak og understreker betydningen av at menneskerettighetene og folkerettslige forpliktelser respekteres.

SPØRSMÅL NR. 246

Innlevert 27. oktober 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 4. november 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Vil statsråden endre erstatningsordningen for bønder som må avlive dyr som følge av pålegg av mattilsynet, slik at ikke bønder taper store summer ved avliving av f.eks. fjærfe?

BEGRUNNELSE:

I en sak i Stavanger Aftenblad 27. oktober 2022 skrives det om to kyllingbønder som taper rundt 100 000 NOK hver på at de må avlive kyllingene sine som følge av mistanke om henholdsvis Newcastleljuken og fugleinfluenza. Avlivingen er tiltak mattilsynet hadde pålagt bøndene etter at bøndene selv meldte inn mistanke om smitte.

Det ene eksempelet er fra gården til Ove Byberg, der 35 000 kyllinger ble gasset siden det var fugleinfluenza i et hønsehus i nærheten. Hans utregning viser at han taper over 100 000 NOK på den statlige erstatningen. Norsk Fjærfelag stiller seg bak dette regnestykke.

Her vises det til at en standardisert sats kan gjøre at bønder taper store penger på å gjøre sin lovpålagt plikt.

Svar:

Jeg vil først uttrykke forståelse for hvor krevende denne situasjonen er for de bøndene som rammes av tiltak som må iverksettes på grunn av utbruddene av sykdom i Rogaland. Jeg må samtidig understreke myndighetenes svært viktige ansvar knyttet til beredskap, risikohåndtering og bekjempelse av dyresykdommer.

Newcastlesyke og Aviær influensa (fugleinfluenza) er meldepliktige sykdommer, og det er betyr at det er plikt til å varsle ved mistanke om sykdom. Dette er svært alvorlige og svært smittsomme sykdommer for tamme og ville fugler. Det finnes ingen behandling mot disse virusykdommene. Mattilsynet kan pålegge ulike tiltak ved mistanke eller utbrudd av sykdommene, for å forhindre smittespredning til andre dyrehold.

Når Mattilsynet fatter vedtak om avliving av dyr, er det forskriftsfestede satser som legges til grunn for beregning av den erstatning produsenten skal få utbetalt.

Erstatningsforskriften med oppjusterte satser ble vedtatt 26. september i 2022.

Formålet med forskriften, er som tidligere, å bidra til å redusere den økonomiske belastningen ved pålagte tiltak. Erstatning gis for direkte tap og kostnader med å gjennomføre tiltak pålagt av Mattilsynet. Eventuelle indirekte kostnader eller avledede økonomiske virkninger av saneringstiltakene blir ikke erstattet.

Standardiserte satser skal bidra til en mer enhetlig behandling, og større forutsigbarhet for produsentene. Skjønnsmessig fastsettelse av erstatning ved en individuell vurdering av tap, vil kunne gi større variasjoner i

utmålt erstatning i like saker. Beregning av erstatning vil også bli svært ressurskrevende, og kunne medføre at det tar lengre tid før erstatningen utbetales. Det er et viktig prinsipp for meg som statsråd at bønder får forutsigbar og enhetlig behandling i slike saker. Videre er det vesentlig at saksbehandlingstiden for erstatningssaker er så kort som mulig. Jeg vil også understreke at de standardiserte satsene heretter skal oppdateres jevnlig, for å reflektere de reelle verdiene på en best mulig måte.

SPØRSMÅL NR. 247

Innlevert 27. oktober 2022 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 4. november 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen sikre at ulike former for statsstøtte til grønne industrier ikke lekker ut i uforholdsmessig store private formuer, og vil regjeringen stille krav til hvor store lederlønninger og bonuser for de som mottar slik støtte kan være?

BEGRUNNELSE:

I juni i år lanserte regjeringen sin nye batteristrategi. I strategien ble det annonsert av batteriselskapet Freyr vil få fire milliarder i statlig lånegaranti. Kun få dager etter næringsministeren la frem Eierskapsmeldingen nå i høst, kom nyheten om at Freyr-sjefen tok ut lønn og bonus på 27 millioner kroner for 2021. I Eierskapsmeldingen tar regjeringen viktige grep mot lederlønninger i selskaper hvor staten er eier.

Svar:

Staten forventer at selskaper der staten har direkte eierskap kan tilby en godtgjørelse som er konkurransedyktig, men ikke lønnsledende og at hensynet til moderasjon skal ivaretas. I den nye eierskapsmeldingen har vi forsterket hensynet til moderasjon gjennom en ny forventning om at forskjeller i godtgjørelsen til ledende og øvrige ansatte skal hensyntas i moderasjonsvurderingen, og at selskapet særskilt begrunner dersom toppledere får høyere lønnsjusteringer enn øvrige ansatte. I vurderingen sees det også hen til kroneverdien av justeringen for øvrige ansatte. Vi har også begrenset adgangen til bonusordninger for ledende ansatte i selskaper med statlig eierandel, samtidig

som forventningen til maksimal oppnåelig bonus reduseres fra 50 til 25 pst.

Det er ingen hemmelighet at jeg mener at også selskaper eid av private bør vise moderasjon når det gjelder lederlønninger. Det er imidlertid selskapene selv som må vurdere hvordan overskuddet fra virksomheten skal fordeles.

Målet til denne regjeringen er å mobilisere mest mulig privat kapital til industrisatsinger som har en plass på veien mot et lavutslippssamfunn. Regjeringen har sagt at vi er villige til å stille opp med finansieringsvirkemidler, primært i form av lån og garantier, der det kan bidra til å utløse investeringer. Regjeringen heier på alle grønne initiativer som kan bidra til økt verdiskaping i Norge, herunder industrisatsinger i batteriverdikjeden.

Eksfins ordninger er åpne for gode prosjekter i alle næringer og Eksfin foretar selvstendige analyser av hvert enkelt prosjekt de får søknad om finansiering til. Eksfin tar selv beslutning i enkeltsaker. Eksfin har indikert at de kan stille med inntil 4 mrd. i garantier fra Eksfin under forutsetning av at gitte betingelser oppfylles.

Når det offentlige bidrar med ulike former for støtte til næringslivet, for eksempel gjennom Forskningsrådet, Innovasjon Norge, Siva eller Eksfin, er det for å oppnå noe som næringslivet ellers ikke ville gjort. Det kan for eksempel være banebrytende forskning eller finansiering av nye produkter eller tjenester som ikke ville sett dagens lys uten offentlig støtte. Statlig støtte til selskaper bør vurderes ut ifra de målene som er satt for ordningene og hvordan pengene som blir bevilget er blitt forvaltet.

Offentlig støtte finansierer typisk bestemte prosjekter, og vil ofte utgjøre en liten del av selskapets økonomi.

Det kan være uforholdsmessig inngripende at slik støtte skal legge føringer for hvordan selskapet for øvrig forvalter overskudd eller fastsetter lønn og bonuser. Når det er sagt,

vil all offentlig støtte være støtte til eierne av selskapene. Derfor må statlige støtteordninger være godt begrunnet og ha et klart mål for hva som skal oppnås med støtten.

SPØRSMÅL NR. 248

Innlevert 27. oktober 2022 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø

Besvart 8. november 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hva er provenyet/inntektene fra Arbeidstilsynets overtredelsesgebyr samlet sett (gjerne årlig oversikt i perioden 2017-2021), hvor mange saker ender med å nå det øvre taket for overtredelsesgebyr (gjerne årlig oversikt i perioden 2017-2021), og hva vil et anslått proveny være av å heve gebyrtaket til henholdsvis 30, 50 og 60 G?

BEGRUNNELSE:

Arbeidstilsynet kan med dagens regler, jf. arbeidsmiljøloven § 18-10 første ledd, ikke ilegge overtredelsesgebyr større enn 15 G.

Samtidig har mye skjedd siden dagens øvre gebyrgrense ble vedtatt i 2013. Kriminaliteten blir stadig mer kompleks og aktørene mer profesjonelle. Det er kjent at store aktører med solid økonomi kan oppnå store besparelser og gevinster som følge av alvorlige brudd på reglene. Det man sparer på manglende lønnsutbetaling til ansatte,

overtredelse av stansingsvedtak eller andre brudd, kan i flere tilfeller overgå det maksimale gebyret.

I slike tilfeller vil Arbeidstilsynets verktøykasse, herunder overtredelsesgebyret, miste sin effektive og preventive virkning. Gode grunner taler derfor for å heve gebyrtaket.

I denne sammenheng håper jeg statsråden kan bidra til å opplyse om dagens proveny og hvor mange saker som ender med å nå det øvre taket for ileggelse av overtredelsesgebyr. Det bes også om et anslag - så godt det lar seg gjøre - på hvilket merproveny et hevet gebyrtak vil innebære.

Svar:

Inntektene fra Arbeidstilsynets overtredelsesgebyr i perioden 2017–2021 fordeler seg som følger:

Kapittel 3640, post 09 Overtredelsesgebyr

År	Regnskap (i mill. kroner)
2017	10,4
2018	24,6
2019	39,2
2020	26,7
2021	33,2

Overtredelsesgebyr og dets størrelse utmåles av Arbeidstilsynet blant annet etter vurderinger av overtredelsens alvorlighetsgrad, virksomhetens økonomiske evne og den preventive effekten av gebyret. Arbeidstilsynet opplyser at det hittil ikke har vært ilagt overtredelsesgebyr tilsvarende det maksimale beløpet på 15 ganger grunnbeløpet i folketrygden.

Inntektene fra overtredelsesgebyr i et år vil avhenge av gebyrenes størrelse. I 2021 var gjennomsnittlig overtredelsesgebyr på om lag 94 000 kroner. Dette beløpet

tilsvarer om lag 6 % av den maksimale grensen på 15 G i 2021. Det er i utgangspunktet ingen gitt sammenheng mellom et øvre tak og gjennomsnittlig gebyr. Det er derfor ikke mulig å gi anslag på endret proveny som følge av en endring av øvre gebyrtak. Dersom man legger til grunn samme G og at et gjennomsnittlig overtredelsesgebyr ville ha økt forholdsmessig ved en økning av den øvre grensen, ville en økning av den maksimale grensen til 30, 50 eller 60 G innebært en gebyrinntekt på henholdsvis om lag 191 000, 319 000 og 383 000 kroner i gjennomsnitt. Jeg

gjør oppmerksom på at dette ikke er et estimat, men kun et eksempel som viser inntektsendringer gitt at de ovennevnte forutsetningene stemmer. Det er videre ikke mulig

å anslå proveny for de samlede gebyrinntektene da dette avhenger av omfang av gebyrer og de faktiske gebyrenes størrelse.

SPØRSMÅL NR. 249

Innlevert 27. oktober 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 11. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Dersom man i stedet for høyprisbidraget og økningen i grunnrenteskatten hadde innført en ekstraordinær beskatning av overskudd for bare kraftbransjen (de samme selskapene som omfattes av de to skatteendringene) i 2023, hva måtte satsen vært for at det påløpte provenyet i 2023 skulle blitt 43,5 mrd. kroner?

Svar:

Grunnrenteskatt er en ekstra skatt som skal sikre fellesskapet en høyere del av overskuddet fra utnyttelse av felles naturressurser og er utformet for å hensynta særtrekkene i næringene. Når samlet skattesats blir høy, er det viktig at skattegrunnlaget utformes nøytralt, slik det er gjort i grunnrenteskattene. Da kan fellesskapet sikres en høy del av overskuddet samtidig som selskapene har insentiv til å gjennomføre lønnsomme investeringer.

Formålet med høyprisbidraget er å omfordele mer av de ekstraordinært høye inntektene fra kraftproduksjon som følge av de høye energiprisene. Høyprisbidraget er tilpasset den spesielle situasjonen vi er i, og er ikke et varig element i skattesystemet slik som grunnrenteskatten på vannkraft. Departementet har informert om at det legges til grunn at høyprisbidraget skal avvikles senest innen utgangen av 2024.

Det legges til grunn at det spørres om hvor stort et ekstraordinært satstillegg i grunnrenteskattene på vann- og vindkraft må være for å innbringe det angitte provenyet. I punkt 5.2.2 i Prop. 1 LS (2022–2023) har departementet vurdert økt grunnrenteskattesats på vannkraft, det vil si utover økningen som er foreslått i budsjettet for 2023, som et alternativ til høyprisbidraget. De relevante avsnittene siteres nedenfor.

«Departementet har som et alternativ til høyprisbidrag vurdert å øke grunnrenteskattesatsen ytterligere, det vil si utover økningen som er beskrevet i punkt 5.2.1. Som departementet omtaler i punkt 5.2.1, er det imidlertid sterke argumenter mot å endre grunnrenteskattesatsen i takt med svingende

kraftpriser. Fra og med 2021 ble grunnrenteskatten på vannkraft lagt om til en kontantstrømskatt for nye investeringer med umiddelbar utgiftsføring av nye investeringskostnader. En egenskap ved kontantstrømskatten er at den virker nøytralt på investeringsinsentivene dersom skattesatsen ligger fast, og forventes å ligge fast, over investeringsens levetid, slik at inntekter og fradrag blir beskattet med samme sats. Det er derfor klart ønskelig å legge opp til et nivå på skattesatsen som kan stå seg over tid. Å begrunne en satsøkning med økte kraftpriser i deler av Sør-Norge vil ikke berede grunnen for slik stabilitet.

En endring i grunnrenteskattesatsen bør følgelig ha en begrunnelse som kan stå seg over tid, og den bør kunne forsvares også i lavprisperioder. Høyprisbidraget vil, i motsetning til økt grunnrenteskattesats, bare hente inn inntekter så lenge prisene er høyere enn 70 øre per kWh. Det ligger derfor i sakens natur at høyprisbidraget er utformet for å innkreve en andel av inntektene i en høyprissituasjon. Et slikt formål er systemfremmed i grunnrenteskatten. En nøytral grunnrenteskatt tilsvarer i praksis et passivt statlig medeierskap i virksomheten, der staten (gjennom skattesatsen) dekker en like stor del av nedsiden som den tar av oppsiden. Eksempelvis ville en egen «toppsats» i grunnrenteskatten med et innslagspunkt over 70 øre per kWh brutt med dette grunnprinsippet, siden staten da ville tatt en større del av inntektene enn kostnadene i høyprisperioder. En slik asymmetri kunne videre gitt insentiver til skattemessige tilpasninger, ikke minst rundt årsskiftet. Videre ville en økt grunnrenteskatt heller ikke, uten større systemendringer, bidratt til økte skatteinntekter fra småkraftverk i prisområdene som over lengre tid har hatt høye kraftpriser. Det skyldes at slike kraftverk ikke er omfattet av grunnrenteskatten.

Departementet anser på bakgrunn av det ovennevnte at det ikke er formålstjenlig med ytterligere økninger i grunnrenteskattesatsen i stedet for innføring av et høyprisbidrag.»

Regjeringens forslag om høyprisbidrag og økt grunnrenteskattesats for vannkraft har en helårsvirkning på 24,9 mrd. kroner. Dersom en ikke skal øke/innføre ordinær grunnrenteskatt utover dagens nivå for vannkraft på 37 pst., bruke tilsvarende sats for vindkraft, og erstatte høyprisbidraget med et høypristillegg i grunnrenteskattene for vann- og vindkraft, anslår departementet at satstillegget må settes til 20 pst. (effektivt) for å opprettholde det påløpte provenyet i 2023 i regjeringens forslag.

Dersom dette alternativet skal bringe inn 43,5 mrd. kroner påløpt i 2023 som angitt i spørsmålet, dvs. 18,6

mrd. kroner mer enn i regjeringens forslag, anslår departementet at et høypristillegg i grunnrenteskattene må settes til 34 pst. Det gir samlet effektiv marginalsatt for vann- og vindkraft på 93 pst. Med fradraget for grunnrenterelatert selskapsskatt i grunnlaget for grunnrenteskatt blir da de formelle grunnrenteskattesatsene for vann- og vindkraft på 91,0 pst.

Det understrekes at proveny og skattesatser er anslått på usikkert grunnlag og at utviklingen i kraftpris vil ha stor innvirkning på anslagene. Bokført effekt i 2023 vil være avhengig av hvilke endringer som ev. gjøres for inntektsåret 2022. Fjerning av høyprisbidraget i 2023 vil

ha større virkning på bokført proveny i inntektsåret enn økte grunnrenteskattesatser som innbetales året etter inntektsåret.

Samtidig gjøres det oppmerksom på at det ikke fastsettes en separat selskapsskatt for kraftvirksomheten. Inntekt fra kraftvirksomhet inngår sammen med inntekter fra selskapets øvrige virksomheter i skattefastsettelsen der det fastsettes en samlet selskapsskatt. Det vil derfor ikke være praktisk gjennomførbart å fastsette en ekstraordinær overskuddsskatt i 2023 for kraftbransjen via selskapsskatten.

SPØRSMÅL NR. 250

Innlevert 28. oktober 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 4. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil nå regjeringen og statsråden flytte BPA fra kommunene til staten, etter at det i høringsrunden av NOU 2021:11 tydelig er vist til fra KS, mange av kommunene og et stort flertall av de funksjonshemmedes organisasjoner at det å flytte ordningen til staten er ønskelig?

BEGRUNNELSE:

I 2012 ble Sosialtjenesteloven og Kommunehelseloven slått sammen til Helse og omsorgstjenesteloven. For ordningen Brukerstyrt personlig assistanse (BPA), som er et viktig verktøy for mennesker med nedsatt funksjonsevne, fikk lovendringen konsekvenser. Dette oppfattet Stortinget og sommeren 2014 gikk et enstemmig Storting inn for å gjøre BPA til en rettighet. Rettigheten ble gjort gjeldende fra 1. januar 2015.

Men det var åpenbart at kommunene ikke i stor nok grad tok hensyn til funksjonshemmedes rettigheter. I 2017 sendte daværende Helseminister Bent Høie brev til alle norske kommuner. I brevet forklarte helseministeren at departementet hadde mottatt mange tilbakemeldinger fra funksjonshemmede, som opplevde å ikke få innfridd sine rettigheter. Dessverre fortsatte kommunene med ulik saksbehandling, noe funksjonshemmede opplevde som diskriminerende.

I 2019 så Regjeringen Solberg seg nødt til å nedsette BPA- utvalget som skulle se på funksjonshemmedes fremtidige levekår. BPA- utvalget fremla sin NOU 2021:11 og denne har nå vært ute på høring.

Helt siden 2012, altså i ti år, har det vist seg at kommunens håndtering i tildeling av BPA, ikke fungerer. Stortinget har med jevne mellomrom fått spørsmål om BPA- ordningen, og det er kanskje på tide å nå lage en assistanseordning som fungerer slik den skal.

Svar:

NOU 2021:11 Selvstyrt er velstyrt ble sendt på høring i mars 2022, med ordinær høringsfrist 1. juli i år. Flere kommuner, blant annet Oslo og Bærum, ba om utsatt høringsfrist for å få høringsuttalelsen politisk behandlet før den ble avgitt departementet. Alle forespørsler om utsatt høringsfrist ble derfor innvilget frem til 25. september 2022.

Av mandatet, som ble godkjent under Solberg-regjeringen, fremkommer det at det skal ligge til grunn at ordningen fortsatt skal være et kommunalt ansvar, og utvalget skulle vurdere endringer i regelverket opp mot det kommunale selvstyret.

Departementet har mottatt 187 høringssvar, hvor majoriteten av høringssvarene kommer fra kommuner, organisasjoner og ideelle aktører. Det er 92 kommuner som har avgitt uttalelse. Videre har departementet mottatt uttalelse fra 45 ulike organisasjoner og ideelle aktører. Høringssvarene blir nå vurdert i departementet og vil være med på å danne grunnlag for videre oppfølging av utredningen.

SPØRSMÅL NR. 251**Innlevert 28. oktober 2022 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson****Besvart 4. november 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden presentere det som kommer ut av denne dialogen med partene?

BEGRUNNELSE:

Viser til Dokument nr. 15:124 (2022-2023) og ministerens svar på dette spørsmålet:

«Det er av stor betydning at systemet knyttet til konflikter i arbeidslivet herunder systemet med tvungen lønnsnemnd har legitimitet. I lys av de diskusjoner som har funnet sted i kjølvannet av fjorårets og årets lønnsoppgjør, ønsker

jeg å gjenoppta dialogen med partene rundt dette temaet».

Svar:

Jeg vil vise til svaret på representantens spørsmål nr. 124 hvor jeg peker på betydning av at systemet knyttet til konflikter i arbeidslivet herunder systemet med tvungen lønnsnemnd har legitimitet. I lys av de diskusjoner som har funnet sted i kjølvannet av fjorårets og årets lønnsoppgjør, ønsker jeg å gjenoppta dialogen med partene rundt dette temaet.

Som jeg tar opp i svaret er vi nå i ferd med å gjenoppta dialogen med partene. Dialogen og prosessen med partene vil legge grunnlaget for det videre arbeidet med saken.

SPØRSMÅL NR. 252**Innlevert 28. oktober 2022 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 2. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Mener statsråden at sikkerheten til barn som kommer til Norge på familiegjenforening er godt nok ivaretatt når UDI ikke har noen rutiner for å varsle kommuner eller andre offentlige myndigheter?

BEGRUNNELSE:

Bergens Tidende kunne 26. oktober avsløre at den syv år gamle gutten som ble funnet fastbundet i Bergen hadde kommet til Norge på familiegjenforening tidligere i år. UDI varsler verken kommunen eller andre offentlige etater om at de har godkjent familiegjenforening for barn. Dette kan føre til at barn «forsvinner» etter at de kommer hit og at barn ikke blir ivaretatt eller fulgt opp slik de skal. UDI sier selv til Bergens Tidende at de ikke har noen oppgaver etter at personen kommer til Norge, og at det er kommunen som etter dette følger opp familien. Justis- og beredskapsdepartementet opplyser til Bergens Tidende at de nå skal se på om en varslingsordning som kan ivare-

ta omsorgssituasjonen til barn som kommer til Norge på familiegjenforening skal innføres.

Svar:

For regjeringen er det en prioritet å bekjempe vold i nære relasjoner og vold mot barn. En side av dette er å sikre at barn fanges opp av myndighetene og ikke går «under radaren» etter ankomst i Norge. Når det gjelder barn som kommer til Norge i familiegjenforening, ser vi nå på hvilke tiltak som kan være aktuelle å gjennomføre for å sikre at dette ikke skjer.

I de aller fleste tilfeller vil foreldre selv ta kontakt med norske myndigheter når det kommer et barn i familiegjenforening til Norge, enten for å få utløst rettigheter til barnet (f.eks. helsetjenester og skole- eller barnehageplass) eller for å be om bistand ved behov. Dette ble også gjort i saken som ble omtalt i Bergens Tidende 26. oktober i år.

Jeg er ikke kjent med hvor mange barn som kan ha kommet til Norge på familiegjenforening uten at myndighetene på noen måte har fanget det opp, men det er grunn til å tro at omfanget er svært lite. Underliggende etater har ikke meldt inn at dette er et problem til Barne- og familiedepartementet eller Justis- og beredskapsdepartementet. Jeg nevner at dette heller ikke var tilfellet i noen av de to sakene som Statsforvalteren i Vestland har opprettet tilsynssaker mot barneverntjenesten i Bergen om; begge disse sakene ble varslet til barnevernet – den ene ca. én måned etter barnets ankomst til Norge (av forelderen selv), og den andre over ett år før barnet ble innlagt på Haukeland.

De to tilsynssakene i Bergen har imidlertid gjort oss oppmerksomme på at det kan være en risiko for at barn

kan komme til Norge i familiegjenforening, uten at dette fanges opp av relevante norske myndigheter. Det vil regjeringen søke å forhindre. Som nevnt, har vi allerede satt i gang et arbeid med å undersøke aktuelle tiltak her, nærmere bestemt om det bør innføres en form for varslingsordning fra utlendingsmyndighetene til kommunene om disse sakene. Det er for tidlig å si noe nærmere om hvordan en slik ordning kan se ut.

For ordens skyld nevner jeg at utlendingsmyndighetene uansett i dag har en meldeplikt overfor barneverntjenesten iht. barnevernloven, blant annet når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli mishandlet eller utsatt for alvorlig omsorgssvikt. Denne meldeplikten er også nedfelt i utlendingsforskriften.

SPØRSMÅL NR. 253

Innlevert 28. oktober 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 3. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er regjeringen sin ambisjon for å få ned reisetida med tog mellom Oslo - Bergen?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har i sitt statsbudsjett foreslått å utsette viktige vei og baneprosjekt på bergensbanen. K5 mellom Bergen og Voss og Ringeriksbanen er to av disse prosjektene som ikke har blitt funnet midler til i dette budsjettet til stor skuffelse fra alle som er opptatt av innkorting av reisetida.

Budsjettforslaget gir inntrykk av mindre ambisjoner for å korte ned reisetiden på tog mellom landets største byer. Det er på sin plass å utfordre statsråden på hva som er hans ambisjon for innkorting og hvordan han ser for seg at det skal skje.

Svar:

Bergensbanen er en viktig nasjonal forbindelse mellom øst og vest og mellom de to største byene i landet. Utviklingen av togtilbudet på Bergensbanen er høyt prioritert i Nasjonal transportplan 2022- 2033, og dagens regjering satser videre på tiltak og løsninger som legger til rette for effektiv og sikker person- og godstrafikk mellom Oslo og Bergen. Et forbedret togtilbudet inn mot Bergen,

med ny Ulriken tunnel, oppgradering av gammel tunnel, ny stasjon på Arna, samt dobbeltspor mellom Fløen og Bergen er viktige investeringer for effektiv og rask kollektivtransport i byområdet.

For gods godstransporten, vil effektpakkene Ny rute-modell Vossebanen og Kombitransport Oslo-Bergen gi bety bedre betingelser for næringslivet gjennom kortere framføringstid og mulighet for å kjøre lenger godstog på strekningen.

De mest omfattende prosjektene på strekningen, Fellesprosjektet Fre16/Ringeriksbanen og Fellesprosjektet Arna-Stanghelle, er imidlertid to av de store infrastrukturprosjektene med oppstart i første NTP-periode regjeringen har sett seg nødt til å utsette. Den pressede økonomiske situasjonen Norge er i, i dag, gir ikke tilstrekkelig handlingsrom til å sette i gang to så store prosjekter nå, som også vil legge beslag på store deler av samferdselsbudsjettet i mange år fremover.

SPØRSMÅL NR. 254**Innlevert 28. oktober 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 7. november 2022 av statsminister Jonas Gahr Støre****Spørsmål:**

Vil statsministeren sørge for at det gode fransk-norske samarbeidet om skoler fortsetter innenfor forutsigbare og langsiktige rammer, og vil han ta initiativ ovenfor franske myndigheter for å finne en langsiktig løsning for Den franske skolen i Oslo og den norske seksjonen ved Lycée International de Saint-Germain-en-Laye i Paris?

BEGRUNNELSE:

Representanten er kjent med Statsministerens engasjement og kjærlighet for det franske. Det brede og gode samarbeidet mellom Norge og Frankrike innenfor utdanning, forskning, innovasjon, næringsliv og kultur har tjent Norge godt. Gjennom en rammeavtale for dette inngått i Rouen i 2018 forplikter partene seg til å fremme og oppmuntre til styrking av tette og langsiktige kontakter og samarbeid mellom norske og franske institusjoner innen utdanning og yrkesopplæring, både offentlige og private.

I forslaget til statsbudsjett for 2023 har regjeringen foreslått å avvikle støtten til den norske seksjonen ved Lycée International de Saint-Germain-en-Laye i Paris. Seksjonen utgjør et viktig skoletilbud for norske barn i Frankrike. Morsmålsundervisningen elevene får på skolen dekker blant annet et behov hos norske familier som bor midlertidig eller permanent i Paris-området, blant annet i tilknytning til internasjonale organisasjoner som OECD, IEA og UNESCO. Dette er blant annet understreket i et brev fra Norges ambassadør til Frankrike, Niels Engelschiøn.

Samtidig har Den franske skolen i Oslo, Lycé Francais d'Oslo, behov for støtte som følge av at leieprisene deres økte dramatisk etter en planlagt renovering. Skolen følger av en inngått avtale mellom Norge og Frankrike som innebærer at Norge gir et årlig tilskudd til Den franske skolen i Oslo, mot at Frankrike legger til rette for opplæring av lærlinger fra Norge i Frankrike.

Svar:

Norge og Frankrike har et nært og godt samarbeid på mange viktige områder, blant annet innenfor utdanning og forskning. Det kommer blant annet til uttrykk gjennom rammeavtalen vi har inngått om samarbeid innen utdanning og forskning, som representanten Melby viser til.

Tilskuddet til Den franske skolen i Oslo er en del av dette utdannings samarbeidet. De siste seks årene er til-

skuddet mer enn tredoblet, fra 10,2 mill. kroner i 2016 til 32,6 mill. kroner i 2022. I et stramt budsjettforslag for 2023, der mange tilskuddsmottakere får kutt i sine tilskudd, har regjeringen prioritert å prisjustere tilskuddet til skolen, slik at det øker videre til 33,6 mill. kroner.

Regjeringen er kjent med at den Den franske skolen får økte husleiekostnader i forbindelse med at lokalene på Frogner i Oslo skal renoveres. Regjeringen er opptatt av at Den franske skolen skal ha et godt grunnlag for videre drift, og vurderer tilskudds nivået i arbeidet med de årlige statsbudsjettene.

Lycée International de Saint-Germain-en-Laye er en fransk skole i Frankrike med norske elever. Elevene ved skolen får i de fleste fag opplæring etter franske læreplaner. I tillegg får elevene ved den norske seksjonen av skolen opplæring etter norske læreplaner i fagene norsk, samfunnsfag, historie og KRLE. Skolen mistet sin godkjenning etter privatskoleloven, og dermed retten til statstilskudd, fra skoleåret 2016-17. Bakgrunnen var at det ved tilsyn ble funnet flere brudd på privatskoleloven. Stortinget bevilget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2016 likevel et ulovfestet særtilskudd til skolen.

Privatskoleloven gir hjemmel til å godkjenne norske private skoler i utlandet. Godkjenning etter privatskoleloven bidrar til å sikre kvaliteten på opplæringen, blant annet ved at skolene følger norske læreplaner og har norsk som undervisningsspråk.

Statlig finansiering av skoler uten godkjenning kan undergrave formålet med regelverket. Det er bakgrunnen for at regjeringen foreslår å avvikle tilskuddet til Lycee International de Saint Germain-en-Laye fra skoleåret 2023-24.

Det er mange norske barn som går i ordinær skole og følger lokale læreplaner i utlandet, men det er bare undervisningen ved Lycée International de Saint-Germain-en-Laye som finansieres av norske myndigheter. Norske elever i utlandet kan imidlertid søke opptak ved nettskoler som tilbyr kompletterende undervisning i norsk, samfunnsfag og KRLE. Tilskudd til slik undervisning gis over Kunnskapsdepartementets budsjett, og norske elever i Paris kan benytte seg av ordningen på lik linje med norske elever andre steder i verden.

SPØRSMÅL NR. 255**Innlevert 28. oktober 2022 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 7. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Var barne- og familieministeren klar over at UDI ikke gir offentlige myndigheter beskjed om at barn kommer til Norge på familiegjenforening, og hva vil hun gjøre for å forhindre at det i fremtiden bor mange "spøkelsesbarn" rundt om i landet?

BEGRUNNELSE:

Bergens Tidene omtalte denne uken at Statsforvalteren i Vestland fant alvorlige mangler i barnevernets oppfølging av en syv år gammel gutt som ble funnet mishandlet. Gutten kom til Norge i juni gjennom familiegjenforening, men UDI varsler verken kommunen eller andre offentlige tjenester om at de har godkjent familiegjenforening.

Det å legge alt ansvaret over på forelder(e)s skuldre i slike saker er ikke forsvarlig. Det å finne ut av det offentlige irrganger når du kanskje er ny i landet er ikke lett. En konsekvens kan da være at det bor barn rundt i landet som ingen vet om. Og da har vi heller ingen mulighet til å gi disse barna opplæring, helsetjenester eller annen hjelp når de trenger det. I et barns besteperspektiv håper jeg statsråden vil gå grundig inn i denne problemstillingen sammen med andre berørte departementer.

Svar:

Spørsmålet til barne- og familieministeren er overført til meg, som ansvarlig statsråd for Utlendingsdirektoratet og utlendingsregelverket. Jeg viser til mine svar på spørsmål nr. 252 og 268 til skriftlig besvarelse fra hhv. stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt og Silje Hjemdal. Spørsmålene er overlappende, og jeg gir derfor likelydende svar på alle tre.

For regjeringen er det en prioritet å bekjempe vold i nære relasjoner og vold mot barn. Én side av dette er å sikre at barn fanges opp av myndighetene og ikke går «under radaren» etter ankomst i Norge. Når det gjelder barn som kommer til Norge i familiegjenforening, ser vi nå på hvilke tiltak som kan være aktuelle å gjennomføre for å sikre at dette ikke skjer.

I de aller fleste tilfeller vil foreldre selv ta kontakt med norske myndigheter når det kommer et barn i familiegjenforening til Norge, enten for å få utløst rettigheter til barnet (f.eks. helsetjenester og skole- eller barnehageplass) eller for å be om bistand ved behov. Dette ble også gjort i saken som ble omtalt i Bergens Tidende 26. oktober i år.

Jeg er ikke kjent med hvor mange barn som kan ha kommet til Norge på familiegjenforening uten at myndighetene på noen måte har fanget det opp, men det er etter det jeg har fått opplyst grunn til å tro at omfanget er svært lite. Underliggende etater har ikke meldt inn at dette er et problem til Barne- og familiedepartementet eller Justis- og beredskapsdepartementet. Jeg nevner at dette heller ikke var tilfellet i noen av de to sakene som Statsforvalteren i Vestland har opprettet tilsynssaker mot barneverntjenesten i Bergen om; begge disse sakene ble varslet til barnevernet – den ene ca. én måned etter barnets ankomst til Norge (av forelder(e) selv), og den andre over ett år før barnet ble innlagt på Haukeland.

De to tilsynssakene i Bergen har imidlertid gjort oss mer oppmerksomme på at det kan være en risiko for at barn kan komme til Norge i familiegjenforening, uten at dette fanges opp av relevante norske myndigheter. Det vil regjeringen søke å forhindre. Som nevnt, har vi allerede satt i gang et arbeid med å undersøke aktuelle tiltak her, nærmere bestemt om det bør innføres en form for varslingsordning fra utlendingsmyndighetene til kommunene om disse sakene. Det er for tidlig å si noe nærmere om hvordan en slik ordning kan se ut.

For ordens skyld nevner jeg at utlendingsmyndighetene uansett i dag har en meldeplikt overfor barneverntjenesten iht. barnevernloven, blant annet når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli mishandlet eller utsatt for alvorlig omsorgssvikt. Denne meldeplikten er også nedfelt i utlendingsforskriften.

SPØRSMÅL NR. 256**Innlevert 28. oktober 2022 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 7. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Det synes å vera ueinighet mellom departementet og NHO luftfart om kva som er ein normalsituasjon for flytrafikken.

Kva informasjon sit departementet på som NHO ikkje har tilgang til, ettersom departementet no meiner ein er tilbake på normalt nivå?

GRUNNGJEVING:

På svar på spørsmål frå underteikna svarar statsråden mellom anna som følger:

«Det mellombelse pandemirelaterte flyrutekjøpet på ruta Stord–Oslo i 2021 vart gjennomført utanfor dei normale prosedyrereglane for flyrutekjøp. Dette var grunngjeve med at me sto i ein krisesituasjon som ein ikkje kunne sjå kome då reglane vart utforma. I ein normalsituasjon, som no, kan eit slikt mellombels flyrutekjøp vanskeleg forsvarast.»

Frå NHO luftfart sitt høyringsinnspel til komiteen:

Hittil i år (per september) har flytrafikken gått ned med 22 % sammenholdt med 2019. Av dette er tilbakegangen hele 27 % for internasjonale reiser og 14 % for innenriks reiser. Redusert omsetning for flyselskapene i det norske markedet forventes å kunne utgjøre om lag 7 milliarder kroner for hele 2022, sammenholdt med 2019-nivå. Den økonomiske bråstoppen i 2020 skyldes pandemien og de smittevern- og reiserestriksjonene som myndighetene iverksatte for å slå ned virusutbruddet. Effekten av krigen i Ukraina setter nå sitt dystre preg på luftfarten, før bransjen er i nærheten av å hente seg inn etter pandemien. Den nye krisen overlapper den gamle.

Flyselskapene har så langt overlevd gjennom betydelig nedskalering av virksomheten, samt gjennom låneopptak og ny kapital fra eiere. Det forventes nå et vesentlig nedjustert flyrutetilbud både i norsk innenriks og det internasjonale markedet for den kommende vinterperioden. Flyselskapene har så langt i år hatt betydelige økonomiske tap, og det er et godt stykke frem til lønnsom drift. Store deler av bransjen er finansielt svak og spesielt sårbar for etablering av konkurrerende flyselskap fra andre land med lavere kostnadsnivå og gunstigere lønns- og ansettelsesvilkår.

Avinor har i sine prognoser for 2023 lagt til grunn en trafikkreduksjon på omtrent 10 % sammenholdt med 2019-nivå. Det er dermed ennå et stykke frem til den "nye normalen". Til tross for ettervirkningene av pandemien og konsekvensene av krigen i Ukraina, foreslår regjeringen i statsbudsjettet for 2023 tiltak som vil ytterligere svekke rammebetingelser og konkurransekraft for norsk luftfart. Dette er bekymringsfullt.

Svar:

Representanten viser i grunngjevinga for spørsmålet til eit utdrag frå NHO Luftfart sitt høyringsinnspel til komiteen. NHO Luftfart seier i utdraget at den økonomiske bråstoppen i 2020 kom av pandemien og dei smittevern- og reiserestriksjonane som myndighetene sette i verk for å slå ned virusutbrotet. Dei siste smitteverntiltaka vart fjerna 12. februar 2022.

Med normalsituasjon i luftfarten, meiner såleis at styresmaktene ikkje lenger pålegg restriksjonar som direkte eller indirekte innskrenkar verksemda.

SPØRSMÅL NR. 257**Innlevert 28. oktober 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 7. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til at også straffeloven § 185 (2) bokstav d, vil inngå i den varslede vurderingen av lov-

endringer i forlengelsen av Ytringsfrihetskommisjonens utredning?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nummer 2972 (2021-2022) av 22.09.22 og statsrådets svar på spørsmålet av 29.09.22. Temaet for spørsmålet var revisjon av straffeloven § 185 og spørsmålet var foranlediget av Høyesteretts dom av 08.09.22. Statsråden viser i sitt svar til Ytringsfrihetskommisjonens utredning – NOU 2022: 9 – og at det vil være hensiktsmessig å vurdere endringer i straffeloven § 185 som ledd i oppfølgingen av utredningen.

Det vises videre til Høyesteretts dom av 30.09.22, hvor lagmannsrettens domfellelse for overtredelse av straffeloven § 185 ble opprettholdt. Saken gjaldt domfellelse for hatefulle ytringer på bakgrunn av kjønnsidentitet – straffeloven § 185(2) bokstav d. Spørsmålsstiller mener den nylig avsagte dommen reiser flere prinsipielt viktige problemstillinger om anvendelsesområdet for straffeloven § 185 og at flere av de momenter som det ble pekt på i begrunnelsen for spørsmål 2972 (2021-2022) gjør seg gjeldende også for denne dommen. Det bes på denne bakgrunn om en bekreftelse på at også rekkevidden av straffeloven § 185(2) bokstav d, vil bli behandlet ved den varslede vurderingen av lovendringer i forlengelsen av Ytringsfrihetskommisjonens utredning.

Svar:

Innledningsvis vil jeg vise til mitt svar på representantens spørsmål nr. 15:2972 besvart 29.09.2022.

«Kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk» ble i desember 2020 inkludert som diskrimineringsgrunnlag i flere bestemmelser i straffeloven, inkludert straffeloven § 185

om hatefulle ytringer, jf. bestemmelsens annet ledd bokstav d. Endringen ble begrunnet med at personer med en kjønnsidentitet eller et kjønnsuttrykk som bryter med omgivelsenes forventninger, er en særlig utsatt minoritetsgruppe. Forslaget om å inkludere «kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk» som diskrimineringsgrunnlag i straffeloven fikk bred støtte i høringen og i Stortinget.

En undersøkelse av befolkningens holdninger til lhbtqi-personer gjennomført på oppdrag fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet i 2022 viser at negative holdninger til personer med andre kjønnsidentiteter og -uttrykk enn kjønn de ble tildelt ved fødsel, dessverre fortsatt er forholdsvis utbredt. For eksempel hadde 18 prosent av de spurte negative holdninger til personer som ikke ser på seg selv som hverken kvinne eller mann. 15 prosent hadde negative holdninger til personer som noen ganger kler og oppfører seg som en av det andre kjønn. Dette peker i retning av at denne gruppen fortsatt har behov for et strafferettslig diskrimineringsvern.

Det fremgår av NOU 2022: 9 at Ytringsfrihetskommisjonen ikke har foreslått endringer i de ulike diskrimineringsgrunnlagene i straffeloven § 185. Kommisjonen forslag går ut på å gjøre bestemmelsen mer forståelig og å tydeliggjøre hva som faktisk er straffbart.

Jeg forventer derfor ikke at høringen av Ytringsfrihetskommisjonens utredning vil foranledige en ny vurdering av «kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk» som en del av diskrimineringsgrunnlagene i bestemmelsen, og det foreligger heller ikke ellers noen planer om en slik vurdering. Men det er viktig at vi sikrer at lovverket virker etter lovgivers intensjon.

SPØRSMÅL NR. 258

Innlevert 28. oktober 2022 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland

Besvart 4. november 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Jeg viser til Innst. 224S (2021-2022) og ber om svar på når, og på hvilken måte, statsråden vil komme tilbake til stortinget med forslag om tiltak for å forhindre drukningsulykker som er knyttet til yrkesulykker til havs og drukning i en bredere forstand?

Svar:

Norske skip og fartøy skal være gode, seriøse og trygge arbeidsplasser. Tidligere i år ga jeg derfor Sjøfartsdirektoratet i oppdrag å utarbeide et faglig grunnlag knyttet til etablering av en nullvisjon for fiskeflåten, samt en vurdering av om nullvisjonen bør bygges ut slik at næringsfartøy generelt omfattes. På fritidsbåtområdet er det allerede etablert en nullvisjon, og det er også utarbeidet en handlingsplan som løper fra 2019-2023. Direktoratet ble

derfor også bedt om å vurdere om nullvisjonen knyttet til fritidsbåter bør omfattes i det videre nullvisjonsarbeidet. Videre ble Stortingets vedtak nr. 481, i tilknytning til behandlingen av Dokument 8:86 S (2021-2022) og Innst. 224 S (2021-2022), oversendt Sjøfartsdirektoratet, og direktoratet ble bedt om å se hen til vedtaket i arbeidet med det faglige grunnlaget for etablering av en nullvisjon.

Sjøfartsdirektoratets faglige innspill til hvordan en nullvisjon i sjøfarten bør innrettes og hvem den bør omfatte, er mottatt av departementet og er under behandling. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Jeg gjør også oppmerksom på at Sjøfartsdirektoratet jobber kontinuerlig med sikkerhet til sjøs, gjennom blant annet tilsynsaktivitet og holdningsskapende arbeid.

SPØRSMÅL NR. 259

Innlevert 28. oktober 2022 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland

Besvart 7. november 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan jeg be statsråden redegjøre for hvordan SMB-bedriftene skal dokumentere sine utslippskutt, om hvorvidt bedrifter som ligger nært grensen på 55 prosent ikke er kvalifisert til å søke på ordningen, og videre om dette kravet kun skal gjelde denne ordningen eller om statsråden vil finne nye kriterier for andre tilskuddsordninger?

BEGRUNNELSE:

Viser til VG sak fra 7. oktober om budsjettet hvor statsråden forklarer regjeringens satsing på grønn omstilling. Det kommer frem at 1,2 milliarder kroner er øremerket fra eksisterende tilskudds- og lånerammer for å fortgang i det grønne skiftet. 900 millioner av disse kommer fra eksisterende lånerammer i Innovasjon Norge, og skal benyttes til grønne vekstlån til bedrifter som kutter utslipp med minst 55 prosent, ifølge statsråden.

Det er mange uavklarte spørsmål knyttet til vurderingene som skal legges til grunn for hvilke bedrifter som vil kunne kvalifisere for denne ordningen, med regjeringens forslag.

Svar:

I forslag til statsbudsjett for 2023 foreslår regjeringen å omprioritere deler av midlene i det næringsrettede virkemiddelapparatet til en grønn nærings- og eksportomstillingsspakke. Som del av denne pakken foreslår regjeringen å øke øremerkingen til Grønne vekstlån, slik at Innovasjon Norge kan tilby flere lån til grønne prosjekter.

Grønne vekstlån i Innovasjon Norge er en målrettet ordning som skal premiere bedrifter som gjør klimavennlige investeringer, i tråd med miljømål 1 i EUs taksonomi (begrense klimaendringene). Ordningen skal bidra til å

øke tempoet på grønn omstilling i næringslivet og bidra til at Norge reduserer klimagassutslippene med 55 prosent innen 2030. Lånet skal utløse privat kapital og gi gunstige betingelser til bedrifter med klimavennlige investeringer.

Når det søkes om Grønne vekstlån må omfanget av klimagassreduksjoner som følger av prosjektet beskrives. Det er altså ikke slik, som representanten skriver, at bedriften må dokumentere sine utslippskutt, men det er krav om at prosjektet det søkes om støtte til må bidra til en reduksjon i utslipp. Bedriftene som er aktuelle for denne låneordningen vil som regel ha relevant kompetanse på klima- og miljøteknologi, og vil dermed også ha grunnlag for å dokumentere og rapportere på virkningene av prosjektene de søker støtte til. Videre vil også Innovasjon Norge tilby veiledning i dette.

I dag er det kun for Grønne vekstlån det stilles krav om at prosjektet vurderes mot miljømål 1 i EUs taksonomi, mens det også er krav om klima- og miljøeffekter i andre ordninger, som Grønn plattform og Miljøteknologiordningen.

I forslag til statsbudsjett for 2023 vises det til at Regjeringen vil innføre et hovedprinsipp om at prosjekter som mottar støtte gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet skal ha en plass på veien mot omstillingsmålet for 2030 og at Norge skal være et lavutslipps-samfunn i 2050. Prinsippet favner både prosjekter med nøytral effekt og prosjekter med positiv effekt på grønn omstilling og er for eksempel ikke til hinder for å støtte gode prosjekter i petroleumsnæringen. Virkemiddelapparatet skal mobilisere gode prosjekter som bidrar til grønn omstilling eller svarer til andre viktige formål, blant annet relatert til områdene som er pekt ut i regjeringens veikart for et grønt industriløft.

Regjeringen vil etablere en sammenlignbar rapportering om klima- og miljøinnholdet i prosjektene som

får støtte fra det næringsrettede virkemiddelapparatet. Rapporteringen vil basere seg på informasjon i søknader fra bedrifter og forskningsinstitusjoner. Dette arbeidet er påbegynt, men ikke ferdig, og det er for tidlig å si noe om hvordan rapporteringen vil se ut.

Regjeringen og departementet jobber med forenklinger for næringslivet og vil arbeide for at rapportering til myndighetene er så lite byrdefull som mulig. Enkelhet for bedriftene vil bli lagt vekt på også i oppfølgingen av arbeidet med sammenlignbar rapportering om støtte til prosjekter med klima og miljøinnhold.

SPØRSMÅL NR. 260

Innlevert 28. oktober 2022 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 4. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Drosjenæringa opplever framleis at det tek svært lang tid å kvalifisere nye sjåførar. Kø hjå SVV og manglande høve til å få kjøresetel hjå politiet parallelt med teori/praktisk prøve hjå SVV er ein del av årsaka.

Er det framgong i arbeidet med å tillate kjøresetelkandidatane og søke politiet om kjøresetel parallelt med gjennomføring av teoretiske og praktiske prøvar hjå vegvesenet?

GRUNNGJEVING:

I sitt svar til underteikna om same problemstilling, datert 27.06.22 svara mellom anna statsråden slik avslutningsvis: "Representanten Eskeland foreslår som eit tiltak for å redusere den totale ventetida for kjøresetel, å tillate kjøresetelkandidatar å søke politiet om kjøresetel før dei har bestått drosjesjåføreaksamen. Justis- og beredskapsministeren og eg vil vurdere moglegheita for dette nærare."

Vi mottek stadig fortvila meldingar om at det tek svært lang tid å få kvalifisert sjåførar til taxinæringa. Det er kø for å få tatt teoriprøve, deretter må ein stille seg i kø for å få tatt praktisk prøve. Når den er bestått må ein på ny stille seg i kø hjå politiet for å få skrive ut kjøresetel. Det vert vist til eksempel der kandidatar har starta kvalifiseringa i juni, men at ein enno ikkje har motteke endeleg kjøresetel for å kunne kjøre. Det seier seg sjølv at ein misser gode sjåførar til yrket om det skal ta så lang tid, ettersom folk heldigvis vil raskt ut i arbeid om ein står i ein situasjon der ein er arbeidssøkjande. Det vert vidare i svarbrevet vist til at departementet har sett ned eit utval som skal sjå på heilskapleg på det framtidige drosjeregulverket, og at ein rapport skal leveres hausten 2023. Vi vonar likevel at det kan gjerast avbøtande tiltak for den kristiske situasjonen næringa no opplever med sjåførmangel mange stader i landet og at ein ikkje må vente til dette arbeidet er ferdigstilt.

Svar:

Kjøresetelordninga har ein svært viktig funksjon i persontransportbransjen. Kjøresetelordninga sikrar mellom anna at dei som har slik vandel at dei ikkje er skikka til å vere drosjesjåførar ikkje får tilgang til drosjeyrket, og at sjåførane har helse til å køyre drosje på ein trafikksikker måte. Kravet om drosjesjåføreaksamen bidreg til betre kvalitet på tilbodet til passasjerane.

Eg forstår at drosjenæringa er frustrert over ventetida for å få utstedd kjøresetel og verknadene på rekrutteringa til yrket.

I svar på skriftleg spørsmål nr. 2474 frå stortingsrepresentant Eskeland viste eg, saman med justis- og beredskapsministeren, til at me vil vurdere forslaget frå stortingsrepresentanten om å tillate kjøresetelkandidatar å søke politiet om kjøresetel før dei har bestått drosjesjåføreaksamen. Justis- og beredskapsdepartementet har no gjeve Politidirektoratet i oppdrag å vurdere forslaget. Politidirektoratet skal mellom anna beskrive korleis ein kan organisere ei ordning med parallelle søknadsprosessar. Vidare skal dei vurdere dei økonomiske og administrative verknadene av forslaget. Politidirektoratet har frist for å komme med si vurdering 10. desember 2022. Etter denne fristen vil eg, saman med justis- og beredskapsministeren, vurdere vidare oppfølging av saka.

Svaret er utarbeidd i samråd med justis- og beredskapsministeren, som har det overordna ansvaret for kjøresetelforvaltinga.

SPØRSMÅL NR. 261**Innlevert 28. oktober 2022 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 2. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden forsikre bransjen og Stortinget om at de veiprojekt som hadde planlagt oppstart i 2023 vil bli startet opp i 2024, og kan statsråden forsikre om at veiprojekt som er byggeklare i 2024 faktisk får bevilgning til slik oppstart?

BEGRUNNELSE:

I regjeringens forslag til statsbudsjett vil det ikke være oppstart av noen store veiprojekter i 2023. I tillegg blir forberedende arbeider på mange veiprojekt skrinlagt eller forsinket, noe vi blant annet ser på E16 Arna-Voss. Samferdselsministeren har selv indikert at Statens vegvesen sin prioriteringsliste over store og viktige vegprosjekter kan bli endret som følge av at det ikke igangsettes noen nye av disse prosjektene i 2023. Det betyr at det vil bli betydelig forsinkelser / kanselleringer av veiprojekter i 2024 og fremover. Det tegner dessverre et mørkere bilde over horisonten for norsk anleggsbransje og norske entreprenører, og skaper betydelig med usikkerhet for bransjen når de skal vurdere blant annet investeringer, ansettelser og satsinger.

Svar:

Som representanten Stordalen kjenner til er ettårsprinsippet, om at budsjettet vedtas for kalenderåret, et av hovedprinsippene i statsbudsjettet. Jeg kan derfor ikke love noe om hva som kommer i budsjettet for 2024. På side 12 i Prop. 1 S (2022-2033) er det nevnt flere prosjekter som fikk midler til forberedende arbeider i 2022, men der dette ikke videreføres i budsjettforslaget for 2023. Det er presisert at fremdrift i prosjektene vil bli vurdert frem mot statsbudsjettet for 2024.

Jeg er opptatt av å skape mest mulig forutsigbarhet både for transportvirksomhetene, for berørte bransjer og for de som venter på ny å ta i bruk ny vei. Men, det er usikre og krevende tider og det er viktig med en balansert og ansvarlig politikk. Regjeringen vil i styringen av samferdselssektoren ta utgangspunkt i at det vil være begrenset rom for vekst i bevilgningene i årene framover. Hovedstrategien vil være å ta vare på eksisterende infrastruktur. Det betyr at drift-, vedlikehold og utbedringer prioriteres, mens det vil være mindre rom for å starte opp store investeringsprosjekt på riksvei enn det som følger av Nasjonal transportplan 2022-2033. Det betyr ikke at vi ikke skal investere i ny vei framover, men at vi i 2023 må holde igjen noe aktivitet slik at vi ikke binder opp for stor andel av budsjettet til dette de neste årene.

SPØRSMÅL NR. 262**Innlevert 30. oktober 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 9. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at staten v/ SSB ikke overvåker alle dagligvare innkjøp borgerne gjør?

BEGRUNNELSE:

Statistisk sentralbyrå (SSB) har planer om å samle inn betalingsopplysninger gjort med norske bankkort og kvitteringer fra de største dagligvarekjedene.

Staten, representert av SSB bør rett og slett ikke kunne forlange å få fullstendig oversikt over borgernes innkjøps- og matvaner. FrP vil ikke ha et totalt overvåkningsansvar. Rent praktisk ser vi ikke poenget med dette.

Svar:

Statistisk sentralbyrå (SSB) er en faglig uavhengig virksomhet, jf. statistikkloven § 18 (1). Departementet legger i utgangspunktet til grunn at denne uavhengigheten om-

fatter blant annet valg av statistiske kilder og valg av statistiske metoder. SSBs hjemmel til å pålegge opplysningsplikt framgår av statistikkloven § 10. Her heter det bl.a. :

«(1) Enhver skal uten hinder av taushetsplikt og etter pålegg fra Statistisk sentralbyrå gi opplysninger som er nødvendige for utvikling, utarbeiding eller formidling av offisiell statistikk. Plikten gjelder opplysninger om den opplysningspliktige og andre opplysninger som den opplysningspliktige har råderett over. (...) og

(5) Før Statistisk sentralbyrå beslutter å pålegge opplysningsplikt, skal det foreligge en vurdering av nytten ved å få inn opplysningene, veid opp mot omkostningene for den opplysningspliktige og hvor inn- og utgifter til behandlingen anses å være for den opplys-

ningene gjelder. Vurderingen skal offentliggjøres.»

SSB har pålagt fire dagligvarekjeder opplysningsplikt i transaksjonsdata for en begrenset periode. I tillegg ønsker SSB å koble dette med debetkorttransaksjonsdata som NETS er ilagt å rapportere. Dataene er blant annet ment å gå til forbedret forbruksstatistikk og ny kostholdsstatistikk.

NETS og to av dagligvarekjedene som er pålagt opplysningsplikt for transaksjonsdata har påklaget vedtaket, og at SSB har opprettholdt sitt vedtak. Finansdepartementet har nå klagene til behandling.

Departementet vil gjøre en selvstendig, grundig og helhetlig vurdering av spørsmålet. Jeg kan ikke forskut- tere utfallet av klagebehandlingen nå.

SPØRSMÅL NR. 263

Innlevert 30. oktober 2022 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 3. november 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvordan ser statsråden på muligheten for å bidra med for eksempel salg av LNG til Moldova?

BEGRUNNELSE:

Den Russiske invasjonen av Ukraina påvirker hele verden. Som en av konsekvensene står store deler av Europa i en energikrise. Ukrainas nabo Moldova står i første linje i møte med et aggressivt Russland, og kjøpte før krigen all sin gass fra nettopp Russland. Moldova må ikke bare håndtere den konstante trusselen om invasjon, de står overfor den verste energikrisen i landets historie. Fra september i fjor til juni i år har energiprisen i Moldova femdoblet seg. Moldovas utenriksminister Nicu Popescu har formidlet Moldovas bekymring for fremtiden. Det er derfor svært forståelig at Moldova ønsker å kjøpe LNG fra Europa og energinasjonen Norge. Krisen Moldova står i truer med å destabilisere landet. Regjeringen varslet før helgen at de ønsker å støtte Moldova økonomisk.

Svar:

Regjeringen deler representantens bekymring for situasjonen i Moldova. Moldova er et lite land med relativt få ressurser som er satt under stort press. Moldova er havnet i en akutt energikrise som følge av Russlands manipuler-

ing av landets tilgang på gass og elektrisitet. Krisen slår hardt inn for Moldovas befolkning og truer med å destabilisere den politiske situasjonen i landet. Statsministeren snakket fredag 28. oktober med Moldovas statsminister Natalia Gavrilita. Under samtalen meddelte statsministeren at Norge vil støtte Moldova med 100 millioner kroner for å avhjelpe krisen i landet. Pengene vil gis via Verdensbanken, og kommer i tillegg til 50 millioner kroner som ble gitt i vår.

Slik norsk petroleumsvirksomhet er organisert, er det selskapene som er rettighetshavere i utvinningstillatelser som selger den olje og gass de produserer fra sin norske feltportefølje i markedet på kommersielle vilkår. Statens olje- og gassproduksjon fra SDØE-ordningen avsettes av Equinor sammen med selskapet sin egenproduksjon.

I den grad gasskunder i Moldova og selskaper som produserer gass på norsk sokkel ønsker å inngå gasskontrakter så står de fritt til det. Jeg legger imidlertid ikke opp til en politikk der petroleumsselskaper på norsk sokkel pålegges å tegne kontrakter om gassleveranser til Moldova.

Det aller viktigste Norge kan bidra med for å avhjelpe energisituasjonen i Europa, og som også jeg ønsker å bidra til, er å legge til rette for å opprettholde en høy produksjon av gass fra Norge også fremover.

SPØRSMÅL NR. 264**Innlevert 30. oktober 2022 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 7. november 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva vil kostnaden være for å opprettholde støtten til ESA på samme nivå, per år, fra 2023 til 2027?

BEGRUNNELSE:

Den europeiske romorganisasjonen ESA (European Space Agency), som Norge har vært fullt medlem av siden 1987, opererer med et todelt bidrag fra medlemsstatene.

Den ene delen er en obligatorisk medlemskontingent, gitt ut fra hvert lands nasjonalinntekt. Denne dekker ESAs romforskningsprogram og fellesutgifter. I 2022 er det samlede obligatoriske bidraget fra alle medlemslandene 850 mill. EUR.

Den andre delen er bidrag til en rekke frivillige programmer, hovedsakelig anvendte og industrirettede, innenfor bl.a. jordobservasjon, telekommunikasjon, teknologi, navigasjon, romtransport, bemannet romvirksomhet og romovervåking for sikkerhet. Ettersom landene har ulike interesser knyttet til programområdene, kan deltakerandelen i hvert program differensieres etter eget ønske. For de fleste medlemsland er bidraget til de frivillige programmene minst i samme størrelsesorden som bidraget til det obligatoriske programmet. Industrien i hvert medlemsland får utviklingskontrakter lik det landet legger inn.

Nå foreslår regjeringen å kutte bidragets frivillige del, noe bransjen selv har vært klare på at vil svekke både norsk næringsvirksomhet og forskning knyttet til romfart. Sett i lys av de siste års satsing hos mange bedrifter, samt satsingen på Andøya, kan dette få større konsekvenser enn statsbudsjettet gir inntrykk av.

Svar:

Jeg tar utgangspunkt i at spørsmålet gjelder ESAs valgfrie, industrielle (industrirettede) programmer. Det er ingen endringer med tanke på ESAs obligatoriske programmer. Regjeringen har foreslått 45 millioner euro i forpliktelser til ESAs valgfrie, industrielle programmer for perioden 2023-2030.

Forslaget innebærer en reduksjon i forpliktelsene på 116 mill. euro for perioden 2023-2030, sammenliknet med programperioden for 2020-2028, der Norges forpliktelse er på 161 mill. euro. Alle våre eksisterende forpliktelser til ESAs programaktiviteter fra tidligere ministerråds-møter opprettholdes. De eksisterende forpliktelsene fases

gradvis ut mot 2028, slik at det blir lavere utbetalinger i de kommende årene.

Regjeringen prioriterer innen bevilgningsforslaget på romvirksomhet tiltak nasjonalt og gjennom ESA for å styrke nasjonal kapasitet til satellittbasert havovervåking. Det er en utfordrende sikkerhetspolitisk situasjon i Europa som også angår Norge.

Jeg vil avslutningsvis minne om regjeringens ambisjoner innen romvirksomhet i Hurdalsplattformen, der vi går inn for å:

- «Satse på romindustrien, blant annet gjennom aksen Andøy–Narvik–Tromsø–Svalbard. Vi vil arbeide for et nasjonalt senter for jordobservasjon i Tromsø og et nasjonalt innovasjonssenter for rombasert virksomhet på Andøya, og utnytte næringspotensialet i at Andøya Spaceport nå realiseres.»

- «Legge til rette for en komplett norsk industriell verdikjede for rombasert infrastruktur og tjenester for småsatellitter.»

Dette er ambisjoner regjeringen fremdeles har. Satsingen er godt i gang gjennom bygging av Andøya Spaceport, den foreslåtte satsingen på ESAs valgfrie industrielle programmer og den nasjonale satsingen på utvikling av satellittbasert havovervåking.

SPØRSMÅL NR. 265**Innlevert 30. oktober 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 4. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

I Næringsdepartementet sin budsjettproposisjon for 2023 står det å lese at "Regjeringen vil sørge for at sjømat vektlegges sterkere når ernærings- og matpolitikk utformes".

Sidan det neppe er eit mål for Regjeringa at folk skal ete meir samla sett - kva typar mat vil bli vektlagt svakare når ernærings- og matpolitikken utformast, for å gje rom til at sjømat blir vektlagt sterkare?

Svar:

Eg vil takka for spørsmålet frå representanten Alfred Jens Bjørlo om kosthald.

Eit sunt kosthald er viktig for helsa. Noreg har forplikta seg til bærekraftsmålet om å redusera for tidleg død som skuldast ikkje-smittsame sjukdomar som diabetes type 2, kreft, kols og hjarte/karsjukdomar med ein tredel innan 2030 samanlikna med 2015. For tidleg død er definert som død før fylte 70 år. Ein av dei viktigaste risikofaktorane for desse sjukdomane er usunt kosthald. Overvekt og fedme er ein sjølvstendig helsetrussel. Mellom 15 og 20 prosent av barna i Noreg har overvekt eller fedme og dette aukar mot slutten av tenåra. Vidare er om lag 25 prosent av menn og 20 prosent av kvinner i aldersgruppen 40-49 år har fedme (HUNT/Tromsø).

Regjeringa har mål om at nordmenn et i tråd med kostråda frå Helsedirektoratet.

Helsestyresmaktene tilrår eit variert kosthald med mykje grønnsaker, frukt og bær, grove kornprodukt og fisk, og avgrensa mengder omarbeidd kjøtt, raudt kjøtt, salt, sukker og metta feitt. Det er stort samsvar mellom eit kosthald som blir tilrådd for å fremje helse, og eit kosthald som er meir berekraftig.

Helsedirektoratet sine kostråd er basert på dei nordiske ernæringsanbefalingane (NNR). Desse er vitenskapelig dokumenterte tilrådingar utarbeidd frå eit reint helseperspektiv. Nordisk ministerråd skal fram mot juni 2023 revidere desse felles nordiske tilrådingane. Tilrådingane er det faglege grunnlaget for dei offisielle nasjonale kostråda i dei nordiske landa og kjem også denne gongen primært til å bli utarbeidd frå eit helseperspektiv. Men berekraft vil i sterkare grad bli inkludert i ernæringstilrådingane der det er tilstrekkeleg vitenskapleg dokumentasjon.

Undersøkingar av det norske kosthaldet viser at det er for lågt inntak av grønnsaker, frukt, bær, grove kornprodukt og fisk. Vidare at det er for høgt inntak av salt, tilsett sukker og metta feitt. Det er store sosiale skildnader i kosthaldet, og skildnader mellom kvinner og menn. Mellom

anna er det heile 25 % av vaksne menn som et dobbelt så mykje raudt kjøtt som tilråda. Særleg barn og unge har for høgt inntak av tilsett sukker. Dette kjem særleg frå sukra drikke som brus, godteri og kjeks/kaker. Kjeldene for metta feitt er særleg feite mjølkeprodukter og kjøtt.

Det er store variasjoner i kosthaldet mellom ulike individ og grupper, men for at befolkningen som heilhet skal ete meir i samråd med kostråda frå Helsedirektoratet – må dei aller fleste ete meir fisk, grove kornprodukt, frukt og grønnsaker, og avgrense inntaket av raudt og omarbeidd kjøtt. Særleg barn og unge bør redusera inntaket av søt drikke og godteri. Dette er utgangspunktet for myndighetenes arbeid med å forbetre kostholdet.

I arbeidet med å nå desse måla har vi mellom anna inngått ei intensjonsavtale med matvarebransjen. Eit av måla i denne avtalen er å samarbeida om å auka inntaket av fisk, grove kornprodukt, frukt og grønnsaker. Dette arbeidet går under navnet #Merav.

SPØRSMÅL NR. 266**Innlevert 30. oktober 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 7. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva har statsråden gjort for å bedre mobildekningen på togene?

BEGRUNNELSE:

Fremskrittspartiet er imot å bruke pisk for å tvinge folk over på kollektivtransport. Dette da folk flest har forskjellige behov og ønsker. For at flere skal velge kollektivtransport så bør det gjøres ved å gjøre kollektivtransporten enda mer attraktiv. Et problem på jernbanen er at mobilnettet flere steder er så dårlig at det vanskeliggjør det å arbeide på toget. Det at det ofte er tilbud om wifi av varierende kvalitet vil ikke kunne erstatte behovet for god mobildekning. Jeg ber derfor statsråden om å redegjøre for hva regjeringen har gjort og hva de vil gjøre for å bedre mobildekningen på togstrekningene.

Svar:

Stortingsrepresentanten har helt rett i at bedre og mer stabil mobildekning ombord i togene vil gjøre jernbanen enda mer attraktiv som transportmiddel, både for arbeidspendlere og fritidsreisende. Derfor satses det nå mye på dette området, både i form av tiltak i togene og langs jernbanen.

I togene handler det om å bedre mobildekningen til de reisende på strekninger og i tunneller som allerede har dekning langs sporet. Dette gjøres ved å installere og vedlikeholde mobilforsterkere i togene som fanger opp signalene på utsiden, forsterker disse og sender dem ut igjen som tradisjonell mobildekning inne i toget. Dette er en teknologisk løsning som vurderes som bedre og mer stabil enn en WiFi-løsning. I samarbeid med Jernbanedirektoratet har Norske tog derfor inngått en avtale om installasjon og overvåking av nye mobilforsterkere i eldre togsett. I løpet av 2023 vil de fleste togsettene ha fått moderne mobilforsterkere som gjør det mulig for de reisende å streame video og bruke nettet til jobb og underholdning, dersom dekningen på utsiden av toget er tilstrekkelig.

Langs jernbanen skjer det også mye som vil gi bedre mobildekning ombord i togene. Sommeren 2019 gjennomførte Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) den 28. frekvensauksjonen i Norge, der en av frekvenspakkene innebærer å tilby god dekning (frittland) på følgende strekninger:

- InterCity-trianglet (Skien – Oslo S, Lillehammer – Oslo S og Halden – Oslo S)

- Stavanger – Egersund – Kristiansand
- Melhus – Trondheim – Steinkjer
- Flåmsbanen

Telia, som vant denne delen av frekvensauksjonen, utbedrer mobildekningen etappevis, og skal være ferdig innen utgangen av 2025.

Mobildekningen i tunneller er per i dag Bane NORs ansvar. Her er det verdt å nevne at den 20 kilometer lange Blixtunnelen på Follobanen, som åpner nå i desember, er bygget for å kunne ha mobildekning i verdensklasse. Det er også lagt til rette for svært god mobildekning i nye Ulriken tunnel mellom Bergen og Arna.

I 2020 leverte Jernbanedirektoratet en konseptvalgutredning (KVU) for bedre nettdekning langs jernbanen. Basert på denne ble det i Nasjonal transportplan 2022-2033, som Stortinget behandlet våren 2021, satt av opp mot 2,6 milliarder kroner i første seksårsperiode til tiltak for bedre nettdekning. Jernbanedirektoratet har deretter gitt Bane NOR i oppdrag å gjennomføre forprosjektfasen basert på resultatene i KVUen og tilhørende KS1. Forprosjektet skal bl.a. beskrive en utbyggingsplan ut fra hvor behovene er mest prekære og gir størst effekt. Forprosjektet, inklusive KS2, skal være klart i løpet av 2023.

SPØRSMÅL NR. 267**Innlevert 30. oktober 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 3. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil regjeringens forslag om å økte egenandeler i hel-sevesenet og økte priser på medisiner som er på blå resept bidra til at enkelte ikke har råd til forsvarlig helsebehandling i Norge?

BEGRUNNELSE:

Mange mennesker har de økonomisk tøft for tiden. Dette da regjeringen ikke er villig til å ta grep, noe som har ført til historisk høye priser på drivstoff, strøm og mat. Når regjeringen nå i tillegg øker egenandelene i helsevesenet og øker prisene på medisiner vil dette kunne ramme enkelte som fra før av har det trangt økonomisk ekstra hardt. Hvis vi kommer i en situasjon der enkelte dropper å mota helsehjelp da en ikke har råd til det vil det være veldig alvorlig. Det vil sørge for at ikke alle får like muligheter til helsehjelp i Norge.

Svar:

I forslaget til statsbudsjett for 2023 foreslår regjeringen at nytt egenandelstak for frikort blir 3040 kroner, en økning på 119 kroner fra 2022. Det er videre foreslått at egenandeler under taket økes med 3 pst., og for de fleste egenan-

delene vil dette skje fra 1. juli. En slik justering av egenandelstak og egenandeler gjøres stort sett hvert år. I tillegg er prosentsatsen i blåreseptordningen foreslått økt fra 39 til 50 prosent, mens den maksimale egenandelen på 520 kroner per resept vil ligge fast.

Regjeringen vil holde egenandeler på et lavt nivå, slik det står i Hurdalsplattformen. Det har derfor vært viktig å ikke innrette den årlige økningen i egenandelstaket slik at den svekker kjøpekraften i befolkningen. Det betyr at endringen av egenandelstaket og egenandeler i budsjettforslaget er mindre enn lønnsvekstanslaget og om lag på linje med antatt inntektsjustering for pensjonister. Total egenandelsbetaling forblir dermed reelt den samme som for 2022.

For legemidler og medisinsk forbruksmateriell som dekkes av blåreseptordningen foreslås det å heve prosentsatsen. Ved å la den maksimale egenandelen per resept ligge fast, sikrer vi at det kun er de som bruker relativt billige legemidler, og som heller ikke når opp til egenandelstaket og får frikort, som vil få økte utgifter. Det vil først og fremst være brukere med lavt forbruk og/eller lave utgifter til legemidler eller andre tjenester under egenandelstaket som må betale noe mer. Barn under 16 år og minstepensjonister vil fortsatt være unntatt fra egenandelsbetaling i blåreseptordningen.

SPØRSMÅL NR. 268**Innlevert 31. oktober 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 7. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvor mange barn dette kan gjelde i Norge og vil ministeren ta konkrete grep for å hindre at ikke barn som kommer gjennom familiegjenforening ikke forsvinner i systemet?

BEGRUNNELSE:

Den siste tiden har vi lest flere alvorlige saker om grove svikt i barnevernet i Bergen. Jeg har ved flere anledninger

tidligere utfordret ministeren på hva hun vil foreta seg for å sikre at slike feil ikke skjer igjen. Torsdag sist uke kunne vi lese i Bt at UDI ikke varsler kommuner etter andre offentlige tjenester når familiegjenforening for barn er godkjent. Dette vekker stor bekymring da barn kan «forsvinne under radaren» om foreldre ønsker det. Det er selvsagt ikke holdbart, og sårbare barn kan lide stort av at myndighetene ikke tar større ansvar for barn man tar imot til Norge.

Når det er åpnet opp for familiegjenforening, forplikter det også til å sikre at barn ikke forsvinner i systemet. Her forventer undertegnede at barneministeren straks tar grep finner løsninger til det beste for barna sammen med justisministeren. Dagens situasjon er ikke holdbar.

Svar:

Spørsmålet til barne- og familieministeren er overført til meg, som ansvarlig statsråd for Utlendingsdirektoratet og utlendingsregelverket. Jeg viser til mine svar på spørsmål nr. 252 og 255 til skriftlig besvarelse fra hhv. stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt og Tage Pettersen. Spørsmålene er overlappende, og jeg gir derfor likelydende svar på alle tre.

For regjeringen er det en prioritet å bekjempe vold i nære relasjoner og vold mot barn. Én side av dette er å sikre at barn fanges opp av myndighetene og ikke går «under radaren» etter ankomst i Norge. Når det gjelder barn som kommer til Norge i familiegjenforening, ser vi nå på hvilke tiltak som kan være aktuelle å gjennomføre for å sikre at dette ikke skjer.

I de aller fleste tilfeller vil foreldre selv ta kontakt med norske myndigheter når det kommer et barn i familiegjenforening til Norge, enten for å få utløst rettigheter til barnet (f.eks. helsetjenester og skole- eller barnehageplass) eller for å be om bistand ved behov. Dette ble også gjort i saken som ble omtalt i Bergens Tidende 26. oktober i år.

Jeg er ikke kjent med hvor mange barn som kan ha kommet til Norge på familiegjenforening uten at myndighetene på noen måte har fanget det opp, men det er grunn til å tro at omfanget er svært lite. Underliggende etater har ikke meldt inn at dette er et problem til Barne- og familiedepartementet eller Justis- og beredskapsdepartementet. Jeg nevner at dette heller ikke var tilfellet i noen av de to sakene som Statsforvalteren i Vestland har opprettet tilsynssaker mot barneverntjenesten i Bergen om; begge disse sakene ble varslet til barnevernet – den ene ca. én måned etter barnets ankomst til Norge (av forelderen selv), og den andre over ett år før barnet ble innlagt på Haukeland.

De to tilsynssakene i Bergen har imidlertid gjort oss mer oppmerksomme på at det kan være en risiko for at barn kan komme til Norge i familiegjenforening, uten at dette fanges opp av relevante norske myndigheter. Det vil regjeringen søke å forhindre. Som nevnt, har vi allerede satt i gang et arbeid med å undersøke aktuelle tiltak her, nærmere bestemt om det bør innføres en form for varslingsordning fra utlendingsmyndighetene til kommunene om disse sakene. Det er for tidlig å si noe nærmere om hvordan en slik ordning kan se ut.

For ordens skyld nevner jeg at utlendingsmyndighetene uansett i dag har en meldeplikt overfor barneverntjenesten iht. barnevernloven, blant annet når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli mishandlet eller utsatt for alvorlig omsorgssvikt. Denne meldeplikten er også nedfelt i utlendingsforskriften.

SPØRSMÅL NR. 269

Innlevert 31. oktober 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 7. november 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at det fremdeles er lovlig for norske forbrukere å benytte seg av utenlandske spilltilbud på internett?

BEGRUNNELSE:

Nordmenn ligger i verdenstoppen når det kommer til bruk av internett og har svært stor kompetanse i å kjøpe varer og tjenester fra utlandet. Det gjør at forbrukerne velger den type tjeneste og kvalitet som passer best til dem, uavhengig av hvor leverandøren holder til. Dette gjelder

også for pengespill og over halvparten av norske sports- og kasinospill på internett skjer hos utenlandske aktører.

Kulturdepartementet og daværende statsråd Abid Raja bekreftet i 2020 at det «ikke er forbudt å delta i pengespill som ikke har tillatelse i Norge» (Dokument nr. 15:596 (2020-2021)). Dette har også blitt gjentatt av departementet ved en rekke andre anledninger.

Det vises også til Prop 220 L (2020-2021) om pengespill, avsnitt 7.1.4.1 side 47, avsnitt 4, hvor det står:

«Departementet foreslår ikke å innføre et forbud mot å delta i pengespill som ikke har tillatelse.»

Svar:

Etter norsk pengespillov er det forbudt å tilby pengespill uten tillatelse i Norge. Årsaken til dette er de største pengespillene i Norge tilbys innenfor en enerettsmodell. Målet med enerettsmodellen er å kanalisere befolkningens spillelyst inn i ansvarlige spill underlagt offentlig kontroll med strenge ansvarlighetsverktøy. På den måten kan vi forebygge negative konsekvenser av pengespill og begrense omfanget av spilleproblemer til et minimum.

Utenlandske spillselskaper som retter sitt pengespilltilbud mot det norske markedet via internett, har ikke tillatelse etter norsk lov. Det er dermed forbudt å tilby disse spillene til det norske markedet. Til tross for dette, er det ikke forbudt for nordmenn å spille disse spillene. En av årsakene til det, er at vi ikke har sett det som hensiktsmessig å kriminalisere mennesker som kan ha spilleproblemer.

Enerettsmodellen er den modellen som i størst grad er egnet til å ivareta sårbare spillere. Den har også stor

støtte fra frivilligheten, som gjennom sitt arbeid med mennesker med spilleproblemer, har god innsikt i hvilke problem pengespill kan by på og hvilke tiltak som kan begrense negative konsekvenser av pengespill. Enerettsmodellen sikrer at hensynet til sårbare spillere kommer foran hensynet til profitt.

I tillegg er en positiv bieffekt at enerettsmodellen årlig genererer flere milliarder kroner i inntekter til blant annet kultur og idrett. Dersom enerettsmodellen skulle bli erstattet av en såkalt lisensmodell der markedsaktørene ville være kommersielle spillselskaper, slik Fremskrittspartiet tar til orde for, er det først og fremst de med spilleproblemer samt norsk idrett og annen ideell virksomhet i Norge som taper mest.

Jeg vil derfor råde alle nordmenn til ikke å spille hos utenlandske pengespillselskaper. Disse selskapene er ikke underlagt de samme strenge ansvarlighetskravene som spillene til enerettstilbyderne i Norge.

SPØRSMÅL NR. 270

Innlevert 31. oktober 2022 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 7. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ for å styrke ansatte i NAV og andre offentlige servicefunksjoners strafferettslige vern mot vold og trusler?

BEGRUNNELSE:

Det har over tid vært en bekymringsfull utvikling i antallet ansatte i NAV og andre offentlige servicefunksjoner som utsettes for vold og trusler på grunn av stilling. En undersøkelse fra april i år blant Fagforbundets organiserte i NAV, viser at 13 % har opplevd å bli utsatt for vold i forbindelse med stillingen sin og 67 % oppgir å ha mottatt trusler på jobb.

I dag starter rettssaken hvor en person står tiltalt for å ha angrepet to ansatte ved NAV Årstad i Bergen i september i fjor. Resultatet av angrepet er at den ene ansatte ble drept og den andre ble hardt skadet. Saken viser hva som i ytterste konsekvens kan bli resultatet av at ansatte i NAV og andre offentlige servicefunksjoner utsettes for vold på grunn av sin stilling.

Spørsmålsstiller mener dette er en utvikling som ikke kan aksepteres og at det er påkrevd med en kraftig reaksjon fra samfunnet, som tydeliggjør nulltoleranse mot at ansatte i offentlige servicefunksjoner utsettes for vold og trusler på grunn av sin stilling. Det bes derfor om en tilbakemelding på om statsråden vil ta initiativ for å skjerpe straffene for vold og trusler mot ansatte i NAV og andre offentlige servicefunksjoner.

Svar:

Først vil jeg understreke at jeg deler representantens bekymring over utviklingen i antallet NAV-ansatte som utsettes for vold og trusler på grunn av sin stilling. I tillegg til den store påkjenningen det innebærer for den enkelte ansatte å bli utsatt for vold eller trusler, vil slike alvorlige hendelser også kunne ha større samfunnsmessige konsekvenser. Det kan gå utover de ansattes evne og vilje til å fatte vanskelige, men nødvendige beslutninger. Videre kan det virke negativt på evnen til å holde på viktig kompetanse og rekruttere nye medarbeidere.

I straffeloven er offentlige tjenestepersoner gitt et særskilt vern mot vold og trusler gjennom egne straffebestemmelser rettet mot slike handlinger. Formålet bak bestemmelsene er å beskytte offentlige tjenestepersoner i deres myndighetsutøvelse. Det strafferettslige vernet omfatter alle som utøver offentlig myndighet på vegne av stat eller kommune, herunder personer som er ansatt i NAV. I tillegg vil offentlige tjenestepersoner naturligvis være vernet av de alminnelige bestemmelsene i straffeloven om for eksempel voldslovbrudd.

I juni 2020 vedtok Stortinget flere lovendringer som hadde til formål å styrke det strafferettslige vernet for offentlige tjenestepersoner, se Prop. 66 L (2019–2020) kapittel 12. Det ble blant annet innført en ny bestemmelse i straffeloven § 155 a om grov vold, grove trusler eller grovt skadeverk mot offentlig tjenesteperson. Endringen inne-

bar at strafferammen ble hevet fra tre til seks års fengsel for de groveste overtredelsene. Straffeloven § 155 om vold og trusler mot offentlig tjenesteperson ble også utvidet til å omfatte flere typer handlinger. Det er viktig at offentlige ansatte føler trygghet på jobb, og det er viktig og nødvendig at det reageres strengt mot straffbare handlinger som rammer offentlige ansatte.

Samlet sett mener jeg at offentlige tjenestepersoner, herunder ansatte i NAV, allerede har et sterkt strafferettslig vern mot vold og trusler på grunn av sin stilling. En ytterligere innskjerping fremstår i utgangspunktet ikke som et egnet virkemiddel for å forebygge og forhindre slike handlinger. Før man eventuelt vurderer en heving av strafferammene, bør man etter mitt syn se nærmere på andre tiltak som kan bidra til å forebygge volds- og truselhendelser.

SPØRSMÅL NR. 271

Innlevert 31. oktober 2022 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 8. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener statsråden at politiet fortsatt skal ha en rolle i rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid og avdekking av narkotikabruk?

BEGRUNNELSE:

Det vises til reduksjonen i antall saker som omhandler bruk og besittelse av narkotika det siste året. Nedgangen kommer til tross for en lang rekke oppslag i lokale medier om bekymring for økt bruk av narkotika blant ungdom. Bekymringen kommer fra lærere, politi, helsesykepleiere, SLT-koordinatorer, lokalpolitikere og de unge selv. Samtidig sier lokalt politi at de mangler virkemidler for å gripe inn.

Riksadvokaten har undersøkt om politiet har endret praksis i tråd med gjeldende føringer. Rapporten vil foreligge i løpet av høsten. Tilgjengelige tall tyder imidlertid på at politiet i liten grad avdekker bruks- og besittelsesaker, som er inngangen til de nyopprettede rådgivende enhetene for narkotikasaker i kommunene.

Stortinget har bevilget 200 millioner til disse enhetene, men vi hører for eksempel fra Trondheim at de ikke har fått henvist én eneste person siden den ble opprettet. Det hjelper lite om kommunene bygger opp et rådgivningsapparat dersom ingen blir kanalisert inn.

Spørsmålsstiller mener at vi ikke kan vente på Regjeringens forebyggings- og behandlingsreform mens denne situasjonen får utvikle seg. Det er behov for tydelige politiske signaler om politiet skal spille en avdekkende rolle, hvordan de skal utøve denne rollen i tråd med gjeldende regler, og hvilke regelendringer det er nødvendig å gjennomføre for å styrke politiets avdekkende rolle i påvente av reformen.

Svar:

Innledningsvis vil jeg også vise til mitt svar på spørsmål nr. 277 fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson.

Politiet har, og skal fortsatt ha, en viktig rolle i å bekjempe ulovlig rusbruk blant ungdom. Politiets innsats skjer både i straffesakssporet og i det forebyggende sporet. Det er viktig at politiet, sammen med andre etater, har virkemidler for å kunne forbygge og avdekke rusbruk blant barn og unge.

Å hindre at barn – og unge begynner med narkotika er svært viktig, da slikt misbruk får store konsekvenser for enkeltmennesker, pårørende og samfunnet. Da må politiet, sammen med andre etater, ha gode virkemidler for å forbygge slikt misbruk.

Barn og unge er en særskilt prioritert målgruppe i politiets forebyggende arbeid. Dette er fremhevet i politiets

strategi for forebygging «Forebygging som politiets hovedstrategi 2021–2022». Som en del av forebyggings- og behandlingsreformen for rusfeltet skal regjeringen fremme et nasjonalt program for rusforebyggende arbeid blant barn og unge.

Regjeringen vil komme tilbake til en omtale av politiets samlede oppgaver med å bekjempe ulovlig rusbruk blant ungdom i den varslede stortingsmeldingen om forebyggings- og behandlingsreformen.

I lys av Riksadvokatens retningslinjer og utviklingen gjennom rettspraksis, er det uttrykt bekymring knyttet til

den praktiske håndhevingen og forebyggingen av mindre alvorlige narkotikasaker, og hvilke muligheter politiet har til å forebygge rusmisbruk blant ungdom med dagens rettsstilstand. Regjeringen vil se på hvilke virkemidler politiet har til disposisjon i narkotikasaker, og om det er behov for klargjøring og eventuell justering av disse. Politiets praktisering av reglene for bruk av tvangsmidler og eventuelle endringer av regelverket må uansett holde seg innenfor de rammene Grunnloven og EMK setter.

SPØRSMÅL NR. 272

Innlevert 31. oktober 2022 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen

Besvart 7. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan justisministeren dokumentere når og hvem som bestemte at PST-ansatte i distriktene skal autoriseres av sjef PST, i tillegg til sin lokale politimester?

BEGRUNNELSE:

I flere uker har VG publisert en historie om tidligere PST sjef i Bergen Tenold som ble avkrevd autorisasjon for tilgang til hemmeligstemplede dokumenter også fra den nasjonale PST-sjefen i tillegg til sin egen lokale politimester. Mange spørsmål fra VG om dette er ifølge VG ikke besvart uten at årsaken til dette er fremkommet. Tenold skal tidligere har fremmet varsler mot Politidirektør, sjef PST og andre ledende politipersoner og det spekuleres i og om det har vært et sentralt koordinert arbeid hos de varslede polititopper som har medført at Tenold har mistet jobben som lokal PST-sjef. Det er også påstått at den nye tolkning om to autorisasjoner er i strid med sikkerhetsloven, bl.a. av en som hadde viktig befatning med forslaget til sikkerhetslov.

Det er også viktig å få avklart om det nå er en ny fast praksis at alle PST-distriktsansatte må dobbelt autoriseres eller om dette kun har vært avkrevet av Tenold og om dette er en såkalt hevnaksjon for en som har fremmet varsler mot flere polititopper.

Svar:

Jeg finner innledningsvis grunn til å gjøre oppmerksom på at representanten stiller spørsmål om forhold som i tid

ligger forut for at jeg tiltrådte som justis- og beredskapsminister. Mitt svar er således basert på opplysninger jeg har fått gjengitt.

Sikkerhetsloven fra 2018 med forskrifter har regler om autorisering av personell som skal gi tilgang til sikkerhetsgradert informasjon. Tilsvarende gjaldt også etter sikkerhetsloven av 1998. Jeg viser til nærmere utdyping i mitt skriftlige svar på spørsmål nr. 229 til stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik.

PST har opplyst at innføring av ny sikkerhetslov og løpende fagutvikling i PSTs sikkerhetsarbeid har medført at det delte autorisasjonsansvaret over tid har blitt presisert, senest ved innføring av styringsdokument for sikkerhet fra 29. oktober 2019.

Videre er det opplyst at det delte autorisasjonsansvaret i realiteten også har vært lagt til grunn tidligere, blant annet i en intern rapport i PST om organisering av distriktsenhetene fra 2017.

SPØRSMÅL NR. 273**Innlevert 31. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 7. november 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Hva foretar statsråden seg i saken om jeteen utenfor Drøbak, og er statsråden enig med Kystverket om at deler av Jeteen skal sprenges bort til fordel for skipstrafikken, selv om det går utover et unikt fredet kulturminne, friluftsliv, verneområder og havmiljøet rundt?

BEGRUNNELSE:

Kystverket ønsker å etablere en avlastningsled for skipstrafikk vest for Håøya. Bakgrunnen er et ønske om å redusere ventetid for skipstrafikken og kostnader knyttet til dette. Tiltaket vil medføre fjerning av deler av den undersjøiske festningsmuren (Jeteen) som strekker seg fra Hurum, via Småskjær til Søndre Kaholmen. I dag har jeteen en liten åpning ved Hurumlandet og en åpning syd for Søndre Kaholmen der småbåter kan passere.

Asker og Frogn kommune har bedt Kystverket stanse arbeidet. I 2021 ble det opprettet en fredningszone for hummer på Jeteen. Tiltaket gir dårligere vannkvalitet og påvirker livet i Oslofjorden negativt. Oslofjorden er allerede i svært dårlig tilstand og tiltaket går på tvers av hensikten med Plan for Oslofjorden fra 2021, som skal sikre mer liv, en renere og en mer bærekraftig Oslofjord.

Kystverket har bedt Forsvarsbygg om å søke Riksantikvaren om dispensasjon for tiltaket. Forsvarsbygg er klare på at jeteen ikke bør avfredes og mener det ikke skal søkes dispensasjon for tiltaket. Begrunnelsen deres er blant annet dette:

«Jeteen ble fredet ved forskrift 9. april 2014 som en viktig del av Oscarsborg festning.

...Jeteen fikk stor betydning 9. april da det tyske angrepet ble holdt tilbake slik at konge og regjering kom seg i sikkerhet og kunne fortsette motstandskampen fra England. Senkningen av Blücher og slaget ved Oscarsborg festning anses i dag som den største enkeltbragden i norsk sammenheng under andre verdenskrig. Ingen annen hendelse hadde så mye å si militært og politisk.

...En skipssperre av denne dimensjonen er unik både i norsk, men også i europeisk sammenheng. Jeteen er viktig for forståelsen av Oscarsborg festning som historisk forsvarsverk. Selv om murkonstruksjonen aldri er synlig over vann, kan man tydelig se den som en krusning på vannoverflaten... Åpning for skipstrafikk mellom Hurum og Håøya vil ikke bare skade Jeteen som kulturminne, men også svekke forståelsen av Oscarsborg som forsvarsverk.»

På tross av alt dette arbeider Kystverket videre med utredning av ny kystled.

Svar:

Innledningsvis vil jeg vise til mine meddelelser til spørsmål 4 fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen i Stortinget i ordinær spørretime onsdag 1. desember 2021, samt i svar på skriftlig spørsmål nr. 512 (2021-2022). Her framgår det at min tilnærming har vært at spørsmålet om hvorvidt det er forsvarlig å gjennomføre tiltaket, og om det skal gjennomføres, må tas stilling til når tiltaket er ferdig utredet. Denne tilnærmingen står ved lag.

Jeg er opptatt av tilstanden til det marine miljøet i norske kyst- og havområder. God miljøtilstand og ivaretagelse av naturmangfoldet i de marine økosystemene er viktig i seg selv, og er en forutsetning for bærekraftig verdiskaping i de marine næringene. Dette gjelder også for sjøtransporten. Når vi utreder og gjennomfører farvannstiltak, skal vi kartlegge og ta hensyn til de potensielle konsekvensene for klima, miljø og naturmangfold.

Sjøtransport er i utgangspunktet en effektiv og sikker transportform, med relativt lave klimagassutslipp og små negative konsekvenser for naturmangfold og miljø sammenlignet med andre transportformer. Transport av gods til sjøs er viktig for næringslivet rundt hele Oslofjorden og i resten av landet. Alternativet til sjøtransport er ofte veitransport, som har høyere skadekostnader knyttet til arealbeslag, støy, lokal luftforurensning, utslipp av klimagasser, tap av naturmangfold, ulykker og personskader. Det er en del av Kystverkets ansvar å vurdere og utrede tiltak som kan gi bedre fremkommelighet og sikkerhet for sjøtransporten langs hele kysten. Det er langt fra alle disse tiltakene under vurdering og utredning som faktisk gjennomføres. Dersom utredningene viser at kostnadene og skadevirkningene av et tiltak er større enn nyttevirkingene, blir det ikke anbefalt at det gjennomføres.

Tiltaket som stortingsrepresentant Elvestuen viser til, utredes og planlegges av Kystverket. Bakgrunnen for dette er at en farledsgjennomgang av strekningen Svenskegrensen – Oslo – Larvik i 2018 avdekket kapasitetsbegrensninger for passeringer av fartøyer gjennom Drøbaksundet, og at dette genererer ventetid og kø. Hovedleden forbi Drøbak går øst for Kaholmen med Oscarsborg festning. Området har mange trange passasjer, mye fritidsbåttrafikk og relativt mye nyttefart. For å redusere kø og ventetid for fartøyer i Drøbaksundet og for å forhindre navigasjonsulykker, utredes en alternativ led vest av

Håøya. Gjennomføring av tiltaket, slik det nå er skissert, vil innebære fjerning av 163 meter av den totalt 1,5 km lange sjeteen ved Oscarsborg festning.

Kystverket har gjennomført en samfunnsøkonomisk analyse og vurdert sjøsikkerhetseffekt, i form av redusert ulykkesfrekvens, ved gjennomføring av tiltaket. I Kystverkets foreløpige utredning har tiltaket en beregnet samfunnsøkonomisk netto nytte på ca. 40 mill. kroner og en foreløpig beregnet investeringskostnad på 77 mill. kroner (tall fra oktober 2020). Det er videre gjennomført visuell kartlegging av sjøbunnen, naturkartlegging og miljøteknisk sedimentundersøkelse på vestsiden av Håøya og i Drøbaksundet. Kystverket har gjennomført strømmålinger og simulering av strømforhold ved ev. gjennomføring av tiltaket for å undersøke om dette vil påvirke vannkvaliteten. Undersøkelsen viser at gjennomføring av tiltaket vil øke vannutsiftningen i området, og det planlegges derfor en vurdering av på hvilken måte tiltaket kan føre til at vannkvaliteten i Oslofjorden endres og om det kan påvirke etablert marint liv. Kystverket vurderer tiltaket i sammenheng med Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv (Klima- og miljødepartementet, 2021), se særlig tiltak K15.

Sjeteen ved Oscarsborg er et kulturminne som er fredet ved forskrift, og inngrep krever derfor dispensasjon fra Riksantikvaren. Riksantikvaren vil med andre ord gjøre en egen vurdering av tiltakets konsekvenser for krigsmin-

ner og kulturminnevern før det eventuelt kan gjennomføres. Kystverkets utredningsarbeid på dette området har rettet seg mot å avklare eierforhold til hele området som vil kunne omfattes av tiltaket, som grunnlag for en ev. senere vurdering fra Riksantikvaren.

Kystverket har ikke ferdigstilt planlegging og utredning av tiltaket, og utreder fortsatt mulige konsekvenser av å gjennomføre tiltaket for å sikre et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag. Videre utredninger skal blant annet se på mulig påvirkning på marint liv ved endret strømhastighet og vannutsiftning som følge av ev. fjerning av deler av sjeteen. Påvirkning på sjeteen som fredet kulturminne og ev. avfredning vurderes av Riksantikvaren.

Jeg har tillit til at Kystverkets videre planleggings- og utredningsarbeid vil gi et solid faglig grunnlag for å vurdere både de positive og negative konsekvensene av det mulige farvannstiltaket ved Oscarsborg, herunder konsekvensene for det marine miljøet i Oslofjorden, friluftsliv i tiltaksområdet og fredede kulturminner. Som jeg meddelte Stortinget i ordinær spørretime onsdag 1. desember 2021 og i svar på skriftlig spørsmål nr. 512 (2021-2022), vil både Kystverket og jeg ta hensyn til eventuelle negative konsekvenser som avdekkes gjennom planprosessen. Hvorvidt det er forsvarlig å gjennomføre tiltaket, og om det skal gjennomføres, må det tas stilling til når tiltaket er ferdig utredet.

SPØRSMÅL NR. 274

Innlevert 31. oktober 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 10. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hva mener statsråden om innvendingene fra Sonja Victorias Stiftelse, slik de fremgår av artikkelen fra NRK, og hva vil statsråden gjøre for å garantere at brukermedvirkningen i prosjektplanleggingen blir reell, slik at tilbudet for pasienter blir bedre og ikke dårligere ved de nye sykehusene?

BEGRUNNELSE:

NRK skrev, 31/10, om Inger Therese og Jon Harald Hoff. Gjennom Sonja Victorias Stiftelse har de deltatt i styringsgruppen for Nye Rikshospitalet, for å bidra til at det nye sykehuset ivaretar barn og ungdom som er innlagt på en god måte. Til NRK melder foreldrene, som selv har hatt

et svært sykt barn på Rikshospitalet, at verken de eller andre organisasjoner som deltar i medvirkningsarbeidet blir lyttet til. Nå trekker de seg derfor fra styringsgruppen. OUS har til NRK ikke villet kommentere Hoffs erfaringer. Innspillene stiftelsen har gitt har i hovedsak gått på at det nye sykehuset har satt av for lite plass til gode sykehusopphold for alvorlig syke barn. Rommene er for små, lekearealene er for dårlige og utearealet er dårlig tilpasset barn. Rommene er heller ikke tilrettelagt for at barna skal få bo sammen med familiene sine. Jon Harald Hoff kaller det nye sykehuset «en kjempestor saksbehandlingsfeil fordi det ikke bygges til det beste for barna, men til det beste for ledelsen i Helse Sør-Øst». Dette føyer seg inn i rekken av kritikk rettet mot Helse Sør-Øst og OUS for deres medvirkningsprosesser. Tidligere har blant andre aneste-

silegene varslet at de ikke har blitt hørt når de nye sykehusene i Oslo planlegges.

Svar:

Barneavdelinger på sykehus skal være tilpasset barns behov. Ved alvorlig sykdom skal begge foreldrene få være hos barnet, og foreldre skal også få tilbud om egnet oppholdsrom og overnatting. Det nye barnesykehuset ved Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet, skal ivareta disse hensynene. Helse Sør-Øst RHF har opplyst at det nye barnesykehuset ved Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet, vil bli langt bedre og mer tilpasset barn og foreldres behov enn dagens lokaler.

Alle sykehus har brukerutvalg som er et samarbeidsorgan mellom sykehus og de ulke pasient- og brukerorganisasjonen. Pasienter og pårørende har verdifull kunnskap som brukes i utviklingen av pasientbehandlingen. Helse Sør-Øst har oppgitt at representanten fra Sonja Victorias Stiftelse har hatt mange gode poenger og nyttig kunnskap, og derfor var invitert med i prosjektet. Jeg er kjent med at det er flere hundre personer som nå er involvert i planleggingen av nye Oslo universitetssykehus ved Aker og Rikshospitalet. I slike prosesser er det viktig å få innspill fra brukere og ansatte. Medvirkningen er rådgivende og skal blant annet bidra til å sikre funksjonelle, pasientvennlige og driftsøkonomiske løsninger. Samtidig har helseforetaket et ansvar for at den samlede planen kan gjennomføres innenfor tilgjengelige rammer.

SPØRSMÅL NR. 275

Innlevert 1. november 2022 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand

Besvart 3. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at anskaffelsen av de kinesiske DJI-dronene ble sluttført i desember 2021, da statsråden selv hadde det konstitusjonelle ansvaret for justis- og beredskapsministeren og politietaten?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med at Høyre har uttrykt bekymring om å tillate bruken av kinesisk droneteknologi i politiet gitt en spent sikkerhetspolitisk situasjon, uttaler justis- og beredskapsministeren følgende til NRK 31. oktober 2022:

“Det var Høyre som satt i regjering i 2019, 2020 og de ni første månedene av 2021, da dronene ble tatt i bruk. Jeg vil minne representanten om at jeg «arvet» dette kjøpet av Høyres justisminister.”

Det er riktig at daværende justis- og beredskapsminister Monica Mæland i 2020 igangsatte et prøveprosjekt for bruk av droner i politiets operative tjeneste, i tre av landets politidistrikt: Agder, Troms og Trøndelag. Men statsråd Mehl arvet ikke anskaffelsen slik hun påstår. Hun hadde selv for lengst overtatt Mælands konstitusjonelle ansvar og plikter i desember 2021 da anskaffelsen ble et faktum. Hun arvet således altså kun et prøveprosjekt og en utlysning, men valgte selv å gjennomføre anskaffelsen av kinesisk droneteknologi.

Da Høyre allerede i fjor løftet denne problemstillingen, undersøkte statsråd Mehl anskaffelsen nøyere, og valgte selv likevel å gå videre med kjøpet av de kinesiske dronene. Det er ønskelig å få bekreftet at statsråden uttalte seg uriktig og/eller upresist til NRK.

Svar:

Jeg viser til mine tidligere svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 800 (2021-2022) og nr. 241 (2022-2023), begge fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand. Viser også til min redegjørelse i spørretimen til spørsmål nr. 20 (2021-2022) fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland 12. januar 2022.

Politiets første anskaffelse av droner ble kunngjort 1. juli 2019. Anskaffelsen ble gjort i samarbeid med politiet i Sverige og begge land startet å benytte droner fra DJI høsten samme år. Daværende justis- og beredskapsminister, Monica Mæland, fikk disse dronene demonstrert hos POD i juni 2020.

Politiets andre anskaffelse av droner ble startet i januar 2021. Også denne anskaffelsen ble gjort i samarbeid med politiet i Sverige og ledet frem til at begge land inngikk avtaler med leverandører av droner fra DJI. Den norske delen av anskaffelsesprosessen ble avsluttet da POD signerte kontrakter med leverandører i medio november og medio desember 2021.

Jeg står ved mine uttalelser om at jeg arvet denne anskaffelsen fra daværende justis- og beredskapsminister Monica Mæland fra Høyre. Det medfører også riktighet,

som stortingsrepresentanten påpeker, at det konstitusjonelle ansvaret for justissektoren hadde vært mitt i henholdsvis 4 og 8 uker da politiet signerte kontraktene.

SPØRSMÅL NR. 276

Innlevert 1. november 2022 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 8. november 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hva er gjeldende proSENTSATS som settes av til kunst i forsvarssektorens ulike byggeprosjekter, og hvor mye er satt av til KORO-formål i forsvarssektoren i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023?

BEGRUNNELSE:

Kunst i offentlige rom (KORO) har siden opprettelsen i 1977 hatt i oppdrag å gjennomføre kunstprosjekter i nye, statlig eide bygg. I 1998 ble det vedtatt at det automatisk skal settes av en prosentandel av byggebudsjettet til kunst i alle statlige byggeprosjekter. Satsen varierer fra 0,5 til 1,5 prosent avhengig av type bygg, dets tilgjengelighet, antall brukere og grad av offentlighet. Byggets betydning og symbolverdi tillegges også vekt.

Svar:

Utsmykking er en integrert del av forsvarssektorens byggeprosjekter. Forsvarsbygg ivaretar dette formålet, og de

legger kongelig resolusjon av 5. september 1997 «Ordnin-gen for utsmykking av statlige bygg» til grunn for arbeidet. Resolusjonen angir at forsvarssektoren i all hovedsak skal benytte satsene 0 prosent (militære anlegg utenom forlegninger, velferdsbygg o.l.) eller 0,5 prosent (militære forlegninger og velferdsbygg).

Forsvarsbygg avsetter midler til kunst som del av styringsrammen for hvert enkelt byggeprosjekt. Prosjektene styringsramme er fordelt over flere år. Både proSENTSATSER og midler avsatt til formålet i sektoren vil dermed variere fra år til år avhengig av fremdriften i aktuelle byggeprosjekter og hvilken type bygg som realiseres. Prognose for utbetalinger i 2023 er per dags dato 3,6 mill. kroner.

Det er viktig med et godt samarbeid mellom aktører for å få best mulig resultat. Det er positivt at Forsvarsbygg og KORO har jevnlig samarbeidsmøter der de gjennomgår porteføljen av pågående og fremtidige kunstprosjekter, samt forvaltning av eksisterende kunstverk.

SPØRSMÅL NR. 277

Innlevert 1. november 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 8. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Resolusjonen "narkotikabruk blant ungdom bekymrer" ble nylig vedtatt av SPs landsstyre, og legger til grunn ubegrunnede påstander rundt økt bruk av ulovlige rus-

midler hos ungdom. SP ber i uttalelsen om at politiet skal få "gjeninnføre" bruken av ulovlige tvangsmidler ved mistanke om ulovlig rusbruk. Riksadvokaten har presisert

at tvangsmidlene verken er lovlige eller forholdsmessige, og at de aldri har vært det.

Kan justisministeren oppklare om resolusjonen vil ha konsekvenser for regjeringens politikk?

Svar:

Hurdalsplattformen ligger til grunn for regjeringens politikk. Regjeringen vil legge frem en forebyggings- og behandlingsreform på rusfeltet. Mennesker med rusproblemer og avhengighet skal møtes med god hjelp og oppfølging, samtidig som regjeringen vil gå mot en generell avkriminalisering av narkotika.

Politiet har sammen med flere andre etater en viktig rolle i arbeidet med å bekjempe narkotikakriminalitet. Det er nødvendig at politiet har virkemidler for å kunne drive godt forebyggende arbeid. Å hindre at barn – og unge begynner med narkotika er svært viktig, da rusmis-

bruk ofte får store konsekvenser for enkeltmennesker, pårørende og samfunnet. Da må politiet, sammen med andre etater, ha gode virkemidler for å forbygge narkotikamisbruk. Slike virkemidler må selvsagt være forholdsmessige.

I lys av Riksadvokatens retningslinjer og utviklingen i Høyesterett, er det uttrykt bekymring knyttet til den praktiske håndhevingen og forebyggingen av mindre alvorlige narkotikasaker, og hvilke muligheter politiet har til å forebygge rusbruk blant ungdom med dagens rettstilstand. Regjeringen vil se på hvilke virkemidler politiet har til disposisjon i narkotikasaker, og om det er behov for klargjøring eller eventuell justering av disse. Politiets praktisering av reglene for bruk av tvangsmidler og eventuelle endringer av regelverket må uansett holde seg innenfor de rammene Grunnloven og EMK setter.

SPØRSMÅL NR. 278

Innlevert 1. november 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 10. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hva vil statsråden vil gjøre for at pasienter med alvorlig sykdom og sjeldne diagnoser der Rikshospitalet anbefaler en gitt behandling, får lik tilgang på nødvendig helsehjelp uavhengig hvilken helseregion pasienten bor i?

BEGRUNNELSE:

Dette handler om hvorvidt statsråden aksepterer forskjellig tilgang på anerkjent og anbefalt behandling til pasienter som bor forskjellige steder i landet. I september stilte jeg spørsmål om det var riktig at en pasient med tiltagende Pompes sykdom skal kunne nektes behandling når de fremste ekspertene i landet gir råd om å starte behandling. Spesialistene på Rikshospitalet har i likhet med vurderinger av de seks andre med denne diagnosen, uttalt at pasienten kan ha nytte av denne helsehjelpen og anbefaler denne. Etter denne utredningen har det lokale helseforetaket gitt pasienten avslag på å starte behandling som Rikshospitalet har anbefalt. Den faglige vurderingen fra vårt fremste fagmiljø er satt til side av et helseforetak uten egen erfaring om denne spesielle sykdommen. Dette samtidig som andre pasienter med samme diagnoser boende andre steder i landet får den anbefalte behandlingen.

Dette handler ikke om at statsråden skal gi en individuell vurdering av pasienten – den foreligger allerede fra Rikshospitalet – men om å ta ansvaret for at vi har et system som forvalter de grunnleggende prinsippene om likhet og om retten til helse. Inndelingen av helsetilbudet etter regioner og i all hovedsak avgrenset til landet, er ikke holdbart når medisinen blir stadig mer spesialisert. Det samme gjelder restriksjonene for å oppnå medisinsk hjelp fra et annet land i EU/EØS. Norge fikk nylig sterkt formulert kritikk fra ESA for de begrensningene som finnes i loven når det gjelder rett til behandling fra andre land og for at vi har en ineffektiv klagesaksbehandling.

Svar:

Fra 1. februar 2019 overtok de regionale helseforetakene finansieringsansvaret for en rekke legemidler til bruk ved sjeldne sykdommer, i tråd med prinsippet om at finansieringsansvaret skal følge behandlingsansvaret.

Jeg viser til mitt forrige svar (dokument nr. 15:3015 (2021-2022)) hvor jeg presiserte at det ikke er naturlig at jeg som helse- og omsorgsminister uttaler meg om hvilke medisinskfaglige og individuelle vurderinger som gjøres i enkeltsaker. Dette gjelder både den vurderingen som

gjøres ved det helseforetaket som har behandlingsansvaret, og ved en fornyet vurdering ved et annet helseforetak.

Behandlingsmetoder som er under pågående vurdering i system for Nye metoder skal i utgangspunktet ikke tas i bruk. Likevel er det etablert unntaksordninger som kan benyttes i tråd med bestemte kriterier, og det er helseforetaket med behandlingsansvaret som må gjøre en individuell vurdering om hvorvidt den enkelte pasienten oppfyller kriteriene for å gjøre unntak eller ikke.

Dette handler derfor ikke om ulik tilgang på legemidler avhengig av hvor en pasient bor, men om individuell

vurdering og vurdering av om den enkelte pasienten oppfyller kriteriene for unntaksordningene som skal benyttes hvis en metode er under pågående vurdering.

Jeg mener videre at Norge oppfyller sine forpliktelser etter EØS-retten til å dekke pasienters utgifter til helsehjelp i andre EØS-land. ESA har i en grunnlagt uttalelse datert 20. oktober kommet med innsigelser til blant annet hvordan Norge har organisert vedtaks- og klage-behandlingen av søknader om dekning av utgifter til helsehjelp i utlandet. Vi vil gå nøye igjennom uttalelsen og vurdere om det foreligger behov for endringer.

SPØRSMÅL NR. 279

Innlevert 1. november 2022 av stortingsrepresentant Peter Frølich

Besvart 7. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for status og planlagt fremdrift i arbeidet med nye lokaler for politihuset i Bergen?

Svar:

Regjeringen gjennomgår og vurderer samtlige større statlige byggeprosjekter, herunder prosjekter innenfor justis-sektoren. Prosessen i Bergen har pågått siden Politidirektoratet i 2005 ønsket å utrede nytt politihus. Jeg har stor

forståelse for at både politiet, innbyggerne og politikerne i byen ønsker fremdrift i saken.

Et nytt politihus i Bergen er nødvendig, men grunnnet ny informasjon i år om potensielt betydelig høyere årlig husleiekostnad enn det som ble lagt til grunn for det foreliggende prosjektet, har det vært nødvendig å gjøre vurderinger av dette.

Det er ønskelig med fremdrift i prosjektet og det tas sikte på å komme videre i prosessen i løpet av kort tid.

SPØRSMÅL NR. 280

Innlevert 1. november 2022 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 9. november 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Vurderer regjeringen å bidra konkret og økonomisk til gjenoppbygging av ukrainsk infrastruktur, som strøm og vann, som følge av den siste tidens russiske angrep på den ukrainske sivilbefolkningen?

BEGRUNNELSE:

Den ukrainske befolkningen utsettes stadig for russiske angrep, ikke minst på sentral infrastruktur som vann og strøm. Disse angrepene, som trolig utgjør krigsforbrytelser, kan få store humanitære konsekvenser og rammer sivilbefolkningen ekstra hardt når det nærmer seg vinter.

En del av forsvaret av den ukrainske befolkningen handler derfor om å gjenopprette infrastrukturen etter russiske angrep.

Det er ikke gitt at de teknologiske løsningene Norge selv sitter på er direkte overførbare til den ukrainske infrastrukturen, men vi kan uansett bidra til å skaffe til veie det Ukraina trenger for å gjenopprette forsyning av vann, strøm og liknende.

Dersom Norge kan bidra til gjenoppbygging av kritisk infrastruktur i Ukraina og hindre en humanitær katastrofe, bør vi stille opp.

Svar:

Som representanten påpeker har Russland gjentatte ganger målrettet angrepet sivil infrastruktur i Ukraina. Angrepene har særlig rammet vann- og strømforsyningen. De humanitære konsekvensene av disse angrepene er allerede alvorlige, og vil ventelig forverres etter hvert som vinteren setter inn. Norge fordømmer Russlands angrepskrig mot Ukraina, herunder angrepene på sivil infrastruktur, på det sterkeste.

De russiske angrepene har ført til at Ukraina nå har et stort behov for å reparere og erstatte ødelagt utstyr. Å levere dette er krevende, både da det er begrenset hva som

finnes på lager i europeiske land og da det er tidkrevende å produsere utstyret som etterspørres.

Gjennom EUs ordning for sivil beredskap, UCPM, har vi allerede levert en forsendelse av utstyr til reparasjoner av kraftforsyningen. Denne leveransen ble koordinert av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og sendt til Ukraina i sommer. Leveransen besto av tre trailere med effektbrytere, kabler og annet. Også Statnett har levert en betydelig leveranse til Ukraina. Om kort tid vil det bli sendt en donasjon som også omfatter et aggregat til strømforsyning.

Vi har tatt initiativ til fornyet dialog mellom Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), som koordinerer norske donasjoner gjennom UCPM, og organisasjonene i kraftforsyningen i Norge om mulige nye donasjoner gjennom UCPM. Mulighetene må vurderes opp mot behovene i norsk beredskap, de noe ulike systemer i Norge og i Ukraina og at det kan være begrenset med utstyr som er tilgjengelig på kort sikt.

Vi er også i ferd med å utbetale 1 milliard kroner i driftsstøtte til ukrainske myndigheter via Verdensbanken, som blant annet skal brukes til reparasjoner av og nytt utstyr til sivil infrastruktur inkludert strømforsyningen. Vi har også satt av 2 milliarder kroner til innkjøp av gass, for å sikre at Ukraina har tilstrekkelige reserver til vinteren.

SPØRSMÅL NR. 281

Innlevert 1. november 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 4. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hva slags prosess ligger bak forslaget om å fjerne knekkpunktet og innføre risikojustering av basistilskuddet for fastlegeordningen, hvorfor fremmes dette før ekspertutvalget har konkludert og har organisasjoner, berørte fagmiljøer eller ekspertutvalget vært involvert i prosessen med å utvikle den nye modellen?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet for 2023 legger regjeringen opp til en omfattende endring finansieringen av fastlegeordningen ved å endre av basisfinansieringens innretning gjennom å fjerne knekkpunktet og innføre det de kaller risikobasert basistilskudd fra 1. mai. Dette forslaget har møtt mye kritikk fordi det er uklart hva dette vil få av konsekvenser.

Samtidig pågår en utredning fra et ekspertutvalg, som regjeringen selv har utnevnt og som ikke er avsluttet.

Svar:

Over tid har det vært utfordringer i fastlegeordningen. Dette gjorde at Stortinget anmodet Solberg-regjeringen om å evaluere ordningen. I evalueringen ble det påvist flere utfordringer. Det ble pekt på den store arbeidsbelastningen for fastlegene og at stadig flere og også større kommuner slet med å rekruttere og beholde fastleger. Videre mente evaluator at ordningen var underfinansiert. Solberg-regjeringen svar på evalueringen var Handlingsplanen for allmennlegetjenesten 2020-2024. Planen består av 17 tiltak, hvorav innføring av knekkpunkt var et av tiltakene. Handlingsplanen følgeevalueres. I tillegg følger Helsedirektoratet utviklingen nøye.

Helt siden knekkpunktet ble innført, har forskningssmiljøer spesielt pekt på at knekkpunkt ikke er et godt tiltak. Universitetsmiljøet i Oslo omtalte det blant annet som omvendt overtids-betaling og pekte på at differensiering ved hjelp av knekkpunkt ikke er en modell som er kjent fra noen andre land. Det ble pekt på at det ikke foreligger data som tyder på at fastleger med korte pasientlister har en større andel pasienter med stort behov, enn det fastleger med lange lister har. Det ble pekt på at risikojustering av basistilskuddet, som blant annet benyttes i Sverige, ville være et mer egnet tiltak for å kompensere for arbeidsbelastning og legge til rette for bedre oppfølging av innbyggerne med størst behov for tjenester.

I årsrapporten for handlingsplanen fra mai i år skriver Helsedirektoratet at gjennomsnittlig listelengde ikke har gått mer ned enn før tiltaket med knekkpunkt og økt basistilskudd ble innført. Det blir vist til en viss konvergering mot knekkpunktet på 1000 listeinnbyggere. Det pekes også på at kapasiteten i ordningen stadig svekkes, da listelengden går ned uten at det kommer nok leger inn i ordningen til å kompensere for dette. Helsedirektoratet peker videre på at bortsett fra at det er innført et knekkpunkt i basistilskuddet, er dagens basistilskudd likt for alle listeinnbyggere. Et alternativ til dette mener direktoratet kan være risikojustering av basistilskuddet avhengig av kjennetegn ved den enkelte innbygger på fastlegens liste, som for eksempel kjønn, alder og helsetilstand. Hensikten er å kompensere legen for merarbeid med ulike grupper av listeinnbyggere, ved at arbeidskrevende lister utløser mer basistilskudd enn gjennomsnittet.

Oslo Economics og Universitet i Oslo, Institutt for helse og samfunn, evaluerer Handlingsplanen for allmennlegetjenesten. I sin rapport fra 2022 skriver de blant annet følgende om basistilskuddet.

«For å gi mer treffende økonomisk kompensasjon for eksisterende arbeidsbelastning, kan det være aktuelt med risikojustert basistilskudd, det vil si differensiering av basistilskuddet basert på kjennetegn ved listeinnbyggerne. Kombinasjonen av økt gjennomsnittlig basistilskudd sammen med risikojustering anses å være en egnet løsning for å treffe de fastlegene som har særlig høy arbeidsbelastning per pasient. Basistilskudd kan også risikojusteres på en måte som gir større basistilskudd i kommuner med rekrutteringsproblemer. Knekkpunkt gir redusert insentiv til lengre lister for de legene som ønsker det. Derimot vil en risikojustert per capita-sats sikre økonomisk trygghet og tilstrekkelig kompensasjon for eksisterende arbeidsbelastning, samtidig som leger som ønsker lange lister får muligheten til det.»

Evalueringen så langt viser at vi står i en situasjon hvor den gjennomsnittlige listelengden fortsetter å gå ned uten at det kommer nok nye leger til. Kapasiteten i ordningen går følgelig ned. Knekkpunkt har bidratt til mindre

listeansvar, ikke mer. Regjeringen har satt ned et ekspertutvalg for å vurdere flere mulige endringer i ordningen på noe lengre sikt. Blant annet skal utvalget vurdere økt basisfinansiering, risikojustering av basistilskuddet og profesjonsnøytrale takster. Jeg ser fram til å motta utvalgets vurderinger. Samtidig kan vi ikke sitte å se på at tilgangen til fastlege blir stadig dårligere. Regjeringen har vurdert risikojustert basistilskudd opp mot knekkpunkt, hvor begge er ment å være metoder for å legge til rette for riktig arbeidsbelastning. Det er belegg for å hevde at risikojustering er bedre egnet enn knekkpunkt. Mens knekkpunkt normerer en gitt listelengde, er hensikten med risikojustering å sørge for at utførere av en tjeneste får et jevnbyrdig utgangspunkt for å tilby gode og likeverdige tjenester til alle. Risikojustering brukes også i andre land og blant annet innenfor finansieringen av sykehus og kommunesektoren. Knekkpunkt er en særnorsk løsning som så langt ikke har gitt ønsket effekt.

Risikojustering er det arbeidet med over tid. Blant annet utarbeidet NTNU i 2020 på oppdrag fra Helsedirektoratet en oppsummering av litteraturen som er publisert om bruk av verktøy og modeller for risikojustering brukt til finansieringsmål. NTNU viser at dette gjøres i flere land og at hensikten uansett modell er å få en økonomisk fordeling som sikrer at behandlere som har en større andel av pasienter med store og/eller sammensatte behov, har insitamant til å ta god vare på disse. En variant av risikojustering er også forsøkt i forsøket med primærhelseteam som har pågått siden 2018. Basert på behovet for blant annet å vurdere finansieringsmodellen for fastlegeordningen, fikk Helsedirektoratet i forbindelse med budsjettet for 2022 i oppdrag å arbeide med risikojustering. Dette oppdraget har Helsedirektoratet arbeidet med gjennom hele 2022 og direktoratet har hatt dialog med sentrale forsknings- og utredningsmiljøer om mulige innretninger. Helsedirektoratet har basert på oppdraget i tildelingsbrevet og tilleggsoppdrag i forbindelse med budsjettet for 2023, identifisert data som kan benyttes for risikojustering. Dette danner grunnlaget for videre arbeid med konkret modell fram til innføring 1. mai 2023. I det videre arbeidet vil direktoratet ha dialog med forskningssmiljøer, Legeforeningen, KS og Oslo kommunene for å få gode innspill til arbeidet. Målet er å få til en modell som godt fanger opp arbeidsbelastningen og gir fastlegene et jevnbyrdig utgangspunkt for å tilby likeverdige helsetjenester til innbyggere med ulike behov. Modellen vil måtte forvaltes og utvikles over tid. Ekspertutvalgets arbeid og rapporter vil også danne grunnlag for videre arbeid med innretningen av finansieringsmodellen for fastlegeordningen.

Jeg mener det ikke kan være et mål i seg selv med en bestemt listelengde. Målet må være god tilgang til fastleger, tjenester av god kvalitet og en rimelig og jevn arbeidsbelastning for fastlegene som legger til rette for fritid og et liv utenom jobb. Dette haster det med å stimulere til.

Regjeringen har derfor i budsjettet for 2023 foreslått å innføre risikojustert basistilskudd samtidig som basistilskuddet styrkes med 720 mill. kroner (helårseffekt). På denne måten sikrer vi at så godt som alle fastleger vil motta økt

basistilskudd i forbindelse med omleggingen, samtidig som vi stimulerer til listeansvar og insentiv for å ta godt vare på innbyggerne med størst behov for legetjenester.

SPØRSMÅL NR. 282

Innlevert 1. november 2022 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 11. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvorfor prioriterer regjeringen utbedring av Lærdalstunnelen på E16 før noe gjøres med de mange trafikkarfarlige tunnelene på E6 i Sørfold?

BEGRUNNELSE:

Statens Vegvesen har i høst varslet at de arbeider med planer om å stenge Lærdalstunnelen på E16 i ett år for utbedringer, med henvisning til EU-krav for europaveier.

I statsbudsjettforslaget sitt for 2023 har regjeringen "lagt opp til at utbedringsarbeidene kan starte høsten 2023".

Samtidig har regjeringen i statsbudsjettforslaget foreslått at videre arbeid med prosjektet E6 Megård-Mørsvikbotn stanses av Veivesenet. Dette er en strekning hvor 12 tunneler ikke oppfyller myndighetenes sikkerhetskrav, ifølge Veivesenet.

Begge nevnte strekninger er europaveier og begge prosjekter har en milliardkostnad. Det kan virke som regjeringens politikk nå er å prioritere Lærdalstunnelen, som holder en i denne sammenhengen svært høy standard, før noe gjøres med de trafikkarfarlige forholdene på E6 gjennom Sørfold. Samferdselspolitikk handler som kjent om å prioritere det som er viktigst og haster mest, først. Representanten ønsker derfor en forklaring på prioriteringen regjeringen ønsker å gjøre her.

Svar:

Det skal gjøres omfattende utbedringer og sikringstiltak i E16 Lærdalstunnelen. Det innebærer bygging av flere nye tekniske bygg med tilhørende bergrom, oppgradering av eksisterende ventilasjonsanlegg med to nye sjaktventilatorer i ny ventilasjonstunnel, utskifting av lysanlegg, nye nødstasjoner, ledelys og nytt overvåkningssystem. Tiltakene må gjøres for å bedre sikkerheten i tunnelen og for å ivareta krav i tunnelsikkerhetsforskriften og elektrofor-

skriften. Stortinget behandlet prosjektet ved Prop. 193 S (2020-2021), jf. Innst. 648 S (2020-2021). Utbedringene har en vedtatt kostnadsramme på 2,5 mrd. kr (2023).

E6 Sørfoldtunnelene oppfyller heller ikke kravene i tunnelsikkerhetsforskriften. Disse tunnelene skal imidlertid ikke utbedres, men erstattes av ny trase/nye tunneler med utbyggingen av E6 Megården – Mørsvikbotn. Prosjektet har et styringsmål på 10,0 mrd. kr (2022).

Norge er et av landene i Europa med flest tunneler, og det krever store ressurser og kostnader å gjøre store utbedringer en meget krevende infrastruktur. Samtidig står vi i en ekstraordinær situasjon, med krig og energikrise i Europa og stigende priser. Derfor må regjeringen prioritere trygghet og rettferdig fordeling. Dette innebærer å prioritere drift og vedlikehold av riksveiene. Slik sørger vi for å ta vare på det vi allerede har.

Dette har ført til at flere av veiprosjektene Statens vegvesen har prioritert høyest for byggestart i 2023 settes på vent, deriblant E6 Megården – Mørsvikbotn.

SPØRSMÅL NR. 283**Innlevert 1. november 2022 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø****Besvart 8. november 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Hvordan har statsråden sørget for at personer som har krav på bostøtte og sosialhjelp informeres om at de nettopp har krav på det, og vurderer statsråden ytterligere tiltak som kan avhjelpe mennesker med de laveste inntektene i møte med dyrtida i vinter?

BEGRUNNELSE:

Den 16. desember 2021 fikk SV gjennomslag etter forhandlinger med regjeringspartiene for å utvide bostøtteordningen slik at om lag 50 000 nye mottakere kan komme inn i ordningen, og at rammetilskuddet til kommunene skulle økes med 200 millioner for å dekke merutgifter til sosialhjelp som følge av høye strømpriser. I en rapport fra SSB fra 2019 konkluderes det med at omtrent halvparten av husholdningene som hadde krav på bostøtte i 2016 fikk bostøtte, og at en betydelig gruppe ville fått bostøtte dersom de hadde søkt. I tillegg peker rapporten på at det er særlig blant husholdningene med aller lavest inntekt at de finner at flere er kvalifisert enn har fått bostøtte. Flere melder nå om at langt ifra 50 000 nye mottakere har søkt om bostøtte siden desember 2021. I Klassekampen den 1. november kan vi også lese at færre søker om sosialhjelp i Bergen kommune på tross av at alt blir dyrere. Daglig leder i Robin Hood Huset stiller spørsmål ved om folk er klar over at de har mulighet til å søke om sosialhjelp og om sosialhjelpstjenesten er tilgjengelig nok. Både bostøtten og sosialhjelpen er viktige støtteordninger for folk med lave inntekter og som ikke har mulighet til å få endene til å møtes. Aldri før har disse støtteordningene vært viktigere, i en tid hvor prisene på mat, strøm og drivstoff stiger voldsomt og flere må stille seg i matkøer hos frivillige organisasjoner for å få i seg mat.

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet som er ansvarlig for bostøtteordningen opplyser at midlertidige endringer i bostøttereguleringen trådte i kraft med virkning fra desember 2021. Det ble da anslått at om lag 50 000 nye mottakere kunne komme inn i ordningen. Regjeringen informerte i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett om at antall bostøttemottakere våren 2022 var lavere enn forutsatt, jf. Prop. 115 S (2021-2022).

Antall søknader om bostøtte var i oktober og november 2021 om lag 96 000. Etter at de midlertidige reglene trådte i kraft, økte søknadstallet til om lag 107 000 for

desember og steg gradvis videre til om lag 127 000 i april 2022. Søknadsmengden gikk deretter noe ned og har de siste månedene ligget mellom 115 000 og 120 000.

Da bostøtteordningen ble midlertidig utvidet i desember 2021, iverksatte Husbanken en rekke tiltak for å informere om dette, både i form av pressemeldinger, som oppslag på egne nettsider, på sosiale medier og i samarbeid med NAV og kommunene. Det ble også sendt e-post til relevante interesseorganisasjoner, og utarbeidet informasjonsmaterieill på ti språk.

Informasjon om bostøtte og elektronisk søknad er tilgjengelig på Husbankens hjemmesider. Videre gjør kommunene en viktig jobb med å informere om bostøtteordningen. Informasjonen blir gitt i flere informasjonsskanaler, samtidig som flyktningetjenesten, hjemmesykepleien, helsestasjoner og andre kommunale aktører bidrar med å informere aktuelle målgrupper. Kommunene erfarer imidlertid at det kan være vanskelig å nå ut med informasjon til enkelte grupper. Det kan for eksempel være personer som lever isolert, har lite sosialt nettverk og ikke er i kontakt med kommunens hjelpeapparat. Det finnes også enkelte som ikke ønsker å motta hjelp fra det offentlige. Til tross for godt informasjonsarbeid, kan det derfor være vanskelig å nå alle som kan ha rett til bostøtte.

Jeg vil også understreke at alle som har et hjelpebehov kan henvende seg til NAV-kontoret for å få lagt fram sin sak og å få informasjon og veiledning. De sosiale tjenestene NAV-kontoret kan tilby, er særlig viktige i en tid med økte priser og høyere rentenivå. NAVs økonomi- og gjeldsrådgivningstjeneste er et viktig tilbud til personer som har økonomiske problemer.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har ikke tilgang til løpende informasjon om utviklingen i de kommunale sosiale tjenestene i NAV-kontorene og har derfor ikke tall på eller kjennskap til hvor mange som har henvendt seg til NAV-kontoret om økonomisk sosialhjelp og økonomisk rådgivning i 2022. Direktoratet arbeider nå med å utforme en surveyundersøkelse til alle landets kommuner for å få et kunnskapsgrunnlag om utviklingen i de sosiale tjenestene.

Når det gjelder den landsdekkende økonomi- og gjeldsrådgivningstelefonen, oppgir Arbeids- og velferdsdirektoratet at antall besvarte telefonhenvendelser om økonomisk rådgivning har vært relativt stabilt i 2022. Antall henvendelser har økt i 2022 sammenlignet med 2021. Økningen inntraff etter at det ble etablert flere innganger for tjenesten økonomi- og gjeldsrådgivning i telefon-tjenesten i NAV i desember i 2021. Tallene er derfor ikke

direkte sammenlignbare. I desember 2021 ble ny tastevalgsmeny innført slik at økonomi- og gjeldsrådgivningstelefonen ble mer tilgjengelig for de som tar kontakt på telefon. I tillegg til dette er tjenesten mer synlig på nav.no via den nye veiviseren for økonomisk rådgivning som ble utviklet høsten 2020; <https://www.nav.no/okonomi-og-gjeld>. Det kan også være at tjenesten har blitt bedre kjent da det har vært økt oppmerksomhet om økonomiske utfordringer og tjenestene NAV kan tilby på grunn av både pandemi og økte strømpriser de siste par årene. Hvorvidt økningen i antall henvendelser til økonomi- og gjeldsrådgivningstelefonen skyldes økt tilgjengelighet til tjenesten, økt behov for tjenesten eller en kombinasjon av disse har direktoratet ikke grunnlag for å vurdere.

På www.nav.no informeres det om hvilke tjenester NAV-kontoret kan tilby, blant annet gis det informasjon om de sosiale tjenestene i NAV-kontoret; <https://www.nav.no/sosiale-tjenester>. De som møter opp på NAV-kontoret skal få samme informasjon.

På www.nav.no er det mulig å sende inn en digital søknad om økonomisk sosialhjelp; se <https://www.nav.no/okonomisk-sosialhjelp>. På denne siden er det også lagt ut mer informasjon om økonomisk sosialhjelp, herunder hva man kan søke om støtte til. Som beskrevet over ble tilbudet om økonomisk rådgivning gjort mer tilgjengelig ved at inngangene til økonomi- og gjeldsrådgivningstele-

fonen ble utvidet i desember 2021, og at det ble utviklet en ny veiviser for økonomisk rådgivning på Navs hjemmeside høsten 2020.

Når krigen i Ukraina gjør at prisen stiger på mat, energi og drivstoff samtidig som rentene øker, vil det ramme veldig mange mennesker i samfunnet. Hardest vil det gå ut over dem som har minst fra før. Trygg økonomisk styring er viktig for folks økonomi. Regjeringen har i budsjettet for 2023 foreslått en rekke tiltak på flere departementers områder som vil virke omfordelende og som kan bedre økonomien for husholdningene. Blant annet foreslår regjeringen å redusere inntektsskatten for de med inntekter under 750 000 kroner og øke skatten for andre. Vi foreslår også redusert makspris i barnehage. Forlenget strømstøtte vil være av stor betydning for alle husholdninger.

Økonomisk sosialhjelp er en midlertidig stønad for et nøkternt og forsvarlig livsopphold. De statlige veiledende satsene prisjusteres vanligvis fra årsskiftet etter anslått prisvekst. I år ble satsene i tillegg oppjustert ekstraordinært med virkning fra 1. juli på grunn av økte levekostnader. Med virkning fra 1. januar 2023 prisjusteres de statlige veiledende satsene for økonomisk sosialhjelp etter anslått vekst i konsumprisene for 2023. Satsene brukes som et veiledende utgangspunkt for utmålingen. NAV-kontoret må vurdere den enkelte søkers behov.

SPØRSMÅL NR. 284

Innlevert 1. november 2022 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 9. november 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Har statsråden vurdert om man ønsker å kompensere lineær nyhetsproduksjon i en ny avtale for en kommersiell allmennkringkaster, eller om man vil endre innretningen til å omfatte også andre former for nyhetsproduksjon og distribusjon?

BEGRUNNELSE:

I meldingsdelen i forbindelse med fremleggelse av statsbudsjett for 2023 presenterte regjeringen styringssignaler for mediepolitikken de kommende fire årene. Her ble det blant annet orientert om planer for en ny konsesjonsperiode for kommersiell allmennkringkasting, gjeldende fra 2024, med mulige endringer fra dagens avtale.

I dagens avtale gis det økonomisk kompensasjon for lokalisering utenfor Oslo, for produksjon og distribusjon av nyheter, innhold for barn og unge og for norsk drama.

Når det gjelder kompensasjon til nyhetsproduksjon i avtalen så fremgår det ikke klart om regjeringen fremdeles ønsker å begrense dette til produksjon for lineært TV, eller om man også har vurdert kompensasjon for ikke-lineær nyhetsproduksjon. Regjeringen skriver om dette at det vil bli avklart før kunngjøringen av en ny avtale.

Det kan virke som om regjeringen ser det som mindre viktig om nyhetsstøtte til en kommersiell allmennkringkaster bare skal gjelde lineært TV, eller audiovisuell nyhetsproduksjon generelt. Det sentrale er om departementet har vurdert hvordan dette virker inn på mediemarked og ikke minst hvilke målgrupper man når ut til.

Svar:

I meldingsdelen til statsbudsjettet for 2023 presenterer regjeringen planene for kunngjøring av en ny avtale om kommersiell allmennkringkasting på tv etter 2023. Planene innebærer kort fortalt at vi som i dag vil kompensere én leverandør for å produsere og sende et nærmere bestemt allmennkringkastingsinnhold. Dessuten vil vi stille krav om at leverandørens hovedredaksjon og sentrale nyhetsredaksjon må lokaliseres minst 100 km utenfor Oslo.

Nyhetsprogrammer produsert utenfor Oslo vil som i dag utgjøre en sentral del av allmennkringkastingsoppdraget i den nye avtalen. Konkret vil vi stille minimumskrav om at leverandøren skal ha egenproduserte daglige riksdekkende nyhetsprogrammer med base i sin sentrale nyhetsredaksjonen. I tillegg vil vi utvide nyhetsoppdraget til å inkludere debattprogrammer. De detaljerte planene for allmennkringkastingsinnholdet som søkerne presenterer i sine søknader vil inngå som forpliktende deler av oppdraget gjennom hele avtaleperioden.

Aktøren som vinner konkurransen om den nye avtalen skal, i likhet med gjeldende avtale mellom staten og TV 2, gjøre allmennkringkastingsinnholdet tilgjengelig lineært via en tv-kanal og ikke-lineært via en strømmetjeneste.

Etter oppdrag fra Kultur- og likestillingsdepartementet la Medietilsynet 31. mai 2022 fram rapporten «Evaluering av kompensasjonsordning for kommersiell

allmennkringkasting». Medietilsynet mener at nyhetsoppdraget til en fremtidig kommersiell allmennkringkaster bør være mer treffsikkert for å styrke bruksmangfoldet og nå yngre målgrupper. Tilsynet anbefaler derfor at kunngjøringen gir leverandøren insentiver til å utvikle og tilby audiovisuelle nyhetsprodukter på digitale flater. Medietilsynet peker bl.a. på at alder har betydning for hvilke nyhetskilder som vurderes som viktigst, der de yngre aldersgruppene i stadig mindre grad bruker lineær-tv – heller ikke til å konsumere nyheter. Videre viser Medietilsynets til at de yngre i større grad enn de eldre foretrekker løpende, korte oppdateringer.

Departementet har ikke konkludert på om kunngjøringen skal stille krav som gir insentiver til å utvikle og tilby audiovisuelle nyhetsprodukter på digitale flater, som foreslått av Medietilsynet. I vurderingen vil det bl.a. være relevant å vurdere behovet for at nyhetsinnholdet skal treffe yngre målgrupper opp eventuelle konkurransemessige virkninger et slikt krav til innebære. I tillegg legger departementet opp til å avholde en-til-en møter med potensielle interessenter for å få innspill til kunngjøringsoppdraget. Jeg understreker at dersom man skulle ende opp med ett slikt krav vil det uansett kun gjelde nyhetsinnslag i form av levende bilder som formidles på en strømmetjeneste. Det er ikke aktuelt å inkludere andre nyhetstilbud som tekstbaserte nyheter og nettvavis i allmennkringkastingsoppdraget som kompenseres av staten.

SPØRSMÅL NR. 285

Innlevert 1. november 2022 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 11. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Har Regjeringen foretatt en helhetsvurdering av hvordan de foreslåtte skatteendringene innen oppdrett vil ramme de enkelte lokalsamfunnene?

BEGRUNNELSE:

Den 19. oktober svarte ministeren på spørsmål fra representanten Bjørlo om han var sikker på at vertskommunene kommer til å sitte igjen med mer i kassa etter de foreslåtte skatteendringene. Både spørsmålet og svaret handlet altså isolert sett om inntektene til kommunen.

Riktignok er det mer enn kommunebudsjettet som avgjør om det er godt å bo i en kommune.

Vi ser en befolkningsnedgang i store deler av landet, og én av årsakene det pekes på er tilgangen på spennende og attraktive arbeidsplasser. Oppdrettsnæringen har i mange kommuner klart å imøtekomme dette med arbeidsplasser som er innovative, varierte og ikke minst trygge. Nå varsles det permitteringer og stans i nye prosjekter, og næringen sliter nå med å kunne beholde ansatte. Mange selskaper går tungt inn i sine lokalsamfunn med midler til kultur og frivillighet, både for å sikre en god oppvekst for de unge i kommunen, og for å sørge for at deres ansatte også har et tilbud å benytte seg av utenfor arbeidstiden.

Når regjeringen gjør store endringer i forutsetningene for en distriktsnæring vil det derfor også ha store konsekvenser for hele lokalsamfunnet, ikke bare for kommunekassa.

Svar:

Havbruksnæringen gir opphav til ekstraordinær avkastning, såkalt grunnrente. Grunnrenten fra havbruk oppstår ved bruk av våre felles fjorder og havområder. Lønnsomheten i havbruksnæringen har vært svært god i flere år. Avkastning på kapitalen og driftsmarginer har de siste ti årene vært langt høyere enn i industrien. Statistisk sentralbyrå har påvist betydelig grunnrente i næringen over flere år. Staten har tildelt de aller fleste havbrukstillatelsene billig eller gratis. Over halvparten av næringen domineres av noen få eiermiljøer. Over en tredel er dessuten i utenlandsk eierskap. Tillatelsene til å utnytte fellesskapets ressurser har gitt opphav til noen av de største private formuene i Norge.

I Hurdalsplattformen er regjeringen tydelig på at lokalsamfunn og fellesskapet bør få en rettfærdig andel av verdiene som skapes ved å bruke fellesskapets naturressurser. Et forslag om grunnrenteskatt på havbruk er nå sendt på høring med frist 4. januar 2023. En sentral del av forslaget er at lokalsamfunn som stiller sine naturressurser til disposisjon, skal sikres en stor del av inntektene. På denne måten får også kommunene mer igjen for å legge til rette for oppdrett. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med lovforslag etter høringen slik at reglene kan gjelde fra og med 2023.

Fordelen med en godt utformet grunnrenteskatt er at den ikke påvirker selskapenes insentiver til å investere. Gjennom grunnrenteskatten dekker staten samme del av kostnadene som den mottar av inntektene, tilsvarende skattesatsen. Det gjelder uavhengig av om en investering blir lønnsom eller ulønnsom. Når grunnrenteskatten utformes nøytralt, vil aktivitet som var lønnsom før grunnrenteskatt, også være lønnsom etter grunnrenteskatt. Med grunnrenteskatter kan andre og mer vridende skatter reduseres. Det bidrar til å styrke vekstevnen til norsk økonomi.

Forslaget om grunnrenteskatt på havbruk skal styrke kystsamfunnene ved at kystkommunene og -fylkene får mer igjen for å legge til rette for havbruksvirksomhet. Forslaget skal ikke rokke ved oppdrettsnæringens bidrag til innovative, varierte og trygge arbeidsplasser. Helhetsvurderingen av forslaget er derfor at det både vil styrke norsk økonomi og lokalsamfunnene.

Dessuten sørger regjeringen for at grunnrenteskatten avgrenses til de største selskapene gjennom et stort bunnfradrag. Små og mellomstore havbruksbedrifter, tilsvarende om lag 2/3 av havbruks-selskapene, anslås på usikkert grunnlag å bli skjermet fra å betale grunnrenteskatt, men dette vil avhenge av utviklingen i produksjon, priser og kostnader. Bare grunnrenteinntekter over 54-67,5 mill. kroner gir grunnlag for å betale grunnrenteskatt.

Det ventes fortsatt god lønnsomhet i havbruk. Havbruksnæringen vil også fremover ha insentiver til nye investeringer i Norge. Det bør derfor ikke være grunn til å bekymre seg for tap av oppdrag og arbeidsplasser som følge av grunnrenteskatten på havbruk.

SPØRSMÅL NR. 286

Innlevert 2. november 2022 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 11. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Korleis vil klima- og miljøministeren sørge for at oppryddinga av massedeponia ved Taraldrudkrysset i Nordre Follo kommune vert gjennomført slik at ein får stansa forureininga frå mellom anna den statlig eigde grunnen, og frå masser der mykje har kome frå tomter i regjeringsskvartalet, og store statlege byggeprosjekt i Oslo sentrum?

GRUNNGJEVING:

Saka om skiferdeponiet i Nordre Follo kommune har pågått heilt sidan sidan tidleg på 2000-talet. Massene skriv seg frå tomter og byggeprosjekt som vart opparbeidede mellom 1980 og 1990. Skiferdeponia inneheld meir enn 50 000 kubikkmeter svartskifer og alunskifer som er syredannande. På grunn av forvitring og nedbør vert tungmetall og radioaktivt uran frigjort frå massene og siv ut i miljøet rundt deponia som ligg på eigedomane til Statens Vegvesen (gnr./bnr. 157/2) og Åsland Næringspark

Eiendom (gnr./bnr.105/4). Prosessen med å få gjort noko med forureiningsproblemet har pågått i svært lang tid til tross for at både Miljødirektoratet (MD) og Direktoratet for Statens Strålevern (DSS) begge har presisert at saka har høg prioritet. Tilliten til at Staten som forureinar rydder opp etter seg er svekka på grunn av at det har teke så lang tid, og at det er stor forureiningsfare. Tungmetall og radioaktivt uran som siv ut frå massene siv ut i grunnen og kan til slutt finne vegen til kommunen si drikkevasskjelde Gjersjøen, via Snipetjernbekken. Snipkternbekken framstår i dag som fullstendig gjengrodd, og dersom det ikkje vert gjort tiltak vil området kunne utvikle seg til eit giftig sumpområde. Det uroar SV at Statens Vegvesen i brev av 15.06.2022 seier at dei ikkje har økonomisk handlingsrom for å gjennomføre pålagde tiltak. I eit brev til Miljødirektoratet datert 15 juni 2022 stiller SVV spørsmål om selskapet er rett etat for finansiering av miljøtiltak på statlig grunn, og vil ha dialog med Samferdselsepartementet og Klima og Miljødepartementet om finansiering.

Svar:

Den forureina grunnen som spørsmålet viser til, er areal med tilførte, naturlege sprengsteinmassar. Skadepotensialet er frå sulfidhaldige massar, som kan danne syre og leke ut miljøskadelege stoff.

Statens vegvesen og ein privat aktør har tatt over arealet etter at massar blei flytta dit. Desse massane var ikkje del av omgrepet for forureina grunn etter regelverket då dei i si tid blei deponerte på området, eller når Statens vegvesen skaffa seg grunn for å utvida E6. Det kom inn i

regelverket på eit seinare tidspunkt (2009). Statens vegvesen gjorde i 2018 miljøstyresmaktene merksame på at det også kunne vere denne type massar på staten sin del av arealet.

Statens vegvesen har fått likelydande pålegg frå Miljødirektoratet og Direktoratet for strålevern og atomtryggleik om å utarbeide tiltaksplan for opprydding av forureina grunn på Taraldrud i Nordre Follo kommune. Statens vegvesen er på vegne av staten grunneigar for delar av det forureina området, og volum forureina massar på statleg eigedom er overslagsvis på 18 000 m³. Statens vegvesen sende inn forslaget sitt til tiltaksplan 15.06.2022, og den er no under behandling hos Miljødirektoratet og Direktoratet for strålevern og atomtryggleik. Statens vegvesen ventar på tilbakemelding på tiltaksplan. Tiltaksplanen inneber at Statens vegvesen fjernar forureina massar frå statleg eigedom.

Når finansiering er avklart og endelege vilkår i tiltaksplanen er fastsatt, vil ein kunne starte prosessen med å fjerne dei forureina massane. Sjølve gjennomføringa av tiltaket vil kunne ta til eitt år etter at tiltaksplanen er godkjend, dersom finansiering er på plass. Det vil ta om lag eitt år å fjerne dei forureina massane.

Statens vegvesen har i brev til Miljødirektoratet tatt opp om det er vegsektoren sitt ansvar å dekke kostnader til å rydde opp i slik grunn all den tid at orsak til forureininga ikkje er knytt til vegtiltak.

Regjeringa vil komme tilbake til Stortinget om saka på eigna måte.

SPØRSMÅL NR. 287

Innlevert 2. november 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 11. november 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Har dagens sikkerhetspolitiske situasjon medført endringer i regjeringens syn på behovet for en frihandelsavtale med Kina?

BEGRUNNELSE:

Norge har siden 2008 vært i forhandlinger om en frihandelsavtale med Kina. Vi mener at det er rimelig å legge til grunn at å oppfordre til handel med Kina har blitt mer risikabelt i dagens sikkerhetspolitiske situasjon grunnet

den reelle muligheten for at Kina invaderer Taiwan og i så fall havner inn under et tøft sanksjonsregime. Videre blir det stadig tydeligere at Kina støtter Russland, og at landet for alle praktiske formål har akseptert Russlands angrepsskrig mot Ukraina. Innenrikspolitisk blir Kina også stadig mer autoritært, og bedriver digital masseovervåkning av sine innbyggere og brutale overgrep mot uigurbefolkningen i øst. Samtidig bruker de internasjonale organisasjoner for å legge lokk på debatten om menneskerettighetsbrudd – slik som da FN's menneskerettighetsråd stemte mot å diskutere Kinas mulige forbrytelse mot menneske-

heten i Xinjiang i oktober. På denne bakgrunn vil vi argumentere for at det under Kinas ledelse har vokst fram en autoritær modell for internasjonal utvikling - som står i direkte motsetning til den demokratiske samfunnsmodellen som Norge baserer sitt samfunn på. Det siste året har flere av våre allierte endret sin politikk på Kina. I fjor la EU sin frihandelsavtale med Kina på is, USA ser på Kina som sin største trussel, i NATOs nye strategi omtales Kina som en trussel, og Storbritannia har nylig begynt å omtale Kina som en trussel.

Svar:

Forhandling av frihandelsavtaler hører under næringsministerens konstitusjonelle ansvarsområde. Siden spørsmålet omhandler den sikkerhetspolitiske utviklingen, har jeg avtalt med næringsministeren at jeg besvarer dette spørsmålet.

En åpen og regelbasert verdenshandel er en grunninteresse for en liten, eksportrettet økonomi som Norge. Norge har også frihandelsavtaler med land hvis politiske system er annerledes enn vårt. Kina er Norges største handelspartner i Asia, både på eksport- og importsiden, og handelen er økende. En frihandelsavtale vil bidra til bedre betingelser for norsk næringsliv. Kina er og kommer til å være en av de største økonomiene i overskuelig fremtid. Da vil det være uklokt å ikke arbeide for å bedre betingelsene for norsk næringsliv i denne handelsrelasjonen.

Arbeidet med en handelsavtale med Kina startet allerede i 2008. Den sikkerhetspolitiske situasjonen i verden er svært endret siden da, og regjeringen følger denne utviklingen nøye, også i lys av dette arbeidet. Regjeringen er opptatt av å vurdere forhandlingene bredt og bruke den tiden vi trenger for å ivareta norske interesser. Krigen i Ukraina påvirker samtidig fremdriften og vurderingene som gjøres. Det er ikke berammet nye forhandlingsmøter.

Slik næringsministeren redegjorde for i sitt svar til Stortinget i juni, er norske forhandlingsmål og -posisjoner de samme overfor Kina som i andre frihandelsforhandlinger. Forhandlingene påvirker heller ikke vår vilje eller evne til å ta opp våre bekymringer med Kina. Vi har ved flere anledninger oppfordret Kina til å ta avstand fra Russlands angrepskrig og bidra til å få slutt på russiske krigshandlinger. Norge uttrykker jevnlig bekymring for menneskerettighetssituasjonen i Xinjiang, både bilateralt og multilateralt i FN. Det kan tillegges at menneskerettighetssituasjonen var bekymringsfull også på det tidspunktet Venstres næringsminister Iselin Nybø hadde ansvaret for pågående frihandelsforhandlinger med Kina.

Med den sikkerhetspolitiske situasjonene vi befinner oss i er det viktig for regjeringen å gjøre grundigere sikkerhetsvurderinger knyttet til handel og investeringer. Sikkerhetsloven gir oss mulighet til å stanse utenlandske investeringer og etableringer som truer norske sikkerhetsinteresser. Det er samtidig slik at sårbarheter knyttet til avhengighet av forsyningskjeder fra Kina og andre land er en utfordring vi må håndtere også uten en frihandelsavtale. For norsk økonomi er Kina både et marked i utvikling og en partner innen flere områder. Samtidig vil vi ivareta egen sikkerhet. Det er en balansegang vi deler med svært mange land. Både EU og USA har utstrakt økonomisk samarbeid med Kina, samtidig som også andre hensyn ivaretas. Land som Sveits, Island, New Zealand og Australia har frihandelsavtaler med Kina, og Israel er for tiden i forhandlinger om dette.

I forholdet til Kina må vi fremme våre interesser og ivareta våre verdier og sikkerhet på en helhetlig måte, slik vi også gjør overfor andre land. Dette gjør vi også i tett samarbeid med våre nordiske og europeiske partnere, slik det legges opp til i Hurdalsplattformen. For at vi skal klare å løse de store utfordringene verdenssamfunnet står overfor, trenger vi engasjement og samarbeid, også med Kina.

SPØRSMÅL NR. 288

Innlevert 2. november 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 10. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren gjøre greie for korleis ein eitløps tunell på over 6 000 meter ved ein nye E-39 nord-sør gjennom Møre og Romsdal, i reguleringsplanen for E-39 Ørskogfjellet- Vik kan være realistisk, forsvarleg, og kva

som vil skje den dagen denne tunellen er steng ved brann i tunell eller ved alvorlege ulykker?

GRUNNGJEVING:

Statens vegvesen region midt har i lang tid valgt å unngå å forholde seg til faktiske realitetar ikring det famøse vegprosjektet Møreaksen som folket i Møre og Romsdal ikkje vil ha. Frå dag ein har representantar og planarbeidet i Statens vegvesen ikkje forholdt seg til fakta, og hevdar prosjektet skulle ha oppstart i 2023 og være ferdig i 2030. Gong etter gong har mengder med innspel peika på at dette verken er realisme eller fakta, og prosjektet er heller ikkje “vedteke “ i NTP 2022-2033 slik statens vegvesen hevdar, sist i reguleringsplanen for E-39 Ørskogfjellet -Vik. Dette står under kapittel 3.4 i planen. Vidare står det i samme planen at heile strekninga ny E-39 Ålesund- Molde vil kunne stå ferdig i 2030. Dette er direkte feilinformasjon og har ikkje snev ar realisme i verkelegheita.

NTP for 2022-2033 vart ikkje vedteken, men lagt ved protokollen i Stortinget, dette må snart Statens vegvesen forholde seg til. Det samme er det fakta at Statens vegvesen har delt opp strekninga E-39 Ålesund -Molde i fleire byggjesteg, der Ålesund- Sjøholt er satt på vent, og planarbeidet er utsatt på ubestemt tid.

Korleis Statens vegvesen kan operere på denne svært useriøse og svært unøyaktige måten, sjokkerar både befolkninga og politikarar i regionen. Dette er useriøst og direkte slett håndverk av ein statleg etat som STVV.

I planarbeidet som er lagt fram, blir det i planen for E-39 Ørskogfjellet til Vik lagt opp til eitløps tunell på heile 6 490 meter. Dette betyr at nord-sør E-39 gjennom Møre og Romsdal vil være totalt stengt ved ein eventuell tunellbrann eller alvorlege ulykker. Dette er ikkje berre eit stort problem, men totalt uaktuelt å akseptere. Kun gjort for å maskere dei gigantiske reelle kostnadane i prosjektet. Dette både sikkerheistmessig men spesielt samfunnsmessig som trafikksystem gjennom fylket. Ferjefri E-39 har heil tida vore planlagt som firefelts motorveg, og det har frå førige regjering vore gjeve svært så klare krav om å redusere kostnadane i prosjektet men då utan å kutte i vegsystema dvs. kutte frå rask firefelts til lavare standar slik som tofeltsveg faktisk er, utan å møte framtidens behov. Ved å planlegge tofelts tunellar på ny E-39 på over 6 000 m, viser dette at heile prosjektet Møreaksen har gått ut på dato og må skrinleggjast.

Svar:

Ny E39 mellom Ørskogfjellet og Vik i Vestnes kommune er ein del av prosjektstrekningen E39 Ålesund-Molde. Statens vegvesen har utarbeidd eit forslag til reguleringsplan for strekninga som vart lagt ut på høyring 4. januar 2022. Vegvesenet utarbeida eit nytt forslag for å ta omsyn til fleire av merknadane som kom inn. Det nye forslaget har no vore på offentlig høyring.

I det siste forslaget til reguleringsplan er det vist ein tunnel på 6 490 meter inkludert portalar. Lengda er noko

lengre enn i det første forslaget fordi det er teke omsyn til lokale interesser. Tunnelen har ei jamn stigning på 3,0%.

Tunnelen blir planlagt etter dei reglane som gjeld for sikkerheit i tunellar. Aktuelle etatar har på vanleg vis vore med i planlegging og risikovurdering av tunnelen. Transportanalysar viser at det, ut frå trafikkmengd, ikkje er naudsynt med to tunnelløp for å få god nok sikkerheit. Statens vegvesen har likevel valt å legge eit ekstra tunnelløp inn i reguleringsplanen for å ha moglegheit til å byggje dette om det blir naudsynt.

Om den planlagde tunnelen vert stengd vil det vere god omkøyning via dagens fv. 661 og E39 via Helland og Skorgedalen. Planen inneber at dagens fv. 661 blir utbetra med gang- og sykkelveg samt trafikktryggingstiltak. Det er planlagt at denne vegen kan omklassifiserast til arm til E136, etter at ny E39 er bygd ut.

Statens vegvesen har så langt vist framdriftsplanar for E39 Ålesund-Molde ut frå kva som kan vere teknisk mogleg å få til og ut frå prioriteringar av midlar til prosjektet i gjeldande Nasjonal transportplan 2022-2033.

Arbeid med grunnlag for ein ny revidering av Nasjonal transportplan er i gang. Statens vegvesen vil ut frå dette og ut frå budsjettforslaget for 2023, vurdere framdrift for planlegging og førebuing av store vegprosjekt.

SPØRSMÅL NR. 289**Innlevert 2. november 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 10. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren forklare meg realismen i, og korleis det er praktisk mulig å bygge Møreaksen sin fyrste del som fjordkryssinga frå Vik til Julbøen, der dei ser vekk frå rekkefølgekrava frå Vestnes kommunen, og dermed måtte sette trafikken frå dette på dagens vegsystem frå Vik til Vestnes og frå Julbøen inn til Molde og gjennom Molde by?

GRUNNGJEVING:

Det er i dokument framsett påstand frå Statens vegvesen region midt at prosjektet E-39 Møreaksen frå Ålesund-Molde skal ha ein kostnad på ca. 24 milliard kr.

Svært mange har stilt spørsmål ikring dette, og få klarer å ta dette kostnadsestimatet verken seriøst eller på alvor.

i Møre og Romsdal opplever fylkeskommunen ein formidabel kostnadsvekst på alt av samferdselsprosjekt. Til dømes på Nærlandsøybrua har kostnaden auka frå 280 mill. kroner for få år sidan til dagens anslag på 830 million kr. Det same ser fylkeskommunen på alt av veganlegg samt ferjekaier osv.

Statens vegvesen region midt derimot, ser ut til å "leve i sin eigen verden" og er tydelegvis ikkje påverka av situasjonen i vårt land eller i resten av verden. Det er mangel på det meste av byggjematerialer, alt av alle andre komponentar og drivstoff osv. har auka kraftig i pris.

Reguleringsplanarbeidet er slett ikkje ferdig eller påbegynt i heile strekninga Ålesund-Molde. Akkurat no held STVV på med reguleringsplanarbeidet for E-39 Ørskogfjellet-Vik, utan at nokon kan forklare kva dette vil kunne koste aleine. Her er også rekkefølgekrav frå Vestnes kommune om at det ikkje kan setjast trafikk på strekninga over fjorden frå Vik til Julbøen før dette prosjektet forbi Vestnes og til Ørskogfjellet er ferdig.

I planarbeidet og framlagt forslag frå STVV legg dei opp til at fyrste byggesteg for ny E-39 Ålesund- Molde er fjordkryssinga frå Vik- Julbøen.

Korleis dette er praktisk mulig når det er vedteke rekkefølgekrav frå Vestnes kommune om at E-39 Ørskogfjellet -Vik også må være ferdig, er det mange som verkeleg undrast over.

Dei fleste lurar på korleis trafikken frå Vik-Julbøen kan setjast på, før vegen også frå Julbøen og gjennom og forbi Molde er ferdig.

Med andre ord, så driver her Statens vegvesen med eit eller anna "lureri" der fjordkryssinga skal byggjast fyrst,

for så å bruke lokalvegen inn til Vestnes og dagens vegsystem inn til og direkte gjennom Molde by.

Alle som har vore i området og kjenner dette distriktet, forstår at ny E-39 ikkje kan gå frå Tomrefjorden på dagens veg og inn til Vestnes. Dette er brot på rekkefølgekrav.

Like sjølvsagt er det at trafikken frå ny E-39 over Romsdalsfjorden mellom Vik og Julbøen heller ikkje kan gå i dagens vegsystem direkte inn til og igjennom Molde by.

Svar:

Det er no i gang ei ekstern kvalitetssikring (KS2) for E39 Vik-Molde. Dette er i tråd med krava til styring av statlege investeringsprosjekt over ein milliard kroner. Kostnader og finansiering er viktige områder som skal vurderast i kvalitetssikringa.

I tråd med Vestnes kommune sitt vedtak av reguleringsplan for E39 Vik-Julbøen (kryssing av Romsdalsfjorden), vil dagens fv. 661 mellom Vik og Helland bli utbetra med gang- og sykkelveg samt trafikktryggingstiltak samstundes med at fjordkryssinga blir bygd. Når E39 Ørskogfjellet-Vik opnar vil fv. 661 bli klassifisert som arm til E136.

Ved handsaming av omregulering av kryss for E39 og fv. 661 på Vik i 2021 gjorde Vestnes kommune et tilleggsvedtak:

«Kommunestyret krev at det ikkje blir sett trafikk på Vik-Julbøen før Vik-Ørskogfjellet er ferdig.»

Statens vegvesen tilrådde at kommunen ikkje skulle vedta dette tilleggspunktet, men det er ikkje vedteken som ei føresegn til planen og er derfor ikkje juridisk bindande.

SPØRSMÅL NR. 290**Innlevert 2. november 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 9. november 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å få etablert en ordning som reduserer kapitalbindingen på prosjekter som bygges ved norske skipsverft gjennom risikoavlastning fra det statlige virkemiddelapparatet?

BEGRUNNELSE:

Finansieringsordningene for bygging av skip gjennom virkemiddelapparatet bidrar til å avlaste risiko for finansinstitusjoner og rederi. Samtidig er det ingen ordning som i tilstrekkelig grad avlaste skipsverftene. Dette gjør at likviditeten i verftene bindes opp under hele byggeperioden. Kapitalbindingen dette medfører gjør at det er vanskelig for verftene og bygge ordresreserve, og slik bidra til et høyt og stabilt aktivitetsnivå.

Denne likviditetsbindingen er også problematisk når prosjektenes risiko er lav. Regjeringen har så langt ikke kommet opp med en løsning på denne utfordringen selv om maritim sektor er satsingsområde både i grønt industriløft og i regjeringens ambisjoner om økt eksport gjennom "hele Norge eksporterer".

Samtidig som ordningen foreløpig uteblir for norske skipsverft bidrar EKSFIN til finansiering og risikoavlastning for skip bygget på skipsverft utenfor EØS området, eksempelvis i Tyrkia. Det er for meg et paradoks at det norske virkemiddelapparatet bedre kan avlaste risiko for skip bygget på et Tyrkisk verft enn for et skip bygget på et norsk verft.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å skape jobber, trygge fremtidens velferd og bidra til å kutte verdens utslipp. Maritim industri er et av satsingsområdene i regjeringens Veikart for et grønt industriløft og i eksportreformen Hele Norge eksporterer, og den maritime politikken skal sikre gode vilkår for norsk maritim næring og legge til rette for aktivitet i hele verdikjeden.

Flere norske verft er i en utfordrende situasjon og i høst har næringsministeren og jeg holdt flere møter om situasjonen i og mulige tiltak for verftnæringen. Vi tar næringens utfordringer på største alvor. Det er snakk om store beløp når skip skal bygges, og da er finansiering en helt nødvendig forutsetning.

Næringen har foreslått en ordning som har som mål å bedre egenkapitalsituasjonen til verftene. Denne ordningen er til vurdering i departementet. Vi må i politik-

kutformingen vurdere forholdet til EØS-avtalen og det statsstøtterettslige handlingsrommet. EØS-avtalen er viktig for norsk næringsliv, og Europa er et viktig utemarked for norsk maritim næring.

Eksfin tilbyr finansiering av bygging av skip i Norge til bruk i Norge og til eksportrettede investeringer i Norge, bl.a. gjennom byggelånsgarantiordningen ved å gi garantier for bankenes byggelån til norske verft når disse bygger skip. Dette inkluderer garanti for forskudd fra rederi til byggingen. Eksfin må imidlertid holde seg innenfor rammene for lovlig statsstøtte ved at lån og garantier ytes på markedsmessige vilkår, dvs. at Eksfin må ha samme vilkår som og at betaling for risiko skal minimum være den samme som medvirkende bank eller finansinstitusjon krever.

Eksfin skal også finansiere eksport fra Norge og tilbyr finansieringsløsninger tilpasset ulike eksportbedrifter og næringer. Eksfin kan både finansiere eksport av sluttprodukter som skip og eksport av utstyr og tjenester som skal brukes til å bygge for eksempel et skip.

Maritim næring er et eksempel på en bransje der Eksfin i betydelig grad har finansiert skip som er bygget med betydelige norske underleveranse. Dette bidrar til arbeidsplasser og verdiskaping i Norge. Finansieringsbeløpet fra Eksfin vil imidlertid kunne være høyere ved bygging i Norge, fordi finansieringsgrunnlaget er hele skipsbyggingskontrakten, og ikke begrenses til kun norske leveranser til det utenlandske verftet.

Til tross for et stramt handlingsrom i statsbudsjettet for 2023 vil regjeringen satse på maritim næring i tiden fremover. Regjeringen har foreslått å videreføre flere satsinger på dagens nivå og vil blant annet videreføre låneordningen for skip i nærskipfart og fiskefartøy. Andre virkemidler som kan stimulere til aktivitet i norsk verftindustri er blant annet å stille krav om lavutslippsløsninger. Regjeringen har påbegynt arbeidet med å kreve nullutslipp i nye anbud for ferger fra 2023, krav om lav- og nullutslipp i nye anbud for hurtigbåter fra 2025 og krav til lavere utslipp fra fartøy som benyttes innenfor havbruk, inkludert underleverandører. Vi vil i tillegg stille krav om lavutslipp fra 2025 og nullutslipp fra 2030 for offshore supply-skip. Regjeringen har også igangsatt en utredning av det EØS-rettslige handlingsrommet for å stille kvalitetskrav i offentlige anskaffelser av fartøy, og rapporten vil være ferdig i januar.

SPØRSMÅL NR. 291**Innlevert 2. november 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 7. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Mener statsråden det er alvorlig dersom en statsråd feilinformerer Stortinget eller tilbakeholder informasjon, og er statsråden – i lys av de nye opplysningene som her fremkommer – fremdeles av samme oppfatning som i brevet av 29.09.22 om at hun ikke ser noe behov for å redegjøre for Stortinget om situasjonen i Oslo, da hun har full tillit til at politiet i Oslo følger situasjonen tett og iverksetter egnede tiltak?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mine skriftlige spørsmål nr. 2874 (2021-2022) og nr. 13 (2022-2023) samt statsrådets svar på disse. Av statsrådets svar på det første spørsmålet, fremgår det at hun ikke finner det hverken hensiktsmessig eller nødvendig å instruere politimesteren i Oslo om økt bruk av våpenvisitasjoner med hjemmel i politiloven § 7a, da det legges til grunn at politimesteren foretar gode politifaglige vurderinger av når og i hvilket omfang visitasjonshjemmelen bør benyttes. Av statsrådets svar på det andre spørsmålet, hevdes det at politiet ikke besitter statistikk over gjennomførte visitasjoner i Oslo etter politiloven § 7a for perioden 2012 – 2022, men det understrekes at Oslo politidistrikt benytter våpenvisitasjon aktivt som virkemiddel blant annet for å forebygge vold på steder eller i situasjoner hvor vold erfaringsmessig finner sted.

Ved henvendelse til Oslo politidistrikt har Fremskrittspartiets justisfraksjon fått tilgang til antall loggførte våpenvisitasjoner i Oslo for perioden 2014 – 2022. Tallenes tale er at det i år har vært en kraftig nedgang i våpenvisitasjoner, sammenlignet med 2020 og 2021. Antallet visitasjoner var 342 i 2020, 209 i 2021 og 112 så langt i 2022. Dette er oppsiktsvekkende med tanke på den utviklingen i kriminalitetsbildet vi har sett det siste året, og særlig hvis man ser hen til at samfunnet var nedstengt av smittevern hensyn i store deler av 2020 og 2021. Dersom statsråden ønsker å gjøre seg kjent med materialet i sin helhet, kan vi være behjelpelig med å oversende tallmaterialet fra Oslo politidistrikt.

Det bes derfor en tilbakemelding på hvordan statsråden vurderer alvorlighetsgraden i det at en statsråd feilinformerer Stortinget. Videre vil spørsmålsstiller vite om statsråden fremdeles ikke ser noe behov for å gi en redegjørelse for Stortinget om situasjonen i Oslo, fordi hun har full tillit til at politiet i Oslo følger situasjonen tett og iverksetter egnede tiltak.

Svar:

Departementet besitter ikke selv statistikk over våpenvisitasjoner i politidistriktene og ba derfor Politidirektoratet om innspill for å kunne besvare spørsmål nr. 13, som representanten viser til i sin begrunnelse. Mitt svar 29. september i år bygget på tilbakemeldingen fra Politidirektoratet om at Oslo politidistrikt ikke hadde tilgjengelig statistikk over gjennomførte visitasjoner etter politiloven § 7 a.

Jeg har fått opplyst at det i politioperativt loggføringssystem (PO) blir loggført både enkeltstående visiteringer (utført med ulike hjemmelsgrunnlag) og beslutninger om våpenvisitasjon etter politiloven § 7 a. Beslutninger om visitasjon etter § 7 a føres som regel som ett oppdrag i PO, men flere personer kan bli visitert som følge av hver av disse beslutningene. Oslo politidistrikt nevner som eksempel en beslutning om en «knivaksjon» som ble ført som ett oppdrag i PO, men som førte til at det ble utført 100 visitasjoner.

Oslo politidistrikt opplyser at man derfor ikke kan lese eventuell oppgang eller nedgang i antall visitasjoner direkte ut fra antall loggførte oppdrag i PO. Distriktet har av kapasitetsgrunner ikke kunnet gjennomgå hvert enkelt oppdrag for å finne frem til det totale antallet personer som har blitt visitert i perioden 2012 til 2022.

Etter det jeg har fått opplyst ble ikke forholdet mellom antall loggførte oppdrag og det konkrete antallet visitasjoner forklart da henvendelsen fra Fremskrittspartiets justisfraksjon ble besvart, noe Oslo politidistrikt har beklaget i sin tilbakemelding til Politidirektoratet.

Jeg har fortsatt tillit til at politimesteren i Oslo foretar gode politifaglige vurderinger av hvilke virkemidler som til enhver tid bør tas i bruk for å bekjempe vold og bruk av våpen, herunder bruken av visitasjonshjemmelen i politiloven § 7 a. Jeg finner det fortsatt ikke hensiktsmessig eller nødvendig å instruere politimesteren om bruken av denne typen tiltak, som forutsetter konkrete vurderinger, herunder slike som det følger av politiloven § 6 at politiet skal foreta.

SPØRSMÅL NR. 292**Innlevert 2. november 2022 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 11. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva har regjeringen brukt bevilgningen på 10 mill. kroner som ble avsatt til omvendt voldsalarm i 2022 på?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet for 2022 foreslo Solberg-regjeringen å sette av 10 millioner kroner til omvendt voldsalarm. Forslaget ble vedtatt, men den nye regjeringen har så langt ikke klart å legge frem forslag om nødvendige lovendringer for å utvide bruken av omvendt voldsalarm. I budsjettspørsmål 79 fremgår det at «regjeringen foreslår at bevilgningsøkningen videreføres i statsbudsjettet for 2023». Spørsmålsstiller lurer derfor på hva regjeringen har brukt den økte bevilgningen i 2022 på.

Svar:

Kontaktforbud med elektronisk kontroll (omvendt voldsalarm) er et viktig redskap for å beskytte volds- og truselsutsatte og vi arbeider langs flere spor for å øke bruken.

Et forslag om å innføre en hjemmel i norsk straffeprosess, som gjør det mulig å ilegge omvendt voldsalarm ved brudd på besøksforbud er et av tiltakene for å øke bruken. Som jeg opplyste i mitt svar til representanten Foss fra 19. august i år, tar jeg sikte på å komme tilbake til Stortinget med et lovforslag så fort det lar seg gjøre.

For å øke bruken av omvendt voldsalarm er det imidlertid også behov for bedre kompetanse om ordningen, samt videreutvikling av teknologien. Bevilgningen på 10

millioner kroner for 2022 ble derfor overført Politidirektoratet (POD) i sin helhet.

POD opplyser at de iverksatte tiltakene særlig retter seg mot ny teknologi som vil bidra til å sikre bedre kvalitet, stabilitet og økt bruk, samt kompetanseheving. Midlene ble fordelt til Øst Politidistrikt (3.0 mill. kroner) og Politiets IT-Enhet (7 mill. kroner).

Øst politidistrikt har etablert et prosjekt for å se på strukturer og oppfølging ved Felles straffesaksinntak (FSI). Det jobbes der med å se på metodikk og ansvarsfordeling for å sikre økt bruk. Blant annet har distriktet endret instruks og arbeidsmetodikk for å fange opp begjæring om besøksforbud, brudd på besøksforbud og sikre rask håndtering av disse sakene. Dette arbeidet har hatt positiv innvirkning på økt bruk av omvendt voldsalarm.

Politiets it-enhet (PIT) har fått overført 7 mill. kroner som blant annet er benyttet til videreutvikling av teknologien for omvendt voldsalarm, noe som gir store forbedringer både for oppfølging av selve besøksforbudet (forbedret kartfunksjonalitet), og oppgaveløsningen både for politi og Kriminalomsorgen. Tekniske investeringer er iverksatt for å sikre bedre stabilitet og drift.

Politidirektoratet opplyser også at det planlegges en opplæringspakke for å bidra til økt kunnskap hos aktører som treffes av ordningen med omvendt voldsalarm. Det vil i tillegg lages en applikasjon for å bidra til bedre bruk av risikovurderinger (SARA:SV).

Jeg har tillit til at de iverksatte tiltakene vil gi positiv effekt og at de vil være viktige for å legge til rette for økt bruk av omvendt voldsalarm.

SPØRSMÅL NR. 293**Innlevert 2. november 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 10. november 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Hvilke endringer må gjennomføres i norsk lovverk for å implementere EUs nye klimakrav til bygg?

BEGRUNNELSE:

EU har som mål at de skal kutte 55 % av klimagassutslippene frem til 2030. Revideringen av byggennergidirektivet ble foreslått av EU-kommisjonen i desember i fjor som en del av den store pakken kalt «Fit for 55» som skal sørge

for at EU når målet. I oktober samlet EU-landene seg om en pakke for energisparing i bygg, der de blant annet sier at alle nye offentlig eide bygg i EU være utslippsfrie fra 2028. For alle nybygg gjelder de samme reglene fra 2030. For eksisterende bygg er EU-landene enige om å innføre strengere minimumsstandarder for energibruk. Dette for å utløse en mer omfattende renovering av eksisterende bygningsmasse. Målet er å utfase den dårligste delen av bygningsmassen.

Bygg står for 36 prosent av de energirelaterte direkte og indirekte utslipp av klimagasser i EU. Derfor er det viktig å få ned energiforbruket i bygg. I tillegg kan dette være sosialt viktig, fordi en får renovert eldre bygninger. Direktivet har EØS-relevans, og vil derfor skulle implementeres i Norge også.

Svar:

Representanten viser i grunngevinga for spørsmålet til bygningsenergidirektivet. Kommisjonen sitt forslag til revidert bygningsenergidirektiv er ikkje endelig vedteke i EU. Det er ikkje klart kva ei eventuell implementering av framtidig direktiv kan medføre av behov for endringar av norsk regelverk.

Det er ei stadig aukande merksemd i EU på å redusere energibruk i byggsektoren for å kutte klimagassutslepp. Dette har ikkje utan vidare overføringsverdi til Noreg. Våre energikrav til bygg ligg langt føre dei fleste land i Europa. Vi har strenge krav til energieffektivitet, og frå 1. januar 2016 har det ikkje vore tillate å installere varmein-

stallasjon for fossilt brensel. Nye norske bygg er energieffektive. I tillegg er det også låge klimagassutslepp frå drift av eldre bygg. I Noreg har vi i stor grad basert den innanlandske energiforsyninga vår på fornybar elektrisitet, det har gitt låge utslepp frå oppvarming av bygg. I følge Miljødirektoratet viser førebelse tal frå SSB at utslepp i samband med oppvarming av bygg utgjorde ca. 1,1 % av totale utslepp i 2021. Utslepp frå norske bygg skriv seg primært frå bygg med gassoppvarming, i tillegg til noko utslepp av metan og lystgass frå vedfyring.

Det er Olje- og energidepartementet som har ansvar for bygningsenergidirektivet. Eg har derfor innhenta kommentaren nedanfor frå olje- og energiministeren om prosessen med direktivet:

Det blei fatta EØS-komitebeslutning om å innlemme bygningsenergidirektivet frå 2010 (2010/31/EU) i EØS-avtalen 29. april 2022, med atterhald om samtykke frå Stortinget. Saka vil bli lagt fram for Stortinget saman med forslag til nødvendige lovendringar for gjennomføring av direktivet i Norge.

Europakommisjonen la 18. mai 2022 fram forslag til revidert bygningsenergidirektiv. Forslaget skal no opp til forhandlingar mellom medlemslanda i EU og EU-parlamentet. Olje- og energidepartementet har høyrte Europakommisjonen sitt forslag til revidert bygningsenergidirektiv. Forslaget er knytt til EU sitt arbeid under REPowerEU, og inneheld mellom anna forslag til definisjon av nullutsleppsbygg (zero-emission building).

SPØRSMÅL NR. 294

Innlevert 2. november 2022 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 10. november 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

I nylig utstedte høringsdokumenter fra regjeringen i forbindelse med åpning av områder for leting og utvinning av havbunnsmineraler er det gjort en betydelig avgrensning av utredningsområdet i vedlagt i kart under utkast til beslutning. Avgrensningen er ikke grunnlagt i den vedlagte rapporten fra Oljedirektoratet eller i høringsdokumentene for øvrig.

Hva er begrunnelsen og kriteriene for den geografiske avgrensningen av utredningsområdet som er foretatt av regjeringen?

BEGRUNNELSE:

Da Solberg-regjeringen startet åpningsprosessen for leting etter og utvinning av havbunnsmineraler ble det definert et utredningsområde for konsekvensutredningen tilsvarende 592 500 km². Området ble definert ut fra ressursfaglige vurderinger.

I høringsdokumentene fra Støre-regjeringen legges det samme utredningsområdet til grunn i analyser og omtale. Unntaket er i utkast til beslutning i høringsdokumentene hvor det vises til et vedlagt kart som viser et betydelig avgrenset utredningsområde sammenlignet

med det opprinnelige utredningsområdet og hva som er omtalt i de øvrige høringsdokumentene. Det virker i utkast til beslutning å være gjort nærmere en halvering av området som skal utredes for åpning og som Støre-regjeringen legger til grunn for den videre prosess. Det er naturlig at slike store endringer er godt begrunnet og at begrunnelsen er offentlig kjent.

En slik endring er betydelig og har store konsekvenser for potensialet for fremtidig leting etter og utvinning av havbunnsmineraler på norsk sokkel. Det fremstår merkelig at grunnlaget for avgrensningen ikke er eksplisitt omtalt i høringsdokumentene. Det er av offentlig interesse å få vite kriteriene for de geografiske avgrensningsslin-

jer som er trukket opp og mer generelt hva den betydelige reduksjonen av utredningsområdet er begrunnet i.

Svar:

Det fremgår av høringsbrevet for konsekvensutredningen og utkast til beslutning om åpning av område at departementet har bedt om en oppdatert vurdering fra Oljedirektoratet når det gjelder hvilke områder som er mest prospektive og hvor leting bør starte. Basert på dette har direktoratet pekt på deler av utredningsområdet som omfatter det området direktoratet har mest data og kunnskap om, og som letestategisk anses som mest interessant i en første fase.

SPØRSMÅL NR. 295

Innlevert 2. november 2022 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 10. november 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvilke tiltak mener statsråden at regjeringen Solberg innførte som «har gjort det lett å bli rik på å drive private barnehager»?

BEGRUNNELSE:

I intervju med E24 onsdag 2. november kommer statsråden med kraftige påstander om regjeringen Solberg, der hun påstår at de gjorde det lettere å tjene penger på private barnehager. Jeg viser til at det blant annet var regjeringen Solberg som fikk på plass et nasjonalt økonomisk tilsyn med private barnehager. Jeg understreker at dette spørsmålet ikke handler om hva regjeringen Støre har gjort, eller vil gjøre. Jeg ber statsråden svare på hvilke tiltak hun mener regjeringen Solberg innførte som kan underbygge påstandene i intervjuet.

Svar:

Vi har et solid kunnskapsgrunnlag som viser at det er behov for et tydeligere og strengere regelverk for private barnehager. Dette kunnskapsgrunnlaget ble bestilt og mottatt av Solberg-regjeringen. Solberg-regjeringen satte ned både Storberget-utvalget og velferdstjenesteutvalget som leverte grundige rapporter i 2020 og 2021. I tillegg har vi en rekke eksterne rapporter som er bestilt av departementet og Utdanningsdirektoratet. Velferdstjenesteutval-

get og Telemarksforskning finner at privat barnehagedrift samlet sett er mer lønnsomt enn de fleste andre private velferdstjenester, også mer lønnsomt enn andre sammenlignbare næringer med samme kapitalbehov. Velferdstjenesteutvalget mente at den relativt høye lønnsomheten i private barnehager kan tilsi at kommunene har utbetalt unødvendig mye i offentlige tilskudd til private barnehager samlet sett siden 2011.

Solberg-regjeringen sendte en rekke forslag på høring, men endringene som ble foreslått ble aldri besluttet. Det er dermed ikke riktig at Solberg-regjeringen strammet inn. Det har tatt alt for lang tid å gjøre noe med den uheldige utviklingen som vi alle har vært klar over i flere år. Solberg-regjeringen hadde mange anledninger til å gjøre endringer som kunne stanset denne utviklingen, men benyttet ikke de mulighetene.

Vi mener derfor det er på høy tid å utvikle et moderne styrings- og finansieringssystem for barnehagesektoren. Departementet er i gang med en omfattende gjennomgang av styrings- og finansieringssystemet som skal være klar innen utgangen av 2023. Jeg vil også minne Høyre om at vi var svært raskt ute med å få på plass et regelverk som sikrer økt transparens med pengebruken i private barnehager. Dette var svært viktig for å gi et effektivt økonomisk tilsyn.

SPØRSMÅL NR. 296**Innlevert 2. november 2022 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland****Besvart 11. november 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Hva er statsministerens syn på kravene fra Kielland-nettverket, og hvordan vil han nå følge opp saken på vegne av det offisielle Norge?

BEGRUNNELSE:

Statsministerens kontor har mottatt en henvendelse fra Kielland-nettverket med flere konkrete utfordringer som de ønsker statsministerens syn på.

Kielland-nettverket som består av etterlatte og overlevende etter Norges største industriulykke har den 22.09.2022 levert et «Krav om forhandlingsprosess for særskilt kompensasjonsordning for etterlatte og overlevende etter Kielland-havariet i 1980» hvor det etterlyses om myndighetene vil komme dem i møte på flere konkrete utfordringer som jeg gjengir under:

- Et signert brev fra stortingspresidenten til hver enkelt av de berørte etterlatte og overlevende

- Oversettelse av stortingets vedtak og beklagelse til engelsk, slik at de berørte med annen nasjonalitet får den samme rettigheten som de norske etterlatte og overlevende.

- Retten til informasjon må innebære at Kielland-nettverket må få tilgang til kontaktinformasjon til samtlige berørte. Riksrevisjonen skaffet til veie slik kontaktinformasjon til alle de norske berørte, men har avslått å dele denne informasjonen med Kielland-nettverket med henvisning til GDPR-reglene. Personvern hensyn må imidlertid veies opp mot retten de berørte har til all relevant informasjon.

- Driftstilskudd til Kielland-nettverket for å gjøre oss i stand til å utføre informasjonsarbeid og oppfølging av de to tiltakene Stortinget vedtok juni 2021: Helse-studie i samarbeid med Kielland-nettverket og et dokumentasjonsprosjekt ved Norsk Oljemuseum, også i samarbeid med Kielland-nettverket.

- En særskilt kompensasjonsordning

En kompensasjonsordning er viktig for de etterlatte og staten har tatt ansvar og opprettet ordninger tidligere. Jeg nevner blant annet nordsjødykkerne som måtte kjempe en årelang kamp for rettferdighet, og arbeidsmiljøskadde pioneroljearbeidere som var tema i Stortinget våren 2021 hvor det ble besluttet å opprette en særskilt kommisjon for videre arbeid.

Det er viktig at prosessen og resultatet har legitimitet blant de involverte uansett hvor lang tid det har gått.

Kielland-nettverket opplyser at de ikke har fått svar på sin henvendelse til Statsministeren.

I respekt for sakens alvorlighet så søker ikke under tegnede en politisk polemikk men vil utfordre Statsministeren på hans syn på henvendelsen og kravene han har mottatt fra Kielland-nettverket.

Svar:

Spørsmålet fra representanten Gisle Meininger Saudland er oversendt fra statsministeren til arbeids- og inkluderingsministeren for besvarelse.

I etterkant av Stortingets behandling av Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med Alexander L. Kielland-ulykken, jf. Dokument 3:6 (2020-2021) og Innst. 577 S (2020-2021), har Kielland-nettverket bl.a. henvendt seg til stortingspresidenten og til statsministeren om videre oppfølging av saken. Jeg viser bl.a. til brev av 22. september 2022 fra Kielland-nettverkets styre til statsministeren, med krav om en forhandlingsprosess for en særskilt kompensasjonsordning for etterlatte og overlevende etter Kielland-ulykken. Denne henvendelsen er nå til vurdering, og regjeringen vil komme tilbake til Kielland-nettverket om saken.

Nettverket henvendte seg også 22. april i år til stortingspresidenten og statsministeren bl.a. med spørsmål om driftstilskudd til Kielland-nettverket. Jeg kan opplyse om at Kielland-nettverket bl.a. i brev av 14. januar 2022, 24. januar 2022, 8. mars 2022 og 26. april 2022 har fått svar om at departementene ikke har bevilgninger til dette.

Regjeringen har for øvrig fulgt opp Stortingets anmodningsvedtak 1156 og 1157 av 8. juni 2021, jf. Innst. 577 S (2020 – 2021). Som en oppfølging av anmodningsvedtak 1156, ble det i statsbudsjettet 2022 bevilget 2 mill. kroner til en studie i regi av Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. Dette vedtaket har det imidlertid ikke vært mulig å følge opp videre, da Kielland-nettverket ikke har ønsket å bidra med sine erfaringer i arbeidet med studien. Når det gjelder anmodningsvedtak 1157, ble det i statsbudsjettet 2022 bevilget 8 mill. kroner til Norsk Oljemuseum. Oljemuseet har kompetanse og lang erfaring som setter dem i stand til å gjennomføre en historisk dokumentasjon om Alexander L. Kielland-ulykken og arbeidet i etterkant, med den hensikt å dokumentere opplevelsene sett fra overlevende og etterlattes ståsted. Dette arbeidet er godt i gang, og Kielland-nettverket har gitt uttrykk for at de setter pris på å kunne bidra i dette

prosjektet, jf. brev av 22. april 2022 til statsministeren og stortingspresidenten.

SPØRSMÅL NR. 297

Innlevert 2. november 2022 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 11. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Er regjeringen i dialog med EU-kommisjonen om den forventede økningen i migrasjon over Middelhavet og Balkan-ruten, og hvilken rolle ønsker regjeringen at Norge skal ta?

BEGRUNNELSE:

Norge må være forberedt på at migrasjon til landet vil øke fremover. Både fra personer som flykter fra Ukraina og personer fra andre deler av verden. Den siste tiden, og særlig etter reiserestriksjoner fra koronapandemien er opphevet, synes det å være en økning i antall personer som forsøker å komme til Europa over Middelhavet. Dette er personer som vil trenge hjelp og støtte. Det pågår for tiden prosesser i EU for å håndtere denne situasjonen. Dette arbeidet er det også relevant for Norge å være aktive i.

Svar:

Mange land i Europa opplever nå et migrasjonspress som følge av et økende antall migranter over Middelhavet og via vest-Balkan. Fra norsk side følger vi utviklingen nøye med tanke på endringer i det norske ankomstbildet. EU har pågående diskusjoner om situasjonen i Middelhavsområdet og på Balkan, herunder om tiltak i nærområdene og byrdedeling mellom europeiske land. Norge bidrar i det europeiske samarbeidet på flere måter til både langsiktige og mer kortsiktige løsninger.

For å møte den umiddelbare utfordringen med økt migrasjonspress mot middelhavslandene, har EU vedtatt en frivillig, midlertidig solidaritetsmekanisme for å avlaste land som mottar mange migranter. Mekanismen har tilslutning fra 18 av EUs medlemsland, samt Sveits, Liechtenstein og Norge. Det er lagt opp til ulike former for byrdedeling, med hovedvekt på relokalisering av asylsøkere. Norge har frivillig sluttet seg til denne europeiske innsatsen ved å tilby relokalisering av 200 asylsøkere. De som relokiseres skal regnes på kvoten for overføringsflyktninger.

Denne relokiseringsløsningen av asylsøkere er imidlertid et kortsiktig tiltak, og bidrar ikke til løsninger på lengre sikt. Prinsipielt mener regjeringen Schengen-området utfordringer knyttet til migrasjon må møtes med langsiktige og bærekraftige løsninger på europeisk nivå. Dette er norsk posisjon i pågående prosesser i Europa knyttet til bedre migrasjonshåndtering. Regjeringen støtter arbeidet i Europa med å forebygge ukontrollerte sekundærbevegelser og sikre jevnere fordeling av asylsøkere i Europa.

Norge og de øvrige Schengen-landene arbeider med å forbedre IKT-systemene sine. Tiltakene vil sørge for styrket grensekontroll, migrasjonskontroll og politisamarbeid. Norge og andre europeiske land vil slik bli bedre rustet til å forebygge, avverge og motarbeide grensekryssende kriminalitet, ulovlig migrasjon og terrorisme.

Avslutningsvis vil jeg fremheve vårt bidrag til varige løsninger gjennom EØS-midlene. Vi har over de siste 10 årene gitt omfattende bistand til å styrke håndteringen av migrasjon i berørte yttergrensestater i Schengen-området, herunder til Bulgaria og Hellas. På denne måten bidrar Norge til å sette landene bedre i stand til å håndtere både nåværende og fremtidig migrasjonspress.

SPØRSMÅL NR. 298**Innlevert 3. november 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 11. november 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Vi vil gratulere regjeringen med å ha meldt inn et nytt klimamål til FN. Men, som kjent er det ikke foreslått store nok utslippskutt i statsbudsjett for 2023, som sikrer at vi er på vei til å nå hverken det gamle klimamålet eller dette nye.

Hvilke nye utslippskutt, som sikrer at vi når det nye klimamålet, vil regjeringen komme med når SV og regjeringspartiene møtes til budsjettforhandlinger mandag 7. november?

Svar:

Takk! Norges forsterking av målet under Parisavtalen om å redusere utslippene med minst 55 prosent i 2030 sammenlignet med 1990 gir et viktig signal til andre land om at Norge vil følge opp sin del av ansvaret med å forhindre farlige menneskeskapte klimaendringer.

Spørsmålet hviler på feil premisser. Regjeringen viser i Regjeringens klimastatus og -plan (Grønn bok), hvilke utslippskutt vi forventer å få i 2023 av a) forslag i statsbudsjettet som legges fram og av b) politikk fremmet andre steder enn i statsbudsjettet. Dette følger av metodikken av å lage et klimabudsjett, nemlig å synliggjøre utslippseffekt av tiltak i statsbudsjettet isolert sett. Utslippskuttene er de samme uavhengig av om de fremmes som en del av statsbudsjettet eller gjennom andre beslutninger eller forslag fra regjeringen. Regjeringen følger utredningsinstruksen og vil på vanlig måte sende forslag til ny politikk på ordinær høring før implementering. Dette mener vi er en god forvaltningstradisjon i Norge som også gagnar det langsiktige klimaarbeidet.

Jeg kommenterer ikke budsjettforhandlingene i offentlige svar på skriftlige spørsmål, men ser fram til en god dialog på Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 299**Innlevert 3. november 2022 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 11. november 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Vil statsråden gjøre noe for foreldrene som nå må ha barna hjemme på uviss tid, og som har små økonomiske marginer?

BEGRUNNELSE:

Streiken i private barnehager har pågått i flere uker. Den er legitim, og det er partene som må komme til enighet. Konsekvensene for familiene begynner derimot å bli store. Barnehagestreiken kommer etter pandemi og lærerstreik i skolen, og fører til at mange foreldre igjen må være borte fra jobb for å være hjemme med barna sine. Det betyr at de etter hvert må ta ut ulønnet permisjon, om de ikke har svært fleksible arbeidsgivere.

Under pandemien ble det gitt ekstra omsorgsdager for å gjøre det mulig å være hjemme med barn som var syke, i isolasjon eller karantene.

De mest uheldige foreldrene har måttet ta fri fra jobb, både på grunn av omikron-nedstenging, lærerstreik og barnehagestreik i år. Andre har kanskje bare blitt rammet av barnehagestreiken, men har lav inntekt og ingen eller liten buffer. Prisene stiger, og for de fleste familier vil et inntektstap akkurat nå bli vanskelig. Det kompliseres ytterligere ved uforutsigbarheten i at ingen vet hvor lenge streiken vil vare.

Statsråden bør vurdere om den gruppen foreldre med minst økonomisk handlingsrom skal få rett til å ta ut omsorgsdager under streik i år, eventuelt om det er noe annet regjeringen kan gjøre for denne gruppen.

Svar:

Jeg har forståelse for at streiken i private barnehager er en belastning for mange foreldre. Det kan kreve fleksible arbeidsgivere, samarbeid med andre foreldre, praktisk hjelp fra slekt og venner, bruk av ferie og avspasering og ulønnet permisjon for å komme seg gjennom hverdagen.

Vi har ingen ordninger som gir rett til økonomisk stønad fra staten til foreldre som ikke kan arbeide som følge av at barnepasser er i streik. Ordningen med omsorgspenger er en helserelatert ytelse. Ordningen ble vesentlig utvidet i forbindelse med koronapandemien bl.a. for å avhjelpe konsekvenser av statlige pålegg for smittevern. Det er imidlertid en vesentlig forskjell på statens ansvar for konsekvensene av restriksjoner som pålegges av staten, og for forhold som staten er uten mulighet til å påvirke, slik som den pågående streiken.

Belastninger for uskyldige tredjeparter er en uheldig, men vanlig konsekvens av streik og andre konflikter i arbeidslivet. Dette er et av flere forhold som partene i arbeidslivet må ta med i betraktningen når de vurderer hvilke virkemidler de vil ta i bruk. Dersom slike kostnader overtas eller i stor grad bøtes på av staten, vil det kunne påvirke partenes vurdering av virkemiddelbruk og også redusere presset på partene til å komme til enighet, slik at konflikten avsluttes.

Foreldre som ikke har annen mulighet enn å ta ulønnet permisjon i denne situasjonen, og som av denne grunn får økonomiske problemer de ikke kan løse på annet vis, har mulighet til å søke om økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven. Denne loven har en egen bestemmelse om økonomisk hjelp til personer som trenger det for å kunne overvinne eller tilpasse seg en vanskelig livssituasjon.

SPØRSMÅL NR. 300

Innlevert 3. november 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 11. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

I Dagens Næringsliv 3. november kommer det fram at tre av landets fremste eksperter på oljeskatt, har gjort beregninger som viser at staten kunne fått 37 mrd. kroner mer i skatteinntekter, uten de gunstige oljeskatte reglene som ble innført i 2020.

Er finansministeren enig i denne konklusjonen, dersom ikke hva mener han er feil i deres beregninger?

Svar:

Våren 2020 ble det innført midlertidige regler i petroleumsskatten, jf. Prop. 113 L (2019–2020) og Innst. 351 L (2019–2020), som innebærer at investeringskostnader samt en friinntekt på 24 pst. kan utgiftføres umiddelbart i særskattegrunnlaget. Reglene omfatter investeringskostnader som pådras i 2020 og 2021, samt investeringskostnader som er omfattet av plan for utbygging og drift (PUD) eller plan for anlegg og drift (PAD) innkommet til Olje- og energidepartementet før 1. januar 2023 og godkjent av departementet før 1. januar 2024. De midlertidige reglene innebærer også at skatteverdien av underskudd og ubenyttet friinntekt for inntektsårene 2020 og 2021 kan kreves utbetalt.

Det var nødvendig å gjennomføre en teknisk justering av de midlertidige reglene fra 2022 som følge av omleggingen av særskatten til en kontantstrømskatt, jf. Prop. 88 LS (2021–2022), der bl.a. den formelle særskattesatsen ble økt. Friinntektssatsen ble i den forbindelse satt til 17,69 pst. Regjeringen foreslår i 2023-budsjettet å redusere friinntektssatsen til 12,4 pst.

Representanten viser til en artikkel fra Dagens Næringslivs papirutgave 3. november der det er tatt utgangspunkt i departementets beregningstekniske forutsetninger fra Prop. 1 LS (2022–2023) for å anslå provenyvirkingen over tid av å avvikle de midlertidige reglene fra 2023. Denne type beregninger er sensitive for forutsetninger. Gunstigere rammebetingelser kan gjøre flere investeringer lønnsomme. Det er ikke tatt hensyn til hvordan dette kan påvirke provenyet. Provenyberegningen er statisk, det vil si at det ikke er tatt hensyn til eventuelle atferdsvirkninger. Det er beregningsteknisk lagt til grunn at investeringene følger anslagene i budsjettet for 2023. Beregningen er svært usikker, særlig siden den baserer seg på forutsetninger om omfanget av investeringer flere år frem i tid. Anslaget må derfor tolkes med varsomhet.

Provenyet fra petroleumsskatten inngår i statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten, som overføres Statens pensjonsfond utland. En avvikling av de

midlertidige reglene vil dermed ikke påvirke handlingsrommet i 2023-budsjettet.

